

Az előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

Jelen előterjesztés csak tervezet, amelynek közigazgatási egyeztetése folyamatban van. A minisztériumok közötti egyeztetés során az előterjesztés koncepcionális kérdései is jelentősen módosulhatnak, ezért az előterjesztés jelen formájában nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

A dokumentum célja a társadalmi egyeztetés elindítása és a jogalkotási folyamat átláthatóvá tétele, amelynek alapján, illetve eredményeként a mellékelt tervezet valamennyi tartalmi és formai eleme módosulhat!

A tervezet előterjesztője

Az Előterjesztést a Kormány nem tárgyalta meg, ezért az nem tekinthető a Kormány álláspontjának.

**KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI MINISZTER
BELÜGYMINISZTER**

ELŐTERJESZTÉS

a Kormány részére

**a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a
szabálysértési elzárás végrehajtásáról**

Budapest, 2013. augusztus

2013. évi ... törvény

a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról

I. RÉSZ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

I. Fejezet ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

A büntetés-végrehajtás célja és alapelvei

1. §

(1) A büntetés-végrehajtás célja a büntetési célok érvényesítése a büntetés, illetve az intézkedés végrehajtásán keresztül azzal, hogy a végrehajtás során törekedni kell az egyéniesítésre annak érdekében, hogy az megfelelően szolgálja az egyéni megelőzési célok elérését.

(2) A büntetések és az intézkedések végrehajtásának rendjét úgy kell kialakítani, hogy

- a)* a büntetésben és az intézkedésben megnyilvánuló joghátrányon, illetve a megelőzést szolgáló rendelkezések érvényesítésén túl, elősegítse az elítélt társadalmi beilleszkedését és a jogkövető magatartás kialakulását,
- b)* a fiatalkorúak tekintetében a gyermeki jogok érvényesülését is szolgálja,
- c)* kényszergyógykezelés esetén a társadalom védelmén túl, a kényszergyógykezelt számára megfelelő kezelést és gondozást biztosítson.

(3) Az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott nem vethető alá kínzásnak, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak, rajta orvostudományi kutatást végezni nem lehet.

(4) Az elítéltek és az egyéb jogcímen fogvatartottak tekintetében az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani.

A törvény hatálya

2. §

(1) E törvény rendelkezéseit

- a)* a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) szerinti büntetések és intézkedések, a szabadságvesztésből szabadultak és a javítóintézeti nevelésből elbocsátottak utógondozásának végrehajtása,
- b)* a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) szerinti előzetes letartóztatás, ideiglenes kényszergyógykezelés és őrizet, valamint a Be. 161. § (5) bekezdése szerinti rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtása,
- c)* az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény (a továbbiakban: 2012. évi CLXXX. törvény) szerinti átadási és ideiglenes átadási

letartóztatás, ideiglenes végrehajtási letartóztatás, az eljárási jogsegély keretében ideiglenesen átszállított személy fogvatartásának, továbbá a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nbjt.) szerinti kiadatási és ideiglenes kiadatási letartóztatás, az eljárási jogsegély keretében ideiglenes átvett személy fogvatartásának, illetve – ameddig az átvételről a bíróság nem határoz – a külföldi bíróság által kiszabott szabadságvesztés ideiglenes végrehajtása, valamint

d) a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) szerinti szabálysértési elzárás, továbbá a pénzbírság, a helyszíni bírság és a közérdekű munka helyébe lépő szabálysértési elzárás (a továbbiakban együtt: szabálysértési elzárás) végrehajtása

során kell alkalmazni.

Értelmező rendelkezések

3. §

E törvény alkalmazásában

a) büntetés-végrehajtási ügy: a bíróságnak, a végrehajtásért felelős szervnek és az adott ügyben döntési jogkörrel rendelkező személynek a büntetés, az intézkedés, a kényszerintézkedés, valamint a rendbírság helyébe lépő és a szabálysértési elzárás végrehajtásával kapcsolatos olyan eljárása – ide nem értve a Be. XXIX. Fejezetének II. Címe szerinti eljárásokat – amely érinti annak tartalmát, mértékét, a végrehajtás helyét vagy módját, megkezdésének időpontját, a félbeszakítás, a feltételes szabadságra bocsátás, az ideiglenes elbocsátás, illetve a végrehajthatóság kérdését, vagy a végrehajtás rendjének fenntartására irányul, és lényeges kihatással van az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott jogaira és kötelezettségeire,

b) egyéb jogcímen fogvatartott: a kényszerszolgálatra kényszerintézkedés hatálya alatt álló személy, a rendbírság helyébe lépő elzárásra kötelezett személy és a szabálysértési elzárásra kötelezett elkövető,

c) elektronikus megfigyelési eszköz: zárt rendszerű biztonság-technikai eszköz, amely elektronikus kép, hang, vagy kép és hang együttes felvételére, továbbítására és rögzítésére alkalmas,

d) elektronikus távfelügyeleti eszköz: az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott mozgását nyomon követő technikai eszköz,

e) értesítőlap: a bíróság által a végrehajtás érdekében – papír alapon vagy elektronikus formátumban – a végrehajtásért felelős szerv részére a kiszabott büntetésről, az alkalmazott intézkedésről, valamint az ezeket érintő, az ítélethozatalt követő érdemi rendelkezésekről, továbbá a kényszerintézkedés elrendeléséről, fenntartásáról, megszüntetéséről kiállított értesítés, amelynek része a szabadságelvonással járó büntetés, intézkedés vagy kényszerintézkedés foganatosítására, avagy a szabadításra adott bírói rendelvény,

f) hivatalos minőségben kapcsolattartó: a Btk. szerinti hivatalos és külföldi hivatalos személy a hivatalos eljárásában, a védő, a jogi képviselőként eljáró ügyvéd és jogtanácsos folyamatban lévő büntető, polgári, szabálysértési eljárásban, közigazgatási hatósági eljárásban vagy egyéb hatósági ügyben, valamint büntetés-végrehajtási ügyben, illetve ilyen eljárás megindításának kezdeményezése érdekében eljárva, ideértve a meghatalmazás adását is, az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott államának konzuli tisztviselője, a büntetőügyben eljáró tolmács, az egyházi személy hitéleti szolgálata ellátása során, a büntetés-végrehajtási szervvel kötött megállapodás alapján a büntetés-végrehajtási intézetben (a továbbiakban bv. intézet) jogvédő vagy karitatív

tevékenységet folytató civil szervezet tagja, képviselője vagy ilyen szervezet megbízásából eljáró személy e tevékenység végzése során,

g) hozzátartozó: a Btk.-ban hozzátartozóként meghatározott személy,

h) kapcsolattartó: az a személy, aki az elítélttel vagy az egyéb jogcímen fogvatartottal jogszabály vagy engedély alapján kapcsolattartásra jogosult,

i) kényszerintézkedés: a büntetőeljárásban, az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködés keretében és a nemzetközi bűnügyi jogsegély ügyekben elrendelt szabadságelvonással járó kényszerintézkedés,

j) rövid úton történő megkeresés: hangkapcsolatot biztosító elektronikus úton történő megkeresés, ideértve a telefonhívást is,

k) *terápiás foglalkoztatás*: a reintegrációs tevékenység azon formája, amikor elsősorban a kényszergyógykezelt, az ideiglenesen kényszergyógykezelt és a gyógyító-reintegráló csoportba helyezett, illetve megváltozott munkaképességű vagy egyébként az egészségi állapota miatt a munkáltatásban részt venni nem képes elítélt foglalkoztatása szervezeten, rendszeresen, e törvényben meghatározott feltételekkel és térítési díj ellenében büntetés-végrehajtási jogviszony keretében történik,

l) védő: a Be. szerinti védő, valamint a büntetések és az intézkedések végrehajtása alatt az elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott büntetés-végrehajtási ügyében eljáró ügyvéd.

A határozatok végrehajthatósága és intézkedési kötelezettség a végrehajtás iránt

4. §

(1) Büntetés, intézkedés és a szabálysértési elzárás – a (2) bekezdésben meghatározott kivételekkel – csak a bíróság jogerős határozata alapján, jogszabályban meghatározott módon hajtható végre. Kényszerintézkedés – az őrizet kivételével –, továbbá a rendbíróság helyébe lépő elzárás a bíróság jogerős határozata alapján, jogszabályban meghatározott módon hajtható végre.

(2) Megrovás a határozat jogerőre emelkedésének bevárása nélkül és az ügyész határozata alapján is végrehajtható. A vádemelés elhalasztása mellett elrendelt pártfogó felügyelet az ügyész határozata alapján hajtható végre. Őrizetbe vételnek az ügyész és a nyomozó hatóság határozata alapján is helye van.

(3) A büntetés és az intézkedés, továbbá – az őrizet kivételével – a kényszerintézkedés és a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtását a bíróság rendeli el. Az őrizet foganatosítása iránt az azt elrendelő bíróság, ügyész, nyomozó hatóság intézkedik. A szabálysértési elzárás és a bíróság által kiszabott pénzbírság helyébe lépő elzárás végrehajtása iránt az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv (a továbbiakban: rendőrség), egyéb esetekben a pénzbírság helyébe lépő elzárás végrehajtása iránt a szabálysértési hatóság intézkedik.

(4) A büntetés, az intézkedés és a kényszerintézkedés végrehajtásának foganatosítása, illetve a kényszerintézkedés megszüntetése esetén a terhelt szabadon bocsátása érdekében a bíróság értesítőlapot állít ki.

Az állam feladatai a végrehajtásban

5. §

(1) A büntetés, az intézkedés, a kényszerintézkedés és a szabálysértési elzárás végrehajtása, valamint az utógondozás az állam feladata. Az elítélttel és az egyéb jogcímen fogvatartottal szemben a törvényben meghatározott joghátrányok az ítéletben, illetve az egyéb határozatban foglaltak szerint – az ott meghatározott tartamban és tartalommal – érvényesíthetők.

(2) A büntetés, az intézkedés, a kényszerintézkedés és a szabálysértési elzárás végrehajtását az állam a bíróság, a végrehajtási ügyintéző, a bírósági végrehajtói szervezet, a büntetés-végrehajtási szervezet, a javítóintézet, a pártfogó felügyelői szolgálatként a Kormány által kijelölt szerv (a továbbiakban: pártfogó felügyelői szolgálat), a rendőrség, valamint az e törvényben meghatározott más szervek (a továbbiakban együtt: végrehajtásért felelős szerv) útján teljesíti. A végrehajtásban – törvényben meghatározottak szerint – más szervek és szervezetek is közreműködnek.

(3) A végrehajtásért felelős szerv a jogszabályok keretei között együttműködik a fogvatartás körülményeinek a figyelemmel kísérésére, a szabadulás után a társadalomba való beilleszkedés elősegítésére, a karitatív tevékenység végzésére, továbbá az egyéb büntetés-végrehajtási feladatok segítésére alakult civil szervezetekkel és az ilyen tevékenységet ellátó egyházakkal. Ha az ilyen szervezetek vagy személy a végrehajtásért felelős szerv rendjére és biztonságára vonatkozó jogszabályokat, vagy a végrehajtásért felelős szervvel kötött megállapodásban foglaltakat megszegik, a végrehajtásért felelős szerv az együttműködést megszüntetheti.

Törvényességi felügyelet

6. §

A büntetések, az intézkedések, a kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtása felett az ügyész törvényességi felügyeletet gyakorol, amelynek során az ügyészségről szóló törvény szerinti jogosultságok illetik meg és kötelezettségek terhelik.

A büntetés-végrehajtási jogviszony

7. §

(1) A büntetés-végrehajtási jogviszony a büntetés, az intézkedés, az egyes kényszerintézkedések, a rendbíróság helyébe lépő elzárás, a szabálysértési elzárás végrehajtása alatt – ideértve annak előkészítését és a fogamatba vétel érdekében megtett intézkedéseket is – a büntetés-végrehajtásért felelős szerv és az elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott között fennálló jogviszony, amely meghatározza a végrehajtásért felelős szervek, a végrehajtásban közreműködő más szervek és személyek feladatait, valamint az elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott jogait és kötelezettségeit és azok érvényesítésének módját.

(2) A büntetés-végrehajtási jogviszony jellegéből eredően a végrehajtás során az elítéltet és az egyéb jogcímen fogvatartottat jogszabályban meghatározott sajátos jogok és kötelezettségek illetik meg, illetve terhelik.

Az alávétési, együttműködési és a lakcím bejelentési kötelezettség

8. §

(1) Az elítélt köteles magát a büntetés, illetve az intézkedés végrehajtásának alávetni, a kényszerintézkedés hatálya alatt álló köteles eltérni a szabadságelvonással járó kényszerintézkedés foganatosítását, ennek megtagadása esetén vele szemben a törvényben meghatározott jogkövetkezmények állnak be, illetve kényszer alkalmazható. A kényszerszergyógykezelt köteles eltérni személyi szabadságának korlátozását, a végrehajtás rendőri elővezetéssel és elfogató parancs kibocsátásával kikényszeríthető. A rendbírság helyébe lépő elzárásra és a szabálysértési elzárásra kötelezett személy köteles eltérni személyi szabadságának elvonását, a végrehajtás rendőri elővezetéssel kikényszeríthető.

(2) A büntetés és az intézkedés végrehajtása során az elítélt köteles a végrehajtásért felelős szervvel együttműködni és a kért felvilágosítást megadni. Ha e törvény úgy rendelkezik – az együttműködés vagy a felvilágosítás-adás megtagadása esetén a büntetés-végrehajtási bíróság az elítélttel szemben rendbírságot szabhat ki.

(3) A Magyarországon élő elítélt köteles a lakcímadataiban (lakóhely, tartózkodási hely) történő változást a változás bekövetkeztétől számított három munkanapon belül a büntetés végrehajtásáért felelős szervnek, ha ez nem ismert, az érdemi határozatot hozó, első fokú bíróság székhelye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bírónak bejelenteni.

(4) A (3) bekezdés szerinti kötelezettség elmulasztása miatt a büntetés-végrehajtási bíróság hivatalból vagy a végrehajtásért felelős szerv kezdeményezésére rendbírságot szab ki. Erre az elítéltet az ítélet kihirdetésekor, továbbá a végrehajtás során adott tájékoztatásakor vagy a részére kiadott idézésben, felhívásban figyelmeztetni kell.

(5) A (2) és a (4) bekezdés szerinti rendbírság kiszabására a Be. 161. § (1)-(4) bekezdését kell alkalmazni.

Alapvető jogok

9. §

(1) Az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott az Alaptörvényben meghatározott alapvető jogait, valamint egyéb jogait és kötelezettségeit – a törvényben, a bíróság ítéletében, valamint a bíróság és az ügyészség egyéb határozatában meghatározott korlátozásokkal vagy tilalmakkal – a büntetés-végrehajtás rendjével összhangban gyakorolja, illetve teljesíti.

(2) A jogkorlátozás során az adott cél elérésére alkalmas legenyhébb eszközt kell alkalmazni.

Jogorvoslat, kérelem, panasz

10. §

(1) Az elítéltet és az egyéb jogcímen fogvatartottat a végrehajtás során e törvény szerinti jogorvoslati jog illeti meg. Egyebekben az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott az általános szabályok szerint érvényesítheti jogait, illetve fordulhat a bírósághoz, továbbá az állami szervekhez kérelmet vagy panaszt terjeszthet elő.

(2) Az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott a végrehajtással kapcsolatosan

- a) közvetlenül fordulhat a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések, a rendbírság helyébe lépő elzárás és a szabálysértési elzárás végrehajtásának törvényességi felügyeletét ellátó ügyészhez, kérheti az ügyész általi meghallgatását,
- b) közvetlenül fordulhat az alapvető jogok biztosához, valamint a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód vagy büntetés elleni fakultatív jegyzőkönyv 3. cikke szerinti nemzeti megelőző mechanizmus (a továbbiakban: nemzeti megelőző mechanizmus) feladatainak teljesítésére felhatalmazott munkatársához,
- c) kérelemmel, panasszal fordulhat nemzetközi szervezetekhez.

A védelem joga és a képviselet szabályai

11. §

(1) Az elítéltet és az egyéb jogcímen fogvatartottat a büntetés-végrehajtási ügyben megilleti a védelem joga, a védőnek irat-betekintési és önálló nyilatkozattételi jogosultsága van.

(2) Az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott védőjével mind írásban, mind szóban és – a fogvatartást foganatosító szerv rendjének a megtartásával – személyesen, ellenőrzés nélkül érintkezhet.

(3) Ha az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott nem magyar állampolgár, jogosult államának diplomáciai, illetve konzuli képviseletéhez fordulni, és annak képviselőjével kapcsolatot tartani.

(4) Védőt az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott, előbbiek törvényes képviselője vagy nagykorú hozzátartozója, külföldi állampolgár esetén továbbá hazája konzuli tisztviselője hatalmazhat meg, illetve a bíróság hivatalból, vagy az előbb felsoroltak kérelmére a Be. 48. § (3) bekezdése alapján védőt rendel ki.

(5) A fogvatartással kapcsolatos, nem büntetés-végrehajtási ügyben az elítélt, vagy az egyéb jogcímen fogvatartott képviselőt hatalmazhat meg, a képviseleti jogosultságot igazolni kell. A képviselő tevékenysége nem veszélyeztetheti a fogvatartás biztonságát és a végrehajtás rendjét.

(6) A fogvatartással kapcsolatos egyéb ügyben vagy bármely más ügyben az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott képviselőjével mind írásban, mind szóban és – a fogvatartást foganatosító szerv rendjének a megtartásával – személyesen, ellenőrzés mellett érintkezhet. Ha a képviseletet ügyvéd, jogtanácsos vagy szabadalmi ügyvivő látja el, a kapcsolattartás nem ellenőrizhető. Nem ellenőrizhető továbbá a kapcsolattartás az érintett bv. intézet eljárásával kapcsolatban az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott és őt nemzetközi szerződéssel létrehozott emberi jogi szerv, így különösen az Emberi Jogok Európai Bírósága elé terjesztett ügyben képviselő személy között.

(7) Telefonon történő kapcsolattartás során, ha a beszélgetés nem ellenőrizhető, a büntetés végrehajtásért felelős szerv jogosult a hívást kezdeményező védő vagy képviselő, illetve az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott hívás kezdeményezése esetén a hívott fél személyazonosságáról meggyőződni, ennek érdekében a beszélgetés megszakítható.

(8) Fogvatartással kapcsolatos egyéb ügyben az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott a jogi segítségnyújtásról szóló törvény rendelkezései szerinti jogi segítő szolgáltatását veheti igénybe és jogosult a jogi segítővel kapcsolatot tartani.

Az anyanyelv használata és a tájékoztatáshoz való jog

12. §

(1) A magyar nyelv nem tudása miatt az elítéltet, illetve az egyéb jogcímen fogvatartottat nem érheti hátrány. A végrehajtás során az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott mind szóban, mind írásban anyanyelvét, törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés alapján, az abban meghatározott körben regionális vagy nemzetiségi nyelvét, vagy – ha a magyar nyelvet nem ismeri – az általa ismert más nyelvet használhatja.

(2) Az elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott részére a végrehajtás rendjére, a végrehajtással összefüggő jogaira és kötelezettségeire vonatkozó jogszabályi rendelkezések lényegi elemeit tartalmazó tájékoztatást, valamint a fogvatartást foganatosító szerv házirendjét az anyanyelvén, törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés alapján, az abban meghatározott körben regionális vagy nemzetiségi nyelven, vagy az általa ismert más nyelven ismertetni kell.

(3) Az elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott részére írásban kell a tájékoztatást megadni

- a) a büntetés-végrehajtási ügyben a panaszjogról és a jogorvoslati lehetőségekről,
- b) a büntetés-végrehajtási ügyben, továbbá kényszerintézkedés hatálya alatt álló személy esetén a büntetőeljárás során őt megillető védelemhez való jogról,
- c) a büntetés-végrehajtási ügy irataiba, kényszerintézkedés hatálya alatt álló személy esetén a büntetőügy irataiba való betekintés jogáról,
- d) a kapcsolattartás formáiról,
- e) a konzuli hatóságok, továbbá kényszerintézkedés hatálya alatt álló személy esetén az általa megjelölt hozzátartozó vagy az általa megjelölt más személy értesítéséhez való jogról,
- f) a büntetés, illetve intézkedés, valamint a szabálysértési elzárás kezdő és utolsó napjáról, valamint a feltételes szabadságra bocsátás, illetve ideiglenes elbocsátás esedékessége napjáról,
- g) a kényszerintézkedés hatálya alatt álló személyek esetén a kényszerintézkedés elrendeléséről szóló határozat szerinti, illetve a törvényben meghatározott lehetséges végső tartamáról, valamint a kényszerintézkedés meghosszabbításáról, felülvizsgálatáról és a szabadlábra helyezési kérelem benyújtásához való jogról,
- h) sürgősségi egészségügyi ellátáshoz való jogról.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott jogokról szóló írásbeli tájékoztatót az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott magánál tarthatja.

(5) A (2) és (3) bekezdés szerinti tájékoztatás megtörténtét és annak tudomásul vételét írásban kell rögzíteni. Ha az elítélt, vagy az egyéb jogcímen fogvatartott írni, olvasni nem tud, a (2) és (3) bekezdés szerinti tájékoztatást szóban kell elvégezni, és annak megtörténtét az elítélt jelenlétében, két tanú aláírásával, írásban kell rögzíteni.

A sértett jogainak és érdekeinek védelme

13. §

(1) Az élet, a testi épség és az egészség elleni szándékos, ötévi vagy azt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények (XV. Fejezet) és a nemi élet szabadsága és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények (Btk. XIX. Fejezet) sértettjét kérelmére értesíteni kell az elítélt véglegesen vagy feltételesen történő szabadon bocsátásáról és a szabadságvesztés végrehajtásának félbeszakításáról, illetve javítóintézeti nevelés esetén a fiatakorú végleges és ideiglenes elbocsátásáról. A kérelmet a büntetőügyben első fokon eljáró bíróságnál kell benyújtani, és abban meg kell jelölni, hogy milyen lakcímre kéri a sértett az értesítést. A sértett a kérelmét, annak a bírósághoz történő bejelentésével visszavonhatja.

(2) A szabadságvesztést fogatosító bv. intézet, illetve a javítóintézet a bíróság értesítése alapján a sértetti kérelmet a nyilvántartásban rögzíti, és a sértett által megadott lakcímre a szabadulás, illetve elbocsátás előtt egy hónappal, félbeszakítás engedélyezése esetén haladéktalanul a sértettnek értesítést küld a szabadon bocsátás időpontjáról. A bv. intézet, a javítóintézet és a bíróság a sértett kérelmét, a sértett nevét és lakcímét zártan kezeli, és biztosítja, hogy ezek az adatok ne jussanak az elítélt tudomására.

A végrehajtás rendje

14. §

(1) A büntetések közül a Btk. büntetési nemei szerinti súlyosabb büntetést kell előbb végrehajtani, kivéve, ha a büntetések egymás melletti végrehajtását törvény nem zárja ki. Az azonos nemű büntetések – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – az értesítőlapoknak a végrehajtásért felelős szervhez érkezésének sorrendjében kell végrehajtani.

(2) Több határozott tartamú, összbüntetésbe nem foglalható, vagy összbüntetésbe nem foglalt szabadságvesztés végrehajtásának sorrendje: fegyház, börtön, fogház. A fiatakorúval szemben kiszabott börtön és fogházbüntetés végrehajtása megelőzi az egyéb szabadságvesztés végrehajtását. Az azonos végrehajtási fokozatban lévő – összbüntetésbe nem foglalható vagy összbüntetésbe nem foglalt – szabadságvesztések közül azt a szabadságvesztést kell előbb végrehajtani, amelyből az elítélt feltételes szabadságra bocsátása kizárt.

(3) A végrehajtási sorrend érvényesítése érdekében – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – a folyamatban lévő büntetés végrehajtását meg kell szakítani.

(4) A kényszergyógykezelés elrendelése a szabadságvesztés, az elzárás, a közérdekű munka és a javítóintézeti nevelés végrehajtását megszakítja.

(5) A szabadságvesztés és a kényszerintézkedés fogamatba vétele az elzárás, a közérdekű munka és a javítóintézeti nevelés végrehajtását megszakítja. A javítóintézeti nevelés fogamatba vétele az elzárás és a közérdekű munka végrehajtását megszakítja. Az elzárás a közérdekű munka végrehajtását megszakítja.

(6) A szabadságelvonással járó büntetés és intézkedés, valamint a kényszerintézkedés fogamatba vétele a szabálysértési elzárás végrehajtását megszakítja.

(7) A büntetés, az intézkedés és a szabálysértési elzárás végrehajtásának megszakítását kiváltó körülmény megszűnéséig az elévülés nyugszik.

15. §

(1) A szabadságelvonással járó büntetés és intézkedés, valamint a szabálysértési elzárás tartamába minden megkezdett nap beszámít, a végrehajtás utolsó napját naptári nap szerint kell meghatározni.

(2) A végrehajtás rendjét a végrehajtásért felelős szerv és az elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott, valamint a kapcsolattartás során a kapcsolattartó köteles megtartani.

16. §

A büntetés, az intézkedés és a szabálysértési elzárás végrehajtását törvényben meghatározott feltételek szerint, kérelemre vagy hivatalból az arra jogosult felfüggesztheti, elhalaszthatja vagy félbeszakíthatja.

A megkeresés

17. §

(1) A büntetés, az intézkedés és a szabálysértési elzárás végrehajtása, továbbá az elítélt, illetve egyéb jogcímen fogvatartott kérelmének elbírálása érdekében a bíróság, az ügyész, a végrehajtásért felelős szerv, valamint az igazságügyért felelős miniszter és a büntetés-végrehajtásáért felelős miniszter megkereséssel élhet, amelyre a Be. 71. § (1)–(5) és (7) bekezdéseit kell megfelelően alkalmazni.

(2) Ha a megkeresett szerv, szervezet a megkeresést a megadott határidőn belül nem teljesíti, vagy a megkeresés teljesítését jogosulatlanul megtagadja, a bíróság, illetve az ügyész rendbírságot szabhat ki. A rendbírság kiszabására a Be. 161. § (1)–(4) bekezdést kell alkalmazni. A rendbírság kiszabását a büntetés-végrehajtásért felelős szerv kezdeményezheti a büntetés-végrehajtási bírónál, vádemelés elhalasztása esetén az ügyésznél.

(3) Ha ez feladatának ellátásához szükséges, a bíróság, az ügyész, az igazságügyért felelős miniszter, a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter és a végrehajtásért felelős szerv egymástól, illetve a büntetőügyben eljáró vagy eljáró bíróságtól, ügyészségtől vagy nyomozó hatóságtól, továbbá a szabálysértési ügyben eljáró bíróságtól, szabálysértési hatóságtól is kérhet adatokat, iratokat és felvilágosítást.

Az idézéssel és a felhívással szembeni mulasztás következményei

18. §

(1) Ha az elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott

a) szabályszerű idézés ellenére, vagy

b) a szabályszerűen kézbesített felhívásban meghatározott határidőn belül vagy határnapon, az ott megjelölt helyen

nem jelenik meg, elővezetése rendelhető el.

(2) A büntetés és az intézkedés esetén az elővezetésre a Be. 162. §-át kell alkalmazni azzal, hogy az elővezetés elrendelésére a bíróság, a vádemelés elhalasztása esetén az ügyész jogosult.

Intézkedés ismeretlen helyen tartózkodó elítélt és kényszergyógykezelte felkutatására és az elfogatóparancs

19. §

(1) Az ismeretlen helyen tartózkodó elítélt, illetve kényszergyógykezelte tartózkodási helyének felkutatására

a) a Be. 73. §-át

b) a 2012. évi CLXXX. törvény 25. § (1) és (2) bekezdését, valamint

c) az Nbjt. 32. § (2) bekezdését

kell alkalmazni azzal, hogy körözés elrendelésére és elfogatóparancs kibocsátására kizárólag a bíróság jogosult.

(2) A szabadságvesztés, a közérdekű munka és a pártfogó felügyelet végrehajtása körében a végrehajtásért felelős szerv is jogosult az elítélt lakó- és tartózkodási helyének megállapítása iránt [Be. 73. § (2) bekezdés] intézkedni.

(3) Ha az elítélt vagy a kényszergyógykezelte tartózkodási helyének felkutatása iránt megtett intézkedés, vagy a végrehajtás foganatosítása érdekében elrendelt elővezetés nem vezetett eredményre, a bíróság elfogatóparancsot bocsát ki annak az ismeretlen helyen tartózkodó elítéltnak, vagy kényszergyógykezeltnak a felkutatása érdekében, aki

a) a jogerősen kiszabott szabadságvesztés, vagy elzárás, a jogerősen elrendelt javítóintézeti nevelés, vagy kényszergyógykezelés letöltését nem kezdte meg,

b) a bv. intézetből, a bv. intézeten kívüli munkahelyről, a bv. intézetből történő előállítás, más bv. intézetbe szállítás vagy egészségügyi intézménybe vagy onnan történő szállítás, illetve az ott-tartózkodás során megszökött,

c) a jogerősen kiszabott közérdekű munka végzését nem kezdte meg – akkor is, ha a munkavégzés helyének kijelölése még nem történt meg –, vagy jogellenesen megszakította,

d) a javítóintézetből, vagy a javítóintézetből történő előállítás, más javítóintézetbe vagy egészségügyi intézménybe vagy onnan történő szállítás, illetve ott-tartózkodás során engedély nélkül távozott, avagy a javítóintézetből engedéllyel távozott, de jogellenesen nem tért vissza,

e) az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézetből (a továbbiakban: IMEI) kényszergyógykezeltként, illetve ott elhelyezett kóros elmeállapotúvá vált elítéltként engedély nélkül távozott, vagy engedéllyel távozott, de határidőben nem tért vissza.

(4) A (3) bekezdés rendelkezéseit a közérdekű munka és a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés, valamint a bíróság által elrendelt pártfogó felügyelet végrehajtása során is alkalmazni kell a fokozatosság elvének szem előtt tartásával.

A végrehajtásért felelős szerv döntése és a panasz

20. §

(1) Az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott büntetés-végrehajtási ügyében, illetve a fogvatartással kapcsolatos egyéb ügyében – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – a végrehajtásért felelős szerv azon szervezeti egységének a vezetője intézkedik, vagy dönt, ahol a végrehajtás történik.

(2) Ha a végrehajtásért felelős szerv szervezeti egységének vezetője hivatalból jár el – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – az intézkedésre, vagy döntés meghozatalára okot adó körülmény felmerülését követő nyolc napon belül kell intézkedni, illetve dönteni kivéve, ha az ügy jellege soron kívüli elintézészt kíván.

(3) Ha a végrehajtásért felelős szerv szervezeti egységének vezetője kérelemre jár el, a kérelem benyújtásától számított harminc napon belül intézkedik, illetve dönt, kivéve, ha az ügy jellege soron kívüli elintézészt kíván. Az elintézési határidőt a kérelem elbírálására – az (1) bekezdés szerint – jogosult indokolt esetben, írásban, egy alkalommal legfeljebb harminc nappal meghosszabbíthatja. Erről a kérelmezőt írásban értesíteni kell.

(4) Ha e törvény elrendeli, a végrehajtásért felelős szerv, vagy szervezeti egység vezetője a (1)-(3) bekezdés szerinti intézkedéséről, döntéséről – az ott meghatározott eljárásban – határozatot hoz.

(5) A bv. intézet parancsnokának, a büntetés-végrehajtás országos parancsnokának, a büntetés-végrehajtásért felelős miniszternek, valamint a javítóintézet igazgatójának döntése – ha jogszabály kivételt nem tesz – végrehajtható.

(6) Az (1)-(3) bekezdés szerinti intézkedés, illetve döntés ellen, vagy annak elmulasztása miatt panasszal lehet fordulni – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – a végrehajtásért felelős szerv vezetőjéhez. Panasz megtételére jogosult az elítélt, az egyéb jogcímen fogvatartott, a védő, a fiataikorú törvényes képviselője, a kényszergyógykezelt törvényes képviselője, házastársa, élettársa, illetve az a kapcsolattartó, akit az intézkedés, döntés, vagy annak elmulasztása a kapcsolattartás vonatkozásában érint.

(7) A panaszt az intézkedés, döntés közlésétől, illetve annak elmulasztásától számított tizenöt napon belül lehet előterjeszteni. A panaszt írásban kell benyújtani, vagy arról jegyzőkönyvet kell felvenni. Ha a jogosult a panasz megtételében akadályoztatva volt, a tizenöt napos határidőt az akadály megszűnésétől kell számítani. Az intézkedés, döntés közlésétől, illetve annak elmulasztásától számított három hónapon túl panasznak nincs helye.

(8) E törvényben meghatározott esetekben a döntés ellen az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott a büntetés-végrehajtási bíróhoz fellebbezhet, illetve keresettel fordulhat a bírósághoz.

21. §

(1) A panaszt harminc napon belül kell elbírálni, kivéve, ha az ügy jellege ezt soron kívül szükségessé teszi. E határidő indokolt esetben harminc nappal meghosszabbítható. A panasz elbírálásáról, valamint a határidő meghosszabbításáról az elítéltet és az egyéb jogcímen fogvatartottat, illetve a panasztevőt írásban tájékoztatni kell.

(2) Érdemi vizsgálat nélkül el lehet utasítani az ugyanazon ügyben, három hónapon belül, ismételten előterjesztett kérelmet, vagy panaszt, ha az új tényre vagy körülményre nem hivatkozik, új adatot nem tartalmaz. Ez a rendelkezés nem alkalmazható az elítélt, vagy az egyéb jogcímen fogvatartott egészségi állapotának kivizsgálására, valamint az elítélt gyermekének nevelésére, elhelyezésére irányuló megismételt kérelem, illetve panasz esetében.

A végrehajtásért felelős szerv határozata

22. §

(1) Ha e törvény határozat meghozatalát írja elő, akkor a határozat tartalmazza:

- a) az eljáró szerv, döntésre jogosult személy megnevezését, az ügy számát és az ügy tárgyának megjelölését,
- b) az elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott személyi adatait (családi és utónevét, valamint születési családi és utóneve, születési helye és ideje, anyja születési családi és utóneve) és lakcímét, továbbá a fogva lévő elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott nyilvántartási számát, egyéb érintett esetén annak nevét és lakcímét,
- c) a rendelkező részében a döntést, valamint a jogorvoslat lehetőségéről való tájékoztatást,
- d) az indokolásban a megállapított tényállást és az annak alapjául szolgáló bizonyítékokat, továbbá azokat a jogszabályokat, amelyeken a határozat alapul,
- e) a határozathozatal helyét és idejét, a határozatot hozó nevét és beosztását, aláírását, valamint a szerv hivatalos bélyegzőlenyomatát.

(2) A kérelemnek helyt adó határozatot indokolni nem kell.

(3) A határozatot az ügyiratra kell feljegyezni, vagy jegyzőkönyvbe kell foglalni. Külön íven kell megszövegezni a határozatot, ha azt kézbesítés útján közlik. Ez esetben a határozatot a meghozatalára előírt határidőn belül kell írásba foglalni. Az ügyiratra feljegyzett vagy jegyzőkönyvbe foglalt határozat esetén a (2) bekezdés a) és b) pontjában foglalt adatokat nem kell feltüntetni, ha azok az iratból kitűnnek.

(4) A határozatot kihirdetés vagy kézbesítés útján kell közölni. A határozat kihirdetését írásban kell igazolni. A határozat közlésének napja az a nap, amelyen azt kihirdették vagy kézbesítették.

23. §

(1) A végrehajtásért felelős szerv, illetve szervezeti egység vezetője a határozatot név-, szám- vagy számítási hiba, illetve más hasonló elírás esetén – ha ez szükséges, a kérelmező meghallgatását követően – kijavítja, vagy kicseréli.

(2) A végrehajtásért felelős szerv, illetve szervezeti egység vezetője hivatalból vagy kérelemre a határozatot kiegészítheti, ha az ügy érdeméhez tartozó kérdésben nem határozott. A kiegészítés a határozat egyéb rendelkezéseit nem érinti.

(3) A kijavítást és a kiegészítést az alaphatározat eredeti példányára és lehetőleg kiadmányaira is fel kell jegyezni, továbbá az alaphatározatra előírt módon mindazokkal közölni kell, akikkel az alaphatározatot közölték.

Bíróági felülvizsgálat

24. §

(1) A 20. § (4) bekezdése szerinti határozat ellen, ha e törvény így rendelkezik, bírósági felülvizsgálati kérelemnek van helye. Felülvizsgálati kérelem benyújtására – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – az elítélt, az egyéb jogcímen fogvatartott, a védő, a fiatalkorú törvényes képviselője, valamint a kényszergyógykezelt törvényes képviselője, házastársa, és élettársa jogosult.

(2) A bírósági felülvizsgálati kérelmet – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – a határozat közlésétől számított öt munkanapon belül lehet a határozatot hozó végrehajtásért felelős szervhez, illetve szervezeti egységhez benyújtani. A határidő lejártát követően a végrehajtásért felelős szerv, illetve szervezeti egység vezetője haladéktalanul felterjeszti az iratokat a bírósághoz.

(3) A bírósági felülvizsgálati kérelmet a határozatot hozó végrehajtásért felelős szerv, illetve szervezeti egység székhelye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bíró bírálja el.

(4) A bírósági felülvizsgálati kérelemnek – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – nincs halasztó hatálya. A bírósági felülvizsgálati kérelemben új tények és bizonyítékok is felhozhatók. A büntetés-végrehajtási bíró bírósági felülvizsgálati eljárásban hozott határozata ellen fellebbezésnek helye nincs.

25. §

(1) A bírósági felülvizsgálati kérelemnek a 20. § (4) bekezdése szerinti határozat végrehajtására halasztó hatálya csak az e törvényben meghatározott esetben van.

(2) Ha a bírósági felülvizsgálati kérelemnek a határozat végrehajtásra halasztó hatálya van, és

- a) a határozat ellen bírósági felülvizsgálati kérelmet nem nyújtottak be, a határozat a határidő leteltét követő napon,
- b) a bírósági felülvizsgálati kérelmet visszavonták, a határozat a visszavonás napján,
- c) a büntetés-végrehajtási bíró a benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet jogerősen elbírálta, a határozat a jogerő beállta napján

végrehajtható.

Iratbetekintés és másolatkészítés

26. §

(1) A büntetés, az intézkedés és a szabálysértési elzárás végrehajtása, valamint a kényszerintézkedés foganatosítása során keletkezett iratokat az elítélt és az egyéb jogcímen fogvatartott, valamint védője és képviselője, a fiatalkorú törvényes képviselője, továbbá a kényszergyógykezelt törvényes képviselője, házastársa és élettársa tekintheti meg.

(2) Aki az (1) bekezdés szerint az iratokat megtekintheti, azokról másolat kiadását kérheti.

(3) Az iratokról a végrehajtásért felelős szerv legkésőbb a kérelem előterjesztésétől számított nyolc munkanapon belül másolatot ad ki. A másolat kiadása során a Be. 70/B. § (9) és (11) bekezdését és a 70/C. § (5) bekezdését alkalmazni kell.

(4) Nem engedhető betekintés és nem adható ki másolat a döntés-előkészítés során készült tervezetekről, a büntetés-végrehajtási szerv előterjesztéseiről, az elítélt csoportba sorolásának, illetve a motivációs biztonsági értékelése alapjául szolgáló iratokról, nevelői véleményekről, foglalkozásokról szóló feljegyzésekről és az egyéni pártfogó felügyelői tervről, valamint azokról az iratokról, amelyeknek a megismerésére a kérelmező a törvény szerint nem jogosult.

(5) Ha a kiadandó másolat olyan adatot tartalmaz, amely megismerésére a kérelmező nem jogosult, részére olyan másolatot kell kiadni, amely a védett vagy zártan kezelt adatokat nem tartalmazza.

(6) A másolat kiadásának megtagadásáról határozatot kell hozni.

(7) Az egészségügyi dokumentációval kapcsolatos iratbetekintésre és másolat kiadására az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

II. Fejezet

A BÜNTETÉSEK ÉS AZ INTÉZKEDÉSEK VÉGREHAJTÁSÁT KIZÁRÓ OKOK

A büntetések és az intézkedések végrehajtását kizáró okok

27. §

(1) A büntetés végrehajtását kizárja:

- a) az elítélt halála,
- b) az elévülés,
- c) a kegyelem,
- d) törvényben meghatározott egyéb ok.

(2) Az intézkedés végrehajtását kizárja:

- a) az elkobzás, a vagyonelkobzás és az elektronikus adat hozzáférhetetlenné tétele kivételével az elítélt, illetve annak a személynek a halála, akivel szemben az intézkedést elrendelték,
- b) az elévülés,
- c) a kegyelem,
- d) törvényben meghatározott egyéb ok.

A büntetés és az intézkedés elévülése

28. §

(1) A szabadságvesztés végrehajthatósága elévül:

- a) tizenöt évi szabadságvesztés vagy ennél súlyosabb büntetés esetén húsz év,
- b) tízévi vagy ezt meghaladó tartamú szabadságvesztés esetén tizenöt év,
- c) ötévi vagy ezt meghaladó tartamú szabadságvesztés esetén tíz év,
- d) öt évet el nem érő tartamú szabadságvesztés esetén öt év

elteltével.

(2) Az elzárás, a közérdekű munka, a pénzbüntetés, a kitiltás és sportrendezvények látogatásától való eltiltás végrehajthatósága öt év elteltével évül el.

(3) A foglalkozástól eltiltás, a járművezetéstől eltiltás, a kiutasítás és a közügyektől eltiltás végrehajthatósága

- a) ötévi vagy ezt meghaladó határozott tartam esetén tíz év,
- b) öt évet el nem érő tartam esetén öt év

elteltével évül el.

(4) Nem évül el

- a) az emberiség elleni bűncselekmény (Btk. XIII. Fejezet) miatt kiszabott,
- b) a háborús bűncselekmény (Btk. XIV. Fejezet) miatt kiszabott,
- c) az 1945. évi VII. törvénnyel törvényerőre emelt és az 1440/1945. (V. 1.) ME rendelettel módosított és kiegészített 81/1945. (II. 5.) ME rendelet 11. és 13. §-ában meghatározott egyéb háborús bűntettek miatt kiszabott tizenöt évig tartó vagy ennél súlyosabb,
- d) az életfogytig tartó

szabadságvesztés végrehajthatósága.

(5) A javítóintézeti nevelés végrehajthatósága három év elteltével évül el.

29. §

(1) A büntetés és az intézkedés elévülésének határideje a büntetést kiszabó, vagy az intézkedést elrendelő határozat jogerőre emelkedésének napjával, ha a szabadságvesztés végrehajtását felfüggesztik, a próbaidő leteltének a napjával kezdődik.

(2) Ha az elítélt a szabadságvesztés vagy a javítóintézeti nevelés végrehajtása alatt megszökik, az elévülés határideje a szökés napjával ismét elkezdődik.

(3) A szabadságvesztés mellett kiszabott büntetés elévülésének határideje a szabadságvesztés végrehajtása befejezésének vagy a végrehajthatósága megszűnésének napján kezdődik.

(4) Az elévülést félbeszakítja az elítélt ellen a büntetés vagy az intézkedés végrehajtása végett tett intézkedés. Az elévülést minden olyan hatósági intézkedés félbeszakítja, amelyet a büntetés végrehajtásának előbbre vitele érdekében fogatosítottak. A félbeszakítás napjával az elévülés ismét elkezdődik.

(5) A halasztás ideje, valamint a büntetés-félbeszakítás és a 14. § szerinti végrehajtási sorrendre tekintettel történő megszakítás tartama az elévülés határidejébe nem számít be.

A kegyelem

30. §

(1) A kegyelmi jogkör gyakorlója az elítélt büntetését vagy a vele szemben alkalmazott próbára bocsátást, jóvátételi munkát és javítóintézeti nevelést kegyelemből elengedheti vagy mérsékelheti. A kegyelmi rendelkezésként elengedett büntetés vagy intézkedés, illetve mérséklés esetén a büntetés vagy intézkedés az elengedett rész tekintetében nem hajtható végre.

(2) Kegyelmi rendelkezés kizárólag még végre nem hajtott büntetésre vagy intézkedésre vonatkozhat. A kegyelem gyakorlása szempontjából a kiutasítás mindaddig nem tekinthető végrehajtottnak, amíg annak tartama el nem telt.

(3) Ha a kegyelmi jogkör gyakorlója az elítéltet kegyelemben részesíti, a büntetőjogi következmények [Btk. 98. § (3) bekezdés] – ellenkező rendelkezés hiányában – az ítéletben kiszabott büntetéshez igazodnak.

(4) Ha a köztársasági elnök a büntetés végrehajtását kegyelemből próbaidőre felfüggeszti, a próbaidő és a mentesítés hatályának beálltához szükséges időtartam a kegyelmi elhatározás keltének napján kezdődik.

A büntetés végrehajtásának kizárása életfogytig tartó szabadságvesztés esetén

31. §

Életfogytig tartó szabadságvesztés esetén a határozott ideig tartó szabadságvesztés, az elzárás és a közérdekű munka nem hajtható végre.

III. Fejezet

A BÍRÓSÁG ÉS AZ ÜGYÉSZ FELADATAI A VÉGREHAJTÁSBAN

A büntetőügyben eljáró bíróság és ügyész feladatai

32. § §

(1) A büntetés, vagy az intézkedés végrehajtása iránt az a bíróság intézkedik, amelynek eljárása során az végrehajthatóvá válik. A szükséges intézkedéseket az e törvényben és a büntetőügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra háruló feladatokat megállapító jogszabályban foglaltak szerint a tanács elnöke, vagy az egyesbíró (a továbbiakban együtt: a tanács elnöke) teszi meg.

(2) A vádemelés elhalasztása során elrendelt pártfogó felügyelet, valamint az ügyész által alkalmazott megrovás végrehajtása céljából az ügyész intézkedik.

(3) A tanács elnöke – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – az ügydöntő határozat jogerőre emelkedését követő három munkanapon belül intézkedik az értesítőlap kiállítása és megküldése iránt.

(4) Pénzbüntetés, elkobzás és vagyonekobzás esetén a Be. 588. § (5) bekezdése szerinti ügydöntő határozat végrehajtási záradékkal és eredeti bírói aláírással ellátott példánya pótolja az értesítőlap kiállítását, és a végrehajtás alapjául szolgál.

(5) A (3) bekezdés alkalmazásában ügydöntő határozat alatt a perújítás, a felülvizsgálat, a törvényesség érdekében emelt jogorvoslat folytán, vagy a jogegységi eljárásban (a továbbiakban együtt: rendkívüli jogorvoslat) meghozott ügydöntő, illetve a kiszabott büntetést, az alkalmazott intézkedést érintő jogegységi határozatot is érteni kell.

(6) A kényszerintézkedés elrendeléséről, meghosszabbításáról, fenntartásáról, vagy megszüntetéséről szóló végzés végrehajthatósága esetén a tanács elnöke haladéktalanul intézkedik a foganatosítás, illetve a szabadlábra helyezés céljából az értesítőlap azonnali kiállítása, átadása, illetőleg megküldése iránt. A tanács elnöke az értesítőlapra bírói rendelvényt vezet. Kényszerintézkedés megszüntetése esetén, ha a terhelt előállítására nem került sor, a tanács elnöke azonnal intézkedik a szabadlábra helyezés iránt a fogvatartást foganatosító szervnél.

(7) Ha a kényszerintézkedést az ügyész rendeli el vagy szünteti meg, akkor haladéktalanul intézkedik a foganatosítás, illetve a szabadlábra helyezés iránt.

33. §

(1) Ha a bíróság az értesítőlap alapjául szolgáló határozatot kijavítja, újabb értesítőlapot kiállítani nem kell. A tanács elnöke a kijavítást elrendelő jogerős határozatot – a jogerőre emelkedését követően nyomban – és az eredeti aláírással ellátott megkeresést megküldi annak a végrehajtásért felelős szervnek, illetve a törvényszék büntetés-végrehajtási csoportjának (a továbbiakban: bv. csoport), amelynek az értesítőlapot már megküldte, és utal arra, hogy a megküldött határozatot milyen módosítással kell végrehajtani.

(2) Ha a bíróság olyan kérdésben, amelyre nézve az értesítőlap adatot tartalmaz, utóbb a Be. XXIX. Fejezetének II. Címe szerinti eljárásban másként határoz, vagy a határozata mulasztását utólag pótolja, a tanács elnöke erről értesítőlapot állít ki, és azt határozatával együtt haladéktalanul megküldi a végrehajtásért felelős szervnek, szabadságvesztés esetén a törvényszék bv. csoportjának.

34. §

(1) A jogerősen kiszabott szabadságvesztés azonnali foganatba vételének elrendelésekor a tanács elnöke a szabadságvesztésről kiállított értesítőlapra bírói rendelvényt vezet, és azt a végrehajtás foganatosítása végett az elítéltet a bv. intézetbe előállító rendőrnek, vagy büntetés-végrehajtási őrnek adja át.

(2) A tanács elnöke az (1) bekezdésben foglaltak szerint jár el, ha szabadságvesztés kiszabása, javítóintézeti nevelés, vagy kényszergyógykezelés elrendelése esetén a terhelt az ítélet jogerőre emelkedésekor – akár az adott, akár más büntetőügyben – fogva van.

(3) Ha a terhelt fogva van, de előállítására nem került sor, a tanács elnöke haladéktalanul megküldi a szabadságvesztésről, a javítóintézeti nevelésről, vagy a kényszergyógykezelésről kiállított és bírói rendelvénnyel ellátott értesítőlapot a végrehajtásért felelős szervnek, ha a terhelt más szervnél van fogva, a fogvatartást foganatosító szervhez, amely haladéktalanul intézkedik a terhelt átszállítása iránt.

(4) Kényszergyógykezelés és javítóintézeti nevelés elrendelése esetén a tanács elnöke az értesítőlapra bírói rendelvényt vezet, és azt megküldi az intézkedés végrehajtásáért felelős illetékes intézetnek, továbbá intézkedik a kényszergyógykezeltnek, illetve a fiatalkorú elítéltnak az intézetbe szállítása, vagy kísérése végett.

35. §

(1) Ha a perújítás, vagy felülvizsgálat folytán indult eljárásban a bíróság az alapügyben hozott bármely rendelkezés végrehajtását felfüggeszti, vagy félbeszakítja, a tanács elnöke – a határozatnak a büntetést, vagy intézkedést foganatosító szervhez történő megküldésével – azonnal intézkedik a szabadságvesztésre ítélt, a kényszergyógykezelt és a javítóintézeti nevelt szabadítása, illetve elbocsátása iránt.

(2) A tanács elnöke a (1) bekezdésben foglaltak szerint jár el, ha a fellebbezési joggal kapcsolatban benyújtott, a Be. 65. § (5) bekezdése szerinti igazolási kérelem alapján a végrehajtást felfüggeszti

(3) Ha a rendkívüli jogorvoslat folytán meghozott határozattal a bíróság az elítéltet felmenti, a kényszergyógykezelést mellőzi, vagy az eljárást megszünteti, és a végrehajtás felfüggesztésére vagy félbeszakítására nem került sor, a tanács elnöke azonnal intézkedik a szabadságvesztésre ítélt, a kényszergyógykezelt és a javítóintézeti nevelt szabadítása, illetve elbocsátása iránt.

(4) Ha a bíróság a Be. XXIX. Fejezetének II. Címe szerinti valamely eljárásban – a végrehajtást érintő – olyan határozatot hoz, amelynek végrehajtására nincs értesítőlap rendszeresítve, a tanács elnöke a jogerős határozatát haladéktalanul megküldi a végrehajtásért felelős szervnek, szabadságvesztés esetén a bv. csoportnak.

(5) A tanács elnöke, ha utóbb a büntetés, vagy az intézkedés végrehajtását kizáró ok bekövetkeztét állapítja meg, – a kegyelem kivételével – végzést hoz, és határozatát megküldi a végrehajtásért felelős szervnek, továbbá szabadságvesztés esetén a bv. csoportnak.

36. §

(1) Az ügydöntő határozat írásba foglalását követően haladéktalanul meg kell küldeni annak kiadmányát – a vagyoni jellegű büntetések és intézkedések kivételével – a külön jogszabályban foglaltak szerint a végrehajtásért felelős szervnek, illetve a bv. csoportnak.

(2) Halasztás, vagy a részletfizetés engedélyezése esetén a tanács elnöke intézkedik az engedélyezés tényének és tartalmának az értesítőlapon történő feltüntetéséről. Az értesítőlap elküldését követően meghozott határozatot haladéktalanul meg kell küldeni a végrehajtásért felelős szervnek, illetve a bv. csoportnak.

(3) Szabadságvesztés, elzárás és közérdekű munka kiszabása, kényszergyógykezelés, pártfogó felügyelet és javítóintézeti nevelés elrendelése esetén az ügydöntő határozathoz mellékelni kell:

- a) az elítéltről készült pártfogó felügyelői vélemény, valamint az elítélt személy mentális és testi állapotáról készült szakvélemény, orvosi bizonyítvány másodpéldányát vagy másolatát,
- b) fiatalkorú elítélt esetében a környezettanulmány, és – ha ezek az iratok a bíróság rendelkezésére állnak – az iskolai bizonyítvány, az iskolai vagy munkahelyi jellemzés másolatát.

(4) Az értesítőlap, az ügydöntő határozat, a végrehajtást érintő egyéb határozat, vagy a (3) bekezdés szerinti iratok, ha ennek biztonsági feltételei adottak, elektronikus úton is továbbíthatók a végrehajtásért felelős szervnek, illetve a bv. csoportnak.

A szabadságvesztés azonnali fogamatba vétele, a szabadságvesztés végrehajtásának biztosítása

37. §

(1) A bíróság a szabadlábon lévő elítélttel szemben a jogerősen kiszabott szabadságvesztés azonnali fogamatba vételét

- a) rendelheti el, ha annak tartama öt év, vagy ennél súlyosabb, és a bűncselekmény jellegére, az elítélt személyi és családi körülményeire tekintettel alaposan feltehető, hogy a szökésével vagy az elrejtőzésével a büntetés végrehajtása alól kivonná magát,
- b) rendeli el, ha azt bünszervezetben elkövetett bűncselekmény miatt szabta ki.

(2) Az (1) bekezdés esetén a bíróság a székhelyén működő bv. intézet parancsnokától rövid úton büntetés-végrehajtási őr kirendelését kéri, és az elítélttet az őrnök adja át. Ha a bíróság székhelyén nincs bv. intézet, vagy a büntetés-végrehajtási őr kirendelésének akadályja van, a bíróság az elítéltnak a bv. intézetbe kísérése végett rövid úton a rendőrséget keresi meg.

38. §

(1) Ha a végrehajtandó szabadságvesztést kiszabó ügydöntő határozat jogerőre emelkedésekor a terhelt nincs előzetes letartóztatásban, és a szabadságvesztés végrehajtásának azonnali fogamatba vételét a bíróság nem rendelte el, az elítélttel szemben – a bv. intézetbe történő befogadásáig – a szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedés rendelhető el, ha a bűncselekmény jellegére, a kiszabott szabadságvesztésre az elítélt személyi és családi körülményeire – különösen az egészségi állapotára, idős korára – tekintettel alaposan feltehető, hogy ezzel is biztosítható, hogy a terhelt szökésével vagy elrejtőzésével a büntetés végrehajtása alól ne vonja ki magát.

(2) A szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedést el kell rendelni, ha a bíróság két évet meghaladó tartamú szabadságvesztés végrehajtásának megkezdésére halasztást engedélyezett.

(3) A szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedés elrendeléséről a bíróság határoz. Az intézkedés hatálya alatt álló elítélt a bíróság határozatában meghatározott területet, körzetet engedély nélkül nem hagyhatja el, a tartózkodási helyét, vagy a lakóhelyét nem változtathatja meg. A határozatban előírható, hogy a terhelt meghatározott időközönként a rendőrségen jelentkezzen.

(4) A szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedés előírásainak megtartását – a Be. lakhelyelhagyási tilalom megtartásának ellenőrzésére vonatkozó szabályai szerint – a rendőrség ellenőrzi.

(5) Ha a szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedés előírásait az elítélt megszegte, a rendőrség haladéktalanul értesíti az intézkedést elrendelő bíróságot, és az elítéltet a bíróság határozatának meghozataláig – legfeljebb hat napig – büntetés-végrehajtási őrizetbe veheti. A bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedés előírásainak megszegése esetén a szabadságvesztés azonnali foganatba vételét rendelheti el.

(6) Ha az elítélt ismeretlen helyre távozott és a tartózkodási helyének felkutatása iránt meg tett intézkedések nem vezettek eredményre, a tanács elnöke elfogatóparancsot bocsát ki.

(7) A szabadságvesztés végrehajtásának biztosítására irányuló intézkedést meg kell szüntetni, ha a büntetés végrehajthatósága megszűnt.

(8) Ha a bíróság az elítélttel szemben nem végrehajtandó szabadságvesztés mellett alkalmazott kiutasítást és az ügydöntő határozat a kihirdetésekor jogerőre emelkedik, a bíróság a kiutasítás végrehajtása érdekében elrendeli az elítéltnak az illetékes idegenrendészeti hatósághoz történő előállítását. Az előállítás végrehajtása érdekében a tanács elnöke a rendőrséget keresi meg.

A szabadságvesztés végrehajtásának elhalasztása

39. §

(1) A tanács elnöke a szabadságvesztés végrehajtásának megkezdésére, ha annak hátralévő része két évnél rövidebb, az elítélt kérelmére – fontos okból – különösen az elítélt személyi vagy családi körülményeire tekintettel – legfeljebb három hónapra halasztást engedélyezhet.

(2) Ha az elítélt betegsége az életét közvetlenül veszélyezteti, a tanács elnöke

a) az (1) bekezdésben szabályozott tartamú halasztást meghaladó, határozott ideig tartó halasztást is engedélyezhet,

b) az (1) bekezdés alapján engedélyezett halasztást meghosszabbíthatja,

c) halasztást engedélyezhet a szabadságvesztés végrehajtás megkezdésére abban az esetben is, ha a szabadságvesztés hátralévő része két évnél hosszabb.

(3) El kell halasztani – kérelem nélkül, hivatalból is – a szabadságvesztés végrehajtásának megkezdését annak az elítéltnak az esetében, aki

a) a tizenkettedik hetet meghaladó várandós, legfeljebb a szülés várható idejét követő hatodik hónap végéig,

b) hat hónaposnál fiatalabb gyermekét gondozza.

(4) A (2) bekezdés esetében a tanács elnöke igazságügyi orvosszakértői szakvélemény alapján állapítja meg a halasztás egészségügyi feltételeinek fennállását, és a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága (a továbbiakban: BVOP) egészségügyi szolgálata vezetőjének – az elítélt egészségi

állapotának büntetés-végrehajtás keretei között való kezelhetőségére vonatkozó – nyilatkozatát figyelembe véve határoz a kérelemről.

(5) A (3) bekezdés *a)* pontja esetén, ha a gyermek halva született, vagy utóbb meghalt, a szabadságvesztés végrehajtását a bíróság felhívására hat héten belül kell megkezdeni. Ha a gyermek véglegesen, vagy tartósan kikerül az elítélt gondozásából, a szabadságvesztés végrehajtását – amint azt a nő szülés utáni egészségi állapota lehetővé teszi – haladéktalanul meg kell kezdeni. A nő szülés utáni egészségi állapotáról a tanács elnökének a felhívására a BVOP egészségügyi szolgálatának vezetője nyilatkozik.

(6) Az (1)-(3) bekezdésben meghatározott feltételek esetén sincs helye a szabadságvesztés végrehajtása elhalasztásnak, ha az súlyosan veszélyeztetné a közbiztonságot vagy a közrendet, illetve ha az elítélt szökésétől vagy elrejtőzésétől kell tartani.

(7) Ha az igazságügyért felelős miniszter a Be. 598. § (2) bekezdése szerint a büntetés végrehajtását elhalasztotta, vagy félbeszakította, a bíróság az ezt követően a halasztás iránt benyújtott kérelem tárgyában a döntés meghozatalát mindaddig felfüggeszti, ameddig a Be. 598. § (2) bekezdése szerinti halasztás, vagy félbeszakítás tart.

(8) A katona szabadságvesztése végrehajtásának elhalasztásáról az elítélt állományilletékes parancsnokát (vezetőjét) értesíteni kell.

(9) Ha a szabadságvesztés végrehajtásának elhalasztása iránti kérelmet olyan időben terjesztik elő, hogy annak elintézésére a végrehajtás megkezdésére kitűzött hatánap előtt már nincs lehetőség, a tanács elnöke a kérelem elbírálását mellőzi és erről a kérelmezőt értesíti. Ha a szabadságvesztést már fogamatba vették, a kérelmet a szabadságvesztés végrehajtásának esetleges félbeszakítása iránti intézkedés megtétele végett a bv. intézetnek megküldi.

Az elzárás végrehajtásának elhalasztása

40. §

(1) A tanács elnöke az elzárás végrehajtásának megkezdésére az elítélt kérelmére fontos okból, különösen az elítélt személyi vagy családi körülményeire való tekintettel, legfeljebb három hónapra halasztást engedélyezhet.

(2) Ha az elítélt betegsége az elítélt életét közvetlenül veszélyezteti, a tanács elnöke

a) az (1) bekezdésben szabályozott tartamú halasztást meghaladó, határozott ideig tartó halasztást is engedélyezhet,

b) az (1) bekezdés alapján engedélyezett halasztást meghosszabbíthatja.

(3) El kell halasztani – kérelem nélkül, hivatalból is – az elzárás végrehajtásának megkezdését annak az elítéltnak az esetében, aki

a) a tizenkettedik hetet meghaladó várandós, legfeljebb a szülés várható idejét követő tizenkettedik hónap végéig,

b) egy évesnél fiatalabb gyermekét gondozza.

(4) A (2) bekezdés esetében a tanács elnöke igazságügyi orvosszakértői szakvélemény alapján állapítja meg a halasztás egészségügyi feltételeinek fennállását, és a BVOP egészségügyi szolgálata vezetőjének – az elítélt egészségügyi állapotának büntetés-végrehajtás keretei között való kezelhetőségére vonatkozó – nyilatkozatát figyelembe véve határoz a kérelemről.

(5) A (3) bekezdés *a)* pontja esetén, ha a gyermek halva született, vagy utóbb meghalt, a szabadságvesztés végrehajtását a bíróság felhívására hat héten belül kell megkezdeni. Ha a gyermek véglegesen, vagy tartósan kikerül az elítélt gondozásából, a szabadságvesztés végrehajtását – amint azt a nő szülés utáni egészségi állapota lehetővé teszi – haladéktalanul meg kell kezdeni. A nő szülés utáni egészségi állapotáról a tanács elnökének a felhívására a BVOP egészségügyi szolgálatának vezetője nyilatkozik.

(6) Az (1)-(4) bekezdésben meghatározott feltételek esetén sincs helye az elhalasztásnak, ha az súlyosan veszélyeztetné a közbiztonságot vagy a közrendet, illetve ha az elítélt szökésétől vagy elrejtőzésétől kell tartani.

(7) Ha az elzárás végrehajtásának elhalasztása iránti kérelmet olyan időben terjesztik elő, hogy annak elintézésére a végrehajtás megkezdésére kitűzött hatánap előtt már nincs lehetőség, a tanács elnöke a kérelem elbírálását mellőzi és erről a kérelmezőt értesíti. Ha az elzárást már fogamatba vették, a kérelmet az elzárás végrehajtásának esetleges félbeszakítása iránti intézkedés megtétele végett a bv. intézetnek megküldi.

A közérdekű munka végrehajtásának elhalasztása

41. §

(1) A tanács elnöke a közérdekű munka végrehajtásának megkezdésére az elítélt kérelmére fontos okból, különösen az elítélt személyi vagy családi körülményeire való tekintettel, legfeljebb három hónapra halasztást engedélyezhet.

(2) Ha az elítélt betegsége az elítélt életét közvetlenül veszélyezteti, a tanács elnöke

a) az (1) bekezdésben szabályozott tartamú halasztást meghaladó, határozott ideig tartó halasztást is engedélyezhet,

b) az (1) bekezdés alapján engedélyezett halasztást meghosszabbíthatja.

(3) El kell halasztani – kérelem nélkül, hivatalból is – a közérdekű munka végrehajtásának megkezdését annak az elítéltnak az esetében, aki

a) a tizenkettedik hetet meghaladó várandós, legfeljebb a szülés várható idejét követő tizenkettedik hónap végéig,

b) egy évesnél fiatalabb gyermekét gondozza.

(4) A (2) bekezdés esetében a tanács elnöke igazságügyi orvosszakértői szakvélemény alapján állapítja meg a halasztás egészségügyi feltételeinek fennállását.

(5) Ha a közérdekű munka végrehajtásának elhalasztása iránti kérelmet olyan időben terjesztik elő, hogy annak elintézésére a végrehajtás megkezdésére kitűzött hatánap előtt már nincs lehetőség, a tanács elnöke a kérelem elbírálását mellőzi és erről a kérelmezőt értesíti, és a kérelmet

a közérdekű munka végrehajtásának esetleges félbeszakítása iránti intézkedés megtétele végett a büntetés-végrehajtási bírónak és a pártfogó felügyelőnek megküldi.

(6) Ha az elítélt gyermeke halva született, vagy utóbb meghalt a közérdekű munka végrehajtását a bíróság felhívására hat héten belül meg kell kezdeni.

(7) A büntetés végrehajtását haladéktalanul meg kell kezdeni, ha

a) a gyermek véglegesen, vagy tartósan kikerül az elítélt gondozásából, és azt a nő szülés utáni egészségi állapota lehetővé teszi,

b) az elítélt részére a gyermekgondozási díj, gyermekgondozási segély, vagy gyermeknevelési támogatás folyósítását egy év eltelte előtt megszüntetik,

c) az elítélt fogvatartása, vagy házi őrizete megszűnik, kivéve, ha a közérdekű munka végrehajtásának e törvény szerinti végrehajtási akadályai áll fenn.

(8) A (7) bekezdés a) pontja szerinti szülés utáni egészségi állapotról az igazságügyi orvosszakértő dönt.

Halasztás és részletfizetés engedélyezése pénzbüntetés esetén

42. §

(1) Ha az elítélt valószínűsíti, hogy a pénzbüntetés azonnali vagy egy összegben való megfizetése magának, vagy tartásra szoruló hozzátartozójának a büntetés célján túlmenő jelentős anyagi nehézséget okozna, és megalapozottan feltehető, hogy az elítélt a meghosszabbított határidőben fizetési kötelezettségének pontosan eleget tesz, részére a bíróság legfeljebb három hónapi halasztást, vagy azt engedélyezheti, hogy a pénzbüntetést két éven belül, részletekben fizesse meg.

(2) A pénzbüntetés megfizetésére adott halasztás fontos okból egy alkalommal, legfeljebb további három hónappal meghosszabbítható.

(3) A részletfizetés olyan, havonta fizetendő összegben engedélyezhető, amely osztható a pénzbüntetés esetén az ítéletben megállapított napi tétel összegével.

(4) A pénzbüntetés szabadságvesztésre történő átváltoztatását követően halasztás vagy részletfizetés nem engedélyezhető.

Javítóintézeti nevelés végrehajtásának elhalasztása

43. §

(1) A fiatalkorúval szemben jogerős ítéletben elrendelt javítóintézeti nevelés végrehajtását a tanács elnöke a 39. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek mellett és keretek között elhalasztja.

(2) Ha a fiatalkorú egészségi állapota indokolja, három hónapot meghaladóan, vagy ismételten is engedélyezhető halasztás.

A halasztás és a részletfizetés engedélyezésének eljárási szabályai

44. §

(1) A halasztás és a részletfizetés iránti kérelemnek nincs halasztó hatálya.

(2) A kérelemről, ha azt a terhelt az ügydöntő határozat jogerőre emelkedését követően nyomban előterjesztette, az ügydöntő határozatot hozó bíróság dönt, a határozatát indokolni köteles.

(3) A terhelt később előterjesztett kérelmének elbírálására a különleges eljárások szabályait (Be. XXIX. Fejezet) kell alkalmazni. A kérelemről bírósági titkár is határozhat.

(4) A pénzbüntetés, a rendbíróság és az államot illető bünygyi költség tekintetében a halasztás, vagy a részletfizetés engedélyezése tárgyában hozott határozat ellen nincs helye fellebbezésnek.

(5) A szabadságvesztés, az elzárás, a közérdekű munka és a javítóintézet i nevelés végrehajtásának elhalasztása tárgyában hozott határozat ellen az ügyész, az elítélt és a védő fellebbezhet. Ha a halasztást a (2) bekezdés alapján a másodfokú bíróság engedélyezte, a fellebbezés elbírálására a Be. XIV. Fejezet IV. Címe megfelelően irányadó.

(6) A tanács elnöke szabadságvesztés büntetés esetén a 39. § (2) és (3) bekezdésében meghatározott körben – a 39. § (4) bekezdésre figyelemmel – szükség szerint intézkedik a büntetés-végrehajtási bírónál a végrehajtás függőben tartása iránt.

(7) Az elítéltet bejelentési kötelezettség terheli minden olyan tény vagy körülmény tekintetében, amely a végrehajtás elrendeléséhez alapul szolgál. Ennek elmulasztása esetén rendbírósággal sújtható. Az elítéltet a halasztást engedélyező határozatban tájékoztatni kell bejelentési kötelezettségéről, továbbá a bejelentés elmulasztása jogkövetkezményéről.

Kegyelmi eljárás

45. §

(1) Kegyelem iránti előterjesztést – hivatalból vagy kérelemre – a még végre nem hajtott büntetés, a próbára bocsátás, a jóvátételi munka és a javítóintézet i nevelés elengedésére vagy mérséklésére, illetve a büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli mentesítésre az igazságügyért felelős miniszter tehet a köztársasági elnökhöz.

(2) Az (1) bekezdésben fel nem sorolt intézkedés mérséklése vagy elengedése, valamint a már végrehajtott büntetés vagy intézkedés utólagos elengedése iránti kegyelmi kérelem nem nyújtható be.

(3) Kegyelmi kérelmet az elítélt, a védő, a fiatalkorú törvényes képviselője, valamint az elítélt hozzátartozója nyújthat be.

(4) A még végre nem hajtott büntetés, az (1) bekezdés szerinti intézkedés elengedése vagy mérséklése, illetve a büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli mentesítés iránt a kegyelmi kérelmet az első fokon eljáró bíróságnál kell benyújtani.

(5) Az első fokon eljáró bíróság tanácsának elnöke a kegyelmi eljárás során az elítéltnak a kegyelmi döntéshez szükséges személyes adatait beszerzi és kezeli.

(6) A döntéshez szükséges adatokat tartalmazó iratokat, valamint a kegyelmi kérelmet a tanács elnöke az igazságügyért felelős miniszterhez felterjeszti.

46. §

(1) Az igazságügyért felelős miniszter az előterjesztés előkészítése során – a büntetés végrehajtásának megkezdésére halasztó hatállyal – elrendelheti az elítéltnak a Büntetés-végrehajtás Központi Kórházában (a továbbiakban: Központi Kórház) vagy az IMEI-ben történő szakorvosi vizsgálatát, illetve további iratok beszerzését.

(2) A büntetés, vagy az intézkedés elengedése vagy mérséklése iránti kérelem, illetve előterjesztés esetén az igazságügyért felelős miniszter elrendelheti a büntetés, vagy javítóintézeti nevelés intézkedés végrehajtásának a köztársasági elnök döntéséig történő elhalasztását vagy felfüggetését.

(3) Az igazságügyért felelős miniszter a kegyelmi kérelmet a köztársasági elnökhöz akkor is felterjeszti, ha a kegyelem gyakorlása iránt nem tesz előterjesztést.

(4) A kegyelmi döntésről szóló határozatot az ügyben első fokon eljáró bíróság tanácsának elnöke kézbesíti az elítéltnak, és a kegyelmi kérelem előterjesztőjének.

(5) Ha az elítélt a szabadságvesztését, vagy a javítóintézeti nevelését tölti, részére a kegyelmi döntésről szóló határozatot az igazságügyért felelős miniszter közvetlenül a bv. intézet, illetve a javítóintézet útján kézbesíti, egyidejűleg a kegyelmi határozat megküldésével értesíti az első fokon eljáró bíróságot.

(6) Ha a köztársasági elnök kegyelmet gyakorolt, az elítélt részére küldött értesítés tartalmazza a kegyelemhez fűződő jogkövetkezményekről szóló tájékoztatást is.

A büntetés-végrehajtási bíró és a bv. csoport feladatai a végrehajtás foganatosítása körében

47. §

(1) A büntetések és az intézkedések végrehajtása során a bíróságra háruló feladatokat a törvényszéken működő, a törvényszék elnöke által kijelölt büntetés-végrehajtási bíró, vagy a katonai büntetőeljárásban elítélt katona esetében a büntetés-végrehajtási bíró feladatait a törvényszék elnöke által kijelölt katonai bíró (a továbbiakban együtt: büntetés-végrehajtási bíró) látja el. Büntetés-végrehajtási feladatokat esetenként a törvényszék elnöke által kijelölt más bíró is elláthat.

(2) A büntetések és az intézkedések végrehajtásának elősegítése, vagy ellenőrzése érdekében bv. csoport működik, amelynek illetékessége a törvényszék illetékességi területére terjed ki.

(3) A bv. csoport munkáját a törvényszék elnöke által kinevezett büntetés-végrehajtási bíró szervezi, irányítja és ellenőrzi.

48. §

(1) A büntetés-végrehajtási bíró a büntetések és az intézkedések végrehajtásához szükséges iratokat – a jogszabályban meghatározott rend szerint – a végrehajtásért felelős szervnek megküldi.

(2) A szabadságvesztés – ideértve a 65. és 67. § szerinti szabadságvesztést is –, a közérdekű munka, vagy a javítóintézeti nevelés kiszabása esetén a büntetés-végrehajtási bíró az (1) bekezdésben foglalt intézkedéseket megelőzően – külön jogszabályban meghatározottak szerint – megvizsgálja, hogy

a) nem állapítható-e meg a büntetés, vagy az intézkedés végrehajtását kizáró ok, vagy e törvény szerinti egyéb végrehajtási akadály bekövetkezése,

b) az elítélt az előzetes fogvatartásban, vagy házi őrizetben töltött-e annyi időt, hogy a kiszabott szabadságvesztést, a 65. és 67. § szerinti szabadságvesztést, a közérdekű munkát vagy az elrendelt javítóintézeti nevelést kitöltötte, vagy a szabadságvesztésből a feltételes szabadságra bocsátása, vagy javítóintézeti nevelésből az ideiglenes elbocsátása kérdésében való döntés esedékes.

(3) A büntetés-végrehajtási bíró az e törvény szerinti végrehajtási akadály fennállását határozattal állapítja meg.

49. §

(1) A büntetés-végrehajtási bíró a halasztás engedélyezése tárgyában hozott döntés figyelembevételével intézkedik a végrehajtás iránt.

(2) Ha a büntetőügyben eljáró bíróság a halasztás iránti kérelemmel kapcsolatosan – a 44. § (6) bekezdése alapján – a végrehajtás függőben tartása iránt küldött megkeresést, a büntetés-végrehajtási bíró intézkedik annak érdekében, hogy az elítélt részére a büntetés megkezdésére a felhívást ne küldjék ki, vagy – ha az elítélt nem jelenik meg a megjelölt határnapon a bv. intézetnél – nem bocsát ki elfogatóparancsot. Ha az elítéltet a bv. intézet befogadta, a büntetés-végrehajtási bíró erről haladéktalanul értesíti a megkeresést küldő bíróságot a kérelemnek, mint félbeszakítás iránti kérelemnek a továbbítása végett.

(3) A közérdekű munka, vagy a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés megkezdésére – az elítéltnak az átváltoztatásról hozott határozat kihirdetésekor nyomban, vagy a határozat kézbesítésétől számított nyolc napon belül bejelentett kérelmére – a büntetés-végrehajtási bíró a 39. §-ban foglaltak értelemszerű alkalmazásával halasztást engedélyezhet, határozatát indokolni köteles. Az elmulasztott határidő utolsó napjától számított tizenöt nap elteltével igazolásnak nincs helye. A halasztás tárgyában hozott határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A 44. § (6) és (7) bekezdésében foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

A büntetés-végrehajtási bíró eljárásának általános szabályai

50. §

(1) A büntetés-végrehajtási bíró

a) egyesbíróként jár el,

- b) az e törvényben meghatározott esetekben iratok alapján hozhatja meg a döntést, ez esetben beszerezheti az ügyész és az elítélt nyilatkozatát. Az ügyész és az elítélt a nyilatkozatát a bíróság felhívásától számított nyolc napon belül teheti meg; egyéb esetekben vagy ha azt szükségesnek tartja, az elítéltet meghallgatja, bizonyítás felvétele esetén tárgyalást tart, az ügyész, a büntetés-végrehajtásért felelős szerv képviselője és a védő az elítélt meghallgatásán jelen lehet, a tárgyaláson az ügyész és a védő részvétele kötelező, a büntetés-végrehajtásért felelős szerv képviselője jelen lehet,
- c) e törvény eltérő rendelkezése hiányában a meghallgatást az indítvány, illetve az előterjesztés beérkezését követő, vagy hivatalból történő eljárás esetén, az eljárás alapjául szolgáló ténynek vagy körülménynek a tudomására jutásától számított tizenöt napon belüli, fogva lévő elítélt esetén nyolc napon belüli időpontra, a tárgyalást harminc napon belüli, fogva lévő elítélt esetén tizenöt napon belüli időpontra tűzi ki,
- d) az elítélt vagy védője kérelmére, továbbá a bírósági felülvizsgálati kérelem alapján indult eljárásban beszerzi az ügyész és a végrehajtásért felelős szerv véleményét, ezek beérkezésétől számított tizenöt napon belüli időpontra tűzi ki a meghallgatást, vagy harminc napon belüli időpontra a tárgyalást; ha iratok alapján dönt, a kérelmet tizenöt napon belül bírálja el,
- e) a meghallgatást és a tárgyalást a bíróság épületében, ha az elítélt fogva van, a meghallgatást a bv. intézetben, vagy a javítóintézetben tartja,
- f) eljárása során hozott végzés ellen – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – fellebbezésnek van helye,
- g) az eljárást megszünteti, ha az ügyész indítványát visszavonta, illetve az előterjesztést vagy a kérelmet visszavonták,
- h) határozatát hatályon kívül helyezi, ha a büntetőügyben első fokon eljáró bíróságnak a Be. XXIX. fejezetének II. Címe szerinti valamely eljárásban meghozott határozata ezt szükségessé teszi, ugyanígy jár el, ha hivatalból észleli, hogy valamely rendelkezése nem a törvénynek megfelelő. Ezekben az esetekben a Be. XXIX. fejezetében írt szabályok alapján új határozatot hoz;
- i) az eljárást felfüggeszti, ha az elítélt ismeretlen helyre távozott, vagy külföldön tartózkodik és a kiadatása, vagy az európai elfogatóparancs alapján történő átadása iránt kell intézkedni, vagy ha a Be. XXIX. fejezetének II. Címe szerinti valamely eljárás lefolytatására hívta fel a büntetőügyben első fokon eljáró bíróságot,
- j) az ismeretlen helyen tartózkodó elítélttel szemben elfogatóparancsot bocsáthat ki,
- k) szükség esetén szakértői vizsgálatot rendelhet el.

(2) Az e Fejezet szerinti eljárásokat – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – annak a végrehajtásért felelős szervnek, szervezeti egységnek, vagy javítóintézetnek a székhelye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bíró folytatja le, ahol az eljárás alapjául szolgáló büntetést, vagy intézkedést végrehajtják.

(3) Az e Fejezetben szabályozott eljárások közül azokban, amelyeknél e törvény az elítélt meghallgatását nem írja elő, a büntetés-végrehajtási bíró feladatait önálló aláírási joggal a törvényszék elnöke által kijelölt bírósági titkár is elláthatja. A bírósági titkár a döntését iratok alapján hozza meg.

(4) A büntetés-végrehajtási bíró végzése elleni fellebbezést a törvényszék másodfokú tanácsa tanácsulésen, bizonyítás felvétele esetén tárgyaláson bírálja el. A tárgyaláson az ügyész és a védő részvétele kötelező.

(5) Az e Fejezet szerinti eljárások során felmerült bűnügyi költség – e törvény eltérő rendelkezése hiányában, valamint az (1) bekezdés g) pontja kivételével – az elítéltet terheli.

(6) Ha e törvény, vagy más törvény eltérően nem rendelkezik, a büntetés-végrehajtási bíró eljárására a büntetőeljárás szabályait kell alkalmazni.

51. §

(1) A büntetés-végrehajtási bíró végzése ellen a fellebbezést, ha azt kihirdetés útján közölték, nyomban be kell jelenteni, ha azt kézbesítés útján közölték, három munkanapon belül írásban lehet benyújtani. Az elmulasztott határidő utolsó napjától számított tizenöt nap elteltével igazolásnak nincs helye. A fellebbezésnek – ha e törvény másképp nem rendelkezik – halasztó hatálya van a végrehajtásra.

(2) Fellebbezésre jogosult az ügyész, az elítélt, a védő az elítélt hozzájárulása nélkül is, és a fiataalkorú törvényes képviselője.

(3) Ha a fellebbezési határidő valamennyi jogosultra nézve lejárt, a büntetés-végrehajtási bíró haladéktalanul, de legkésőbb három munkanapon belül az iratokat felterjeszti a törvényszék másodfokú tanácsához.

(4) A fellebbezést a törvényszék az iratoknak a bírósághoz érkezésétől számított tizenöt napon belül, fogva lévő elítélt esetén nyolc napon belül tanácsulésen, bizonyítás felvétele esetén tárgyaláson bírálja el. A tárgyalás hatánapját a felterjesztéstől számított harminc napon belüli, fogva lévő elítélt esetén tizenöt napon belüli időpontra kell kitűzni.

(5) A büntetés-végrehajtási bíró határozatával szemben a Be. 431. §-a szerinti törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat alapján a Kúria a törvénysértés megállapítása esetén a megtámadott határozatot megváltoztathatja, vagy hatályon kívül helyezheti, és szükség esetén az eljáró bíróságot új eljárásra utasíthatja.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatának megváltoztatására irányuló eljárás

52. §

(1) A szabadságvesztés végrehajtási fokozatának megváltoztatása, valamint az enyhébb fokozat kijelöléséről szóló határozat hatályon kívül helyezése iránt a bv. intézet tesz előterjesztést a büntetés-végrehajtási bíróhoz.

(2) A szabadságvesztés végrehajtási fokozatának megváltoztatását leghamarabb az elítélt befogadását követő hat hónap elteltével az elítélt vagy védője is kezdeményezheti. A kérelmet a bv. intézet – értékelő véleményével és javaslatával – tizenöt napon belül továbbítja a büntetés-végrehajtási bíróhoz. Ha az enyhébb fokozat kijelölését e törvény kizárja, vagy az egy éven belül ismételt előterjesztett kérelem új körülményre nem hivatkozik, az értékelő vélemény és a javaslat elkészítését a bv. intézet mellőzheti.

(3) Az elítélt megváltozott magatartására figyelemmel a bíróság az enyhébb végrehajtási fokozat kijelöléséről szóló határozatát hatályon kívül helyezheti.

(4) A büntetés-végrehajtási bíró a kérelmet indokolás nélkül elutasíthatja, ha

- a) az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazását e törvény kizárja,
- b) az elítélt, vagy a védője a hat hónapon belül ismételten előterjesztett kérelemben új körülményre nem hivatkozik, ide nem értve azt az esetet, ha a korábbi kérelem elutasítását követően a 116. § (2) bekezdés a)–c) pontja szerinti idő elteltével nyújtanak be újbóli kérelmet.

(5) Enyhébb végrehajtási fokozat kijelölésére vonatkozó előterjesztés esetén a büntetés-végrehajtási bíró az elítélt meghallgatását mellőzheti.

(6) Enyhébb végrehajtási fokozat kijelölése, valamint a fokozat megváltoztatása vagy az enyhébb fokozat kijelöléséről szóló határozat hatályon kívül helyezése iránt tett előterjesztés elutasítása esetén a bűnügyi költséget az állam viseli.

Enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazása

53. §

(1) A fogház, vagy a börtön végrehajtásának általános szabályainál enyhébb szabályok alkalmazása, illetve alkalmazásuk megszüntetése iránt a bv. intézet tesz előterjesztést a büntetés-végrehajtási bírónak.

(2) Az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazását az elítélt vagy védője is kezdeményezheti. A kérelmet a bv. intézet – értékelő véleményével és javaslatával – tizenöt napon belül továbbítja a büntetés-végrehajtási bíróhoz. Ha az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazását e törvény kizárja, vagy ha az egy éven belül ismételten előterjesztett kérelem új körülményre nem hivatkozik, az értékelő vélemény és a javaslat elkészítését a bv. intézet mellőzheti.

(3) Enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazása iránti előterjesztés tárgyában a büntetés-végrehajtási bíró az iratok alapján hozhatja meg a döntést; az elítélt vagy a védő által benyújtott kérelem tárgyában – a (4) bekezdésben meghatározott esetek kivételével – meghallgatást tart.

(4) A büntetés-végrehajtási bíró a kérelmet érdemi indokolás nélkül elutasíthatja, ha

- a) az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazását e törvény kizárja,
- b) az elítélt vagy a védője a hat hónapon belül ismételten előterjesztett kérelemben új körülményre nem hivatkozik, ide nem értve azt az esetet, ha a korábbi kérelem elutasítását követően a 105. § (2) bekezdés a) és b) pontja szerinti idő elteltével nyújtanak be újbóli kérelmet.

(5) Az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazásának elrendelése, valamint az alkalmazásuk megszüntetésének mellőzése esetén a bűnügyi költséget az állam viseli.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozatának utólagos meghatározása

54. §

(1) Ha a szabadságvesztést az ítélet szerint fiatalkorúak börtönében vagy fiatalkorúak fogházában kell végrehajtani, de az elítélt a huszonegyedik életévét a büntetés végrehajtásának megkezdése előtt betölti, a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bíró hivatalból, az iratok alapján a Btk. 37. §-a szerint meghatározza a

szabadságvesztés fokozatát, amelynek során a Btk. 35. § (2) bekezdése alapján a törvényben meghatározottnál eggyel enyhébb végrehajtási fokozatot is meghatározhat.

(2) Ha a fiatalkorúak börtönében vagy a fiatalkorúak fogházában levő elítélt a szabadságvesztés végrehajtása alatt tölti be a huszonegyedik életévét, a szabadságvesztés fokozatának a Btk. 37. § alapján történő meghatározása, valamint a fiatalkorú végrehajtás során tanúsított magatartására figyelemmel a Btk. 35. § (2) bekezdésének alkalmazása iránt a bv. intézet előterjesztést tesz a büntetés-végrehajtási bírónak.

(3) Ha az előterjesztés a Btk. 35. § (2) bekezdésének alkalmazására is irányult, a büntetés-végrehajtási bíró meghallgatást tart, egyéb esetben a büntetés-végrehajtási bíró az iratok alapján a Btk. 37. §-a szerint meghatározza a szabadságvesztés fokozatát. A büntetés-végrehajtási bíró a szabadságvesztés fokozatának meghatározásakor a Btk. 35. § (2) bekezdése alapján a törvényben meghatározottnál eggyel enyhébb végrehajtási fokozatot is meghatározhat azzal, hogy az ott meghatározott szempontokon túl a fiatalkorúnak a szabadságvesztés végrehajtása során tanúsított magatartását is vizsgálni kell.

(4) A bűnügyi költséget az állam viseli.

A feltételes szabadságra bocsátás kizártságának megállapítása

55. §

(1) A feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének a 85. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek alapján történő kizárására a bv. intézet tesz előterjesztést – a szabadságvesztés foganatba vételekor – a büntetés-végrehajtási bíróhoz.

(2) A büntetés-végrehajtási bíró az előterjesztés érkezésétől számított öt napon belül dönt.

(3) A feltételes szabadságra bocsátás lehetősége kizárásának mellőzése esetén a bűnügyi költséget az állam viseli.

A szabadságvesztés végrehajtása alatt kóros elmeállapotúvá vált elítélttel kapcsolatos eljárás

56. §

(1) A bv. intézet előterjesztést tesz a büntetés-végrehajtási bírónak az elítélt kóros elmeállapotára utaló tünetek esetén a szabadságvesztés végrehajtási helyének megváltoztatására.

(2) A büntetés-végrehajtási bíró igazságügyi elmeorvos-szakértői vélemény beszerzését rendeli el. Az eljárásban két szakértőt kell alkalmazni, ha az elítélt IMEI-be szállítására sürgősségi intézkedésként sor került, az IMEI orvosa az elmeorvos-szakértői vélemény kialakításában egyik szakértőként közreműködhet.

(3) Ha a szakértői vélemény szerint az elítélt kóros elmeállapotú, a büntetés-végrehajtási bíró a szabadságvesztés végrehajtási helyeként az IMEI-t jelöli ki.

(4) Ha a szakértői vélemény szerint az elítélt gondnokság alá helyezése vagy részére ideiglenes gondnok rendelése szükséges, a büntetés-végrehajtási bíró javaslatot tesz az ügyésznek a gondnokság alá helyezés kezdeményezésére, vagy ideiglenes gondnok rendelését kezdeményezheti.

(5) Az elítélt elmeállapotának vizsgálatát félévente el kell végezni. Az elítélt elmeállapotában bekövetkezett kedvező változásra tekintettel, az IMEI főigazgató főorvosa soron kívül tehet javaslatot az elítélt bv. intézetbe történő visszaszállítására a büntetés-végrehajtási bírónak. A büntetés-végrehajtási bíró a felülvizsgálat, illetve az IMEI főigazgató főorvosának szabadságvesztés eredeti helyének visszaállítása iránt tett előterjesztésének elbírálása során az elítélt újabb elmeorvos szakértői vizsgálatát rendeli el.

(6) Ha az újabb szakértői vélemény szerint az elítélt elmeállapotában bekövetkezett változás alapján az elítéltnak az IMEI-ben történő elhelyezése már nem indokolt, a büntetés-végrehajtási bíró elrendeli az elítélt visszaszállítását a bv. intézetbe.

(7) Ha a szakértői vélemény szerint az elítélt gondnokság alá helyezése vagy az ideiglenes gondnok rendelés megszüntetése indokolt, a büntetés-végrehajtási bíró javaslatot tesz az ügyésznek a gondnokság alá helyezés megszüntetésének a kezdeményezésére, vagy az ideiglenes gondnok rendelés megszüntetését kezdeményezi.

(8) Ha a szabadságvesztés tartamának lejártát megelőző, valamint a feltételes szabadságra bocsátás esedékessége előtt két hónappal az elítélt visszaszállítására nem került sor, a büntetés-végrehajtási bíró az elítélt igazságügyi elmeorvos-szakértői vizsgálatát rendeli el, kivéve, ha az előző szakértői vélemény két hónapon belüli időpontban készült. Ha a szakértői vélemény alapján az elítélt további gyógykezelése indokolt, az IMEI főigazgató főorvosa az egészségügyről szóló törvény alapján kezdeményezi a szabaduló elítélt pszichiátriai gyógykezelését.

(9) A bűnügyi költséget az állam viseli.

A reintegrációs őrizet elrendelése és megszüntetése

57. §

(1) A reintegrációs őrizet elrendelésére a bv. intézet tesz javaslatot a büntetés-végrehajtási bírónak.

(2) A reintegrációs őrizet elrendelését a szabadságvesztés végrehajtása alatt egy alkalommal az elítélt vagy védője is kezdeményezheti. A kérelmet a bv. intézet – értékelő véleményével és javaslatával – harminc napon belül, amennyiben a 235. § (1) bekezdés szerinti határnap már elmúlt, soron kívül továbbítja a büntetés-végrehajtási bíróhoz.

(3) A reintegrációs őrizet elrendelése esetén a büntetés-végrehajtási bíró jelöli ki az elítélt tartózkodási helyül szolgáló lakást. A végzésben meghatározza, hogy a kijelölt lakás és a hozzá tartozó bekerített hely milyen – elsősorban a mindennapi élet szokásos szükségleteinek biztosítása, munkavégzés vagy gyógykezelés – célból és milyen időtartamban hagyható el.

(4) A reintegrációs őrizet elrendelésével kapcsolatos eljárás bűnügyi költségét az állam viseli.

58. §

(1) A reintegrációs őrizet megszüntetéséről a büntetés-végrehajtási bíró a bv. intézet előterjesztésére soron kívül határoz.

(2) A büntetés-végrehajtási bíró a reintegrációs őrizet megszüntetése esetén, ha az elítélt ismeretlen helyen tartózkodik, a határozat meghozatalával egyidejűleg elfogatóparancsot bocsát ki.

(3) A reintegrációs őrizet megszüntetése esetén a bűnügyi költségét az elítélt viseli.

A feltételes szabadságra bocsátásra irányuló eljárás

59. §

(1) A feltételes szabadságra bocsátásról (Btk. 38. és 39. §, 42-43. §) a büntetés-végrehajtási bíró a bv. intézet előterjesztése alapján, a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges időpontja előtt – kivéve, ha az elítélt annyi időt töltött előzetes fogvatartásban, hogy az esedékesség már bekövetkezett – az elítélt meghallgatása után határoz.

(2) A határozat meghozatala előtt a büntetés-végrehajtási bíró – feltéve, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges időpontjáig rendelkezésre álló idő legalább kettő hónap – elrendelheti a pártfogó felügyelői vélemény beszerzését.

(3) A pártfogó felügyelő az (2) bekezdésben írt pártfogó felügyelői vélemény elkészítése érdekében az elítéltet a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges időpontja előtt legalább kettő hónappal a bv. intézetben meghallgatja és vele ettől az időponttól kezdődően rendszeresen érintkezhet.

(4) A büntetés-végrehajtási bíró a határozott ideig tartó szabadságvesztésből feltételes szabadságra bocsátott elítélt pártfogó felügyeletét (Btk. 69. §) rendelheti el, és az elítélt számára a Btk. 71. § (2)-(3) bekezdése alapján külön magatartási szabályokat írhat elő.

(5) A büntetés-végrehajtási bíró az életfogytig tartó szabadságvesztésből feltételes szabadságra bocsátott elítélt számára a Btk. 71. § (2)-(3) bekezdése alapján külön magatartási szabályokat írhat elő.

(6) Ha a büntetés-végrehajtási bíró az elítéltet nem bocsátotta feltételes szabadságra, a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét később újból megvizsgálhatja. Ebben az esetben elrendelheti a pártfogó felügyelői vélemény beszerzését.

(7) Ha a büntetés-végrehajtási bíró az elítéltet nem bocsátotta feltételes szabadságra, a feltételes szabadságra bocsátást az elítélt vagy védője is kezdeményezheti. A kérelmet a bv. intézet – értékelő véleményével és javaslatával – harminc napon belül továbbítja a büntetés-végrehajtási bíróhoz. Ha az egy éven belül ismételt előterjesztett kérelem új körülményre nem hivatkozik, az értékelő vélemény és a javaslat elkészítését a bv. intézet mellőzheti.

(8) Ha a büntetés-végrehajtási bíró az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítéltet nem bocsátotta feltételes szabadságra, a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét legkésőbb két év múlva, azt követően évente megvizsgálja. Ilyen esetekben elrendelheti a pártfogó felügyelői vélemény beszerzését.

60. §

(1) Ha az elítélt által előzetes fogvatartásban, vagy házi őrizetben töltött idő beszámítására figyelemmel indokolt, vagy a büntetés-végrehajtási bíró erre felhívja, a feltételes szabadságra bocsátás tárgyában a bv. intézet soron kívül, egyébként a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges időpontja előtt három hónappal tesz előterjesztést.

(2) A feltételes szabadságra bocsátásról soron kívül kell határozni, ha az előzetes fogvatartásban, vagy házi őrizetben töltött időre figyelemmel az elítélt az ítélet jogerőre emelkedésekor feltételes szabadságra lenne bocsátható.

(3) A büntetés-végrehajtási bíró a meghallgatás időpontjáról a büntetés-végrehajtási intézetet, ha a terhelt szabadlábon van, a terheltet, vagy ha fiataalkorú, törvényes képviselőjét, az ügyészt, továbbá, ha a pártfogó felügyelő meghallgatása szükséges, a pártfogó felügyelőt értesíti.

(4) Ha a büntetés-végrehajtási bíró azt észleli, hogy az elítéltet a feltételes szabadság kedvezményéből a Btk. 38. § (4) bekezdés *b)*, *c)* és *d)* pontjai valamelyikének, illetve a Btk. 45. § (7) bekezdésében foglaltak miatt az ítélet meghozatalakor ki kellett volna zárni, a Be. 557. §-a szerinti eljárás lefolytatása érdekében az alapügyben eljár első fokú bíróságot keresi meg, és az első fokú bíróság határozatának megküldéséig az eljárást felfüggeszti. Ha a büntetés-végrehajtási bíró megállapítja, hogy a Btk. 38. § (2) bekezdésében meghatározott minimális időtartam a szabadságvesztésből még nem telt el, a feltételes szabadságra bocsátást mellőzi.

(5) Ha a feltételes szabadságra bocsátásról való döntéshez a szükséges adatok hiányoznak, de rövid időn belül beszerezhetők, a büntetés-végrehajtási bíró a feltételes szabadságra bocsátás mellőzése helyett a meghallgatást elnapolja, és a meghallgatásra új hatánapot tűz ki.

(6) A bűnügyi költséget az állam viseli.

61. §

(1) Ha a büntetés-végrehajtási bíró az elítélt feltételes szabadságra bocsátását rendelte el, de a büntetés-végrehajtási intézet a feltételes szabadságra bocsátás esedékességének napjáig arról értesíti, hogy az elítélt súlyos fegyelmi vétséget követett el, a büntetés-végrehajtási bíró a feltételes szabadságra bocsátást újból megvizsgálja, és ennek alapján a végzését hatályon kívül helyezheti.

(2) Ha a büntetés-végrehajtási bíró a szabadlábon lévő elítéltet nem bocsátotta feltételes szabadságra, az elítélt kérelmére, a szabadságvesztés megkezdésére a 39. § szerint halasztást engedélyezhet.

(3) Ha a feltételes szabadságra bocsátást elrendelő végzés ellen az ügyész fellebbezést nyújt be, ennek a feltételes szabadság megkezdésére halasztó hatálya van. Az ügyész a fellebbezésről, a fellebbezés benyújtásával egy időben értesíti a bv. intézetet.

(4) Ha a másodfokú bíróság a végzést helyben hagyja, haladéktalanul értesíti a bv. intézetet a szabadítás érdekében.

(11) A (9) bekezdés esetén, ha a másodfokú bíróság a végzést helyben hagyja, a bűnügyi költséget az állam viseli.

62. §

(1) Ha a büntetés-végrehajtási bíró az elítélt feltételes szabadságra bocsátását mellőzte, de úgy ítéli meg, hogy az elítélt később feltételes szabadságra bocsátható, felhívja a bv. intézetet, hogy az általa meghatározott időpontban, amely

a) öt évig tartó szabadságvesztés esetén nem lehet kevesebb, mint a feltételes szabadságra bocsátás mellőzéséről hozott határozat napjától számított három hónap,

b) öt évet meghaladó tartamú szabadságvesztés esetén nem lehet kevesebb, mint a feltételes szabadságra bocsátás mellőzéséről hozott határozat napjától számított hat hónap,

tegyen újabb előterjesztést.

(2) Az elítélt magatartásában tartósan bekövetkezett, lényeges változásra figyelemmel a bv. intézet ismételten előterjesztést tehet, ha a büntetés-végrehajtási bíró – feltételes szabadságra bocsátást mellőző – határozatától számítva hat hónap már eltelt.

(3) A bűnügyi költséget az állam viseli.

A feltételes szabadság megszüntetésére irányuló eljárás

63. §

(1) Ha a magatartási szabályok súlyos megszegése miatt a feltételes szabadság megszüntetésének lehet helye, az ügyész az elítélt tartózkodási helye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bírónak indítványt tesz.

(2) Ha az elítélt elfogása előtt a hatóság elől elrejtőzött, vagy a még végrehajtásra váró szabadságvesztés tartamára tekintettel, avagy egyéb okból alaposan feltehető, hogy szökésével vagy elrejtőzésével a büntetés végrehajtása alól kivonná magát, illetve alaposan tartani kell attól, hogy szabadságvesztéssel büntetendő újabb bűncselekményt követne el, az ügyész, az indítvány benyújtása után a büntetés-végrehajtási bíró elrendelheti a szabadságvesztés ideiglenes fogamatba vételét.

(3) A határozatban a szabadságvesztés ideiglenes fogamatba vételének az időtartamáról is rendelkezni kell, amely a feltételes szabadságra bocsátás megszüntetése esetén még letöltendő szabadságvesztés tartamáig terjedhet, de nem haladhatja meg a harminc napot. A határozat a fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.

(4) Az ügyész által elrendelt ideiglenes fogamatba vétel időtartama legfeljebb öt nap. Az ügyész határozata ellen a Be. szerinti panasznak van helye.

(5) Az ügyész indítványának elutasítása esetén a bűnügyi költséget az állam viseli.

A közérdekű munka végrehajthatósága megszűnésének megállapítása

64. §

(1) A büntetés-végrehajtási bíró hivatalból, vagy a pártfogó felügyelő előterjesztésére, a 286. §-ban meghatározott ok fennállása esetén az iratok alapján megállapítja a közérdekű munka végrehajthatósága megszűnését. Az eljárásnak az elítélt kérelmére is helye van.

(2) Az eljárást a közérdekű munka végrehajtására kijelölt munkahely, ha a kijelölésre még nem került sor, az elítélt lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bíró folytatja le.

(3) A bűnügyi költséget az állam viseli.

A közérdekű munka átváltoztatása szabadságvesztésre

65. §

(1) A közérdekű munka megtagadása vagy nem teljesítése miatt annak szabadságvesztésre való átváltoztatását az ügyész a pártfogó felügyelő jelentése alapján indítványozza a büntetés-végrehajtási bírónál.

(2) Az eljárást a közérdekű munka végrehajtására kijelölt munkahely, ha a kijelölésre még nem került sor, az elítélt lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bíró folytatja le.

(3) Ha a büntetés-végrehajtási bíró az indítványnak helyt ad, a közérdekű munka helyébe lépő szabadságvesztés tartamát a még le nem töltött munkaórák alapulvételével állapítja meg. Ha az átváltoztatásra nincs ok, a büntetés-végrehajtási bíró új munkahely kijelölésére hívja fel a pártfogó felügyelőt.

(4) Ha az elítélt felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejét tölti, a közérdekű munka szabadságvesztésre történő átváltoztatásakor a büntetés-végrehajtási bíró határozatában megállapítja, hogy a próbaidő az átváltoztatott szabadságvesztés tartamával meghosszabbodik [Btk. 86. § (2)-(3) bekezdés].

(5) Az átváltoztatásról rendelkező végzés elleni fellebbezésnek halasztó hatálya van.

(6) Az ügyész indítványának elutasítása esetén a bűnügyi költséget az állam viseli.

(7) A büntetés-végrehajtási bíró a közérdekű munka helyébe lépő szabadságvesztés megkezdésére fontos okból halasztást engedélyezhet, határozathozatal előtt pártfogó felügyelői vélemény beszerzését rendelheti el. E végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

66. §

(1) A büntetés-végrehajtási bíró hivatalból vagy az ügyész indítványára a Btk. 49. §-ában meghatározott feltételek fennállása esetén – az iratok alapján – a közérdekű munkát vagy annak hátralévő részét szabadságvesztésre változtatja át.

(2) A bűnügyi költséget az állam viseli.

(3) Az (1) bekezdés alapján átváltoztatott közérdekű munka helyébe lépő szabadságvesztésre halasztás nem engedélyezhető.

A pénzbüntetés átváltoztatása szabadságvesztésre

67. §

(1) A büntetés-végrehajtási bíró hivatalból vagy az ügyész indítványára a Btk. 51. §-ában meghatározott feltételek fennállása esetén – az iratok alapján – a pénzbüntetést vagy annak meg nem fizetett részét szabadságvesztésre változtatja át.

(2) A büntetés-végrehajtási bíró hivatalból vagy az ügyész indítványára a fiatalkorúval szemben kiszabott pénzbüntetés behajthatatlansága esetén – az iratok alapján –, ha a Btk. 112. és 114. §-a a közérdekű munka átváltoztatását lehetővé teszi, a pénzbüntetést közérdekű munkára, ha az kizárt, a pénzbüntetést szabadságvesztésre változtatja át.

(3) Az (1)-(2) bekezdés szerinti eljárást annak a törvényszéknek a gazdasági hivatala szerint illetékes büntetés-végrehajtási bíró folytatja le, amely a pénzbüntetés végrehajtása érdekében intézkedett.

(4) Ha az elítélt felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejét tölti, a pénzbüntetés szabadságvesztésre történő átváltoztatásakor a büntetés-végrehajtási bíró határozatában megállapítja, hogy a próbaidő az átváltoztatott szabadságvesztés tartamával meghosszabbodik [Btk. 86. § (2)-(3) bekezdés].

(5) Az (1) és (2) bekezdés alapján meghozott, átváltoztatást elrendelő végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

(6) A bűnügyi költséget az állam viseli.

(7) A büntetés-végrehajtási bíró a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés megkezdésére fontos okból halasztást engedélyezhet. Határozathozatal előtt pártfogó felügyelői vélemény beszerzését rendelheti el. E végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

A kiutasítás végrehajthatósága kizártságának megállapítására irányuló eljárás

68. §

(1) A kiutasítás nem hajtható végre, ha a végrehajtásnak a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról, valamint a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényekben meghatározott akadályai állapítható meg.

(2) A kiutasítás végrehajtását kizáró ok fennállásának megállapítását az ügyész az idegenrendészeti hatóság – az elítélt kérelmére vagy hivatalból tett – kezdeményezése alapján indítványozza a büntetés-végrehajtási bírónál. Ha az eljárás az elítéltnak közvetlenül a bírósághoz benyújtott kérelmére indul, a büntetés-végrehajtási bíró beszerzi az ügyész indítványát.

(3) Az eljárást annak az idegenrendészeti hatóságnak a székhelye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bíró folytatja le, amelynek területén az elítélt tartózkodik.

(4) A büntetés-végrehajtási bíró az idegenrendészeti hatóság kezdeményezése alapján az ügyész indítványára, de legalább kétévenként megvizsgálja a kiutasítás végrehajthatóságát.

(5) Ha a (2) bekezdés szerinti eljárás hivatalból indult, a büntetés-végrehajtási bíró az elítélt meghallgatását mellőzheti.

(6) A bűnügyi költséget az állam viseli.

A pártfogó felügyelettel kapcsolatos eljárás

69. §

(1) A bv. intézet a pártfogó felügyeletnek a feltételes szabadságra bocsátáskor való elrendelése [Btk. 69. § (1) bekezdés *b*) pont] iránt a feltételes szabadságra bocsátás esedékessége előtt tesz előterjesztést a büntetés-végrehajtási bíróhoz.

(2) A határozat meghozatala előtt a büntetés-végrehajtási bíró – feltéve, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges időpontjáig rendelkezésre álló idő legalább három hónap – pártfogó felügyelői vélemény beszerzését rendelheti el külön magatartási szabály előírása érdekében.

(3) A büntetés-végrehajtási bíró a pártfogó felügyelet elrendeléséről a feltételes szabadságra bocsátásról szóló határozattal dönt, ha az elítélt pártfogó felügyeletét rendeli el, külön magatartási szabályt írhat elő.

(4) A pártfogó felügyelet kötelező alkalmazása esetén a bv. intézet a feltételes szabadságra bocsátás tárgyában megtett előterjesztéshez kapcsolódóan a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges időpontja előtt legalább három hónappal előterjesztést tehet a büntetés-végrehajtási bíróhoz – külön magatartási szabály előírása érdekében – pártfogó felügyelői vélemény beszerzése iránt, ha ez az eredményesebb megelőzés érdekében szükséges.

(5) A (4) bekezdés szerinti előterjesztés alapján a büntetés-végrehajtási bíró pártfogó felügyelői vélemény beszerzését rendelheti el, és a pártfogó felügyelet alkalmazásának megállapításával külön magatartási szabályt írhat elő.

(6) A pártfogó felügyelő a (2) és (5) bekezdésben írt pártfogó felügyelői vélemény elkészítése érdekében az elítéltet a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges időpontja előtt legalább két hónappal a bv. intézetben meghallgatja, és vele ettől az időponttól kezdődően rendszeresen kapcsolatot tarthat.

(7) A Btk. 70. § (3) bekezdésében foglalt feltételek fennállása esetén a pártfogó felügyelő jelentést készít, és annak megküldésével a pártfogó felügyelet megszüntetésére tesz javaslatot az ügyésznek.

(8) Az ügyész indítványára a büntetés-végrehajtási bíró az elítélt pártfogó felügyeletét megszünteti, ha a pártfogó felügyelet fele része, de legalább egy év eredményesen eltelt, és annak

szükségessége már nem áll fenn. A büntetés-végrehajtási bíró az iratok alapján hozhatja meg a döntést.

(9) Az ítéletben, vagy a bíróság határozatában előírt magatartási szabályok megváltoztatása iránt a pártfogó felügyelő tesz javaslatot a büntetés-végrehajtási bírónak. A magatartási szabályok megváltoztatása iránti javaslatnak a pártfogolt kérelme alapján is helye van.

(10) A pártfogolt kérelme esetén a büntetés-végrehajtási bíró a pártfogó felügyelőt meghallgathatja, és pártfogó felügyelői véleményt szerezhethet be.

(11) Az e §-ban szabályozott eljárásokban a bűnügyi költséget az állam viseli.

Ideiglenes elbocsátás a javítóintézetből és annak megszüntetése

70. §

(1) A javítóintézetből történő ideiglenes elbocsátásra a 59-61. §, a javítóintézetből történő ideiglenes elbocsátás megszüntetésének a magatartási szabályok megszegése miatt történő elrendelésére a 63. § rendelkezéseit kell alkalmazni, azzal, hogy a javítóintézetből történő ideiglenes elbocsátásra az intézeti tanács tesz előterjesztést a büntetés-végrehajtási bírónak.

(2) A javítóintézetből való ideiglenes elbocsátás megszüntetése iránti eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli, ha a büntetés-végrehajtási bíró a javítóintézetből való ideiglenes elbocsátást nem szünteti meg.

Utólagos büntetés-végrehajtási bírói eljárás

71. §

(1) A büntetés-végrehajtási bíró hivatalból, az ügyész indítványára, vagy az elítélt kérelmére, illetve a végrehajtásért felelős szerv jelzése alapján utólag – a Be. XXIX. fejezetében írt szabályok alapján – folytatja le az 52-70. §-ok szerinti eljárásokat, ha a határozatában nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

(2) A bűnügyi költséget az állam viseli.

A végrehajtásért felelős szerv határozatának bírósági felülvizsgálata

72. §

(1) A büntetés-végrehajtási bíró – a 24. § szerinti eljárásban –

- a) a bírósági felülvizsgálati kérelmet elutasítja, ha az elkésett, e törvényben kizárt, vagy nem a jogosulttól származik,
- b) a határozatot helyben hagyja, ha a bírósági felülvizsgálati kérelem alaptalan,
- c) a határozatot megváltoztatja, ha a bírósági felülvizsgálati kérelem és az iratok alapján lehetséges a törvénynek megfelelő határozat meghozatala,

d) a határozatot hatályon kívül helyezi és a döntésre jogosultat új eljárásra utasítja, ha új határozat meghozatala szükséges.

(2) A büntetés-végrehajtási bíró csak az elítélt javára változtathatja meg a végrehajtásért felelős szerv döntését. A büntetés-végrehajtási bíró bírósági felülvizsgálati eljárásában hozott határozata ellen fellebbezésnek helye nincs.

(3) A büntetés-végrehajtási bíró végzéssel határoz, az iratnak a hozzá érkezésétől számított nyolc napon belül; a határozat tartalmára, alakszerűségére, közlésére, valamint a kijavításra a Be. 257-262. §-ait kell értelemszerűen alkalmazni.

(4) A határozat hatályon kívül helyezése, vagy megváltoztatása esetén a bűnügyi költséget az állam viseli.

Különleges biztonságú zárkába vagy részlegre helyezés felülvizsgálata

73. §

(1) Az elítéltnak a bv. szerv különleges biztonságú zárkába helyezés elrendeléséről és meghosszabbításáról, valamint a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka különleges biztonságú zárkába helyezés meghosszabbításáról, vagy különleges biztonságú részlegre helyezés elrendeléséről és meghosszabbításáról szóló határozata elleni fellebbezését a büntetés-végrehajtási bíró az iratnak a hozzá érkezésétől számított öt napon belül bírálja el.

(2) A bűnügyi költséget az állam viseli.

(3) Az (1)-(2) bekezdésben foglaltak az előzetes letartóztatottak esetén is irányadók.

Az elítélt sajtó útján történő nyilatkozattételével, nyilatkozata közzétételével kapcsolatos eljárás

74. §

(1) Az elítéltnak a 125. § szerinti nyilatkozattételét és a 126. § szerinti nyilatkozat közzétételét megtagadó, határozattal szemben benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmét a büntetés-végrehajtási bíró az iratnak a hozzá érkezésétől számított öt napon belül – az iratok alapján – bírálja el.

(2) Ha a bíróság az országos parancsnok határozatát helybenhagyja, a közlésre szánt anyagot haladéktalanul meg kell semmisíteni.

(3) A bűnügyi költséget az állam viseli.

121. § B. változat esetén a 75. § is szerepelne a tervezetben

Az elítélt véleménye nyilvánosságra hozatalának egyéb korlátozása

75. §

(1) Ha az elítélt véleményét a sajtótermékben vagy irodalmi műben kívánja nyilvánosságra hozni, és annak tartalma a 121. § f) pontja alapján korlátozható, kérelmének elbírálására a 74. § rendelkezéseit a (2)-(5) bekezdésben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A sértett jogainak, vagy jogos érdekeinek védelmében az elítélt véleménye nyilvánosságra hozatalának csak abban tagadható meg, ha a sértett arról nyilatkozott, hogy a vélemény nyilvánosságra hozatala számára sérelmet jelent és később igazolja, hogy jogai, vagy jogos érdekei védelmében az elítélttel szemben a sérelmezett vélemény miatt bírósághoz fordult. A nyilvánosságra hozatal megtagadásáról a büntetés-végrehajtási bíró határoz.

(3) A sértettnek a bírósági út igénybevételéhez a büntetés-végrehajtási bíró által meghatározott – legfeljebb azonban harminc nap – határidőt kell biztosítani.

(4) A büntetés-végrehajtási bíró a sértett számára biztosított időtartamig az eljárást felfüggeszti. Amennyiben a sértett a határidő lejártáig igazolását nem csatolja, úgy kell tekinteni, mint aki a vélemény nyilvánosságra hozatalához hozzájárult.

(5) A büntetés-végrehajtási bíró a határidő eltelte, vagy a sértett igazolásának beérkezését követően az eljárás folytatásáról határoz, és végzését haladéktalanul továbbítja az országos parancsnoknak.

A fenyítés felülvizsgálata

76. §

(1) Az elítéltnak a bv. intézet magánelzárás fenyítést kiszabó határozattal szembeni bírósági felülvizsgálati kérelmét a büntetés-végrehajtási bíró az iratnak a hozzá érkezésétől számított öt napon belül bírálja el.

(2) A bűnügyi költséget az állam viseli.

(3) Az (1)-(2) bekezdés irányadó az elzárásra ítéltnek és a szabálysértési elzárást töltő elkövetőnek, valamint az előzetesen letartóztatottnak és a rendbíróság helyébe lépő elzárásra kötelezett a magánelzárás fenyítést kiszabó határozat elleni bírósági felülvizsgálati kérelmének elbírálására.

IV. Fejezet

AZ ADATKEZELÉSRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

Az adatkezelés

77. §

(1) E törvényben meghatározott feladatai teljesítése céljából a bíróság, az ügyészség, a végrehajtásért felelős szerv, a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter, az igazságügyért felelős miniszter és a szabálysértési szabályozásért felelős miniszter a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtására vonatkozó adatokat, továbbá az elítéltre, vagy az egyéb jogcímen fogvatartottra vonatkozó személyes, bűnügyi személyes és egészségi állapotát illető különleges adatokat kezel.

(2) Az (1) bekezdés szerinti adatkezelés kiterjed

- a) a büntetőügyben eljáró bíróság, ügyészség megnevezésére, határozatának számára és keltére, jogerőre emelkedésének napjára, a kiszabott büntetés, alkalmazott intézkedés nemére, tartamára és mértékére, az előírt magatartási szabályra, vagy kötelezettségre, a bűncselekmény Btk. szerinti megnevezésére és minősítésére, az elkövetői minőségre, valamint a bűnismétlésre vonatkozó adatokra, kényszerintézkedés esetén az eljáró bíróság, ügyészség megnevezésére és az ügyszámra, a határozat(ok) keltére, jogerőre emelkedésének napjára, továbbá a kényszerintézkedés tartamára,
- b) az elítélt, vagy az egyéb jogcímen fogvatartott családi és utónevére, születési családi és utónevére, születési helyére és idejére, anyja születési családi és utónevére (a továbbiakban együtt: természetes személyazonosító adatai), nemére, állampolgárságára, valamint lakóhelyének, vagy tartózkodási helyének címe (a továbbiakban együtt: lakcím), katona elítélt esetén annak rendfokozatára, valamint állományilletékes alakulata (testülete) megnevezésére és címe,
- c) az elítélt, a kényszerintézkedés hatálya alatt álló családi állapotára, iskolai végzettségére és szakképzettségére, a kényszergyógykezelt családi állapotára,
- d) az elítélt, vagy az egyéb jogcímen fogvatartott törvényes képviselőjének, meghatalmazott vagy kirendelt védőjének, (jogi) képviselőjének, valamint a kényszergyógykezelt házastársának, továbbá nem magyar állampolgárságú fogvatartott esetén az állampolgársága szerint illetékes diplomáciai vagy konzuli képviselő eljáró tagjának családi és utónevére, továbbá értesítési címe,
- e) az elítélt, vagy az egyéb jogcímen fogvatartott részére kiállított személyazonosításra alkalmas okmány, járművezetéstől eltiltás hatálya alatt álló esetében a vezetői engedély okmányazonosítójára és érvényességi idejére, továbbá a kiállító hatóság megnevezésére,
- f) a szabadságvesztés büntetés hatálya alatt állók arcképmására, társadalombiztosítási azonosító jelére, egészségügyi adataira, esetleges káros szenvedélyeire, szociális helyzetére, a választójoggal nem rendelkező elítélt személyi azonosítójára, valamint a végrehajtással kapcsolatos adatok közül annak helye, kezdő és befejező időpontja,
- g) a közérdekű munkára ítélt társadalombiztosítási azonosító jelére, egészségügyi adataira, szociális helyzetére, foglalkozására, munkahelyére, továbbá munkarendjére és tanulói jogviszonyára, továbbá tanulmányi rendjére vonatkozó adataira, valamint a végrehajtással kapcsolatos adatok között annak helye, kezdő és befejező időpontja, valamint a ledolgozott napok száma,
- h) a közügyektől eltiltott esetén népképviselői szerv testületi vagy bizottsági volt tagságára, társadalmi szervezetben, köztisztviselőben vagy közalapítványban viselt tisztségére, volt katonai rendfokozatára, volt belföldi, vagy külföldi kitüntetésére vonatkozó adataira,
- i) pártfogó felügyelet alatt állók egészségügyi adataira, esetleges káros szenvedélyeire, foglalkozására, munkahelyére vagy tanulói jogviszonyára vonatkozó adataira, szociális helyzetére, így családi körülményeire, lakhatása, valamint jövedelmi és vagyoni körülményeire vonatkozó adataira, fiatalkorú esetén tanulmányi eredményeire, az oktatási intézményben tanúsított magaviseletére, pedagógusi jellemzésére,
- j) a kényszergyógykezelés és a javítóintézeti nevelés hatálya alatt állók arcképmására, társadalombiztosítási azonosító jelére, egészségügyi adataira, esetleges káros szenvedélyeire, szociális helyzetére, így családi viszonyaira, lakhatása, valamint jövedelmi és vagyoni körülményeire vonatkozó adataira, fiatalkorú esetén tanulmányi eredményeire, az oktatási intézményben tanúsított magaviseletére, pedagógusi jellemzésére, továbbá javítóintézeti nevelés esetén a végrehajtással kapcsolatos adatok közül annak helye, kezdő és befejező időpontja,
- k) az utógondozott társadalombiztosítási azonosító jelére, egészségügyi adataira, esetleges káros szenvedélyeire, szociális helyzetére, így családi viszonyaira, lakhatása, valamint jövedelmi és vagyoni körülményeire vonatkozó adataira,

- l)* a kényszerintézkedés hatálya alatt álló arcképmására, társadalombiztosítási azonosító jelére, egészségügyi adataira, esetleges káros szenvedélyeire, valamint a végrehajtással kapcsolatos adatok közül annak helye, kezdő és befejező időpontja,
- m)* az elítélt, vagy az egyéb jogcímen fogvatartott jogai gyakorlásához és kötelezettségei teljesítéséhez szükséges személyes, valamint egészségügyi állapotára, esetleges káros szenvedélyeire vonatkozó, vagy bűnügyi személyes adataira,
- n)* az elítéltnak, vagy az egyéb jogcímen fogvatartottnak a végrehajtással összefüggésben keletkezett kártérítési és egyéb fizetési kötelezettségére, kártérítési igényére vonatkozó adatokra és a keresményét terhelő fizetési kötelezettségre,
- o)* a büntetések és az intézkedések végrehajtására vonatkozó következő adatokra: a végrehajtás elhalasztása, a végrehajtás kezdő és befejező időpontja, a foganatosítás helye és körülményei, a végrehajtás félbeszakítása és annak oka, valamint a büntetés végrehajtását kizáró okok, vagy a végrehajtási akadály bekövetkezése,
- p)* pártfogó felügyelői vélemény és környezettanulmány készítése esetén a terhelt családi állapotára, iskolai végzettségére, szakképzettségére, foglalkozására, munkahelyére vagy tanulói jogviszonyának adataira, egészségügyi adataira, esetleges káros szenvedélyeire, szociális helyzetére, így családi körülményeire, lakhatása, valamint jövedelmi és vagyoni körülményeire vonatkozó adataira, valamint a sértett azon személyes adataira, amelyek a részére adandó jóvátételhez szükségesek, fiatalkorú esetén tanulmányi eredményeire, az oktatási intézményben tanúsított magaviseletére, pedagógusi jellemzésére,
- q)* a büntetőeljárásban, vagy az elítélttel kapcsolatos egyéb – bírósági, ügyészségi, közjegyzői, közigazgatási – eljárásban keletkezett azon iratokra, amelyeket jogszabály rendelkezése alapján a végrehajtásért felelős szerv részére meg kell küldeni.

(3) A pártfogó felügyelő a közérdekű munka és a pártfogó felügyelet végrehajtása érdekében az érintett következő bűnügyi személyes adatait igényelheti és veheti át a bűnügyi nyilvántartó szervtől:

- a)* a bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Bnyt.v.) 11. § (1) bekezdés *c)-l)* pontjában és (2) bekezdésében meghatározott adatokat,
- b)* a Bnyt.v. 16. § *c)-l)* pontjában és (2) bekezdés *j)* pontjában meghatározott adatokat, ha az érintettel szemben kényszergyógykezelést rendeltek el,
- c)* a Bnyt.v. 28. § *b)-d)* pontjában meghatározott adatokat, ha a terhelttel szemben lakhelyelhagyási tilalmat, házi őrizetet, előzetes letartóztatást vagy ideiglenes kényszergyógykezelést rendeltek el.

(4) Az (1) bekezdés alapján átvett adatokat törölni kell, ha azokat a bűnügyi nyilvántartásból törölték, vagy ha a közérdekű munkát, vagy a pártfogó felügyeletet végrehajtották, vagy azok végrehajtása megszűnt.

(5) Az (1) és (2) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni az elítélt adatainak nyilvántartására akkor is, ha

- a)* az igazságügyért felelős miniszter a kegyelmi eljárás során elrendeli az elítéltnak a Központi Kórházban történő szakorvosi vizsgálatát,
- b)* a szabadlábon lévő elítélt feltételes szabadságra bocsátása az előzetes letartóztatásban, vagy házi őrizetben töltött idő beszámítására figyelemmel esedékes, de az előzetes letartóztatást nem a bv. intézetben töltötte.

78. §

(1) A büntetés-végrehajtási szervezet, vagy a javítóintézet – az elítélt adataitól elkülönítve, a gyermek ellátása érdekében – nyilvántartja az anyával együtt elhelyezett gyermek természetes személyazonosító adatait, társadalombiztosítási azonosító jelét és az egészségi állapotára vonatkozó különleges adatokat.

(2) A büntetés-végrehajtási szervezet, vagy a javítóintézet – a végrehajtás rendjének és biztonságának megőrzése érdekében és a kapcsolattartó személyazonosságának a látogatás alkalmából történő megállapítása céljából – nyilvántartja mindazoknak a személyeknek a személyes adatait, akikkel az elítélt kapcsolatot tart fenn (a továbbiakban: kapcsolattartó). A kapcsolattartók nyilvántartása kiterjed a kapcsolattartó

- a) természetes személyazonosító adataira,
- b) lakcímére, székhelyére,
- c) telefonszámára és
- d) kapcsolattartói minőségére.

(3) Az elítélt, vagy az egyéb jogcímen fogvatartott, valamint képviselőjük kérelmére indult eljárásban – a kérelem elbírálása céljából – az elítéltnak, vagy egyéb jogcímen fogvatartottnak a 77. § (2) bekezdésben meghatározott adatain kívül, vagy a kérelemmel érintett személy hozzájárulása esetén az érintett személynek a (2) bekezdésben meghatározott adatain kívül további személyes és egészségi állapotára vonatkozó különleges adatai is kezelhetők. Ha a kérelemmel érintett személy adatai kezeléséhez nem járul hozzá, az adatokat törölni kell, és a kérelmet az így rendelkezésre álló adatok alapján kell elbírálni. Hozzá tartozó kérelmére indult eljárás esetén a kérelemben szereplő adatok kezeléséhez való hozzájárulást vélelmezni kell.

(4) A büntetés-végrehajtási szervezet, vagy a javítóintézet a sértett tájékoztatása céljából nyilvántartja a sértett családi és utónevét, valamint értesítési címét, ha a bíróság arról értesíti, hogy a büntetőeljárásban a sértett a szabadságvesztésre ítélt véglegesen vagy feltételesen történő szabadon bocsátásáról, a szabadságvesztés végrehajtásának félbeszakításáról, vagy javítóintézetből történő végleges és ideiglenes elbocsátásának időpontjáról tájékoztatást kért. A sértett adatait az elítéltek és kapcsolattartásra jogosultak nyilvántartásaitól elkülönítetten kell kezelni, és azok más célra nem használhatók fel.

(5) Az (1)-(4) bekezdés alapján kezelt adatokat a büntetés, az intézkedés, a kényszerintézkedés, vagy a szabálysértési elzárás végrehajtásával, végrehajthatósága megszűnésével törölni kell.

Adatszolgáltatás és adatvédelem

79. §

(1) A végrehajtás, vagy a végrehajtás foganatosítása érdekében tett intézkedés során a bíróságnál, az ügyészségnél és a végrehajtásért felelős szervnél, mint adatkezelő szervnél nyilvántartott adatokról és iratokról a bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság, a rendőrség és a nemzetbiztonsági szolgálatok részére – törvényben meghatározott feladataik teljesítése érdekében – minden adatra kiterjedően végezhető adatszolgáltatás.

(2) A büntetés-végrehajtásért felelős miniszter részére a büntetések és az intézkedések végrehajtásához kapcsolódó feladatai és jogköre ellátásához szükséges adatok továbbíthatók.

(3) Az igazságügyért felelős miniszterhez a kegyelem iránti előterjesztéshez, továbbá a jogsegélykérelem elintézéséhez és a bünygyi jogsegélyről szóló jogszabályokban meghatározott, vagy nemzetközi egyezményből eredő feladatai teljesítéséhez szükséges adatok továbbíthatók.

(4) A szabálysértési szabályozásért felelős miniszter részére a szabálysértési elzárás végrehajtásához kapcsolódó feladatai és jogköre ellátásához szükséges adatok továbbíthatók.

80. §

(1) Az adatkezelő szerv

a) feladatai ellátásához – jogszabályban meghatározott esetben hivatalból, egyébként kérelemre – adatokat adhat át a 79 §-ban nem említett állami szervek, nemzetközi szervezetek, valamint
b) az együttműködési megállapodás teljesítéséhez szükséges adatokat adhat át a büntetések és intézkedések végrehajtásában közreműködő egyéb szervek részére. A továbbított adatok csak a meghatározott feladat ellátása céljából használhatók fel.

(2) Az adatszolgáltatásra irányuló kérelemnek az adatkérés célját, jogszabályi alapját tartalmaznia kell.

(3) Az adatkezelő szerv gondoskodik a nyilvántartott adatok védelméről, az arra jogosultak megfelelő tájékoztatásáról, az adatokhoz való illetéktelen hozzáférés, közlés, megváltoztatás vagy törlés megakadályozásáról.

(4) Az elítéltek, az egyéb jogcímen fogvatartottak, a vádemelés elhalasztása során pártfogó felügyelet alatt állók és az utógondozottak adatai – személyazonosításra alkalmatlan módon – statisztikai és tudományos célra felhasználhatók.

II. RÉSZ **A BÜNTETÉSEK VÉGREHAJTÁSA**

V. Fejezet **A SZABADSÁGVESZTÉS VÉGREHAJTÁSA**

A szabadságvesztés végrehajtásának célja és elvei

81. §

(1) A szabadságvesztés végrehajtásának célja az ítéletben meghatározott joghátrány érvényesítésével annak elősegítése, hogy a végrehajtás alatti reintegrációs tevékenység eredményeként az elítélt szabadulása után a társadalomba sikeresen visszailleszkedjen és társadalom jogkövető tagjává váljon.

(2) Az életfogytig tartó szabadságvesztés végrehajtásának célja a társadalom védelme érdekében az ítéletben meghatározott joghátrány érvényesítése.

(3) Reintegrációs tevékenység – a büntetés-végrehajtásért felelős szerv által biztosítva vagy együttműködésében szervezve – az elítéltek foglalkoztatása, úgymint munkáltatása, terápiás foglalkoztatása, továbbá alapfokú és középfokú nevelése-oktatása, felsőfokú tanulmányok végzése, szakképzése, szakmai gyakorlat megszerzésének biztosítása, egyéb, az elítélt munkaerő piaci integrációjának elősegítését, a befogadást megelőző életkörülményeiből, életviteléből eredő hátrányok csökkentését, személyisége és szociális készségei fejlesztését célzó reintegrációs programok, foglalkozások (a továbbiakban: reintegrációs program). A büntetés-végrehajtásért felelős szerv a reintegrációs tevékenységet az elítélt személyéhez igazodó szakmai módszerekkel végzi.

(4) A szabadságvesztés végrehajtása során – a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a bv. intézet (e fejezetben a továbbiakban: bv. intézet) rendjére és biztonságára figyelemmel – törekedni kell arra, hogy az elítélt életkörülményei közelítsenek a szabad élet általános körülményeihez, és ezáltal a szabadságvesztés káros hatásai enyhíthetők, illetve ellensúlyozhatók legyenek.

(5) A szabadságvesztés végrehajtása során a végrehajtás rendjének megtartásához és a büntetés-végrehajtás feladatainak ellátásához szükséges fegyelem érvényesül. Ezt lehetőleg az elítélt önkéntes jogkövetésével, vele együttműködésben kell biztosítani.

(6) A szabadságvesztés büntetés végrehajtása során az elítéltet csak a büntetés céljának eléréséhez szükséges mértékben lehet elkülöníteni a társadalom tagjaitól. Az elítélt számára biztosítani kell a büntetés céljával, valamint az intézet rendjével és biztonságával nem ellentétes családi, személyes és társadalmi kapcsolatok létesítését, fenntartását, illetve fejlesztését.

(7) A szabadságvesztés végrehajtása során biztosítani kell, hogy az elítélt önbecsülése fennmaradjon, felelősségérzete fejlődhessen, és ezáltal felkészüljön a szabadulása utáni, a társadalom elvárásának megfelelő önálló életre.

(8) Az elítéltet kizárólag a büntetés céljának eléréséhez szükséges legkisebb mértékű korlátozásoknak lehet alávetni. A szabadságvesztés végrehajtása során a büntetés-végrehajtási szervezet az elítélt életébe csak a büntetés céljának eléréséhez szükséges mértékben avatkozik be. Az elítélt szabadságvesztés alatti életvitelét – ha erre képesnek és késznek mutatkozik – vele együttműködésben kell kialakítani.

Intézkedés a szabadságvesztés végrehajtásának megkezdésére

82. §

(1) A szabadságvesztés végrehajtását azonnal fogamatba kell venni, ha

- a) a szabadságvesztést kiszabó határozat jogerőre emelkedésekor a terhelt akár az adott ügyben, akár más ügyben előzetes fogvatartásban van, a határozat jogerőre emelkedését követő nappal,
- b) a bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának azonnali fogamatba vételét rendelte el.

(2) Ha a szabadságvesztést kiszabó határozat jogerőre emelkedésekor a terhelt más ügyben kiszabott szabadságvesztést, elzárást, javítóintézeti nevelést vagy szabálysértési elzárást tölt, a szabadságvesztés végrehajtását a 13. §-ban meghatározott végrehajtási sorrend érvényesítésével kell fogamatba venni.

(3) Az (1)–(2) bekezdés esetein kívül a szabadságvesztés végrehajtásának a megkezdésére az elítéltet a büntetés-végrehajtási bíró hívja fel, ha

- a)* a kiszabott szabadságvesztés ötévi vagy azt meghaladó tartamú,
- b)* az elítélt többszörös visszaeső. A büntetés-végrehajtási bíró a felhívásban a szabadságvesztés megkezdésére a működési helye szerinti megyei bv. intézetet jelöli meg, amelyet a kiadott felhívásokról írásban értesít.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott eseteken kívül az elítélt BVOP hívja fel a szabadságvesztés végrehajtásának megkezdésére.

(5) A (3)–(4) bekezdés szerinti felhívás tartalmazza

- a)* a szabadságvesztés végrehajtásának megkezdésére kijelölt bv. intézet nevét, címét,
- b)* a jelentkezés napját és időpontját,
- c)* tájékoztatást arról, hogy nem bocsátható feltételes szabadságra, aki a szabadságvesztés letöltését önhibájából nem kezdte meg,
- d)* tájékoztatást a jelentkezési kötelezettség elmulasztásának egyéb következményeiről,
- e)* általános tájékoztatást az elítélt által a bv. intézetről bemutatandó iratokról és a megjelenéssel kapcsolatos általános kötelezettségekről.

(6) A (3)–(4) bekezdés szerinti felhívást olyan időpontban kell kiadni, hogy azt az elítélt a jelentkezési kötelezettség napja előtt legalább harminc/tizenöt nappal megkapja

(7) A (4) bekezdés szerinti felhívás kiadása érdekében a büntetés-végrehajtási bíró megküldi azokról a szabadságvesztésekről kiállított értesítőlapokat, amelyekre bírói rendelvényt vezet a BVOP-nak.

83. §

(1) A BVOP a szabadságvesztés végrehajtásának megkezdésére kijelölt büntetés-végrehajtási szerv kiválasztásánál figyelembe veszi a bv. intézetek kijelöléséről szóló jogszabályban foglaltakon túl

- a)* a kiszabott szabadságvesztés tartamát és végrehajtási fokozatát,
- b)* az elítélt állandó lakóhelyét,
- c)* a visszaesői minőséget.

(2) A 82. § (4) bekezdése szerinti felhívást úgy kell kiadni, hogy a szabadságvesztés végrehajtását az elítélt legkésőbb a szabadságvesztést kiszabó határozat jogerőre emelkedését követő hat hónapon belül megkezdje.

84. §

(1) A BVOP az előző naptári héten kiadott felhívásokat az azokban megjelölt bv. szervek szerint összesíti, az ezek alapján összeállított jegyzéket az értesítőlapokkal együtt a bv. intézet parancsnokának megküldi.

(2) Ha a szabadságvesztés megkezdésére szóló felhívás az elítéltnak nem volt kézbesíthető, a BVOP haladéktalanul kezdeményezi az első fokon eljáró bíróság székhelye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bírónál a szükséges intézkedések megtételét.

(3) Ha az elítélt a szabályszerűen kézbesített felhívás ellenére nem jelent meg a bv. intézetnél, akkor a bv. intézet haladéktalanul kezdeményezi az első fokon eljáró bíróság székhelye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bírónál a szükséges intézkedések megtételét.

(4) A (2) és (3) bekezdésben foglaltak esetén mellékelni kell az intézkedések meghozatalának szükségességét alátámasztó bizonyítási eszközöket.

Kizárás a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből

85. §

(1) Az elítéltet a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségéből ki kell zárni, ha a határozott ideig tartó szabadságvesztés letöltését önhibájából határidőben nem kezdte meg.

(2) Az elítéltet erre a következményre a szabadságvesztés megkezdésére kiadott felhívásban, halasztás engedélyezése esetén a határozatban figyelmeztetni kell.

A befogadás alapjául szolgáló iratok

86. §

A bv. intézet az elítéltet

- a) a jogerős bírósági ítéletről szóló értesítőlap,
- b) az elővezetésről szóló rendelkezés,
- c) az elfogató parancs,
- d) a szabadságvesztés letöltésére vonatkozó bírósági felhívás,
- e) a szabadságvesztés ideiglenes foganatba vételére vonatkozó ügyészi vagy bírói rendelkezés, vagy
- f) az igazságügyért felelős miniszter külföldi bíróság által kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának átvételéről szóló értesítése

alapján fogadja be.

Az elítélt azonosítása

87. §

(1) Ha a befogadás során az elítélt személyazonossága iránt kétség merül fel és az személyazonosító okmánya alapján nem tisztázható, a bv. intézet ellenőrzi, hogy az elítélt

- a) arcképmása szerepel-e a bünyügyi nyilvántartási rendszerben,
- b) ujj- és tenyérnyomata szerepel-e a daktiloszkópiai nyilvántartásban.

(2) Ha az elítélt arcképmása szerepel a bünygyi nyilvántartási rendszerben, a bv. intézet a befogadás során rögzíti az elítélt arcképmását és azt összehasonlítja a bünygyi nyilvántartási rendszerben szereplő arcképmással.

(3) Ha az elítélt ujj-és tenyérnyomata szerepel a daktiloszkópiái nyilvántartásban, a bv. intézet az elítélt azonosítása érdekében a bünygyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bünygyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló törvény 33/A. § (3) bekezdése szerint kezdeményezi a szakértői nyilvántartó szervnél az elítélt ujj- és tenyérnyomatának összehasonlítását a daktiloszkópiái nyilvántartásban szereplő ujj- és tenyérnyomattal.

A befogadás megtagadása

88. §

A bv. intézet a befogadást megtagadja, ha

- a) a befogadás alapjául szolgáló iratok hiányoznak, vagy
- b) a szabadságvesztés végrehajtására előállított, átkísért, átszállított vagy önként jelentkező személy a befogadás alapjául szolgáló iratokban megjelölt személlyel nem azonos.

Ideiglenes befogadás

89. §

(1) Az elítéltet ideiglenesen kell befogadni, ha a személyazonossága kétségessé válik, a szabadságvesztés végrehajtására vonatkozó értesítés hiányos vagy kijavításra szorul, illetve, ha a bv. intézet a szabadságvesztés végrehajtását kizáró ok gyanúját észleli.

(2) A szabadságvesztés végrehajtására kijelölt bv. intézet az oda útba indított elítéltet az értesítőlap megérkezéséig ideiglenesen fogadja be.

(3) Ideiglenes befogadás esetén a bv. intézet haladéktalanul megteszi a szükséges intézkedéseket az elítélt személyazonosságának tisztázása, illetve a szükséges iratok kiegészítése, kijavítása, pótlása vagy megküldése iránt.

(4) Az ideiglenes befogadás az arra okot adó körülmény megszűnéséig, de legfeljebb harminc napig tarthat.

Központi Kivizsgáló és Módszertani Intézet és a Kockázatelemzési és Kezelési Rendszer

90. §

(1) A tizennyolc hónapot meghaladó tartamú szabadságvesztésre ítélt személyt a Központi Módszertani és Kivizsgáló Intézetben (a továbbiakban: KKMI) kell elhelyezni, ha várható szabadulásáig több mint egy év van hátra. A KKMI-ben az elítélt harminc napig tartózkodik, amit a KKMI főigazgatója további harminc nappal meghosszabbíthat.

(2) A KKMI végzi az elítéltek kockázatelemzést is magába foglaló, büntetés-végrehajtási szakmai szempontok alapján meghatározott kivizsgálását.

(3) A KKMI-ben eltöltött időszak kockázatértékelési összefoglaló jelentéssel zárul, amely tartalmazza az elítélt befogadásakor mért általános – visszaesési és fogvatartási – kockázatát, meghatározza a kockázat csökkentéséhez szükséges egészségügyi, pszichológiai, biztonsági és reintegrációs feladatokat.

91. §

A KKMI elvégzi az elítélt újbóli kockázati csoportba sorolását a kiemelkedően magas kockázattal bíró elítéltek rezsimváltását megelőzően és a fogvatartásra különös veszélyt jelentő események bekövetkezésében részt vevő elítéltek esetében.

92. §

(1) Az elítéltet szabadulása előtt legalább hat hónapon belül záró kockázatelemzési vizsgálatnak kell alávetni a KKMI-ben, amelynek időtartama húsz napig terjedhet, amelyet a KKMI vezetője további tíz nappal meghosszabbíthat. A záró kockázatértékelési jelentésben kell rögzíteni az elítélt szabadulásakor mért visszaesési kockázatát.

(2) A bv. intézeti szakterületi véleményezést megelőzően az (1) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni a feltételes szabadságra és reintegrációs őrizetre bocsátáshoz készítendő előterjesztés megalapozása érdekében, azzal, hogy a vizsgálatot az előterjesztés benyújtásának esedékességét megelőző két hónapon belül meg kell kezdeni.

93. §

(1) A KKMI a tevékenysége során keletkező fogvatartotti kockázatelemzéshez szükséges adatokat rendszerezi, elemzi, értékeli, indokolt esetben adatot szolgáltat a büntetés-végrehajtási ügyben döntésre jogosultak részére. Az elítéltről készült kockázatelemzési jelentéseket a fogvatartotti nyilvántartásban rögzíteni kell és a bv. intézet által az elítélttel kapcsolatosan kezelt iratok között kell elhelyezni.

(2) A KKMI javaslatot tesz új módszerek és eljárások kidolgozására.

94. §

(1) Az 90. § (2) bekezdésében meghatározott kivizsgálást követően az elítéltet haladéktalanul a számára kijelölt bv. intézet befogadó részlegébe kell helyezni, ahol legfeljebb tíz napig tartózkodhat. A befogadó részlegben tájékoztatni kell az elítéltet az 90. § (3) bekezdésében meghatározott jelentés tartalmáról, a javasolt visszaesési és fogvatartási kockázatot csökkentő reintegrációs programok igénybevételéről.

(2) Az elítélt együttműködésével a bv. intézeti befogadást követően az 90. § (3) bekezdés szerinti jelentés alapján a befogadó részleg vezetője rögzíti az elítélt beleegyezésével elkészült egyéniesített fogvatartási programtervet, majd a Befogadási és Fogvatartási Bizottság az elítélt személyes meghallgatását követően nyolc napon belül dönt az elítélt rezsimbe helyezéséről és a bv. intézetben működő reintegrációs programokban történő részvételéről.

95. §

(1) Az öt évet meg nem haladó szabadságvesztés esetén hathavonta, az öt évet meghaladó szabadságvesztés esetén évente – a fogvatartásért felelős szakterületek bevonásával – a bv. intézetnél kell elvégezni az elítéltek kötelező felülvizsgálatát és újbóli kockázati csoportba sorolását. Az újbóli kockázati csoportba sorolásról a szakterületi véleményezést követően a Befogadási és Fogvatartási Bizottság dönt.

(2) A 92. §-ban meghatározott büntetés-végrehajtási ügyekben a KKMI végzi el az elítélt az újbóli kockázati csoportba sorolását.

(3) Az elítéltet záró kockázatelemzési vizsgálatnak kell alávetni és záró kockázatelemzési jelentésben kell rögzíteni a szabadulásakor mért visszaesési kockázatát.

Befogadási és Fogvatartási Bizottság

96. §

(1) A bv. intézetek Befogadási és Fogvatartási Bizottságot (továbbiakban: BFB) működtetnek.

(2) A fogvatartott egyéniesítéséhez igazodó rezsimkategóriába sorolásáról, elhelyezéséről, munkáltatásáról, terápiás foglalkoztatásáról, képzéséről, valamint társadalmi beilleszkedését elősegítő reintegrációs programokban való részvételéről a BFB határozattal dönt.

(3) Halaszthatatlan esetekben a fogvatartott rezsimkategóriájának, illetve elhelyezésének módosításáról a bv. intézet parancsnoka is határozhat.

(4) Halaszthatatlan az eset, ha fogolyzendülés, fogolyszökés, támadás, tömeges ellenállás, önkárosítás, vagy bármilyen, az intézet biztonságára veszélyt jelentő más körülményről bejelentés érkezik, valamint ha rendkívüli esemény bekövetkezéséről tartani lehet.

(5) A BFB fogvatartottakkal kapcsolatos feladatai:

- a) adatok, iratok egyeztetése,
- b) befogadó részlegbe helyezés,
- c) tájékoztatás az összefoglaló jelentés tartalmáról, valamint a reintegrációs programokról,
- d) az összefoglaló jelentés alapján megfelelő rezsimkategóriába sorolás, elhelyezés,
- e) hosszú időre ítélték részlegén történő elhelyezés, illetve annak megszüntetése,
- f) gyógyító-, illetve prevenciós részlegre való besorolás, illetve megszüntetés,
- g) újbóli kockázati csoportba sorolás,
- h) záró kockázatelemzési vizsgálatához vélemény elkészítése,
- i) reintegrációs gondozásba vétel céljából meghallgatás, programba történő bevonás, ilyen programba történő helyezés, eredményességének értékelése,
- j) reintegrációs őrizet érdekében az elítélt meghallgatása,
- k) nem dolgozó és újonnan befogadott fogvatartott munkába állítása, munkahely és a munkakör kijelölése,
- l) dolgozó fogvatartott munkahelyről történő leváltása,
- m) dolgozó fogvatartott más munkahelyre történő áthelyezése,

- n) a büntetés-végrehajtási szerv orvosának javaslata alapján döntés a terápiás foglalkoztatásáról, annak munkaidejéről és munkarendjéről,
- o) oktatásra, szakképzésre, továbbképzésre jelentkezők beiskolázása,
- p) felkészítő részlegben történő elhelyezés,
- q) biztonsági csoportba sorolás.

(6) A BFB a (4) bekezdés c) és i)-p) pontjaiban meghatározott feladatainak ellátása kapcsán a fogvatartottat meghallgatja.

(7) A munkahely, illetve az új munkahely kijelöléséről szóló határozat ellen a fogvatartott vagy védője a büntetés-végrehajtási bíróhoz bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújthat be. A fogvatartottat a BFB egyéb döntéseivel szemben e törvényben meghatározott jogorvoslati jog illeti meg. A bírósági felülvizsgálati kérelemnek, illetve jogorvoslatnak a határozat, illetve döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya.

(8) A BFB részletes feladatait, tagjait, eljárásrendjét a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka normatív utasításban határozza meg.

(9) A bv. intézet parancsnokának hatáskörei kapcsán a BFB véleményezési, illetve javaslattételi feladatokat is elláthat.

A szabadságvesztés végrehajtásának rendje

97. §

(1) A szabadságvesztést a büntetés-végrehajtási szervezet hajtja végre. A szabadságvesztést a bíróság által meghatározott fokozatban – fegyházban, börtönben vagy fogházban, a büntetés végrehajtási szervezet által – a jogszabály, illetve a büntetés-végrehajtás országos parancsnokának intézkedése alapján – kijelölt, lehetőleg az elítélt lakóhelyéhez legközelebb eső bv. intézetben hajtják végre. A fegyház a börtönnél, a börtön a fogháznál szigorúbb végrehajtási mód.

(2) A szabadságvesztés büntetés végrehajtásának rendjét az elítélt egyéni körülményeinek figyelembe vételével – személyiségére, előéletére, életvitelére, családi körülményeire, a szabadságvesztés során tanúsított magatartására, az elkövetett bűncselekményre, a szabadságvesztés tartamára tekintettel – kell kialakítani. Ennek érdekében az elítéltet visszaesési és fogvatartási kockázatának felmérése, értékelése és kezelése érdekében kialakított és működtetett szakmai rendszer (a továbbiakban: Kockázatelemzési és Kezelési Rendszer) alapján kell értékelni és ennek megfelelően egyéniesített progresszív büntetés-végrehajtási rendszerbe (a továbbiakban: rezsim szabályok) kell besorolni.

(3) A szabadságvesztés végrehajtása során az elítélt kockázati elemzése, magatartása és a reintegrációs tevékenységben való részvétele függvényében az egyes fokozatokon belül a végrehajtási rendje, az elítélt a részére adható kedvezmények az egyes fokozatokhoz kapcsolódó rezsim szabályok szerint eltérőek lehetnek.

(4) Az elítélt az egyes végrehajtási fokozatokhoz kapcsolódóan általános, enyhébb és szigorúbb rezsim szabályok alá sorolható be. Ha az elítélt KKMI-ben elvégzett vizsgálatára és értékelésére e törvény szerint nem kerül sor, az elítéltet a KKMI által kiadott módszertan alapján a BFB sorolja be az adott fokozathoz tartozó megfelelő rezsim szabály alá.

(5) A végrehajtás biztonságának fenntartása érdekében az egyes fokozatokhoz tartozó rezsim szabályokon belül az elítélt biztonsági besorolása alapján az elítélt őrzésére, felügyeletére, ellenőrzésére, a zárka ajtó zárva tartására, bv. intézeten belüli mozgására, látogatónak biztonsági fülkében vagy rácson keresztül történő fogadására, külső munkahelyen történő foglalkoztatására, az intézet elhagyására, az elítélt előállítására, szállítására vonatkozó előírások szigorúbbak lehetnek.

(6) Az elítélt biztonsági besorolása önmagában nem lehet akadály annak, hogy az elítélt az egyes fokozatokhoz tartozó kedvezőbb rezsim szabályok alá kerüljön.

(7) A végrehajtás rendje az egyes végrehajtási fokozatokhoz képest eltérő az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazása, az átmeneti részlegre, illetve a különleges biztonságú zárkába, illetve részlegre helyezés esetén. A büntetés-végrehajtási szervezet a sajátos kezelési igényű elítéltek részére speciális részleget alakíthat ki, ahol a végrehajtás rendje elsősorban e sajátos igényekhez igazodik.

(8) A szabadságvesztés végrehajtásának részletes rendjét – e törvény, valamint a szabadságvesztés rendjét szabályozó egyéb jogszabályok alapján – a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka által normatív utasításban elfogadott, valamennyi intézetre irányadó, egységes elvek szerint, a parancsnok által megállapított intézeti házirendben kell meghatározni.

98. §

(1) A szabadságvesztés végrehajtása során biztosítani kell az elítélt

- a) őrzését, felügyeletét és ellenőrzését,*
- b) elhelyezését, ételmezését, ruházatát,*
- c)– ha e törvény másként nem rendelkezik – a hatályos egészségügyi, társadalombiztosítási, egészségbiztosítási jogszabályok, illetve a kötelező szakmai eljárásrend szerinti egészségügyi ellátását,*
- d) jogainak e törvény szerinti gyakorlását,*
- e) oktatásához szükséges feltételeket,*
- f) foglalkoztatásához szükséges feltételeket,*
- g) társadalmi visszailleszkedését segítő egyéb reintegrációs programokhoz szükséges feltételeket.*

(2) A szabadságvesztés végrehajtásának egyes fokozataiban eltérő az elítélt

- a) elkülönítése a külvilágtól,*
- b) őrzése, felügyelete és ellenőrzése,*
- c) bv. intézeten belüli mozgása,*
- d) életrendje,*
- e) személyes szükségleteire fordítható összeg,*
- f) jutalmazása és fenyítése,*
- g) részvétele a reintegrációs programokban.*

(3) A rezsim szabályok alapján a (2) bekezdés *a)-g)* pontok szerinti egyes feltételek – e törvény rendelkezései alapján – a szabadságvesztés végrehajtásának egyes fokozataiban megegyezhetnek.

99. §

(1) A szabadságvesztés végrehajtása során – ha e törvény másképp nem rendelkezik –

- a) a különböző végrehajtási fokozatba tartozókat egymástól,
- b) a férfiakat a nőktől,
- c) a fiatalkorúakat a felnőtt korúaktól,
- d) a katonákat a nem katonának minősülő elítéltektől,
- e) a dohányzókat a nem dohányzóktól,

el kell különíteni.

(2) Az elkülönítést külön körleten, ennek elkülönített részén, illetve külön zárkában vagy lakóhelyiségben kell végrehajtani.

(3) A gyógykezelés érdekében a különböző végrehajtási fokozatú elítéltek a kórteremben, a betegszobában, a fertőző elkülönítőben, illetve az e célra kijelölt zárkában közösen helyezhetők el, valamint az orvosi vizsgálatra, illetve egészségügyi rendelésre közösen várakozhatnak.

(4) Végrehajtási fokozattól függetlenül az elítéltek – az adott részlegen belül – együtt helyezhetők el a gyógyító-terápiás és az átmeneti részlegen, a drogprevenciós részlegen, a pszichoszociális részlegen, a hosszú időre ítélték részlegén, az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazása során és az anya-gyermek együttes elhelyezése esetén.

(5) A különböző végrehajtási fokozatú elítéltek a munkahelyen együtt dolgozhatnak, az alap- és középfokú nevelésben-oktatásban, a felsőoktatásban, a szakmai képzésben, a sport és a kulturális, valamint a vallási rendezvényeken közösen vehetnek részt, továbbá a szabad levegőn és a közös étteremben együtt tartózkodhatnak.

(6) Az (1) bekezdésben foglaltakon túl jogszabály az elkülönítés egyéb szempontjait is meghatározhatja.

100. §

(1) A fegyház a szabadságvesztés legszigorúbb végrehajtási módja.

(2) A fegyházban az elítélt

- a) eltávozása – az életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélték kivételével –kivételesen engedélyezhető, amelynek időtartama a szabadságvesztésbe beszámít,
- b) életrendje részleteiben is meghatározott, állandó irányítás és ellenőrzés alatt áll,
- c) a bv. intézetben belül biztonsági besorolása alapján
 - ca) engedéllyel és felügyelet mellett,
 - cb) felügyelet mellett, vagy
 - cc) felügyelet mellett, a kijelölt részlegen ellenőrzéssel mozoghat,
- d) zárkája ajtaját éjszaka zárva kell tartani, nappal engedélyezhető a rezsim szabályokhoz igazodó időszakos nyitva tartás,

- e)* számára a rezsim szabályokhoz igazodóan engedélyezhető, hogy részt vegyen az elítéltek csoportos kulturális- és sport programjainak eltöltésében, illetve a bv. intézet által szervezett, bv. intézetben belüli programokon,
- f)* magánál tartható tárgyainak köre korlátozott, ami a rezsim szabályokhoz igazodóan bővíthető, azonban a korlátozás a könyvtári- és tankönyvekre, tanszerekre, valamint az engedélyezett kegytárgyakra, családi fényképekre nem terjedhet ki,
- g)* kapcsolattartásának gyakorisága, illetve tartama a rezsim szabályok szerint bővíthető, azonban az e törvényben az egyes kapcsolattartási formákra meghatározott alsó határt biztosítani kell,
- h)* személyes szükségleteire fordítható összeg mértéke a rezsim szabályokhoz igazodóan változik,
- i)* külső munkáltatásban kivételesen részt vehet, ha a külvilágtól a munkavégzés alatt is elkülöníthető.

101. §

A börtönben az elítélt

- a)* eltávoztása kivételesen engedélyezhető, amelynek időtartama a szabadságvesztésbe beszámít, külső munkáltatásban kivételesen vehet részt,
- b)* életrendje meghatározott, irányítás és ellenőrzés alatt áll,
- c)* a bv. intézetben belül biztonsági besorolása alapján
 - ca)* csak engedéllyel és felügyelet mellett,
 - cb)* felügyelet mellett, az bv. intézet kijelölt területén ellenőrzéssel, vagy
 - cc)* felügyelet mellett, az bv. intézet meghatározott területén ellenőrzéssel, illetve meghatározott szervezett programokon szabadon mozoghat,
- d)* zárkája vagy lakóhelyisége ajtaját éjszaka zárva kell tartani, nappal engedélyezhető a teljes vagy az időszakos nyitva tartás, ,
- e)* számára a rezsim szabályokhoz igazodóan engedélyezhető, hogy részt vegyen az elítéltek csoportos kulturális- és sport programjainak eltöltésében, illetve a bv. intézet által szervezett, bv. intézetben belüli programokon,
- f)* kapcsolattartásának gyakorisága, illetve tartama a rezsim szabályok szerint bővíthető, azonban az e törvényben az egyes kapcsolattartási formákra meghatározott alsó határt biztosítani kell,
- g)* személyes szükségleteire fordítható összeg mértéke a rezsim szabályokhoz igazodóan változik.

102. §

(1) A fogház a szabadságvesztés legenyhébb végrehajtási módja.

(2) A fogházban az elítélt

- a)* eltávoztása engedélyezhető, amelynek időtartama a szabadságvesztésbe beszámít, külső munkáltatásban részt vehet,
- b)* életrendje részben meghatározott, a reintegrációs programokon kívüli szabad idejét belátása szerint használhatja fel,
- c)* a bv. intézet területén biztonsági besorolása alapján
 - ca)* a kijelölt területen ellenőrzéssel, vagy
 - cb)* felügyelet mellett, a kijelölt területen ellenőrzéssel, vagy
 - cc)* szabadon járhat,
- d)* zárkája vagy lakóhelyisége ajtaját éjszaka zárva, nappal nyitva kell tartani,

- e) számára a rezsिम szabályokhoz igazodóan engedélyezhető, hogy részt vegyen az elítéltek csoportos kulturális- és sport programjainak eltöltésében, illetve a bv. intézet által szervezett, bv. intézeten belüli programokon,
- f) kapcsolattartásának gyakorisága, illetve tartama a rezsिम szabályok szerint bővíthető, azonban az e törvényben az egyes kapcsolattartási formákra meghatározott alsó határt biztosítani kell,
- g) személyes szükségleteire fordítható összeg mértéke a rezsिम szabályokhoz igazodóan változik.

Különleges biztonságú zárka és részleg végrehajtási rendje

103. §

(1) A szabadságvesztés végrehajtási fokozatára vonatkozó általános szabályok a különleges biztonságú zárkában vagy részlegen történő elhelyezés esetén annak végrehajtási rendjéhez igazodnak.

(2) A különleges biztonságú zárkában vagy részlegen elhelyezett elítélt állandó őrzés és felügyelet alatt áll, a bv. intézet területén engedéllyel és felügyelettel mozoghat, zárkáját zárva kell tartani.

Az átmeneti részleg végrehajtási rendje

104. §

(1) Azt az elítéltet, aki büntetését fegyház vagy börtön fokozatban tölti és a szabadságvesztésből legalább öt évet kitöltött, a társadalomba való beilleszkedés elősegítése érdekében, a várható szabadulása előtt legfeljebb két évvel átmeneti részlegre lehet helyezni.

(2) Az átmeneti részlegen az elítéltre irányadó büntetés-végrehajtási szabályok enyhíthetők, így különösen

- a) a bv. intézetből az eltávóazása engedélyezhető huszonnégy órát meg nem haladó időre, továbbá jutalomként ezt meghaladó időre, és részt vehet a bv. intézeten kívüli munkáltatásban,
- b) csökkenthető az életrend meghatározottsága,
- c) a bv. intézet kijelölt területén szabadon mozoghat,
- d) a pártfogóval rendszeresen érintkezhet,
- e) az elítéltek öntevékeny szervezetének munkájában fokozottan részt vehet.

(3) Az eltávóazás időtartama a szabadságvesztésbe beszámít.

(4) Az átmeneti részlegre helyezés megszüntethető, ha az elítélt a büntetés-végrehajtás rendjét súlyosan megsérti.

(5) Az (1) bekezdés alkalmazása szempontjából a szabadságvesztésből kitöltött idő meghatározásakor, ha az elítélt több, határozott ideig tartó, összbüntetésbe nem foglalható szabadságvesztését folyamatosan hajtják végre, akkor ezek tartamát összegezni kell.

Az enyhébb végrehajtási szabályok

105. §

(1) A fogház, illetve a börtön végrehajtásának általános szabályainál enyhébb végrehajtási szabályok akkor alkalmazhatók, ha – különösen az elítélt személyiségére, előéletére, életvitelére, családi körülményeire, a szabadságvesztés során tanúsított magatartására, az elkövetett bűncselekményre, a szabadságvesztés tartamára tekintettel – a szabadságvesztés célja az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazásával is elérhető, és az enyhébb büntetés-végrehajtási szabályok alkalmazása a büntetés-végrehajtás biztonságát nem veszélyezteti.

(2) Enyhébb végrehajtási szabályok nem alkalmazhatók, ha

- a) az elítélt a szabadságvesztésből – az előzetes fogvatartásban és a házi őrizetben töltött időt is beszámítva – a feltételes szabadságra bocsátásig esedékes időtartam felét nem töltötte le,
- b) az elítélt a szabadságvesztésből börtön fokozatban legalább hat hónapot, fogház fokozatban legalább három hónapot nem töltött le,
- c) az elítélt a törvény értelmében [Btk. 38. § (4) bekezdés] vagy a bíróság határozata folytán nem bocsátható feltételes szabadságra,
- d) az elítélt erőszakos többszörös visszaeső,
- e) az elítélt a bűncselekményt bünszervezetben követte el,
- f) a bíróság jogerős ítéletében fegyházbüntetésre ítélt elítélt a szabadságvesztés fokozatának enyhítésével [116. § (3) bekezdés] tölti a büntetését,
- g) az elítélt ellen újabb büntetőeljárás van folyamatban,
- h) az elítélttel szemben újabb szabadságvesztés végrehajtására érkezik értesítés, és a büntetések nincsenek összbüntetésbe foglalva.

(3) Az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazása esetén az elítélt

- a) huszonnégy órát, kivételesen negyvennyolc órát meg nem haladó időre havonta legfeljebb négy alkalommal eltávozhat a bv. intézetből azokon a napokon, amelyeken nem végez munkát;
- b) a személyes szükségletére fordítható pénzt készpénzben is megkaphatja, és azt a bv. intézeten kívül költheti el;
- c) a látogatóját a bv. intézeten kívül is fogadhatja;
- d) felügyelete mellőzhető, amikor a bv. intézeten kívül dolgozik.

(4) Az eltávozás időtartama a szabadságvesztésbe beszámít. Az elítélt köteles bejelenteni, hogy az eltávozás ideje alatt hol tartózkodik.

(5) Ha az elítélt az eltávozással, vagy a bv. intézeten kívüli munkavégzéssel kapcsolatos magatartási szabályokat ismételten vagy súlyosan megszegi – így különösen, ha az eltávozásról önhibájából nem az előírt időn belül tér vissza, vagy más, súlyos fegyelemsértést követ el – továbbá, ha a (2) bekezdésben meghatározott okok bekövetkeznek, a bv. intézet parancsnoka felfüggeszti az enyhébb végrehajtási szabályok alkalmazását, és előterjesztést tesz a büntetés-végrehajtási bírónak az enyhébb végrehajtási szabályok megszüntetése iránt.

Sajátos kezelési igényű elítéltek számára kialakított részlegek

106. §

(1) Az életfogytig tartó vagy legalább tizenöt évi szabadságvesztés büntetését töltő elítélt, hosszú időre ítélték részlegére helyezhető, ha a magatartása, a szabadságvesztés végrehajtása során

tanúsított együttműködési készsége és egyéni biztonsági kockázatértékelése alapján különleges kezelése és elhelyezése indokolt.

(2) A hosszú időre ítélték részlege a büntetés-végrehajtás országos parancsnokának intézkedésében kijelölt bv. intézetnek az e célra kialakított, speciális felszereltségű zárkákból és a hozzájuk tartozó helyiségekből álló, elkülönített része.

(3) Az elítélt hosszú időre ítélték részlegére helyezését a befogadási és foglalkoztatási bizottság rendelheti el, valamint azt haladéktalanul megszünteti, ha az elhelyezés feltételei már nem állnak fenn.

107. §

(1) Gyógyító-terápiás részlegre kell elhelyezni – az IMEI-ben végzett kivizsgálás után – azt az elítéltet,

- a) akinek korlátozott beszámítási képességét állapították meg;
- b) akit a szabadságvesztés végrehajtása alatti időben - kóros elmeállapota miatt - az IMEI-ben kezeltek, és elmeállapota olyan mértékben javult, hogy az a szabadságvesztés folytatását nem akadályozza;
- c) akinek a személyiségzavar jellege, vagy annak súlyossága miatt a gyógyító-nevelő csoportban való elhelyezése indokolt.

(2) A gyógyító-terápiás részlegről való kihelyezésről - orvosi javaslatra - a parancsnok dönt. Javult elmeállapotú elítéltet – (1) bekezdés *b)* pont – csak az IMEI írásbeli engedélyével lehet a gyógyító-terápiás részlegről kihelyezni.

(3) A gyógyító-terápiás részlegre utalt elítélt reintegrációs tevékenységét komplex terápiás program keretében kell megvalósítani.

(4) A gyógyító-terápiás részlegre elhelyezett elítéltek részére az állapotuknak megfelelő jellegű és idejű terápiás foglalkoztatást, oktatást, valamint pszichoterápiás kezelést kell biztosítani.

108. §

(1) Az elítélt, ha személyiségzavarban szenved, vagy mentális állapota miatt különleges gondozást igényel, de a gyógyító-terápiás részlegre helyezés feltételi nem állnak fenn, kérelmére vagy orvosi javaslatra pszichoszociális részlegen helyezhető el.

(2) A pszichoszociális részlegen elhelyezett elítélt reintegrációs tevékenységét komplex terápiás program keretében kell megvalósítani.

109. §

(1) A drogprevenciós részlegen az az elítélt helyezhető el, aki írásban nyilatkozik arról, hogy a kábítószer-mentesség ellenőrzése érdekében aláveti magát rendszeres vizsgálatoknak, és azokhoz vizsgálati anyagot (testvéladékokat) szolgáltat.

(2) A drogprevenciós részlegén elhelyezett elítéltek számára a kapcsolattartás gyakorisága növelhető.

(3) A drogprevenciós részlegén elhelyezett elítélt reintegrációs tevékenységét komplex terápiás program keretében kell megvalósítani.

(4) Az elítélt írásbeli kérelmére a drogprevenciós részlegén történő elhelyezést meg kell szüntetni.

(5) Az elítélt drogprevenciós részlegén történő elhelyezésének meg kell szüntetni, ha

a) a kábítószer-mentesség ellenőrzésére szolgáló vizsgálat eredménye pozitív (az elítélt szervezetében kábítószerrel mutatott ki),

b) az elítélt az intézetben vagy azon kívül súlyos fegyelemsértést, illetve bűncselekményt követ el.

110. §

(1) Az alacsony biztonsági kockázatú részlegén az az elítélt helyezhető el, akinek biztonsági besorolása alapján a fogvatartása nem igényli magas szintű biztonsági védelmi eszközök alkalmazását.

(2) Az alacsony biztonsági kockázatú részlegén csökkenthető az életrend meghatározottsága, a reintegrációs programokon kívüli szabad idejét belátása szerint használhatja fel és a bv. intézet kijelölt területén szabadon mozoghat.

(3) Az alacsony biztonsági kockázatú részlegre helyezés megszüntethető, ha az elítélt a büntetés-végrehajtás rendjét súlyosan megsérti.

(4) Az alacsony biztonsági kockázatú részlegén elhelyezett gondatlan bűncselekmény miatt kiszabott, egy évi vagy annál rövidebb tartamú szabadságvesztését töltő elítélt esetén a pártfogó felügyelő legkésőbb a bv. intézetből való szabadulás várható időpontja előtt két hónappal, az elítélt társadalmi kapcsolatainak megerősítése érdekében megkezdheti a gondozását.

(5) A gondozás körében a bv. intézet székhelye szerint illetékes pártfogó felügyelő

a) a büntetés-végrehajtási intézetben felkeresheti az elítélteket és egyéni vagy csoportos tájékoztatást ad a társadalomba való beilleszkedés elősegítése érdekében,

b) amennyiben az elítélt részt vesz reintegrációs programban, közreműködik annak megvalósításában, értékeli a reintegrációs programban elért eredményeket, szükség szerint kiegészíti, fejleszti azt,

c) szükség esetén segíti a családi kapcsolatok helyreállítását,

d) az elítélt társadalmi kapcsolatainak megerősítése érdekében a helyi önkormányzatokkal, a munkáltatókkal, a civil, az egyházi és egyéb karitatív szervezetekkel, illetve egyéb önkéntes közreműködőkkel együttműködik.

Egyéb végrehajtási szabályok

111. §

(1) Ha az elítélt kóros elmeállapotúvá válik, és emiatt a szabadságvesztést nem lehet végrehajtani, az IMEI-ben kell elhelyezni. Az itt eltöltött idő a szabadságvesztésbe beszámít.

(2) Ha a bv. intézet a szabadságvesztés végrehajtása alatt az elítélt kóros elmeállapotára utaló tüneteket észlel, előterjesztést tesz a büntetés-végrehajtási bírónak a szabadságvesztés végrehajtási helyének megváltoztatására.

(3) Az elítélt elmeállapotában bekövetkezett kedvező változásra tekintettel, az IMEI főigazgató főorvosa soron kívül tehet javaslatot az elítélt bv. intézetbe történő visszaszállítására a büntetés-végrehajtási bírónak.

112. §

A szabadságvesztésbe nem számít be az az idő, amíg az elítélt a szabadságvesztés végrehajtása alól kivonja magát.

113. §

(1) Ha az összbüntetési ítélet olyan időpontban emelkedik jogerőre, amikor az elítélt az összbüntetesként megállapított szabadságvesztést már kitöltötte, és az elítélttel szemben más ügyben kiszabott szabadságvesztést kell foganatba venni, a végrehajtásra kerülő szabadságvesztés tartamába be kell számítani azt az időtartamot, amennyivel az elítélt által kitöltött szabadságvesztés tartama meghaladja az összbüntetesként megállapított szabadságvesztés tartamát.

(2) Ha rendkívüli jogorvoslat folytán meghozott határozatban a bíróság az elítélttel szemben nem, vagy nem a rendkívüli jogorvoslattal megtámadott határozattal megegyező tartamban szab ki szabadságvesztést, vagy a kiszabott szabadságvesztés tartamát mérsékli, és az elítélt a kiszabott tartamnál hosszabb időt töltött szabadságvesztésben, ha az elítélttel szemben más ügyben kiszabott szabadságvesztést kell foganatba venni, akkor a végrehajtásra kerülő szabadságvesztés tartamába be kell számítani azt az időtartamot, amennyivel az elítélt által kitöltött szabadságvesztés tartama meghaladja a rendkívüli jogorvoslat folytán meghozott határozattal megállapított szabadságvesztés tartamát.

(3) Az (1)-(2) bekezdés abban az esetben alkalmazható, ha az elítélten az összbüntetesként megállapított, illetve a rendkívüli jogorvoslattal megtámadott határozattal kiszabott szabadságvesztést és a más ügyben végrehajtásra váró szabadságvesztést folyamatosan hajtják végre.

114. §

(1) Az elítéltet - megjelenési szándékától függetlenül - az intézet előállítja, ha a bíróság

- a) büntető ügyben terheltként,
- b) tanúként,
- c) az apaság és a származás megállapítása iránti perben személyes megjelenésre kötelezéssel félként,
- d) gondnokság alá helyezés iránti perben alperesként

idézi.

(2) Az elítéltet – kivéve, ha írásban tett nyilatkozata szerint a közvetítői megbeszélésen nem kíván megjelenni – az intézet előállítja, ha a büntető ügyekben alkalmazandó közvetítői tevékenységet végző közvetítő idézi.

(3) Az elítéltet – amennyiben a tárgyaláson meg kíván jelenni – elő kell állítani, ha félként, a személyes megjelenés kötelezettségével idézik.

(4) Az (3) bekezdésben foglaltakon kívül az intézet akkor állítja elő az elítéltet, ha az előállítást kéri, és annak költségeit megelőlegezi.

(5) Ha az elítélt az előállítás költségeit nem tudja megelőlegezni, az intézet tájékoztatja, hogy költségmentességet, illetve pártfogó ügyvéd kirendelését kérheti. Az intézet az előállítás költségeit az elítélt írásbeli kérelmére kivételesen megelőlegezheti, ha a kérelemben a költségek visszafizetését vállalja.

(6) A bírósági ügyekben való előállításra vonatkozó szabályokat a közjegyzői eljárásra is megfelelően alkalmazni kell.

115. §

(1) A nyomozó hatóság az elítéltet az ügyész engedélye alapján – a bv. intézettel való előzetes egyeztetés szerint – az intézetben kihallgathatja, illetve ha az elítéltek ugyanabban az intézetben vannak fogva tartva, a nyomozó hatóság a szembesítést az intézetben is végrehajthatja. A nyomozó hatóság a fogvatartott intézetben levő érték-, illetve tárgylejtéjéből lefoglalhat, illetve iratismertetést (Be. 193. §) tarthat. Az ügyész más nyomozási cselekmények intézetben történő elvégzésére is engedélyt adhat.

(2) Az elítéltet az intézetben a hatósági ügyben eljáró más szerv a bv. intézettel való előzetes egyeztetés alapján hallgathatja ki.

(3) Az elítéltet az illetékes ügyész, illetve a nyomozó hatóságnak az illetékes ügyész engedélyét is tartalmazó írásbeli megkeresésére a parancsnok adja ki, nyomozási cselekmények lefolytatása, továbbá a bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvényben meghatározott bűnügyi nyilvántartási adat mintavétele céljából.

(4) Ha az elítélt kiadása a rendőrségi fogdán történő elhelyezéssel jár, úgy azt az illetékes ügyész a Be. 135. §-ának (2) bekezdése szerinti időtartamban engedélyezheti.

(5) A kiadás nem teljesíthető, ha

- a) az elítélt szabadulása esedékes;
- b) az elítéltet a bíróság idézésére elő kell állítani;
- c) azt – orvosi vélemény szerint – az elítélt egészségi állapota nem teszi lehetővé.

(6) Az elítélt törvényes jogait a kiadás ideje alatt is biztosítani kell. A kiadás időtartama a szabadságvesztés idejébe beszámít.

Fokozatváltás

116. §

(1) A szabadságvesztés végrehajtására eggyel enyhébb fokozat akkor jelölhető ki, ha – különösen az elítélt személyiségére, előéletére, egészségi állapotára, a szabadságvesztés során tanúsított magatartására, az elkövetett bűncselekményre, a szabadságvesztés tartamára, a társadalomba való beilleszkedési készségére tekintettel – a büntetés célja a szabadságvesztés enyhébb fokozatban történő végrehajtásával is elérhető.

(2) Enyhébb végrehajtási fokozat nem jelölhető ki, ha

- a) az elítélt a szabadságvesztésből – az előzetes fogvatartásban és a házi őrizetben töltött időt is beszámítva – a feltételes szabadságra bocsátásig esedékes időtartam felét nem töltötte le,
- b) az elítélt feltételes szabadságra nem bocsátható és a szabadságvesztés tartamának egyharmadát nem töltötte le,
- c) az elítélt a szabadságvesztésből fegyház fokozatban legalább egy évet, börtön fokozatban legalább hat hónapot nem töltött le,
- d) az elítélt feltételes szabadságra nem bocsátható és a szabadságvesztésből – az előzetes fogvatartásban és a házi őrizetben töltött időt is beszámítva – annak fele tartamát nem töltötte le
- e) az elítélt erőszakos többszörös visszaeső,
- f) az elítélt a bűncselekményt bünszervezetben követte el,
- g) az elítélt olyan életfogytig tartó szabadságvesztés büntetést tölt, amelyből nem bocsátható feltételes szabadságra.

(3) A szabadságvesztés végrehajtására eggyel szigorúbb fokozat akkor jelölhető ki, ha az elítélt a büntetés-végrehajtás rendjét ismételten vagy súlyosan megzavarja.

(4) A szabadságvesztés végrehajtására eggyel enyhébb, illetve eggyel szigorúbb végrehajtási fokozat kijelölése iránt a bv. intézet tesz előterjesztést a büntetés-végrehajtási bírónak. A szabadságvesztés szigorúbb végrehajtási fokozatának a kijelölésére a bv. intézet nem tehet előterjesztést, ha az elítélt a szabadságvesztésből legalább hat hónapot még nem töltött le.

Félbeszakítás

117. §

(1) Fontos okból – így különösen az elítélt személyi vagy családi körülményei, egészségi állapota miatt – a szabadságvesztés végrehajtása hivatalból vagy kérelemre félbeszakítható, erről

- a) egy naptári évben harminc napig terjedő időtartamra a parancsnok,
- b) egy naptári évben harminc naptól kilencven napig terjedő időtartamra a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka,
- c) a b) pontban szabályozottnál hosszabb időre a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter

dönt.

(2) Kivételesen engedélyezhető a szabadságvesztés félbeszakítása, ha az elítélt ellen szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény miatt újabb büntetőeljárás van folyamatban. Ebben az esetben az eljárás szakaszától függően az ügyész vagy a bíróság véleményét be kell szerezni.

(3) Nem engedélyezhető a szabadságvesztés félbeszakítása, ha a bíróság az életfogytig tartó szabadságvesztést kimondó ítéletben a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét kizárta.

(4) Ha az elítélt nő a várandósság tizenkettedik hetét elérte, és a szülés várható időpontja megelőzné a szabadulás napját, nyilatkoztatni kell arról, hogy kéri-e a szabadságvesztés félbeszakítását. A várandósság alatt vagy közvetlenül a szülés után benyújtott büntetés-félbeszakítási kérelmek elbírálása során elsősorban a gyermek érdekét kell figyelembe venni.

(5) A szabadságvesztés félbeszakítására irányuló kérelem indokoltságának ellenőrzése céljából a bv. intézet, illetve a BVOP megkeresheti az elítélt által megjelölt tartózkodási hely szerint illetékes pártfogó felügyelői szolgálatot környezettanulmány készítése céljából.

(6) A kérelem elutasítását indokolt határozatba kell foglalni.

(7) A félbeszakítás tartama a szabadságvesztés tartamába nem számít be.

(8) A félbeszakítás tartama alatt az elévülés nyugszik.

118. §

(1) A szabadságvesztés félbeszakítását az engedélyező megszünteti, ha a tudomására jut, hogy

- a) az elítélttel szemben a félbeszakítás tartama alatt elkövetett bűncselekmény miatt büntetőeljárás indult, vagy újabb szabadságvesztés végrehajtásáról érkezik értesítőlap,
- b) az elítéltet más ügyben előzetes letartóztatásba helyezték,
- c) a félbeszakítás indoka az engedélyezett határidő letelte előtt megszűnt.

(2) A félbeszakítás megszüntetéséről az engedélyező indokolt határozattal dönt.

(3) A félbeszakítás megszüntetéséről az elítéltet írásban haladéktalanul tájékoztatni kell, és fel kell hívni, hogy a megadott időpontban a szabadságvesztést végrehajtó intézetben jelentkezzen.

Az elítélt jogai gyakorlásának és kötelezettségei teljesítésének általános szabályai

119. §

(1) A szabadságvesztés végrehajtása alatt az elítélt elveszti a személyi szabadságát, köteles eltérni a végrehajtás tényéből eredő alapvető jogainak és a jogszabályok által biztosított egyéb jogosultságainak szünetelését, korlátozását, módosulását.

(2) A szabadságvesztés végrehajtása alatt az elítélt az alapvető jogait és a jogszabályok által biztosított egyéb jogosultságait a büntetés végrehajtása során is gyakorolhatja és jogszabályban, vagy bírósági, illetve hatósági határozatban megállapított kötelezettségeit a büntetés végrehajtása

során is köteles teljesíteni, kivéve, ha azok szüneteléséről, illetve korlátozásáról az ítélet vagy törvény rendelkezik, vagy amelyek gyakorlásában, illetve teljesítésében az elítélt akadályozva van.

(3) A bv. szervezet biztosítja, illetve elősegíti az elítélt jogainak gyakorlását.

(4) Az elítélt kötelezettségeinek teljesítése, illetve jogainak gyakorlása során a szabadságvesztés büntetés céljai teljesítése érdekében köteles a bv. intézettel együttműködni.

(5) Az elítélt jogait személyesen vagy védője, illetve fiataalkorú esetén törvényes képviselője útján, a bv. intézet rendjével és biztonságával összhangban gyakorolja.

Az elítélt jogainak korlátozása, módosulása

120. §

(1) A szabadságvesztés végrehajtása alatt az elítélt

- a) munkához és foglalkozása szabad megválasztásához való joga és a vállalkozáshoz való joga,
- b) művelődéshez való joga, illetve a tanulás és a tanítás szabadsága,
- c) önrendelkezéshez való joga,
- d) kegyeleti joga,
- e) szülői felügyeleti joga,
- f) közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való joga,
- g) véleménynyilvánítási szabadsága,
- h) egyesülési joga,
- i) tulajdonhoz való joga,
- j) a szabadidő eltöltéséhez való joga,
- k) ha munkát végez, az éves fizetett szabadsághoz való joga,
- l) magántitokhoz való joga,
- m) általános cselekvési szabadsága a szünetelő jogokra való tekintettel,
- n) lelkiismereti és vallási szabadsága

e törvényben meghatározott korlátozásoknak megfelelően gyakorolható.

121. §

A változat

Az elítélt véleményét – ellenőrzés mellett az e törvényben meghatározott korlátozás kivételével – olyan formában nyilváníthatja ki, amely nem zavarja a bv. intézet rendjét és biztonságát. A vélemény nyilvánosságra hozatala a

- a) nemzetbiztonság védelme,
- b) minősített adat közlésének megakadályozása,
- c) bűncselekmény közvetlen veszélyének fennállása esetén, annak megakadályozása, valamint
- d) bv. intézet rendje és biztonsága

érdekében korlátozható.

B változat

Az elítélt véleményét – ellenőrzés mellett az e törvényben meghatározott korlátozás kivételével – olyan formában nyilváníthatja ki, amely nem zavarja a bv. intézet rendjét és biztonságát. A vélemény nyilvánosságra hozatala a

- a) nemzetbiztonság védelme,
- b) minősített adat közlésének megakadályozása,
- c) bűncselekmény közvetlen veszélyének fennállása esetén, annak megakadályozása,
- d) bv. intézet rendje és biztonsága,
- e) bűnöző életmód népszerűsítésének megakadályozása,
- f) sértettek jogainak vagy jogos érdekeinek, valamint
- g) az elítélt, vagy közeli hozzátartozója a vélemény nyilvánosságra hozatalával összefüggő gazdagodásának megakadályozása

érdekében korlátozható.

Az elítélt jogainak szünetelése

122. §

(1) A szabadságvesztés végrehajtása alatt szünetel az elítélt joga

- a) a szabad mozgáshoz,
- b) a tartózkodási hely szabad megváltoztatásához,
- c) a békés gyülekezéshez,
- d) a sztrájkhoz,
- e) ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választható legyen.

(2) A szabadságvesztés végrehajtása alatt szünetelnek az elítélt azon jogai, amelyekre a közügyektől eltiltás, illetve a bíróság ítéletében meghatározott foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás és kitiltás kiterjed.

Az elítélt büntetés-végrehajtási jogviszonyból eredő jogai

123. §

Az elítélt jogosult

- a) a higiéniai feltételeknek megfelelő egészséges elhelyezésre, az egészségi állapotának és a szabadságvesztés végrehajtása alatti tevékenységének megfelelő étellemezésre, egészségügyi ellátásra, megfelelő ruházat biztosítására,
- b) a hozzátartozóival, valamint az általa megjelölt és a bv. intézet által engedélyezett személyekkel, szervezetekkel az e törvényben meghatározottak szerint kapcsolatot tartani,
- c) baleset esetén baleseti ellátásra és baleseti egészségügyi szolgáltatásra,
- d) pihenésre, szabadidőre,
- e) testi és szellemi állapotának fenntartása, illetve fejlesztése érdekében

- ea)* naponta – a szabadságvesztés végrehajtási rezsimjeinél megállapított rendelkezések szerint, de legalább egy óra – szabad levegőn tartózkodásra,
- eb)* önképzésre, sajtótermékek megrendelésére, a bv. intézet művelődési és sportolási lehetőségeinek – a szabadságvesztés végrehajtási rezsimjeinél megállapított rendelkezések szerinti – igénybevételére,
- ec)* tanuláshoz való jogát e törvényben meghatározottak szerint gyakorolni; általános iskolai, középfokú, valamint felsőfokú tanulmányok megkezdésére, illetve folytatására, a vizsgákra való felkészüléshez tanulmányi és vizsgaszabadságra,
- f)* a bv. intézetben, illetve annak felügyeleti szerveinél és a büntetés-végrehajtástól független szervhez közérdekű bejelentés, panasz, kérelem és jognyilatkozat előterjesztésére,
- g)* a büntetés végrehajtása során jogorvoslati joggal élni,
- h)* a rendelkezésére álló pénzből havonta meghatározott összeget személyes szükségleteire fordítani, illetve azzal egyéb módon rendelkezni,
- i)* a szabadságvesztés végrehajtása során keletkezett kárának megtérítésére,
- j)* sajátos védelemre a nők, fiatalok és a fogyatékkal élők a rájuk vonatkozó eltérésekkel,
- k)* jogszabályban meghatározottak szerint saját ruha viselésére, illetve használati tárgyak tartására. Az elítélt magánál tartható tárgyainak köre a bv. intézet rendjére és biztonságára figyelemmel, valamint az egyes rezsimek szabályai szerint korlátozható,
- l)* a már megállapított társadalombiztosítási nyugellátásnak, szolgálati járandóságnak vagy magánnyugdíj-pénztár által nyújtott járadékszolgáltatásnak a meghatalmazott személy kezéhez vagy az bv. intézethez történő folyósítására, továbbá a saját jogon járó családi pótlékának a letéti számláján való elhelyezésére,
- m)* a szabadulást követő társadalomba való visszailleszkedés érdekében az ehhez szükséges szociális feltételek megteremtésének segítségére, így szabadulása utáni munkába állása és letelepedése érdekében a leendő munkáltatóval, valamint az ezt segítő szervezetek megbízottjával és a pártfogó felügyelővel való érintkezésre,
- n)* önkéntes vállalása alapján – a szabadságvesztés fokozatának, és a rezsimek vonatkozó szabályai szerint, a differenciált progresszív büntetés-végrehajtási rendszer részeként – oktatási, képzési, valamint reintegrációt elősegítő személyes fejlődését biztosító programokon való részvételre,
- o)* büntetés-végrehajtási szervezeten belüli fogvatartotti fórumon való vélemény-nyilvánításra,
- p)* a szabadulást követő társadalomba való visszailleszkedés érdekében az ehhez szükséges szociális feltételek megteremtéséhez segítségére.

124. §

(1) Az elítélt a bv. intézet parancsnokának engedélye alapján – őrzéssel, vagy anélkül – meglátogathatja orvos által igazoltan súlyos beteg hozzátartozóját, részt vehet hozzátartozója temetésén.

(2) A bv. intézet parancsnoka az (1) bekezdésben foglaltak engedélyezése esetén elrendelheti mozgáskorlátozó eszközök használatát, kivételes esetben megtagadhatja a látogatás, a temetésen való részvétel, illetve a kegyelet lerovásának engedélyezését.

(3) Az (1) bekezdés szerinti rendkívüli eltávozás az öt napot nem haladhatja meg, annak tartama a szabadságvesztésbe beszámít.

(4) Ha az elítélt a temetésen nem vett részt, a parancsnok a temetést követő harminc napon belül – az (1) bekezdés szerinti feltételekkel – engedélyezheti, hogy az elítélt lerója kegyeletét a hozzátartozója sírjában.

125. §

(1) Az elítélt a 121. §-nak megfelelően jogosult nyilatkozatot tenni a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény szerinti műsorszámban vagy sajtótermékben, illetve az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény szerinti elektronikus hírközlő hálózat útján történő közzététellel.

(2) A nyilatkozattétel engedélyezése akkor tagadható meg, ha alapos okkal arra lehet következtetni, hogy a nyilatkozattétel a 121. §-ban meghatározott érdekek valamelyikét sértené vagy veszélyeztetné.

(3) A büntetés-végrehajtás országos parancsnoka haladéktalanul értesíti a sajtó képviselőjét, ha az elítélt nyilatkozattételét engedélyezte, vagy e törvény szerint az engedélyt megadottnak kell tekinteni. Az értesítésben a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka tájékoztatást ad a kapcsolatfelvétel részleteiről.

(4) Ha a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka a nyilatkozattételt megtagadja, arról indokolt írásbeli határozattal dönt. A határozat minősített adatot nem tartalmazhat. A nyilatkozattétel megtagadásáról szóló határozat ellen az elítélt bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújthat be. A kérelmet a bv. intézet haladéktalanul továbbítja a büntetés-végrehajtási bíróhoz.

(5) A bv. intézet parancsnoka vagy az általa kijelölt személy a nyilatkozattételt – a 121. §-ban foglaltak megtartása érdekében – ellenőrzi. Ha a nyilatkozattétel a 121. §-ban meghatározott érdekek valamelyikét sérti vagy veszélyeztet, a nyilatkozattétel megszakítható, és az elítéltet figyelmeztetni kell a szabályok megtartására és arra, hogy azok be nem tartása esetén a nyilatkozat közzététele megtagadható.

126. §

(1) Az elítélt – hozzájárulásával készített – nyilatkozattételét tartalmazó írás, kép-, hangfelvétel (a továbbiakban: közlésre szánt anyag) közzétételéhez az országos parancsnok engedélye szükséges. Az engedély akkor tagadható meg, ha a 121. §-ban meghatározott érdekek valamelyikét sértené, vagy veszélyeztetné.

(2) A közzététel engedélyezésére vagy megtagadására a 125. § szabályai az itt írt eltérésekkel alkalmazandók.

(3) Amennyiben a közzétételre irányuló engedélyezési eljárást a 125. § szerinti nyilatkozattétel engedélyezésére irányuló eljárás előzte meg, úgy a sértett nyilatkozatának ismételt beszerzése nem szükséges.

(4) A közzététel megtagadásáról szóló határozat ellen az elítélt bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújthat be. A kérelmet a bv. intézet haladéktalanul továbbítja a büntetés-végrehajtási bíróhoz.

121. § B változat esetén

(5) Ha az elítélt véleményét a sajtótermékben vagy irodalmi műben kívánja nyilvánosságra hozni, és annak tartalma a 121. § f) pontja alapján korlátozható, a nyilatkozat közzétételének megtagadásáról a büntetés-végrehajtási bíró dönt.

(6) A bv. intézet, ha – az ítélet, vagy a sértett vagy a sértett hozzátartozójának panasza alapján – arról szerez tudomást, hogy az elítélt (5) bekezdésben megjelölt nyilatkozata a sértett jogait vagy jogos érdekeit sértheti, az elítélt kérelmét a nyilatkozat közzétételéről ennek feltüntetésével küldi meg a büntetés-végrehajtás országos parancsnokának.

(7) A büntetés-végrehajtás országos parancsnoka az elítélt kérelmét és a rendelkezésre álló iratokat haladéktalanul megküldi a büntetés-végrehajtási bírónak, és erről tájékoztatja az elítéltet.

127. §

(1) A bv. intézetben minden elítélt számára lehetővé kell tenni, hogy az egyházi személy, a vallási tevékenységet végző szervezet vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagja, az egyházi jogi személy vagy a vallási tevékenységet végző szervezet által megbízott más személy általi gondozásban részesülhessen.

(2) Az elítélt számára lehetővé kell tenni a vallási közösség által vallásos szertartás keretében végzett házasságkötést, keresztelest és temetést.

(3) Az elítélt eltiltható az istentiszteleten való részvételtől, ha az a bv. intézet rendjét vagy a biztonságot veszélyezteti.

(4) Az istentiszteletre önként jelentkezők részvétele - a (3) bekezdés alapján eltiltottakat, valamint a magánelzárást töltő elítélteket kivéve - nem korlátozható. Az (1) bekezdésben meghatározott személlyel való ellenőrzés nélküli találkozás lehetősége azonban az istentisztelet látogatástól eltiltott, a magánelzárást töltő, illetve különleges biztonságú zárkában vagy részlegen elhelyezett elítélttől sem tagadható meg.

(5) A bv. intézet elősegíti a vallási közösség szociális, gondozói tevékenységét, az elítéltnak a szabadulásra való felkészítéséhez nyújtott szolgálatait.

128. §

Az elítélt az ellene folyamatban lévő büntetőeljárás során a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság által elektronikus eszközön átadott iratokba vagy az ellene folyamatban volt büntetőeljárásban keletkezett iratról elektronikus adathordozón kiadott másolatba a bv. szervezet által biztosított számítástechnikai eszköz igénybevételével jogosult betekinteni.

129. §

(1) A várandós és a kisgyermekes elítélt nőnek az egészségét védő és a gyermek fejlődését szolgáló, e törvényben nem szabályozott jogai nem korlátozhatók.

(2) Ha a szülésre a szabadságvesztés végrehajtása alatt kerül sor, és az együttes elhelyezést kizáró ok nem áll fenn, a gyermeket egy éves koráig az anyjával együtt kell elhelyezni.

(3) Az anya és a gyermek együttesen nem helyezhető el, ha

- a) az anya a gyermek gondozását nem vállalja,
- b) a bíróság a szülői felügyeletet az anya valamennyi gyermekével kapcsolatosan megszüntette,
- c) az anya ellen a gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt eljárás indult,
- d) az anya egészségi állapota miatt a gyermek gondozását, nevelését nem tudja ellátni. Ez utóbbi esetben, ha az anya a gyermekét szoptatja, a gyermek a bv. intézet anya-gyermek részlegén elhelyezhető. Együttes elhelyezése esetén az anya a gyermek felett a gondozás és a nevelés jogát gyakorolja.

(4) Az anya és gyermeke együttes elhelyezése esetében a gyermek elhelyezése iránt indított eljárás elbírálására a bv. intézet székhelye szerint illetékes bíróság jogosult.

(5) A gyermek felett szülői felügyeletet gyakorló vagy a gyermekkel kapcsolattartásra jogosult másik szülő, valamint a gyám részére heti egy alkalommal a kapcsolattartást és a gyermek fejlődéséről a megfelelő tájékoztatást biztosítani kell.

(6) Az (2) bekezdésben meghatározott eseten kívül az elítélt a gyermekével kapcsolattartásra jogosult, és a büntetés-végrehajtási jogviszony keretei között részt vehet a gyermek nevelésében, valamint a gyermek sorsát érintő lényeges kérdések eldöntésében, kivéve, ha a szülői felügyeleti jogát a bíróság megszüntette vagy korlátozta.

130. §

(1) Az elítélt – a (3) bekezdésben foglalt kivételekkel – a jogszabályban meghatározottak és a rezsim szabályok szerint az intézetben tarthat minden olyan tárgyat, amelynek elhelyezése

- a) a zárka rendeltetésszerű használatát nem akadályozza, illetve
- b) az elítélt számára – ha ilyen az intézetben rendelkezésre áll – a zárkán kívül rendelkezésre bocsátott tároló helyiségben megoldható.

(2) Az elítélt magánál tartható tárgyainak köre a bv. intézet rendjére és biztonságára figyelemmel korlátozható, valamint az az egyes rezsim szabályok szerint eltérhet.

(3) Az elítélt nem tarthat az intézetben olyan tárgyat,

- a) amelynek birtoklása a közbiztonságot veszélyezteti, vagy jogszabályba ütközik,
- b) amely az intézet rendjét, a fogvatartás biztonságát, a szabadságvesztés végrehajtásának rendjét, vagy ezek fenntartását és ellenőrzését, illetve az elítélt vagy más személy testi épségét vagy egészségét veszélyezteti, továbbá
- c) amely alkalmas arra, hogy használatával az elítélt önállóan vagy másokkal közösen bűncselekményt kövessen el, vagy – ha ellene büntetőeljárás van folyamatban – a büntetőeljárás eredményességét veszélyeztesse.

131. §

Pénzküldemény küldése és fogadása a jogcím igazolásához, az elítélt nyilatkozatához vagy kapcsolattartói minőség – ideértve a védővel való kapcsolattartást is – fennállásához köthető.

132. §

A szabadságvesztés végrehajtása alatt az elítélt részére biztosítani kell, hogy – ha ezzel élni akar – a választójogát gyakorolhassa. Az elítélt a fogvatartás helyén, a választási eljárásra vonatkozó jogszabályok szerint jogosult szavazni, az elítélt személyazonosságát a fogva tartó bv. intézet nyilvántartása alapján kell megállapítani. A bv. intézet köteles elősegíteni az elítélt választójogának gyakorlását, az elítélt részére félbeszakítást lehet engedélyezni, amelynek tartama legfeljebb három nap.

133. §

Ha az elítélt a Btk. XIX. Fejezetében meghatározott valamely bűncselekményt tizennyolcadik életévét be nem töltött sértett sérelmére követte el, vagy a tizennyolcadik életévét be nem töltött sértett ellen elkövetett személy elleni erőszakos bűncselekmény elkövetési körülményeiből a szexuális motívum a kockázatértékelési vizsgálat alapján kimutatható, az elítélt befogadását követően fel kell mérni, hogy mennyire áll fenn a veszélye annak, hogy szabadon bocsátását követően hasonló bűncselekményt fog elkövetni. Ha ennek a lehetősége fennáll, akkor az elítélt részére – önkéntes részvételi alapon – fel kell ajánlani megfelelő viselkedésterápián vagy más csoportos foglalkozáson való részvételt.

Az elítélt kötelezettségei

134. §

Az elítélt jogszabályban meghatározott kötelezettségeit a szabadságvesztés végrehajtása alapvetően nem érinti.

135. §

(1) Az elítélt köteles – különösen –

- a) a szabadságvesztést a jogszabályban vagy a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka által meghatározott bv. intézetben tölteni,
 - b) a büntetés-végrehajtás rendjét megtartani, illetve tűrni,
 - c) a számára kijelölt munkát elvégezni
- a reintegrációs foglalkozás rendjét, a bv. intézet biztonsági és higiéniai követelményeit megtartani, a kapott utasításokat végrehajtani,
- d) a bv. intézet tisztántartásában, karbantartásában és ellátásában díjazás nélkül, alkalomszerűen részt venni,
 - e) alávetni magát a jogszabályban előírt kötelező vagy egészségi állapotának megítéléséhez szükséges orvosi vizsgálatnak és a jogszabály szerint kötelező, illetve életmentő gyógykezelésnek; a műtetre az egészségügyi jogszabályok az irányadók,
 - f) fegyelemsértés, illetve bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja esetén vizsgálati anyagot szolgáltatni az alkohol, bódító-, illetve kábítószer fogyasztás ellenőrzéséhez,
 - g) a végrehajtási fokozatnak és rezsिम szabályoknak megfelelően előírt forma- és egyéb ruházatot viselni,
 - h) a tartására fordított költséghez hozzájárulni, kivéve, ha önhibáján kívüli okból nem dolgozik, és nem részesül nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban, illetve nem rendelkezik letéti pénzzel.

(2) Az elítélt keresményének és letétben levő pénzének a külön jogszabályban meghatározott részét a szabadulása idejére tartalékolni kell.

(3) Az elítélt köteles együttműködni a bv. intézet a pártfogó felügyelői szolgálat és a reintegrációs tevékenységben részt vevő szervezet megbízottjával.

136. §

(1) A dolgozó fogvatartott a munkadíjából a tartására fordított költséghez köteles a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka által meghatározott napi összeggel hozzájárulni.

(2) A munkáltatásban részt nem vevő fogvatartott a tartására fordított költségekhez – ha azt a fogva tartó bv. intézethez folyósítják – a nyugellátásából, korhatár előtti ellátásából, szolgálati járandóságából, illetve – legfeljebb annak erejéig – szabadon felhasználható letéti pénzéből járul hozzá, azokból a hozzájárulás összegét közvetlenül le kell vonni.

(3) Ha a nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő, illetve szabadon felhasználható letéti pénzzel rendelkező fogvatartott dolgozik, a hozzájárulást a munkadíjból kell levonni.

137. §

(1) A fogvatartott köteles a bv. intézetek tisztántartását, karbantartását és ellátását szolgáló munkában díjazás nélkül, alkalomszerűen részt venni.

(2) A munkavégzésben csak olyan fogvatartott vehet részt, aki egyébként munkáltatásra is alkalmas. A munkaköri alkalmasság megállapításáig a fogvatartott nem vehet részt a munkavégzésben.

(3) A munkavégzés ideje a napi négy órát, havonta összesen a huszonnégy órát nem haladhatja meg. A bv. intézet orvosa a munkavégzés idejét a fogvatartott egészségi és fizikai állapotára vagy életkorára tekintettel csökkentheti.

(4) A munkavégzés idejére a fogvatartottat szükség szerint el kell látni munkaruhával és lábbelivel, szakmai és munkavédelmi oktatásban kell részesíteni, balesetét a munkabalesetre vonatkozó jogszabály szerint kell elbírálni.

(5) A munkavégzésről a bv. intézet nyilvántartást vezet.

138. §

A szabadságvesztés büntetés végrehajtása alatt az elítélt köteles túrni – különösen –

a) a más nemű és más végrehajtási fokozatú elítéltektől való elkülönítést, az életkori, kriminológiai, kockázatelemzési és kezelési szempontú, foglalkoztatási és egészségügyi szempontok szerinti csoportba sorolását,

b) az egyes rezsimekre vonatkozó korlátozásokat,

c) személyes tárgyainak átvizsgálását,

- d) az e törvény szerinti kivételekkel kapcsolattartásának ellenőrzését,
- e) személyes és kapcsolattartói adatainak kezelését,
- f) életrendjének, bv. intézetben belüli mozgásának meghatározását, illetve korlátozását;
- g) a 148. § (2) bekezdésében felsorolt biztonsági intézkedések végrehajtását.

139. §

Nem terheli az elítéltet

- a) a bv. intézetbe vagy intézménybe szállítás, ide értve azt is, ha az elítéltnak polgári ügyben a hatóság előtt való megjelenése érdekében másik bv. intézetbe szállítása szükséges,
- b) a büntető ügyben való – ide értve a büntető ügyben lefolytatandó közvetítői eljárást is - előállítás,
- c) az alkoholbetegséggel összefüggő gyógykezelés,
- d) az elmeállapot megfigyelésének,
- e) a kábítószer prevenciós tevékenység, illetve a kábítószer-függőséget gyógyító kezelés, kábítószer használatot kezelő más ellátás, illetve a megelőző-felvilágosító szolgáltatás és
- f) a jogsegélykérelem folytán más állam részére történő ideiglenes átadás

költsége.

140. §

(1) A bv. intézetet – amelyben az elítéltet fogva tartják – érintő katasztrófahelyzet esetén az elítélt köteles közreműködni a katasztrófahelyzet elhárításához szükséges tevékenységben.

(2) Az elítéltet megillető, e törvényben meghatározott jogok a katasztrófahelyzet elhárításához szükséges mértékben a katasztrófahelyzet idejére korlátozhatók.

(3) Az elítéltet a külön jogszabályok szerinti katasztrófavédelmi kötelezettség terheli, illetve ideiglenes katasztrófavédelmi szolgálatra beosztható.

(4) Az elítélt az elhelyezésére szolgáló bv. intézet közvetlen veszélyeztetettsége, vagy használhatatlanná válása esetén más bv. intézetbe kell átszállítani.

141. §

A bv. szervezet joga és kötelezettsége az e törvényben meghatározott jogkövetkezményeket minden törvényes eszközzel biztosítani, illetve kikényszeríteni.

Jogorvoslat

142. §

(1) A fogvatartott büntetés-végrehajtási ügyben, illetve a fogvatartással összefüggő egyéb ügyben – ha e törvény másképp nem rendelkezik – kérelmet és panaszt terjeszthet elő.

(2) A fogvatartott – ha e törvény nem zárja ki – közvetlenül kérelemmel, illetve panasszal fordulhat a büntetés-végrehajtás törvényességi felügyeletét ellátó ügyészhez, az alapvető jogok

biztosához, a Nemzeti Adatvédelmi Információs Hatósághoz, valamint a külön jogszabályokban meghatározott nemzetközi szervezetekhez.

(3) A fogvatartott e törvényben, vagy felhatalmazása alapján jogszabályban meghatározott esetekben a büntetés-végrehajtási jogviszonnyal kapcsolatban jogorvoslattal élhet, illetve keresetet terjeszthet elő. A fogvatartott a jogorvoslat során jogairól, kötelezettségeiről bármikor tájékoztatást kérhet, a felvilágosítást megfelelő időben kell megadni.

(4) A fogvatartott jogorvoslati jogának érvényesüléséről a bv. intézet gondoskodik. A siket, néma vagy siketnéma, a látássérült, illetve írni vagy olvasni nem tudó, a magyar nyelvet nem beszélő, valamint egészségi állapota miatt a fogvatartott számára elő kell segíteni, hogy jogorvoslati jogával élni tudjon. Az érintett fogvatartott az ok fennállásáról a büntetés-végrehajtási szervet tájékoztatni köteles. Ha a fogvatartott a tájékoztatást elmulasztja, az eljárás lezárását követően arra nem hivatkozhat.

(5) Írni vagy olvasni nem tudó fogvatartott nyilatkozatát kérelmére két érdektelen tanú jelenlétében jegyzőkönyvbe kell foglalni. Ugyanígy kell eljárni, ha a fogvatartott letéti pénzzel nem rendelkezik és írásban kérelmét nem tudja benyújtani.

(6) Ha a fogvatartott nem személyesen jár el, képviselőjének jogosultságát igazolnia kell.

143. §

(1) A fogvatartott a fogvatartásával összefüggő ügyben írásban, kérelemmel fordulhat a bv. szervezet ügyintézésre jogosult tagjához.

(2) A fogvatartott személyes meghallgatást kérhet a bv. intézet parancsnokától, illetve a bv. intézet szervezeti egységének a vezetőjétől.

(3) A fogvatartott kérelmét a nyilvántartásban rögzíteni kell, és a bv. intézet által kezelt irataihoz elhelyezni szükséges.

(4) Ha a kérelem igazolása a fogvatartott feladata, erre a figyelmét fel kell hívni, és ha ez elmaradt ezzel egyidejűleg hiánypótlásra kell felszólítani. Ugyanígy kell eljárni, ha a kérelemből nem lehet megállapítani, hogy az mire irányul. A fogvatartottat tájékoztatni kell arról, hogy ha a hiánypótlásnak az előírt időben nem tesz eleget, kérelmét a rendelkezésre álló adatok alapján bírálják el.

(5) Nem kérhető hiánypótlás olyan adatról, amelyről a bv. szervezetnek hivatalos tudomása van. Ha az adatok beszerzése a bv. intézet feladata, arról hivatalból intézkedni köteles.

(6) A kérelmet harminc napon belül, ha azonban az ügy jellege szükségessé teszi, soron kívül kell elbírálni. Indokolt esetben előbbi határidő legfeljebb egy alkalommal, harminc nappal meghosszabbítható, amelyről a fogvatartottat a meghosszabbítás okának közlésével tájékoztatni kell. A meghosszabbítás okát és a tájékoztatás időpontját a reintegrációs nyilvántartásban rögzíteni kell.

(7) Az elintézési határidőbe nem számít be a hiánypótlásnak, a hivatalból történő iratok beszerzésének, a megkeresésnek, a szakértői véleménynek, és az indítványozott tanúmeghallgatások teljesítésének időtartama.

(8) A kérelem elbírálásáról a fogvatartottat tájékoztatni kell.

(9) A kérelemnek helyt adó döntésről a fogvatartott szóban is tájékoztatható.

(10) A döntés lényegét és a közlés időpontját a nyilvántartásban rögzíteni kell, ezzel egyidőben az írásba foglalt döntést az érintett számára át kell adni.

144. §

(1) A fogvatartott az 143. § szerinti döntés – kivéve a kérelemnek helyt adó – vagy intézkedés ellen, illetve elmulasztása esetén, tizenöt napon belül írásban panasszal fordulhat ahhoz a bv. intézet parancsnokához, ahol a döntés, vagy intézkedés, illetve a mulasztást történt. Amennyiben a döntést, az intézkedést, illetve mulasztást a bv. intézet parancsnoka vagy a BVOP kijelölt szervezeti egységének a vezetője hozta, a panaszt a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka bírálja el.

(2) Nincs helye panasznak és azt érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha

- a) a panasz benyújtására előírt határidő már eltelt,*
- b) elbírálása nem tartozik a bv. szervezet hatáskörébe, vagy az nem büntetés-végrehajtási jogviszonyhoz kötődik,*
- c) a nevelési nyilvántartás szerint ugyanabban az ügyben a fogvatartott kérelmét korábban már elbírálták és a benyújtott kérelmében új tény vagy körülmény nem merült fel,*
- d) a kérelem nem a jogosulttól származik, vagy képviselője jogosultságát felhívás ellenére nem igazolta,*
- e) a kérelemnek helyt adtak és annak valamennyi részét elbírálták,*
- f) a fogvatartott kérelmét vagy panaszát visszavonta.*

(3) A panasz benyújtására nyitva álló határidő a döntés közlésétől, illetve a fogvatartott akadályozása esetén, annak megszűnésétől kezdődik. A panaszt az akadály megszűnésétől számított nyolc napon belül lehet igazolási kérelemmel együtt előterjeszteni. Az igazolási kérelemben elő kell adni, továbbá igazolni kell a mulasztás okát és valószínűsíteni kell a panaszos vétlenségét. A döntés közlésétől számított három hónapon túl igazolási kérelem nem terjeszthető elő.

(4) Ha a kérelem nem a bv. intézet hatáskörébe tartozik, erre az elutasító határozatban utalni kell. Ha a kérelemből egyértelműen megállapítható, fel kell hívni a panaszos figyelmét az ügyben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szervre.

(5) A panaszról – ideértve az érdemi vizsgálat nélkül elutasított döntést is – az átvételétől számított harminc napon belül határozatot kell hozni. A határozathozatal határidejére az 143. § (6) és (7) bekezdés rendelkezései értelemszerűen irányadók.

(7) A határozatnak tartalmaznia kell

- a) a döntést hozó bv. szerv megnevezését,*

- b) a rendelkező részben a fogvatartott nevét, születési nevét, nyilvántartási számát, születési helyét, idejét, anyja nevét, az érdemi döntést, a jogorvoslati jogra vonatkozó tájékoztatást, annak határidejével és benyújtásának helyével együtt,
- c) az indokolásban a megállapított tényállást, a döntés lényegét, az annak alapjául szolgáló jogszabályokat,
- d) a határozathozatal helyét, idejét, a határozatot hozó személy nevét, beosztását.

(8) A határozatot a döntéshozónak alá kell írnia és azt bélyegzővel kell ellátnia. A határozat egy példányát a fogvatartottnak a határozaton történt aláírásának ellenében át kell adni. Ha a fogvatartott a határozat átvételét megtagadja, azon annak tényét fel kell tüntetni, ha azt írásban nyújtotta be, a határozathoz mellékelni kell.

(9) A határozat ellen a fogvatartott tizenöt napon belül a büntetés-végrehajtás törvényességi felügyeletét eljáró ügyésznél panasszal élhet. A határidő elteltével, valamint ha az ügyész a panaszt elutasítja, a határozat tartalmát és ezen időpontot a nyilvántartásban rögzíteni kell.

(10) Ha a fogvatartott az ügyészhez fordult, ennek tényét kell a nyilvántartásban rögzíteni.

(11) Ha az ügyész a panasznak helyt ad, arról a fogvatartottat, illetve a határozatot hozó bv. szervet írásban értesíti. Az értesítés alapján az bv. szerv az ügyész döntése szerint jár el. A döntést a nyilvántartásban annak időpontjával, ügyiratszámával együtt rögzíteni kell.

(12) Ha a fogvatartott közvetlenül fordul kérelemmel, illetve panasszal a büntetés-végrehajtás törvényességi felügyeletét eljáró ügyészhez, az ügyész tájékoztatását követően a 143. és e § rendelkezései szerint kell eljárni.

145. §

(1) Ahol e törvény, vagy felhatalmazásán alapuló jogszabály lehetővé teszi, az ott előírt határidőn belül, a fogvatartott jogorvoslattal élhet.

(2) A fogvatartott jogorvoslatát az eljárás során szóban, illetve írásban, a jogszabály rendelkezésének megfelelően terjesztheti elő.

(3) Ha a fogvatartott a jogorvoslat beújtására nyitva álló határidőt elmulasztja, vagy ha arról lemond, jogorvoslat nem nyújtható be, illetve a lemondás nem vonható vissza.

(4) Ahol a jogszabály a jogorvoslatot lehetővé teszi, arról az érintettet a döntés meghozatalakor tájékoztatni kell.

146. §

(1) A fogvatartott kárigényét – kivéve, ha szabadult – annál a bv. intézetnél terjesztheti elő, ahol a kár bekövetkezett, más gazdálkodó szervezetnél végzett munkáltatás során annál a bv. intézetnél, amely a szerződést a gazdálkodó szervezettel megkötötte. Amennyiben a fogvatartott társadalomba való beilleszkedését elősegítő programban vesz részt, kárigényét annál a bv. intézetnél terjesztheti elő, amely a szerződést az ilyen szervezettel megkötötte.

(2) A kártérítési igényt határozattal kell elbírálni, amely ellen a fogvatartott a közléstől számított 30 napos jogvesztő határidőn belül, a határozatot hozó bv. intézet székhelye szerint illetékes bírósághoz keresettel fordulhat.

(3) A fogvatartottat ért kárért, a bv. intézet a Polgári Törvénykönyv szabályai szerint felel. A munkával összefüggésben okozott kárért, ha más gazdálkodó szervezetnél munkáltatták a fogvatartottat, a munka törvénykönyvéről szóló törvény értelemszerűen irányadó azzal, hogy a fogvatartottat ért kárt a gazdálkodó szervezettel szerződésben álló bv. szerv téríti meg. A társadalmi integrációs programban résztvevő fogvatartottnak okozott kárt a Polgári Törvénykönyv rendelkezése értelmében az ilyen programot lebonyolító szervezettel szerződött bv. szerv téríti meg.

(4) A kár megtérítése a kárért való felelősséget nem érinti, és a bv. szerv visszkereseti igényét nem gátolja.

(5) Amennyiben a fogvatartott szabadult, kártérítési igényét a Polgári Törvénykönyv alapján, elévülési időn belül közvetlenül a bv. szerv székhelye szerint illetékes bírósághoz benyújtott keresettel érvényesítheti.

147. §

(1) Ha a fogvatartottat az általa okozott kár megtérítésére a bv. intézet határozattal kötelezte, ellene a határozatot hozó bv. intézet székhelye szerint illetékes bíróságnál a közléstől számított harminc napos jogvesztő határidőn belül keresettel élhet.

(2) A kereset benyújtása a kár mértékének a fogvatartott bv. intézet által kezelt számláján lévő pénz levonására nincs halasztó hatálya.

(3) A levont pénzösszeget vissza kell téríteni, ha a bíróság a bv. intézetet arra kötelezte.

A végrehajtás rendjének és a fogvatartás biztonságának fenntartása

148. §

(1) A büntetés-végrehajtás rendjének vagy biztonságának fenntartása vagy bűncselekmény megelőzése és megakadályozása érdekében az elítélttel szemben a (2) bekezdésben felsorolt biztonsági intézkedések, illetve külön törvényben meghatározott esetben és módon kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

(2) Az elítélttel szemben alkalmazható biztonsági intézkedések:

- a) biztonsági elkülönítés;
- b) különleges biztonságú zárkába, illetve részlegre helyezés;
- c) mozgáskorlátozó eszközök alkalmazása;
- d) elektronikus távfelügyeleti eszköz alkalmazása,
- e) elektronikus megfigyelési eszköz alkalmazása,
- f) motozás;
- g) biztonsági ellenőrzés, biztonsági vizsgálat és biztonsági szemle;
- h) az ajtók zárva tartásának elrendelése;
- i) egyes jogok gyakorlásának felfüggesztése.

(3) Indokolt esetben több biztonsági intézkedés együtt is alkalmazható.

(4) A büntetés-végrehajtási szervezet tagjai a bv. intézet biztonságát sértő vagy veszélyeztető cselekmények felszámolása érdekében jogosultak és kötelesek a rend fenntartásához, illetve helyreállításához szükséges intézkedéseket megtenni.

(5) A büntetés-végrehajtási szervezet tagja hivatásának jogszerű teljesítése során az intézkedéseinek a megengedett kényszerítő eszközök alkalmazásával is jogosult érvényt szerezni. A kényszerítő eszközök alkalmazási feltételeit a büntetés-végrehajtási szervezetről szóló törvény határozza meg.

149. §

(1) Az elítélt biztonsági elkülönítésére akkor kerülhet sor, ha

- a)* a bv. intézet rendjét, biztonságát súlyosan sérti vagy veszélyezteti,
- b)* csoportos ellenszegülésben vesz részt,
- c)* az utasítás végrehajtását, a munkavégzést megtagadja, illetve
- d)* ön- vagy közveszélyes magatartást tanúsít.

(2) A biztonsági elkülönítés elrendelésére és megszüntetésére a bv. intézet parancsnoka vagy a személyi állomány általa megbízott tagja jogosult. A biztonsági elkülönítés csak az elrendelésre okot adó körülmény megszűnéséig, de legfeljebb tíz napig tarthat, ezt egy alkalommal legfeljebb tíz nappal a bv. intézet parancsnoka meghosszabbíthatja.

(3) A biztonsági elkülönítés ideje alatt az elítélt

- a)* állandó felügyelet alatt áll,
- b)* az intézet területén engedéllyel és felügyelettel mozoghat, zárkáját zárva kell tartani,
- c)* látogatójával biztonsági beszélőfülkében vagy biztonságtechnikai eszközön keresztül érintkezhet,
- d)* az elítéltek öntevékeny szervezeteiben nem vehet részt,
- e)* az intézet csoportos művelődési, sportolási és szabadidő eltöltésének lehetőségeit nem veheti igénybe, önképzést folytathat,
- f)* saját ruhát nem viselhet,
- g)* magánál tartható tárgyainak köre és mennyisége korlátozható.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott korlátozások együttesen vagy külön-külön alkalmazhatók, erről az elrendelőnek írásban kell határoznia.

(5) Az ön- vagy közveszélyes magatartást tanúsító elítélt biztonsági elkülönítésének elrendelésével egyidejűleg intézkedni kell haladéktalan orvosi vizsgálatáról. A biztonsági elkülönítés az orvos által szükségesnek tartott ideig, de legfeljebb huszonnégy óráig tarthat. Ha az elítélt magatartása ezt követően sem rendeződik, a pszichiátriai kezelését a pszichiáter szakorvos rendelkezése szerint a biztonsági elkülönítőben, vagy az intézet egészségügyi részlegén vagy fekvőbeteg-ellátó intézményben folytatni kell.

(6) A pszichiátriai kezelés a biztonsági elkülönítőben legfeljebb negyvennyolc óráig tarthat.

150. §

(1) Az elítélt különleges biztonságú zárkába helyezését a bv. intézet legfeljebb hat hónapra rendelheti el, amelyet egy alkalommal, három hónappal meghosszabbíthat. A bv. intézet döntéséről indokolt határozatot hoz. Ezt meghaladó időre a különleges biztonságú zárkába helyezés – alkalmanként – legfeljebb hat hónappal való meghosszabbításáról, valamint az elítéltnak legfeljebb hat hónapra különleges biztonságú részlegre helyezéséről, vagy annak – alkalmanként – legfeljebb hat hónappal való meghosszabbításáról a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka indokolt határozattal dönt.

(2) A bv. intézet és a büntetés-végrehajtás országos parancsnokának határozata ellen az elítélt a határozat közlésétől számított három napon belül a büntetés-végrehajtási bíróhoz bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújthat be. A bírósági felülvizsgálati kérelemnek a végrehajtásra nincs halasztó hatálya.

151. §

Mozgáskorlátozó eszközként – testi sérüléssel nem járó módon – rögzítő övvel vagy anélkül bilincs, vezető bilincs vagy a végtag rögzítésére alkalmas más eszköz az intézkedésre okot adó körülmény megszűnésig, de legfeljebb folyamatosan tizenkét óra időtartamra alkalmazható, ha az elítélt egészségi állapota azt megengedi. A tizenkét óra időtartamú korlátozás nem vonatkozik az elítélt bv. intézeten kívüli kísérésére vagy őrzésére.

152. §

(1) Az elítéltek intézeten kívüli mozgásának nyomon követése érdekében elektronikus távfelügyeleti eszköz alkalmazható

- a) az elítélt bv. intézet területén kívül történő foglalkoztatása,*
- b) a polgári egészségügyi intézményben elhelyezett fogvatartott őrzése, felügyelete,*
- c) a súlyos beteg közeli hozzátartozóját meglátogató elítélt felügyelete,*
- d) a közeli hozzátartozója temetésén részt vevő elítélt felügyelete,*
- e) csoportos kimaradás felügyelete*

esetén.

153. §

(1) Az elítéltek intézeten belüli mozgásának megfigyelésére a bv. intézet elítéltek részére fenntartott, közös használatú helyiségekben, épületrész, udvar, valamint a bv. intézet területét határoló külső falakon és kapujánál elektronikus megfigyelési eszközt helyezhet el.

(2) Elektronikus megfigyelési eszköz helyezhető el a különleges biztonságú zárkában és részlegben, a biztonsági elkülönítőben, a fegyelmi elkülönítőben, a magánzárkában. Ezt meghaladóan zárkában akkor helyezhető el elektronikus megfigyelési eszköz, ha további hasonló cselekmény megelőzése céljából a korábban öngyilkosságot megkísérítő elítélt tevékenységének nyomon követése szükséges.

(3) Az elektronikus megfigyelési eszköz által rögzített kép- és hanganyagot – bűncselekmény és fegyelmi vétség gyanúja kivételével – hatvan napig lehet megőrizni, azt követően törölni kell. Bűncselekmény gyanúja esetén az eljárás jogerős befejezésig, fegyelmi vétség esetén a fegyelmi eljárás befejezéséig meg kell őrizni.

154. §

(1) Az elítélt motozását, illetve a ruházat átvizsgálását – ide nem értve a motozásnál közreműködő orvost, valamint a technikai eszközzel történő ruházat átvizsgálást – az elítélttel azonos nemű személy végezheti.

(2) A motozás nem történhet megalázó, szemérem sértő módon.

(3) A test üregeinek átvizsgálását – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – csak orvos végezheti.

(4) A szájjüreg szemrevételezéssel történő ellenőrzését a bv. intézet állományának az elítélttől eltérő nemű tagja is végrehajthatja.

(5) Az elítélt személyes tárgyainak átvizsgálása során, az elítéltnél nem tartható tárgyak elvételéről, illetve megsemmisítéséről jegyzőkönyvet kell felvenni.

155. §

(1) A zárkák, a lakóhelyiségek, a munkaterületek, az egészségügyi helyiségek és az elítéltek tartózkodására szolgáló egyéb helyiségek biztonsági ellenőrzését naponta kell végrehajtani.

(2) A bv. intézet biztonságának fenntartása, a rendkívüli események megelőzése, megszakítása, felszámolása érdekében a napi biztonsági ellenőrzésen túl a bv. intézet helyiségei, területei a nap bármely szakaszában átvizsgálhatók.

(3) Az bv. intézet valamennyi helyiségére és létesítményére kiterjedő biztonsági szemlét szükség szerint, de fegyházban legalább kéthavonta, börtönben legalább négyhavonta, fogházban legalább félévenként kell végrehajtani.

(4) Az bv. intézetben évente legalább egy alkalommal a biztonsági rendszer valamennyi területét átfogó, biztonsági vizsgálatot kell tartani.

156. §

A bv. intézet parancsnoka biztonsági okból, rendkívüli esemény bekövetkezésének a megelőzése, megszakítása vagy felszámolása érdekében – a kiváltó ok megszűnéséig, a végrehajtási fokozattól függetlenül – elrendelheti az elítéltek elhelyezési körletén az ajtók zárva tartását.

157. §

(1) A bv. intézet rendjét, a fogvatartás biztonságát közvetlenül és súlyosan sértő vagy veszélyeztető események felszámolásának idejére – legfeljebb öt napig – a bv. intézet parancsnoka az elítéltek meghatározott csoportjára nézve elrendelheti a 123. § *b), e), n)* és *o)* pontjaiban foglalt

jogok gyakorlásának teljes vagy részleges felfüggesztését. A büntetés-végrehajtás országos parancsnoka az intézkedés időtartamát további öt nappal meghosszabbíthatja.

(2) Az (1) bekezdés szerinti intézkedés elrendeléséről vagy meghosszabbításáról az ügyészt haladéktalanul értesíteni kell. Az ügyész az intézkedés indokoltságát haladéktalanul megvizsgálja, annak tartalmát megváltoztathatja, a jogok gyakorlásának felfüggesztését megszüntetheti.

(3) Az (1) bekezdés szerinti intézkedést kiváltó ok előidézésében vétlen elítélt részére az elmaradt jogainak gyakorlását utólag lehetővé kell tenni.

Az elítéltek elhelyezése és anyagi ellátása

158. §

(1) Az elítéltek közösen helyezhetők el, de ha erre lehetőség van, az elítéltet egyedül kell elhelyezni.

(2) Az elítélteket ágyneművel ellátva és legfeljebb egyemeletes ágyon kell elhelyezni.

(3) Az elítélt részére az általuk végzett munka jellegének, az egészségi állapotuknak és az életkoruknak megfelelően kialakított normák alapján, legalább napi háromszori étkezést – ebből legalább egy alkalommal meleg ételt – kell biztosítani.

(4) Az elítéltet az évszaknak megfelelő formaruhával, alsóruhával és lábbelivel kell ellátni. Ha az bv. intézet ideiglenesen nem tud formaruhát biztosítani, ennek idejére az elítélt a saját ruháját viselheti.

(5) Rendkívüli esemény idején – legfeljebb három napig – az elítéltek kizárólag hideg étellel is elláthatók, az átszállításra, illetve az előállításra kerülő elítélt részére csomagolt hideg ételmet kell adni.

Az elítéltek egészségügyi ellátása

159. §

(1) Az elítélt egészségügyi ellátására az egészségügyi és társadalombiztosítási jogszabályok irányadók. Az elítéltet gyógyszer és gyógyászati segédeszköz a külön jogszabályban meghatározottak szerint illeti meg.

(2) A letéti pénzzel, jövedelemmel, más pénzbeli juttatással nem rendelkező, továbbá a közgyógyellátásra vonatkozó jogszabályi rendelkezések értelmében közgyógyellátásra jogosult elítélt esetében a gyógyszer és a gyógyászati segédeszköz térítési díját a bv. intézet a közgyógyellátásra vonatkozó jogszabályi rendelkezésekben meghatározott mértékig átvállalja. A dolgozó elítélt munkavégző képességének megőrzéséhez, helyreállításához szükséges gyógyszer, gyógyászati segédeszköz térítési díját a bv. intézet biztosítja, amennyiben a fogvatartás során történt munkabaleset, vagy a munkavégzéshez kapcsolódó megbetegedés teszi a kezelést szükségessé.

(3) A várandós elítélt, valamint az anya-gyermek részlegen elhelyezett gyermek gyógyszert, gyógyászati segédeszközt térítés nélkül kap.

(4) Az elítélt a bv. intézet orvosának szakmai javaslatára, az bv. intézet vezetőjének engedélyével a hozzátartozó vagy harmadik személy által finanszírozott gyógyszert, gyógyászati segédeszközt használhatja.

(5) Az elítélt a jogszabályban meghatározott térítéshez, illetve részleges térítéshez kötött egészségügyi szolgáltatásokat a kiszabott térítési díj ellenében veheti igénybe.

(6) Az (5) bekezdésben foglalt költségek térítését a bv. intézet – különös méltánylást érdemlő esetekben – átvállalhatja.

160. §

A szabadságvesztés végrehajtása során biztosítani kell az elítélt hatályos egészségügyi, társadalombiztosítási, egészségbiztosítási jogszabályok, illetve a kötelező szakmai eljárásrend szerinti egészségügyi ellátását.

161. §

Az elítélt köteles alávetni magát a jogszabályban előírt kötelező vagy egészségi állapotának megítéléséhez szükséges orvosi vizsgálatnak és a jogszabály szerint kötelező, illetve életmentő gyógykezelésnek, a műtetre az egészségügyi jogszabályok az irányadók.

162. §

Az elítélt egészségügyi ellátására az egészségügyi és társadalombiztosítási jogszabályok irányadók.

163. §

A fogvatartott egészségügyi ellátása visszautasításával kapcsolatos önrendelkezési joga – a saját és a közösség egészségének védelme érdekében –

- a) veszélyeztető, illetve közvetlen veszélyeztető állapot fennállása esetén,*
- b) életveszélyes állapot, valamint várhatóan maradandó egészségkárosodás elhárítása miatt,*
- c) közegészségügyi-járványügyi érdekből, valamint*
- d) törvényben meghatározott esetekben*

korlátozható.

164. §

A fogvatartott szabad egészségügyi szolgáltató- és szabad orvos választáshoz való joga a fogvatartott egészségügyi ellátása során – a térítésköteles és a bv. szervezet kezelésében lévő egészségügyi bv. szervben (a továbbiakban: bv. egészségügyi szerv) nem kivitelezhető ellátás eseteit kivéve – korlátozható.

165. §

A fogvatartott kapcsolattartási joga e törvényben meghatározottak szerint korlátozható.

166. §

A beteg a beavatkozás elvégzéséhez való beleegyezését bármikor visszavonhatja. A beleegyezés alapos ok nélküli visszavonása esetén azonban kötelezhető az ennek következtében felmerült és indokolt költségek megtérítésére.

167. §

A büntetések és intézkedések végrehajtása során a fogvatartott egészségi állapotának megfelelő gyógyító-megelőző ellátását elsősorban a fogva tartó bv. intézet, illetve a Központi Kórház, annak a Szegedi Fegyház és Börtönben működő Krónikus Utókezelő Részlege, valamint az IMEI biztosítja, és a fogvatartott ezt az ellátást köteles igénybe venni.

168. §

Amennyiben a fogvatartott megfelelő egészségügyi ellátása a bv. szervezet keretein belül nem lehetséges, a bv. intézet orvosa (a továbbiakban: bv. orvos) vagy a bv. egészségügyi szerv gondoskodik arról, hogy a fogvatartott nem a bv. szervezet kezelésében lévő egészségügyi intézményben (a továbbiakban: egészségügyi intézmény) részesüljön a megfelelő és kötelező ellátásban.

169. §

A fogvatartott a 167. §-ban foglaltaktól eltérően egészségügyi intézmény térítésköteles szolgáltatását csak akkor veheti igénybe, ha azt a bv. intézet parancsnoka engedélyezi, a fogvatartott a várható költségeket – ideértve a szállítás költségeit is – megelőlegezi, és az egészségügyi intézmény a szolgáltatást vállalja.

170. §

(1) A bv. intézetben a fogvatartott sürgősségi orvosi ellátását a bv. orvos, munkaidőn túl, valamint munkaszüneti napokon a készenléti szolgálatot teljesítő orvos, ennek hiányában a bv. intézet székhelye szerint területileg illetékes háziorvosi ügyeleti szolgálat, sürgősségi orvosi szolgálat vagy mentőszolgálat biztosítja.

(2) Amennyiben a fogvatartott sürgősen szakorvosi vagy kórházi kezelésre szorul és a bv. egészségügyi bv. intézet nehezen elérhető, az orvos írásos javaslata, beutalója alapján a legközelebbi, megfelelő és kötelező ellátást biztosító egészségügyi intézménybe kell szállítani.

(3) A sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartott egészségügyi intézménybe történő szállítása és ellátása nem tagadható meg, nem halasztható el.

Az elítéltek reintegrációja

171. §

(1) A reintegrációs tevékenység keretében az elítéltet – büntetésének tartamához képest – betanított munkás-, szakmunkásképzésben valamint a bv. intézet lehetősége szerint, a büntetés-végrehajtási szempontokra is figyelemmel szakképzésben kell részesíteni, valamint – ha a bv. intézet parancsnoka engedélyezi – támogatható, hogy a felsőfokú tanulmányokat megkezdje, illetve folytassa.

(2) Lehetővé kell tenni, hogy az elítélt a büntetés-végrehajtási szervben alapfokú tanulmányokat végezzen. Amennyiben az adott bv. intézetben nem folyik alapfokú nevelés-oktatás, akkor az elítéltet – kérelmére – lehetőség szerint el kell szállítani alapfokú oktatás biztosítására alkalmas bv. intézetbe.

(3) Az elítéltet a vizsgára való felkészüléshez a munka alól – törvényben meghatározott időre – kérésére fel kell menteni.

(4) A bv. intézet lehetőségeihez mérten, a büntetés-végrehajtási szempontokra is figyelemmel támogatni kell az elítélt önképzését.

(5) Biztosítani kell az elítélt számára a rendszeres munkavégzés feltételeit.

(6) Az eredményes reintegráció érdekében elő kell segíteni, hogy az elítélt családi és egyéb kapcsolatait fenntartsa, fejlessze.

(7) A szabad idő hasznos felhasználása érdekében lehetőséget kell biztosítani a művelődésre, sportolásra, vallásgyakorlásra.

A jutalmazás

172. §

(1) Az elítélt példamutató magatartásáért, a munkában elért eredményéért, a tanulásban tanúsított szorgalmáért, a közösség érdekében végzett tevékenységéért, élet vagy jelentős anyagi érték megmentéséért vagy súlyos veszély elhárításáért jutalomban részesíthető.

(2) A jutalmak:

- a) dicséret,
- b) szabadidős-, illetve sportprogramokon való részvétel díjmentes biztosítása,
- c) látogató fogadás soron kívül, a látogatási idő meghosszabbítása,
- d) a személyes szükségletekre fordítható összeg növelése,
- e) pénzjutalom,
- f) tárgyjutalom,
- g) a végrehajtott fenyítés nyilvántartásból törlése,
- h) látogató bv. intézeten kívüli fogadása soron kívül,
- i) jutalom kimaradás,
- j) jutalom eltávozás.

173. §

A 172. § (2) bekezdés i), j) pontja nem engedélyezhető, ha az elítélt

- a) ellen újabb büntetőeljárás van folyamatban,
- b) nem bocsátható feltételeSEN szabadságra,
- c) a magatartási szabályokat ismételten vagy súlyosan megszegte.

174. §

A látogató bv. intézeten kívüli fogadása, a jutalom kimaradás és a jutalom eltávozás időtartama a szabadságvesztésbe beszámít. A jutalom kimaradásra és a jutalom eltávozásra egyebekben a kimaradás és az eltávozás szabályait kell alkalmazni.

A fenyítések és a fegyelmi eljárás

175. §

(1) A büntetés-végrehajtás rendjét vétkeSEN megsértő elítélttel szemben, valamint a büntetés-végrehajtás rendjének és biztonságának biztosítása érdekében a következő fenyítések alkalmazhatók:

- a) feddés,
- b) jogosultságok korlátozása a jogszabályi minimum megtartása mellett,
- c) bv. intézetnél programokon, rendezvényeken, szabadidős-, illetve sportprogramokon való részvétel korlátozása, eltiltás,
- d) többletjuttatások megvonása,
- e) személyes szükségletekre fordítható összeg csökkentése,
- f) felfüggesztett magánelzárás,
- g) magánelzárás.

(2) A személyes szükségletekre fordítható összeg hat hónapig terjedő időre, legfeljebb ötven százalékkal csökkenthető.

(3) A jogosultságok korlátozása legfeljebb három hónapig terjedhet.

(4) Az bv. intézetnél programoktól, rendezvényektől történő eltiltás, illetve a szabadidős-, és sportprogramokon való részvétel korlátozása, meghatározott alkalmakra, de legfeljebb három hónapig tarthat.

(5) A többletjuttatások megvonása legalább egy hónaptól, maximum három hónapig terjedhet.

(6) Az (1) bekezdés f) pontja szerinti felfüggesztés legfeljebb hat hónapig tarthat. Ha az elítélt a magánelzárás felfüggesztése alatt a bv. intézet rendjét megszegi vagy újabb fegyelmi vétséget követ el, a felfüggesztett magánelzárást végre kell hajtani, és e körülmény nem befolyásolja újabb fegyelmi eljárás lefolytatását.

176. §

(1) A magánelzárás fegyházban harminc, börtönben húsz, fogházban tíz napig terjedhet, amelynek időtartama alatt engedélyezhető, hogy az elítélt dolgozzon vagy iskolába járjon.

(2) Magánelzárás várandós és kisgyermekes nővel szemben nem alkalmazható.

(3) A magánelzárás végrehajtása alatt az elítélt

- a) kimaradásra és eltávozásra nem mehet,
- b) nem küldhet és nem kaphat csomagot;
- c) nem fogadhat látogatót, kivéve a lelkeszt, valamint a szabadulás előkészítése érdekében a leendő munkáltatóját, a pártfogó felügyelőt és a karitatív szervezet megbízottját;
- d) a személyes szükségleteire nem vásárolhat;
- e) nem veheti igénybe a bv. intézet művelődési és sportolási lehetőségeit, sajtóterméket nem olvashat.

(4) Az elítélt a magánelzárás végrehajtása alatt is érintkezhet a védővel, a bv. intézet parancsnokának engedélyével, felügyelettel meglátogathatja a súlyos beteg hozzátartozóját, részt vehet a hozzátartozója temetésén.

(5) A magánelzárás végrehajtása folytán elmaradt látogatás, csomagküldemény és az elítélt személyes szükségleteire szolgáló vásárlás a magánelzárás végrehajtása után engedélyezhető.

(6) Ha az orvos az elítélt egészségi állapota miatt a magánelzárás végrehajtásának folytatását nem javasolja, a magánelzárás végrehajtását félbe kell szakítani.

177. §

(1) A fenytés kiszabásánál figyelemmel kell lenni a fegyelemsértés súlyára és az elítélt eddigi magatartására, szem előtt tartva a fenytés célját.

(2) Ha a fegyelemsértés szabálysértést is megvalósít, azt fegyelmi vétségként kell elbírálni.

(3) Ha a fegyelemsértés bűncselekményt is megvalósít, a fenytés mellett a feljelentést is meg kell tenni.

(4) A bv. intézet magánelzárást kiszabó határozata ellen az elítélt a büntetés-végrehajtási bírósághoz bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújthat be. A bírósági felülvizsgálati kérelmet a határozat közlésekor nyomban be kell jelenteni; a kérelemnek a magánelzárás végrehajtására halasztó hatálya van.

(5) A fegyelmi eljárás rendjét külön jogszabály határozza meg.

178. §

(1) A fegyelmi jogkör gyakorlója az eljárását megszüntetheti, a fenytés végrehajtását felfüggesztheti, amennyiben az elítélt mediációban vesz részt.

(2) A fegyelmi jogkör gyakorlója által mediációra utal ügyben az elítéltek közötti mediálást a bv. intézet állományának erre kiképzett tagja folytathatja le.

A kapcsolattartás szabályai

179. §

(1) A szabadságvesztés végrehajtása során a bv. intézet az e Fejezetben, valamint a végrehajtási fokozatokra és rezsimekre vonatkozó szabályok szerint, a társadalomba való beilleszkedés érdekében elősegíti, hogy az elítélt fenntarthassa és fejleszthesse hozzátartozóival, más személyekkel, valamint a reintegrációs célkitűzéseket elősegítő külső szervezetekkel való kapcsolatát.

(2) Az elítélt kapcsolattartása az e törvényben és az ítéletben meghatározottak szerint, a bv. intézet és a fogvatartás biztonsága érdekében ellenőrizhető, valamint korlátozható.

180. §

Az elítélt kapcsolattartási formái:

- a) levelezés,
- b) elektronikus levelezés,
- c) telefonbeszélgetés a bv. intézet által biztosított vezetékes, illetve fogvatartotti mobiltelefonnal,
- d) internet alapú telefonhívás, illetve internet alapú video telefonálás,
- e) csomag küldése és fogadása,
- f) látogató fogadása,
- g) látogató bv. intézeten kívüli fogadása,
- h) kimaradás,
- i) eltávozás.

Levelezés

181. §

(1) Az elítélt hozzátartozóival, valamint az általa megjelölt és a bv. intézet által engedélyezett személyekkel levelezhet, a levelek gyakorisága és terjedelme nem korlátozott.

(2) Az elítélt által írt, illetve a részére érkezett levelet – ha jogszabály másként nem rendelkezik – legkésőbb a második munkanapon továbbítani, illetve kézbesíteni kell.

(3) A levelezés biztonsági ellenőrzésének célja a fogvatartás biztonságának a fenntartása, a biztonságot sértő vagy veszélyeztető cselekmények megelőzése.

(4) Az elítéltnak a hatóságokkal, az emberi jogi nemzetközi szervezetekkel és a védővel való levelezése tartalmilag nem ellenőrizhető. Ha alapos indok merül fel arra, hogy az elítélt részére érkező levelek nem a borítékban megjelölt hatóságtól, nemzetközi szervezettől vagy a védőtől származnak, a levelet az elítélt jelenlétében – jegyzőkönyv egyidejű felvétele mellett – kell felbontani. Az ellenőrzés csak a feladó azonosítására szolgálhat.

(5) Ha a bv. intézet az általa tartalmilag ellenőrizhető levél tekintetében megállapítja, hogy az a fogvatartás biztonságát veszélyeztető adatot, információt vagy tárgyat tartalmaz, a levél nem továbbítható, az elítéltnak nem kézbesíthető.

Elektronikus levelezés

182. §

(1) Az elítélt kézzel írott és elektronikusan rögzített levelet vagy számítógépes program segítségével létrehozott elektronikus levelet küldhet, illetve elektronikus levelet fogadhat a bv. intézet által a részére biztosított elektronikus levélcímére.

(2) Az elektronikus levelezés ellenőrzésére az e törvénynek a levelezésre vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

Telefonbeszélgetés

183. §

(1) Az elítélt a szabadságvesztés végrehajtási fokozataira és rezsimjeire vonatkozó rendelkezések szerinti gyakoriságban és időtartamban telefonhívást kezdeményezhet. Az elítélt részére fegyház fokozatban hetente legalább tizenöt perc, börtön fokozatban hetente legalább negyven perc, fogház fokozatban hetente legalább hatvanöt perc telefonhasználati lehetőséget biztosítani kell.

(2) Az elítélt a házirend előírásainak megfelelően kizárólag a bv. intézet által kijelölt vezetékes, valamint fogvatartotti mobiltelefont használhatja. A fogvatartotti mobiltelefont a bv. intézet bérleti díj ellenében biztosítja az elítélt részére.

(3) A telefonbeszélgetés a bv. intézet rendje, a fogvatartás biztonsága érdekében a külön jogszabályban meghatározott módon ellenőrizhető, indokolt esetben megszakítható, amelyről az elítéltet tájékoztatni kell.

Internet alapú telefonhívás, internet alapú video telefonálás

184. §

(1) Az elítélt a szabadságvesztés végrehajtási fokozataira és rezsimjeire vonatkozó rendelkezések szerint ellenőrzés mellett internet alapú telefonhívást, illetve internet alapú videotelefonálást kezdeményezhet és fogadhat.

(2) Az elítélt az internet alapú telefon, illetve videotelefon használatára a külön jogszabályban meghatározott módon, a bv. intézet által kijelölt számítógépen jogosult.

Csomag küldése és fogadása

185. §

(1) Az elítélt jogszabályban meghatározott módon csomagot fogadhat és küldhet. A csomagküldés lehetőségéről, módjáról és a költségek viseléséről a bv. intézet az elítélt útján küld értesítést.

(2) Az elítélt fegyház fokozatban négyhavonta, börtön fokozatban háromhavonta, fogház fokozatban kéthavonta kaphat csomagot. A csomagküldés nem korlátozható az elítélt számára szükséges gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök tekintetében.

(3) Az elítélt által küldött, illetve fogadott csomag a bv. intézet, valamint a fogvatartás biztonsága érdekében ellenőrizhető, ennek lehetőségéről az elítéltet tájékoztatni kell.

(4) A csomag mindazokat a tárgyakat tartalmazhatja, amelyeket az elítélt engedéllyel magánál tarthat.

(5) Ha az elítélt nem kap csomagot, a bv. intézet parancsnoka engedélyezheti, hogy az elítélt a letéti pénzéből – a személyes szükségleteire egyébként fordítható összegen felül – a csomag tartalmára vonatkozó szabályok figyelembevételével vásároljon.

(6) A bv. intézet parancsnoka engedélyezheti, hogy a hozzátartozó a csomagot közvetlenül a bv. intézetnél adja át.

Látogató fogadása

186. §

(1) Az elítélt legalább havonként látogatót fogadhat.

(2) Az elítélt és a látogató beszélgetése ellenőrizhető, amelynek lehetőségéről az elítéltet és a látogatót tájékoztatni kell.

(3) Ha a bv. intézet biztonsága indokolja, a bv. intézet parancsnoka elrendelheti, hogy az elítélt biztonsági beszélőfülkében, vagy rácson keresztül beszélhet a látogatóval.

(4) A látogatásból ki kell zárni azt, akit az ügyész vagy a bíróság a folyamatban lévő büntetőeljárás eredményessége érdekében attól eltiltott, illetve azt, akinek a magatartása a bv. intézet, valamint a fogvatartás biztonságára veszélyt jelent.

(5) A látogatás félbeszakítható, ha az elítélt vagy a látogató a látogatás rendjét megsérti, és azt figyelmeztetés ellenére sem hagyja abba.

(6) A látogatást meg kell szakítani a szükséges intézkedések megtétele mellett, ha az elítélt vagy a látogató magatartása a bv. intézet rendjét, a fogvatartás biztonságát közvetlenül sérti, vagy veszélyezteti.

Látogató bv. intézeten kívüli fogadása

187. §

(1) Az elítélt számára – a szabadságvesztés végrehajtási fokozataira és rezsimjeire vonatkozó rendelkezések szerint – engedélyezhető látogató bv. intézeten kívüli fogadása.

(2) A bv. intézeten kívüli látogatás idejére – az elítélt letételében lévő pénze terhére – a bv. intézet parancsnoka költőpénz kiadását engedélyezheti. Az bv. intézeten kívüli látogatás a szabadságvesztés időtartamába beszámít.

(3) A látogató bv. intézeten kívüli fogadása esetén az elítélt kizárólag a látogató büntetés-végrehajtási szervnél való megjelenését követően távozhat az bv. intézetből.

(4) Látogató bv. intézeten kívüli fogadása annak az elítéltnak engedélyezhető, aki a szabadságvesztésből a büntetés egyharmadát letöltötte, és fegyházban legalább egy évet, börtönben legalább hat hónapot, fogházban legalább három hónapot kitöltött, vagy akit átmeneti részlegre helyeztek.

Kimaradás

188. §

(1) Kimaradás annak az elítéltnak engedélyezhető, aki a szabadságvesztésből a büntetés egyharmadát letöltötte, és fegyházban legalább egy évet, börtönben legalább hat hónapot, fogházban legalább három hónapot kitöltött, vagy, akit átmeneti részlegre helyeztek.

(2) A kimaradás tartama a huszonnégy órát nem haladhatja meg. A kimaradás idejére a bv. intézet parancsnoka az elítélt letételében lévő pénze terhére – költőpénz kiadását engedélyezheti.

(3) Kimaradás elsősorban az elítélt családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartása, a szabadulása után a munkahelyről és a lakásról való gondoskodás elősegítése érdekében engedélyezhető.

(4) A kimaradás az elítéltek csoportja részére is engedélyezhető. A bv. intézet parancsnoka dönti el, hogy a csoportos kimaradás kíséreléssel történik-e.

Eltávozás

189. §

Eltávozás kizárólag akkor engedélyezhető, ha az elítélt a szabadságvesztésből a büntetés egyharmadát letöltötte, és fegyházban legalább egy évet, börtönben legalább fél évet, fogházban legalább három hónapot kitöltött. Jutalom eltávozás tartama évente fegyházban legfeljebb öt nap, börtönben legfeljebb tíz nap, fogházban és az átmeneti részlegen legfeljebb tizenöt nap. Ha az elítélt fizetett szabadsággal rendelkezik, az eltávozást a fizetett szabadságba be kell számítani.

A munkáltatás általános szabályai

190. §

(1) A munkáltatás célja, hogy elősegítse a fogvatartott testi és szellemi erejének fenntartását, lehetőséget adjon a szakmai gyakorlottság megszerzésére és fejlesztésére, és ezáltal megkönnyítse, hogy a szabadulása után a társadalomba beilleszkedjen.

(2) A fogvatartottak által végzett termelő munka szervezése során törekedni kell a bv. szervezet önellátóvá és részben önfenntartóvá tételére.

(3) Az elítéltet a bv. intézet adottságainak megfelelően kell társadalmilag hasznos munkával foglalkoztatni. A munka kijelölésénél figyelembe kell venni az elítélt testi és szellemi képességeit, lehetőség szerint a szakmai képzettségét és érdeklődését is.

(4) Az elítéltet munkával a bv. intézet vagy az e célra alapított gazdálkodó szervezet foglalkoztatja.

(5) A bv. szerv szerződése alapján az elítélt – írásban megadott hozzájárulásával – más gazdálkodó szervezetnél is végezhet munkát. Ha az elítélt a hozzájárulást visszavonja, a munka törvénykönyvéről szóló törvény szerinti felmondás szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a felmondási idő harminc nap.

(6) Az elítéltnak a munkavégzéssel kapcsolatos jogaira és kötelezettségeire a munkajog általános rendelkezései az irányadók, a büntetés-végrehajtás sajátosságaiból fakadó eltérésekkel.

(7) E fejezet alkalmazásában munkáltató alatt a (4) és (5) bekezdésben meghatározott szervezetet kell érteni.

Jogok és kötelezettségek

191. §

(1) A fogvatartottat a bv. intézet adottságainak megfelelően kell munkával foglalkoztatni.

(2) A szabadságvesztés végrehajtása során lehetőség szerint biztosítani kell a fogvatartott munkáltatását.

(3) A fogvatartott munkába állításáról a munkakör és a munkáltató megjelölésével a bv. szerv Befogadási és Foglalkoztatási Bizottsága dönt.

(4) A munkaköri alkalmasság megállapításáig a fogvatartott nem állítható munkába.

(5) A munka kijelölésénél figyelembe kell venni a fogvatartott testi és szellemi képességeit, lehetőség szerint a szakmai képzettségét és érdeklődését is.

(6) A fogvatartott nem vehet részt közcélú munkáltatásban és nem végezhet munkát olyan munkakörben, amely kapcsán jogerősen foglalkoztatástól eltiltásra ítélték.

(7) A munkáltatás során biztosítani kell az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeit.

(8) A munkáltató – törvényben meghatározott keretek között – a munkáltatással kapcsolatos jogok és kötelezettségek érvényesítéséhez szükséges adatokat nyilvántartja.

192. §

A munkáltató köteles

- a)* az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeit a jogszabályokban előírtak szerint biztosítani;
- b)* a munkavégzéshez szükséges tájékoztatást és irányítást megadni, az előírt oktatásokat megtartani;
- c)* a munka jellegének és a munkában részt vevő fogvatartottak összetételének megfelelő munkarendet kialakítani;
- d)* a munkát folyamatosan szervezni;
- e)* a végzett munkáért díjazást fizetni;
- f)* a munkafolyamatokat, illetve a munkaköröket munkavédelmi szempontból veszélyességi fokozatokba sorolni;
- g)* a munkáltatásból a fogvatartottakat megillető jogok gyakorlását biztosítani, valamint
- h)* a munkába állítás előtt, azt követően a jogszabály előírása szerint a fogvatartottat munkaköri alkalmassági orvosi vizsgálatra küldeni.

193. §

(1) A fogvatartott jogosult

- a)* munka végzésére,
- b)* a munka mennyiségének és minőségének megfelelő jövedelemre,
- c)* munkavédelemre, munkabiztonságra, munkahelyi vagy üzemi baleset esetén baleseti ellátásra és baleseti egészségügyi szolgáltatásra,
- d)* a rendszeresen végzett munka után fizetett szabadságra.

(2) A fogvatartott munkához való joga átmenetileg, a munkába állítását akadályozó ok fennállásáig szünetelhet.

194. §

(1) A munkáltatás során a fogvatartott köteles

- a)* törvényben meghatározott kivételtől eltekintve munkát végezni,
- b)* a kijelölt munkát szakismereteinek és képességeinek megfelelően, fegyelmezetten ellátni,
- c)* a munkavédelemmel, a munkabiztonsággal és a környezetvédelemmel kapcsolatos előírásokat megtartani,
- d)* a munkát
- da)* a kijelölt időben és helyen,
- db)* a munkáltató utasítása szerint,
- dc)* az elvárható szakértelemmel és gondossággal,
- dd)* a munkájára vonatkozó szabályok, előírások és technológiai utasítások szerint

elvégezni.

(2) Ha a fogvatartott e törvény alapján csak kérelmére munkáltatható, akkor ez irányú kérelem előterjesztése esetén munkáltatására és tartási költségekhez való hozzájárulására a kötelező munkavégzés szabályait alkalmazni kell azzal, hogy erről a fogvatartottat előzetesen tájékoztatni kell.

195. §

A fogvatartottat nem terheli munkavégzési kötelezettség, ha

- a) tankötelezettsége áll fenn,
- b) várandósság a hatodik hónapot elérte, a szülést, illetve a várandósság egyéb okból bekövetkezett megszűnését követő ötvenedik napig,
- c) gyermekével együttesen kerül elhelyezésre,
- d) munkaképtelen,
- e) a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte.

(2) A fogvatartottat az (1) bekezdésben meghatározottakon túl nem terheli munkavégzési kötelezettség

- a) amíg állampolgári kötelezettségét teljesíti;
- b) közeli hozzátartozója súlyos betegsége vagy halála esetén legalább két munkanapon át, ha a bv. intézet parancsnoka a látogatást, illetve a temetésen való részvételt engedélyezte;
- c) keresőképtelen betegség esetén;
- d) a kötelező orvosi vizsgálat teljes időtartamára, valamint a véradás miatt távol töltött időre, de legfeljebb egy munkanapra;
- e) ha elháríthatatlan ok miatt nem tud a munkahelyén megjelenni;
- f) a munkáltató engedélye alapján.

(3) A munkavégzési kötelezettség alóli mentesülés szempontjából elháríthatatlan oknak minősül a bv. intézetnek a fogvatartott jogai érvényesítésével, illetve a kötelezettségei teljesítésével kapcsolatos, valamint a fogvatartás rendjének és biztonságának a fenntartása érdekében tett intézkedése.

(4) Ha az (1) bekezdés b) vagy e) pontja szerinti feltétel bekövetkezik, akkor a fogvatartottat tájékoztatni kell arról, hogy a továbbiakban munkavégzési kötelezettség nem terheli, és ezzel egyidejűleg írásban nyilatkoztatni kell arról, hogy a munkáltatásban továbbra is részt kíván-e venni. Ha a fogvatartott a további munkáltatását kéri, a bv. intézet lehetőségeihez képest kell a továbbiakban munkáltatni. A munkaalkalmasságról a bv. intézet orvosának véleményét is ki kell kérni.

A munkáltatás szervezete

196. §

(1) A fogvatartottat munkával munkáltatóként a bv. intézet foglalkoztatja.

(2) Bv. szerv szerződése alapján a fogvatartott – írásban megadott hozzájárulásával – más gazdálkodó szervezetnél is végezhet munkát. A szerződésben a munkáltatói jogok kizárólag azon része ruházható át, amely az e törvényben szabályozott jogok és kötelezettségek gyakorlását, illetve a fogvatartottak személyiségi jogait nem sérti.

197. §

(1) Más gazdálkodó szervezetnél történő munkavégzésre kijelölése érdekében a fogvatartottnak a befogadáskor írásban nyilatkoznia kell arról, hogy hozzájárul-e külső gazdálkodó szervezetnél történő munkáltatásához.

(2) Ha a fogvatartott a hozzájárulást – akár írásban, akár jegyzőkönyv felvétele mellett szóban – utóbb visszavonja, a munka törvénykönyve szerinti felmondás szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a felmondási idő harminc nap és azt a nyilatkozatnak a fogva tartó bv. intézettel való közlés napjától kell számítani.

Összeférhetetlenség

198. §

A fogvatartott más gazdálkodó szervezetnél nem végezhet munkát, ha

- a) ott a szabadságvesztés megkezdése előtt vezető tisztségviselő vagy tulajdonos volt, üzletrésszel rendelkezett, illetve e körülmények bármelyike a szabadságvesztés végrehajtása alatt is fennáll;
- b) olyan munkakörben foglalkoztatnák, amelyet jogszabály rendelkezése szerint csak büntetlen előéletű személy tölthet be;
- c) a Polgári Törvénykönyvről szóló törvényben meghatározott közeli hozzátartozójával kerülne alá-fölérendeltségi vagy elszámolási viszonyba.

A munkáltatás szabályai

199. §

(1) A fogvatartottnak a munkavégzéssel kapcsolatos jogaira és kötelezettségeire a munkajog általános rendelkezései az irányadók a büntetés-végrehajtás sajátosságaiból fakadó, e törvényben meghatározott eltérésekkel.

(2) A fogvatartott munkáltatására a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 25. §-ában, 51. § (2) bekezdésében, 60. § (1) bekezdésében, 86-91. §-ában, 92. § (1) bekezdésében, 93. §-ában, 94. § (1) bekezdésében, 96. § (1) bekezdésében, 97. §-ában, 99. § (1), (2), (3), (5) és (6) bekezdésében, 101-102. §-ában, 104. § (1), (2) és (4) bekezdésében, 105. § (1) és (4) bekezdésében, 106. § (1) bekezdésében, 107. §-ában, 108. § (2) bekezdésében, 110-112. §-ában, 113. § (1) és (3) bekezdésében, 114. §-ában, 140-144. §-ában, 145. § (2) bekezdésében, 286. §-ában foglaltakat az e Címben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(3) A 18 éven aluli fogvatartott munkáltatására a munka törvénykönyvéről szóló törvény fiatal munkavállalókra vonatkozó szabályait alkalmazni kell.

(4) A munkáltató az e Fejezetben meghatározottak szabályozására munkáltatási szabályzatot készít.

A munkavégzés

200. §

(1) A fogvatartottak a bv. intézet parancsnokának döntése alapján a munkahelyen együtt dolgozhatnak, amennyiben a biztonságos munkáltatás feltételei így is biztosíthatók.

(2) A munka jellegének megfelelően a fogvatartottakat szervezeti egységekbe lehet beosztani azzal, hogy köztük alá-fölérendeltségi viszony nem hozható létre.

(3) A fogvatartottak a biztonság, a munkafegyelem és a rend fenntartása érdekében a munkahelyre vagy a munkakörre utaló jelzés viselésére kötelezhetők.

(4) Ha a fogvatartott külső munkáltatása felügyelettel vagy ellenőrzéssel történik, akkor az elektronikus távfelügyeleti eszközök igénybe vételével is megvalósítható.

A munkaidő

201. §

A fogvatartott munkaideje megegyezik a munkajogi rendelkezésekben megállapított munkaidővel.

202. §

(1) A munkaidőkeretet a bv. intézet házirendjének a figyelembevételével a munkáltatási szabályzatban a munkáltató állapítja meg.

(2) A munkáltatási szabályzat egyes munkaköröknél és munkaterületeken napi nyolc óránál rövidebb munkaidőt is megállapíthat.

(3) Az egyes egészségkárosító kockázatok között foglalkoztatott fogvatartott napi munkaidejének megállapítására külön jogszabály az irányadó. E munkaköröket, a munkában tölthető időt, a tevékenységre folyamatosan vagy megszakításokkal fordítható időt és az ehhez szükséges munkaszervezési intézkedéseket a munkáltató a foglalkozás-egészségügyi szolgálat bevonásával, jogszabályban meghatározott keretek között a munkáltatási szabályzatban határozza meg.

A munkaidő beosztása

203. §

(1) A munkavégzés idejét, a munkaidő kezdetét, végét, a munkaközi szünet időtartamát és a műszakok beosztását a munkarendben kell meghatározni.

(2) A munka jellegétől függően osztott munkaidő is megállapítható.

(3) Több műszakos munkarend esetén a fogvatartott műszakbeosztását hetente változtatni kell.

204. §

A női fogvatartott a várandóssága megállapításától a szülést, illetve a várandósság egyéb okból történő megszűnését követő ötvenedik napig, illetve ha gyermekével együttesen kerül elhelyezésre, akkor annak teljes időtartama alatt éjszakai munkára nem osztható be.

205. §

Az iskolai tanulmányokat folytató vagy szakképzésben részt vevő fogvatartott munkaidő beosztását úgy kell meghatározni, hogy – figyelemmel az oktatásban résztvevők munkaidő-kedvezményének szabályaira is – az iskolai oktatásban, képzésben részt tudjon venni.

Pihenőidő

206. §

Ha a beosztás szerinti napi munkaidő vagy a rendkívüli munkavégzés időtartama a hat órát meghaladja, valamint minden további három óra munkavégzés után a fogvatartott részére – a munkavégzés megszakításával – legalább húsz perc munkaközi szünetet kell biztosítani.

207. §

A munkáltatási szabályzat – az egyes egészségkárosító kockázatok között foglalkoztatott fogvatartott kivételével – a napi munkavégzés befejezése és a másnapi munkakezdés között tizenegy óránál rövidebb, de legalább nyolc óra pihenőidő biztosítását írhatja elő

- a) a készenléti jellegű munkakörben foglalkoztatott,
- b) a megszakítás nélküli munkarendben foglalkoztatott,
- c) a többműszakos munkarendben foglalkoztatott, továbbá
- d) az idénymunkát végző

fogvatartottak esetében.

208. §

(1) A munkáltatási szabályzat rendelkezése esetén

- a) a fogvatartott részére a heti pihenőnap legfeljebb havonta, részben vagy egészben összevontan,
- b) idénymunkát végző fogvatartott esetében a pihenőnap legfeljebb hathavonta részben vagy egészben összevontan

is kiadható.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak esetén a pihenőnap összevonásának időtartama az alkalmazott munkaidőkeret időtartamát nem haladhatja meg, továbbá hat nap munkavégzést követően egy pihenőnap kiadása kötelező.

(3) A heti pihenőnap összevonása nem alkalmazható

- a) az egyes egészségkárosító kockázatok között foglalkoztatott fogvatartott tekintetében,

b) a női fogvatartott esetében a várandóssága megállapításától a szülést, illetve a várandósság egyéb okból történő megszűnését követő ötvenedik napig, illetve ha gyermekével együttesen kerül elhelyezésre, akkor annak teljes időtartama alatt.

Munkaszüneti napon történő munkavégzés

209. §

(1) A fogvatartottat az alapmunkadíj időarányos része illeti meg a munkaszüneti nap miatt kiesett időre.

(2) Munkaszüneti napon a munkaidő-beosztás alapján munkát végző fogvatartottat

a) havidíjas alkalmazása esetén – a havi munkadíján felül – a munkaszüneti napon végzett munkáért járó munkadíja,

b) teljesítménybér vagy óradíj alkalmazása esetén – a munkaszüneti napon végzett munkáért járó munkadíján felül – az (1) bekezdés alapján megállapított díj illeti meg.

(3) Munkaszüneti napon rendkívüli munkavégzésre kötelezett fogvatartottat – a (2) bekezdés alapján járó munkadíjon felül – a munkaidő-beosztás szerinti pihenőnapon (pihenőidőben) végzett rendkívüli munkavégzés ellenértéke is megilleti.

Rendkívüli munkavégzés

210. §

(1) Rendkívüli munkavégzés kizárólag a fogva tartó bv. intézet hozzájárulásával rendelhető el.

(2) A rendkívüli munkaidőben történő munkavégzésről a fogvatartottat tájékoztatni kell.

(3) Az elrendelhető túlmunka felső határa havonta tizenhat óra, két egymást követő napon összesen négy óra. E korlátozás nem vonatkozik a heti pihenőnapon, és a munkaszüneti napon végzett munkára.

(4) A túlmunka elrendelése nem veszélyeztetheti az egészséget és testi épséget, nem eredményezheti a fogvatartottat e törvény alapján megillető jogok és kötelezettségek korlátozását.

(5) Túlmunkára nem kötelezhető

a) a női fogvatartott várandóssága megállapításától a szülést, illetve a várandósság egyéb okból történő megszűnését követő ötvenedik napig, illetve ha gyermekével együttesen kerül elhelyezésre, akkor annak teljes időtartama alatt;

b) az egészségkárosító kockázatok között foglalkoztatott fogvatartott.

(6) A félórát meg nem haladó túlmunka félórának, a félórát meghaladó túlmunka teljes órának számít.

211. §

A napi munkavégzést meghaladó túlmunka esetén a munkáltatónak – a fogva tartó bv. intézet házirendjéhez igazodva – a túlmunka megkezdése előtt biztosítani kell a fogvatartott étkeztetését.

Fizetett szabadság

212. §

A fogvatartottat egyévi munkavégzés után húsz munkanap fizetett szabadság illeti meg.

213. §

(1) A fogvatartott egyévi munkavégzésének időtartamát a munkában töltött napok alapján kell megállapítani. Egyévi munkavégzésnek kétszázötvennégy munkában töltött nap számít.

(2) A szabadság számításánál munkanapként kell figyelembe venni:

- a) a fizetett szabadságon töltött időt;
- b) az alap- és a középfokú, valamint a szakmunkás iskolarendszerű képzésben, továbbá a szakképzésben részt vevő fogvatartottnak az elméleti oktatáson, illetve a vizsgára való felkészüléshez biztosított idő miatt a munkahelyről távol töltött időt;
- c) az állásidőt;
- d) a ledolgozott fél munkanapot.

(3) A szabadság számításánál teljes munkanapként kell figyelembe venni a részmunkaidőben, és a csökkentett munkaidőben foglalkoztatottak ledolgozott munkanapjait.

214. §

(1) Az évi fizetett szabadságot legkésőbb a munkában töltött kétszázötvennegyedik munkanapot követő három hónapon belül kell kiadni. Betegség vagy más akadály esetén a szabadságot legkésőbb az akadályoztatás megszűnésétől számított harminc napon belül kell kiadni.

(2) A fizetett szabadság kiadásának időpontját – a munkáltatóval történt előzetes egyeztetés alapján, lehetőség szerint a fogvatartott kérésének megfelelően – a büntetés-végrehajtási bv. intézet határozza meg.

(3) A szabadság a fogvatartott kérelmére, vagy egyéb indokolt esetben több részletben, a ledolgozott munkanapok arányában is kiadható.

(4) Ha a munkáltatónál a munkáltatás szünetel, vagy a fogvatartott munkáltatása bármely okból megszűnik és még ki nem adott időarányos fizetett szabadsággal rendelkezik, a megállapított szabadságát ki kell adni, ha ez nem lehetséges, úgy pénzben kell megváltani.

215. §

(1) A fizetett szabadság kiadásánál a munkarend szerinti munkanapokat kell figyelembe venni.

(2) Ha a fogvatartott a szabadulás időpontjáig a szabadságra jogosító idő tartamát nem éri el, részére a tényleges munkavégzése után járó napokat időarányosan kell kiadni, amennyiben ez nem lehetséges, úgy azt pénzben kell megváltani.

(3) Pénzbeli megváltás esetén a fizetett szabadság idejére járó díjazás mértéke az előző havi ledolgozott egy munkanapra járó munkadíj és a szabadságos napok szorzatának összege.

216. §

(1) A fogvatartott szabadsága kivételesen, fontos okból megszakítható.

(2) A kiadott szabadságot meg kell szakítani, ha a fogvatartott a szabadságát a bv. intézetben tölti és elrendelik az elkülönítését, vagy vele szemben magánelzárás fegyelmi fenyítést szabnak ki.

(3) A megszakított szabadság hátralévő részét később ki kell adni.

A munkadíj

217. §

(1) A munkadíjat a teljesítmény, a ledolgozott idő, valamint az előzőek kombinációja alapján lehet megállapítani.

(2) A ledolgozott idő alapján munkáltatott fogvatartott részére fizetett havi munkadíj a teljes munkaidő ledolgozása esetén éves átlagban az alapmunkadíjnál nem lehet kevesebb.

(3) Ha a munkadíjat a teljesítmény alapján állapítják meg, a teljes munkaidő ledolgozása és a teljesítménykövetelmény százszázalékos teljesítése esetén a fogvatartott munkadíja éves átlagban az alapmunkadíjnál nem lehet kevesebb.

(4) A teljesítmény alapú díjazás esetén a munkáltató köteles a meghatározott teljesítménynormát csökkenteni, amennyiben az azonos munkakörben dolgozó fogvatartottak teljesítménye átlagosan nem éri el a norma legalább 80 százalékát.

(5) A csökkentett, illetve nem teljes munkaidőben való foglalkoztatás esetén a munkadíj arányos része jár.

(6) A fogvatartott a munkadíjáról előzetesen nem mondhat le.

Pótlékok

218. §

(1) A munkáltató a munkáltatási szabályzatban a végzett munka jellegére figyelemmel külön pótlékokat állapíthat meg, amelyek együttes összege legfeljebb a besorolás szerinti munkadíj ötven százalékáig terjedhet.

(2) Az állandó éjszakai munkarendben foglalkoztatott fogvatartottat tizenöt százalékos pótlék illeti meg.

(3) A pótlékok számításának alapja a fogvatartott által végzett munkára megállapított besorolás szerinti munkadíj.

Anyagi ösztönzés

219. §

(1) A munkáltató anyagi ösztönzést alkalmazhat a teljesítmény növelésére, illetve a végzett munka minőségének javítása érdekében.

(2) A fogvatartott részére anyagi ösztönzéseként

- a) célfeladathoz kötött külön juttatás,
- b) pénzbeli elismerés,
- c) tárgyjutalom

állapítható meg.

A besorolási rendszer

220. §

(1) A munkáltató a fogvatartott által ellátható munkákat, illetve munkaköröket a szakképzettség és a munkafeltételek alapján a munkáltatási szabályzatban minősíti és kategóriákba sorolja, valamint az alapmunkadíj figyelembevételével megállapítja a besorolás szerinti munkadíjakat.

(2) A besorolásról és a kapcsolódó munkadíjról a munkáltató a fogvatartottat a munka megkezdése előtt írásban tájékoztatja.

A betanuló díjazása

221. §

(1) A betanulási idő alatt végzett munkáért a fogvatartott részére tanulódíjat kell fizetni, amelynek legkisebb mértéke az alapmunkadíj ötven százaléka.

(2) A tanulóidő tartamát a munkáltatási szabályzatban munkakörönként kell megállapítani azzal, hogy a betanulási idő legfeljebb hatvan nap.

(3) Ha a betanulás ideje alatt a fogvatartott a teljesítmény alapján bérezett munkakörben az érvényes norma szerinti nyolcvan százalékos teljesítményt eléri, akkor a tanulóidőt meg kell szüntetni és a fogvatartottat ettől az időponttól a teljesítménye alapján kell az általános szabályok szerint díjazni.

(4) A tanulóidő tartamára a fogvatartott a tartási költségekhez ötven százalékkal csökkentett összegben köteles hozzájárulni.

Terápiás foglalkoztatás

222. §

(1) A bv. intézet orvosa javaslatára a BFB dönt a fogvatartott terápiás foglalkoztatásáról, munkaidejéről, munkarendjéről.

(2) A terápiás foglalkoztatáson részt vevő fogvatartott rendszeres pénzbeli térítésre jogosult, amelynek legkisebb összege az alapmunkadíj egyharmada.

(3) Terápiás foglalkoztatás esetén e törvény munkáltatásra vonatkozó szabályait kell értelemszerűen alkalmazni.

A nyugdíjbiztosítási ellátás

223. §

(1) A fogvatartott a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 34. § (1) bekezdése és a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 42. § (2) bekezdés c) pontja alapján, a Tbj. 34. (4) bekezdésében meghatározott mindenkor legkisebb járulékfizetési alap utáni nyugellátásra jogosító szolgálati idő és nyugdíj alapjául szolgáló jövedelem szerzésére lehet jogosult, amennyiben erről nyilatkozatot tesz, munkáltatásban vesz részt és más jogcímen biztosítási kötelezettséggel járó jogviszonyban nem áll.

(2) A fogvatartottat a befogadásakor nyilatkoztatni kell arról, hogy munkába állítás esetén kíván-e élni az (1) bekezdésben meghatározott lehetőséggel és a (3) bekezdésben foglaltakhoz hozzájárul. A fogvatartott a nyilatkozatát később is bármikor megteheti azzal, hogy a pozitív nyilatkozatához a fogvatartás hátra lévő ideje alatt kötve van.

(3) Amennyiben a fogvatartott úgy nyilatkozik, hogy az (1) bekezdésében meghatározott lehetőséggel élni kíván, akkor a bv. szervezet

a) a fogvatartott nevében a nyugdíjbiztosítási ellátásra jogosító megállapodást a nyugdíjfolyósító szervezettel megköti,

b) a fogvatartott nevében a nyugdíjfolyósító szervezet irányában eljár,

c) a fogvatartott által fizetendő nyugdíjjárulékot a fogvatartott munkadíjából levonja,

d) a megállapodás alapján, a fogvatartott után fizetendő nyugdíjjárulékot megfizeti a nyugdíjfolyósító szervezet számára.

(4) A (3) bekezdésben foglaltak teljesítése érdekében a bv. szervezet és a nyugdíjfolyósító szervezet együttműködési megállapodást köt.

(5) Amennyiben a fogvatartott munkadíja nem éri el a Tbj. 34. § (4) bekezdésében meghatározott mindenkor minimális járulékfizetési alapot, akkor ezen összegből a fogvatartott munkadíjának levonása után fennmaradó összegre eső, a Tbj. 34. § (1) bekezdése alapján fizetendő nyugdíjjárulékot a bv. szervezet, a munkadíjra eső nyugdíjjárulékot a munkadíjából a fogvatartott fizeti meg.

Adó- és járulékkedvezmény

224. §

Az állam a mindenkor költésigvetés teherviselő képességének megfelelően az adóigszabályokban meghatározott adó- és járulékkedvezményekkel támogatja a fogvatartottak teljes körű munkáltatásának megvalósítását és a szabadulás utáni munkavállalását.

Az elítéltek oktatása és képzése

225. §

(1) Az oktatásban, szakképzésben vagy továbbképzésen való részvétel nem helyettesíti az elítélt munkában való részvételi kötelezettségét.

(2) Az alapfokú, a szakközépiskolai, szakiskolai oktatásban, illetve a szakképzésben vagy továbbképzésben részt vevő elítéltet – ha bv. intézet működési körében felmerült okból nem állították munkába, illetve nem rendelkezik nyugellátással, szolgálati járadékkal – a képzés ideje alatt az alaplunkadíj egynegyedének megfelelő pénzbeli térítés (a továbbiakban: ösztöndíj) illeti meg. Az ösztöndíjra jogosultak körének meghatározása során a bv. intézet parancsnoka e rendelkezéstől különös méltánylást érdemlő esetben eltérhet.

(3) Azon képzési formák esetében, amelyért az elítéltet ösztöndíj illeti meg, büntetés-végrehajtási szerv oktatási-képzési megállapodást köt az elítélttel. A megállapodásban az elítéltet tájékoztatni kell arról, hogy amennyiben az alapfokú, a szakközépiskolai, szakiskolai oktatásban, illetve a szakképzésben vagy továbbképzésben a tanulmányait megkezdi, és a képzésben önhibájából nem vesz részt, illetve indokolatlanul megszakítja, a felmerült költségek teljes vagy részleges megtérítésére kötelezhető.

(4) Az ösztöndíj az iskolai végzettséget vagy szakképzettséget igazoló okirat alapján állapítható meg. A bv. intézet parancsnoka e rendelkezéstől indokolt esetben eltérhet.

(5) Az oktatásban részesülő elítélt tanulmányi eredményétől, szorgalmától és magatartásától függően kiegészítő ösztöndíjban részesül, az elbírálás és a kiegészítő ösztöndíj mértékét rendelet szabályozza.

(6) Az ösztöndíj a szabadulásra kötelezően tartalékolandó pénzösszeg tekintetében munkadíjnak minősül. A havi levonás mértéke igazodik a (2) bekezdésben meghatározott ösztöndíj mértékéhez, azaz az alaplunkadíjból levonandó kötelezően tartalékolandó pénzösszeg egynegyede vonható.

(7) Az ösztöndíjra vonatkozó szabályokat felsőfokú tanulmányokat folytató elítélt esetében a büntetés-végrehajtási szerv vezetője engedélyezheti.

226. §

Az elítéltet különös méltánylást érdemlő esetben az iskolarendszeren kívüli szakoktatás során is megilleti a 225. § (2) bekezdésben meghatározott ösztöndíj.

Az oktatásban, szakképzésben vagy továbbképzésen részt vevők kedvezményei

227. §

(1) Az általános iskolai, a középiskolai (szakiskolai, szakközépiskolai), szakképzésben és továbbképzésben résztvevő, valamint felsőfokú tanulmányokat folytató dolgozó elítélteket a vizsgára való felkészüléshez tanévenként a munkavégzés alól a jogszabályban meghatározott időre – saját kérésére – fel kell menteni.

(2) A felmentést a vizsgát megelőzően legfeljebb egy hónappal a büntetés-végrehajtási szerv vezetője engedélyezi.

(3) Az (1) bekezdés szerint tanulmányokat folytató fogvatartott egy óra munkaidő-kedvezményre jogosult, az elítélt erre irányuló kérelme esetén.

(4) A munkavégzés alóli mentesség időtartamára és a munkaidő-kedvezmény idejére az elítélt munkadíját a 217. § alapján kell megállapítani.

(5) E rendelkezéseket abban az esetben kell alkalmazni, ha a büntetés-végrehajtási szerv oktatási-képzési megállapodást kötött az elítélttel.

Az elítéltek szakképzése és továbbképzése

228. §

(1) Az elítéltek szakképzését és továbbképzését elsősorban azokban a szakmákban kell megszervezni, amelyek elősegíthetik a szabadulás után a társadalom életébe való beilleszkedést, vagy a büntetés-végrehajtási szervben belül történő munkavégzést.

(2) Az elítélt a szakképzésbe és a továbbképzésbe a kérelme alapján vonható be, a kérelem alapján megkezdett szakképzésben és továbbképzésben az elítélt részvétele kötelező.

(3) A 225. § (3) bekezdés alapján az elítélt a költségek részbeni vagy teljes megtérítésére kötelezhető.

229. §

Az elítéltek részére oktatást, szakképzést és továbbképzést a munkáltató, a büntetés-végrehajtási szerv, vagy jogszabály által arra felhatalmazott egyéb szerv, illetve magánszemély külön-külön vagy együttesen is szervezhet. Az oktatás, szakképzés és továbbképzés költségei a szervezőt terhelik, a költségekhez az elítélt önként is hozzájárulhat.

A fogvatartás költségeinek megtérítése

230. §

(1) Az elítélt köteles megtéríteni

- a) a szándékos egészségsértés, fegyelmi vétség miatt felmerült költségeket;
- b) a temetésre, közeli hozzátartozó meglátogatására történő előállítás költségét;

- c) a térítés ellenében végezhető egészségügyi szolgáltatások költségét;
- d) a testedzés céljából kialakított termék igénybe vételének díját;
- e) az iratok nyomtatásának, másolásának, továbbításának költségét;
- f) a jogszabályban meghatározott többlétszolgáltatások térítési díját;
- g) a bv. intézetnek okozott kárt.

(2) A letéti számláról a bv. intézetek a kártérítés összegét levonhatják.

A szabadításra felkészítés

231. §

(1) Az elítéltek szabadításra felkészítése keretében (a továbbiakban gondozás) már a szabadságvesztés végrehajtása alatt segítséget kapnak a szabadulást követő társadalomba való visszailleszkedéshez és az ehhez szükséges szociális feltételek megteremtéséhez. A gondozás – az elítélt visszailleszkedésének elősegítése érdekében – kiterjed a befogadó környezet felkészítésére, más személyek és szervezetek bevonására is. A gondozás reintegrációs program keretében valósul meg.

(2) Az elítélt gondozását a bv. intézetből való szabadulás – ideértve a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét is – várható időpontja előtt

- a) öt évig terjedő szabadságvesztés esetén hat hónappal,
- b) öttől tíz évig terjedő szabadságvesztés esetén egy évvel,
- c) tíz évnél hosszabb szabadságvesztés esetén két évvel

kell megkezdeni.

(3) A gondozás keretében a bv. intézet és a bv. intézet székhelye szerint illetékes pártfogó felügyelő egymással szorosan együttműködve jár el, a gondozás eredményéről rendszeresen tájékoztatják egymást. Az együttműködés során a pártfogó felügyelő gondozási tevékenységét legkésőbb a bv. intézetből való szabadulás – ideértve a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét is – várható időpontja előtt hat hónappal kezdi meg.

(4) A gondozás megkezdésekor a bv. intézet az elítéltet meghallgatja és

- a) megállapítja, hogy az elítélt rendelkezik-e a szabadulás időpontjára érvényes személyazonosító okmánnal, szükség esetén intézkedik annak beszerzése iránt;
- b) nyilatkoztatja, hogy a szabadulása után hol kíván letelepedni, rendelkezik-e lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel, illetve az elítélt szabadulást követően várhatóan rendelkezni fog-e munkavállalási lehetőséggel;
- c) felméri a családi kapcsolatainak rendezettségét, iskolai végzettségét és szakképzettségét.

(5) Az elítélt (4) bekezdés szerinti meghallgatásánál a pártfogó felügyelő jelen lehet.

(6) A gondozás keretében a pártfogó felügyelő

- a) a büntetés-végrehajtási intézetben felkeresi az elítélteket és egyéni vagy csoportos tájékoztatást ad a társadalomba való beilleszkedés elősegítése érdekében;

- b) értékeli a reintegrációs programban elért eredményeket,
- c) a reintegrációs programot szükség szerint kiegészíti, fejleszti;
- d) közreműködik a reintegrációs program megvalósításában, különösen társadalmi-, munkaerő-piaci beilleszkedést célzó csoportos foglalkozások megvalósításában;
- e) felméri, hogy az elítélt rendelkezik-e befogadó környezettel;
- f) amennyiben az elítélt rendelkezik befogadó környezettel, felveszi a kapcsolatot az elítélt befogadó környezetével, és együttműködése esetén megkezdí felkészítésüket az elítélt lehetőség szerinti visszafogadására;
- g) szükség esetén segíti a családi kapcsolatok helyreállítását;
- h) ha az elítélt részéről gyógyintézetben, illetve szociális intézményben való ellátás vagy elhelyezés igénye merül fel, és ezt kellő időben jelzi, felveszi a kapcsolatot az ellátást nyújtó intézményekkel az elítélt elhelyezése érdekében.

(7) A (6) bekezdés e)-h) pontjaiban foglalt tevékenységeket az elítélt által megjelölt letelepedés helye szerint illetékes pártfogó felügyelő végzi.

(8) A gondozási tevékenység keretében a pártfogó felügyelő együttműködik a helyi önkormányzatokkal, a munkáltatókkal, a civil, az egyházi és egyéb karitatív szervezetekkel, illetőleg egyéb önkéntes közreműködőkkel.

(9) E § alkalmazásában befogadó környezet: a társadalmi kötődés mértékének megítélése szempontjából vizsgálandó szociális közeg, amelyben az elítélt szabadulását követően élni kíván.

A szabadításra felkészítés hosszabb tartamú szabadságvesztést töltő elítéltek esetében

232. §

(1) Azt az elítéltet, aki szabadságvesztés büntetésből folyamatosan legalább tíz évet bv. intézetben tölt, reintegrációs programba kell bevonni, amelynek szabályait az elítélt köteles megtartani.

(2) A bv. intézet az elítélt részére egyéni reintegrációs programot készít, amely alapján végrehajtja az elítélt gondozását. A bv. intézet székhelye szerint illetékes pártfogó felügyelő az egyéni reintegrációs program kidolgozásában és megvalósításában szükség szerint közreműködik.

(3) Az egyéni reintegrációs program alapján az elítélt köteles

- a) az egyéni reintegrációs programban részére meghatározott feladatokat végrehajtani,
- b) együttműködni a bv. intézettel, a pártfogó felügyelővel és a programba bevont szervezetekkel.

(4) Az egyéni reintegrációs program megvalósulásáról és eredményeiről a bv. intézet és a pártfogó felügyelő folyamatosan tájékoztatják egymást, azt szükség szerint – az elítélt, a reintegrációt segítő szervezetek képviselőinek bevonásával – felülvizsgálják és módosíthatják.

(5) A programot a 231. § (5) és (6) bekezdése szerinti adatok alapján kell elkészíteni.

Társadalmi kötődés program

233. §

(1) Azt az elítéltet, akit vétség miatt szabadságvesztés büntetésre ítélték, kérelmére társadalmi kötődés programba kell helyezni, kivéve abban az esetben, ha az elítélt visszaeső.

(2) A program végrehajtását a bv. intézet parancsnoka felfüggeszti, ha az elítélttel szemben újabb szabadságvesztés végrehajtására érkezik értesítés, és a büntetések nincsenek összbüntetésbe foglalva.

(3) A társadalmi kötődés program feladata:

- a) befogadó környezet biztosítása és erősítése,
- b) korábbi munkahelyre történő visszahelyezés elősegítése, amennyiben ez nem lehetséges, új munkahely felderítése, esetlegesen közfoglalkoztatás megteremtése,
- c) további társadalmi kapcsolatok felderítése, erősítése,
- d) lakhatás megteremtésének elősegítése.

(4) A társadalmi kötődés erősítése érdekében az elítélt jogosult

- a) havonta legfeljebb tíz nap eltávozásra azokon a napokon, amelyeken nem végez munkát,
- b) felügyelet nélkül külső munkahelyen dolgozni,
- c) tanulmányainak bv. intézeten kívüli folytatására.

(5) Ha az elítélt a bv. intézet elhagyásával, a bv. intézeten kívüli munkáltatással kapcsolatos magatartási szabályokat megszegi, az bv. intézet parancsnoka a társadalmi kötődés program végrehajtását felfüggeszti.

(6) A programelemek megvalósításának eredményességét a bv. intézet és a pártfogó felügyelő ellenőrzi és értékeli. Az értékelés alapját a pártfogó felügyelőnek a befogadó környezettel történő együttműködés és ellenőrzés során beszerzett adatok képezik.

A reintegrációs őrizet

234. §

(1) Az első alkalommal szabadságvesztésre ítélt, aki öt évnél nem hosszabb tartamú szabadságvesztését fogház vagy börtön fokozatban tölti és azt vállalja – ha a szabadságvesztés céljának megvalósulása ilyen módon is biztosítható –, a szabadulás előtt legfeljebb hat hónappal reintegrációs őrizetbe helyezhető. A reintegrációs őrizet alkalmazása iránt, továbbá az elítélt kérelme esetén a bv. intézet előterjesztést tesz a büntetés-végrehajtási bírónak.

(2) A reintegrációs őrizet az elítélt szabadságának teljes elvonását megszünteti, de mozgási szabadságát és a tartózkodási helye szabad megválasztásának jogát korlátozza. Elrendelése esetén a büntetés-végrehajtási bíró által kijelölt lakást és az ahhoz tartozó bekerített helyet az elítélt csak az elrendelő határozatában meghatározott célból, különösen a mindennapi élet szokásos szükségleteinek biztosítása, munkavégzés vagy gyógykezelés céljából az ott meghatározott időben és az úti cél meghatározása mellett hagyhatja el.

235. §

(1) A bv. intézet az előterjesztés megalapozása érdekében, továbbá a kérelem véleményezésével egyidejűleg megkeresi az elítélt lakóhelye szerint illetékes pártfogó felügyelői szolgálatot, környezettanulmány és javaslat elkészítése és a büntetés-végrehajtási bírónak történő megküldése céljából.

(2) A környezettanulmány kiterjed különösen az elítélt

- a) családi körülményeire;
- b) lakhatására;
- c) vagyoni, jövedelmi viszonyaira;
- d) munkavállalási lehetőségeire.

(3) Ha reintegrációs őrizet helye nem az elítélt saját tulajdonában álló ingatlan, úgy a tulajdonos előzetes, írásbeli fogadó nyilatkozata szükséges.

236. §

Az elítélt nem helyezhető reintegrációs őrizetbe, ha

- a) az elítélttel szemben további szabadságvesztést kell végrehajtani,
- b) az elítélttel szemben folyamatban lévő büntetőügyben elrendelt előzetes letartóztatását a szabadságvesztés végrehajtásának idejére megszakították,
- c) fogvatartása során engedélyezett reintegrációs őrizetet az elítéltnak felróható okból megszüntették.

237. §

(1) A reintegrációs őrizetben töltött tartam a szabadságvesztésbe beleszámít.

(2) A reintegrációs őrizetre vonatkozó szabályok megtartását a büntetés-végrehajtási szervezet a rendőrséggel együttműködve ellenőrzi. A bv. intézet jogosult a reintegrációs őrizet szabályainak megtartására vonatkozó adatok megismerésére.

238. §

(1) A bv. intézet parancsnoka a reintegrációs őrizetet felfüggeszti és haladéktalanul előterjesztést tesz a reintegrációs őrizet alkalmazásának megszüntetésére a büntetés-végrehajtási bírónál, ha annak tartama alatt

- a) végrehajtandó szabadságvesztésről, új büntető vagy szabálysértési ügyről érkezik értesítés,
- b) az elítélt a magatartási, illetve a távfelügyeleti eszközök vállalt alkalmazási szabályait megszegi, a távfelügyeleti eszközt megrongálja vagy használhatatlanná teszi.

(2) Az elfogott elítéltet a rendőrség a legközelebbi bv. intézethez előállítja.

(3) A reintegrációs őrizet alkalmazásának megszüntetését kimondó határozatban megjelölt időpont és a bv. intézetbe történő előállítás napja között eltelt idő a szabadságvesztésbe nem számít bele.

Feltételes szabadságra bocsátás

239. §

(1) A szabadságvesztésre ítélt feltételes szabadságra bocsátható, ha

a) a büntetés végrehajtása alatt tanúsított kifogástalan magatartására, valamint arra a készségére tekintettel, hogy törvénytisztelő életmódot fog folytatni alaposan feltehető, hogy a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül is elérhető, és

b) a határozott ideig tartó szabadságvesztésnek a Btk. 38. § (2) bekezdése szerinti vagy a bíróság által az ítéletben megállapított részét, az életfogytig tartó szabadságvesztés esetén a bíróság által a Btk. 43. § (1) bekezdése alapján az ítéletben meghatározott tartamot letöltötte.

(2) A büntetés-végrehajtási bíró a határozott ideig tartó szabadságvesztésből feltételes szabadságra bocsátott elítélt pártfogó felügyeletét (Btk. 69. §) rendelheti el, és az elítélt számára a Btk. 71. § (2)-(3) bekezdése alapján külön magatartási szabályokat írhat elő.

(3) A büntetés-végrehajtási bíró az életfogytig tartó szabadságvesztésből feltételes szabadságra bocsátott elítélt számára a Btk. 71. § (2)-(3) bekezdése alapján külön magatartási szabályokat írhat elő.

240. §

(1) Ha az elítélttel szemben több határozott ideig tartó végrehajtandó szabadságvesztést kell végrehajtani, és a szabadságvesztések folyamatos végrehajtása során a bíróság az elítéltet bármely szabadságvesztésből feltételes szabadságra bocsátotta, a feltételes szabadság mindaddig nem kezdhető meg, amíg az elítélt más szabadságvesztést - ide nem értve a közérdekű munka vagy a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztést - tölt.

(2) Ha a bíróság az elítéltet több szabadságvesztésből bocsátotta feltételes szabadságra, az elítélt ezeket párhuzamosan tölti.

241. §

(1) Ha a határozott idejű szabadságvesztésből vagy az életfogytig tartó szabadságvesztésből feltételes szabadságra bocsátott elítélt a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegi, a büntetés-végrehajtási bíró a feltételes szabadságot megszünteti.

(2) A párhuzamosan töltött feltételes szabadságok mindegyikénél külön kell vizsgálni, hogy a feltételes szabadság megszüntetésének az (1) bekezdésben meghatározott feltétele fennáll-e.

Utógondozás

242. §

(1) Az utógondozás célja az, hogy a szabadságvesztésből szabadultnak segítséget nyújtson a társadalomba beilleszkedéshez. Az utógondozás tartalma legfeljebb egy év.

(2) Az utógondozásnak az elítélt kérelmére van helye. A szabadságvesztésből szabadult elítélt segítséget és támogatást kérhet, különösen a munkába állásához, a letelepedéséhez, a szállásbiztosításához, a megkezdett tanulmányai folytatásához, gyógykezeléséhez és gyógyító eljáráshoz.

(3) Az utógondozást az elítélt által megjelölt letelepedés helye szerint illetékes pártfogó felügyelő végzi, a helyi önkormányzatok, a munkáltatók, a civil, az egyházi és egyéb karitatív közreműködésével.

(4) Az elítélt szabadulását követő munkavállalásának és lakhatásának elősegítése érdekében a pártfogó felügyelő felméri a szabaduló elítélt befogadó környezete szerinti munkáltatókat, civil szervezeteket, egyházakat, amelyek vállalják a szabaduló elítélt foglalkoztatásának, lakhatásának biztosítását.

(5) A 232. § (1) bekezdésében meghatározott elítélt esetében, ha a (4) bekezdésben megjelölt szervezeteknél a szabaduló elítélt munkavállalásának és lakhatásának megteremtésére irányuló intézkedések eredményre nem vezettek, a pártfogó felügyelői szolgálat megkeresi a szabaduló elítélt befogadó helye szerint illetékes helyi önkormányzatot, amely köteles a szabadulást követően az elítélt részére közfoglalkoztatást, illetve lakhatást biztosítani.

A fiatalkorúakra vonatkozó szabályok

243. §

(1) A fiatalkorúakra az e címben foglalt eltérésekkel a szabadságvesztés végrehajtására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(2) A fiatalkorúak szabadságvesztését külön bv. intézetben, vagy a bv. intézet elkülönített részében kell végrehajtani. A fiatalkorúak bv. intézetében felnőtt korú elítéltek csak a bv. intézet működése érdekében helyezhetők el.

(3) A fiatalkorú társadalomba beilleszkedésének segítéséhez igénybe kell venni a gyámhatóság és az egyéb állami szervek, a társadalmi szervezetek, a pártfogó felügyelő, valamint a fiatalkorú hozzátartozóinak segítségét.

(4) A szabadságvesztés végrehajtása során különös gondot kell fordítani a fiatalkorú oktatására, személyiségének fejlesztésére és testi fejlődésére, a tankötelezettség érvényesítésére, az első szakmához jutás lehetőségére.

244. §

(1) Biztosítani kell, hogy a fiatalkorú szakképzésben, vagy betanított munkás-képzésben vegyen részt, és lehetővé kell tenni, hogy középfokú iskolai tanulmányokat folytasson.

(2) A fiatalkorú a tankötelezettségét a külön törvényben meghatározott életévének betöltéséig köteles folytatni.

(3) A fiatalkorú dicsérő oklevéllel is jutalmazható.

(4) A magánelzárás a fiatalokúak börtönében húsz, a fiatalokúak fogházában tíz napig terjedhet. A magánelzárással fenýített fiatalokút az iskolai óráktól, reintegrációs programokról nem lehet eltiltani.

(5) A bv. intézet a fiatalokú fogvatartott esetében az oktatási intézménytől, gyermekvédelmi intézménytől pedagógiai véleményt kér a fogvatartott megismerése érdekében, különösen a magatartás, a szorgalom, a fejlesztést igénylő területek, a családi háttér adataira vonatkozóan. Az adatok az egyéni fejlesztési terv, a fiatalokú védelme, valamint a kockázatbecslés érdekében felhasználhatók.

(6) A bv. intézet a nevelési programját, a fiatalokú egyéni fejlesztési tervét a fiatalokú társadalmi beilleszkedésének elősegítése, ennek érdekében beilleszkedési zavarai enyhítése, pszichés állapota rendezése, iskolázottsága, szakmai képzettsége fejlesztése, az alapvető erkölcsi normák elfogadtatása, az egészséges életmódra való felkészítése érdekében a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter felügyelete alá tartozó javítóintézetek szakmai tapasztalatai felhasználásával, azokkal együttműködve alakíthatja ki.

245. §

(1) A fiatalokú fogvatartott a törvényes képviselő kérelmére és a bv. intézet engedélyével, háromhavonta családi konzultáción vehet részt, amely a bv. intézetben megvalósuló kötetlen kapcsolattartási forma. Nem vehet részt a családi konzultáción a szülő, ha a felügyeleti jogát a bíróság megszüntette, vagy korlátozta.

(2) A fiatalokú fogvatartott – a bv. intézet lehetősége szerint – a törvényes képviselő kérelmére és a bv. intézet engedélyével családterápiás foglalkozáson vehet részt, kivéve, ha a szülő felügyeleti jogát a bíróság megszüntette, vagy korlátozta. A családterápiás foglalkozások számát a terápiás szükségletek határozzák meg.

(3) A családi konzultáció és a családterápiás foglalkozás nem minősül látogatófogadásnak, az a fogvatartottak között is engedélyezhető, illetve azt a fogvatartott fiatalokú is kérelmezheti.

(4) A fiatalokú fogvatartott családterápiás foglalkozáson való részvétele kivételesen a bv. intézeten kívül is engedélyezhető.

246. §

(1) A fiatalokú fogvatartott kérelmére – a bv. intézet lehetőségei szerint – az azonos nemű, fiatalokú testvérével közösen helyezhető el.

(2) Az együttes elhelyezésnél figyelembe kell venni a fogvatartottak előéletét és az elkövetett bűncselekményt, valamint az együttes elhelyezés fogvatartás rendjére és biztonságára gyakorolt lehetséges hatását, a fiatalokú veszélyeztetettségét és a fogvatartottak értelmi és érzelmi fejlettségét.

247. §

A fiatalokú fogvatartott kapcsolatot tarthat az oktatási-nevelési intézménye pedagógusával, tanulmányi és vizsgakötelezettsége, valamint személyiségfejlődése érdekében.

248. §

Megkezdett tanulmányok esetén a fiatalkorú fogvatartott kérelmére, vizsgakötelezettség teljesítése érdekében a bv. intézet gondoskodik az előállításról, amennyiben ehhez az oktatási intézmény vezetője és a bv. intézet parancsnoka együttesen hozzájárul.

249. §

(1) Tanulói vagy magántanulói jogviszonyt a bv. intézet parancsnokának engedélyével a fiatalkorú fogvatartott a bv. intézeten kívüli oktatást nyújtó intézménnyel is létesíthet, amely során iskolalátogatási és vizsgakötelezettségét az oktatási intézményben teljesíti.

(2) Az engedélyezés során figyelembe kell venni különösen az elkövetett bűncselekményt, a biztonsági kockázatokat, a fogvatartott korábban tanúsított magatartását, tanulmányi előmenetelét és szorgalmát.

250. §

(1) A bv. intézetben tartózkodó fiatalkorú fogvatartottak elhelyezésére szolgáló lakóhelyiségek és zárkák berendezése a bv. intézet lehetősége szerint a fiatalkorúak magatartása, tanulmányi előmenetele és szorgalma figyelembevételével alakítható ki.

(2) A tanulmányi eredményt és a szorgalmat az egyéni képességek alapján kell értékelni.

(3) Az (1) bekezdés szerinti szempontoknak megfelelő értékelést a bv. intézet személyzete, valamint a fiatalkorú oktatásáért felelős reintegrációs szakember végzi.

251. §

Amennyiben a bv. intézet nem áll szerződéses kapcsolatban általános iskolával, a bv. intézet illetékességi területébe tartozó iskola az bv. intézetvel kötött együttműködési megállapodás alapján biztosítja az alapfokú képzést, magántanulói jogviszony keretében.

252. §

Fiatalkorú fogvatartott reintegrációs őrizetének alkalmazási feltétele:

- a)* a családi terápia vagy családi konzultáción való részvétel,
- b)* a törvényes képviselő hozzájárulása, és fogadónyilatkozat megtétele a lakhatás tekintetében, valamint nyilatkozata a fogvatartott kíséréséről.

.

253. §

(1) A korlátozottan cselekvőképes fiatalkorú fogvatartott a törvényes képviselőjének beleegyezése vagy utólagos jóváhagyása nélkül is önállóan tehet panaszt, kérelmet, vagy nyilatkozhat a fogvatartásával kapcsolatban felmerülő ügyekben.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak nem vonatkoznak a fiatalkorú

- a) dohányzási szokásának;
- b) egészségügyi önrendelkezési jogának

érvényesülése tekintetében.

(3) Egyéb esetekben a Polgári Törvénykönyv előírásait kell megfelelően alkalmazni a fiatalkorú fogvatartottak tekintetében.

254. §

(1) A fiatalkorú a tartására fordított költségekhez csak akkor köteles hozzájárulni, ha munkáltatásban vesz részt, vagy ösztöndíjban részesül.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni a költségtérítéssel előállítások, szállítások, egyéb szolgáltatások esetén is.

255. §

A tizenhatodik életévét be nem töltött fiatalkorú dohányterméket nem tarthat magánál, és dohányzása még a törvényes képviselőjének a hozzájárulásával sem engedélyezett.

256. §

(1) Ha a fiatalkorút a szabadságvesztés fogvatartása előtt átmeneti nevelésbe vagy tartós nevelésbe vették, a szabadulás előtt a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot is értesíteni kell a fiatalkorú elhelyezésének elősegítése érdekében. Az ilyen fiatalkorút szabadulásakor a területi gyermekvédelmi szakszolgálat által megjelölt személynek kell átadni. Ha az átvételre megjelölt személy nem jelenik meg, a fiatalkorút a fogvatartás helye szerint illetékes megyei, fővárosi ideiglenes elhelyezést biztosító gyermekotthonba kell szállítani.

(2) A tizennyolcadik életévét be nem töltött fiatalkorú szabadítása esetén a gyermekek védelméről szóló törvény vonatkozó rendelkezéseit alkalmazni kell. A fiatalkorú csak a törvényes képviselő hozzájárulásával hagyhatja el kísértől a bv. intézetet.

A katonákra vonatkozó rendelkezések

257. §

(1) Ha a bíróság a szabadságvesztést katonai fogdában rendeli végrehajtani, az általános szabályokat a jelen fejezetben szabályozott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A szabadságvesztés végrehajtásának rendje a katonai fogdában a fogház rendjének felel meg.

(3) A bv. intézetet, amelyben a katonai fogdában végrehajtandó szabadságvesztés büntetést kell végrehajtani, a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter jelöli ki. A katonai fogdában végrehajtandó fogházbüntetést a külön jogszabályban kijelölt bv. intézet – e célra – elkülönített részén kell végrehajtani.

(4) A szabadságvesztés végrehajtása alatt a különböző állománycsoportú elítélteket el kell különíteni egymástól. Az elítéltek katonai érdekből is csoportosíthatók.

(5) A katonai fogdában büntetésüket töltő elítéltek szolgálati kötelezettségei és jogai annyiban szünetelnek, illetőleg korlátozottak, amennyiben erről az ítélet vagy jogszabály rendelkezik, illetve amennyiben ezek érvényesülése a büntetés céljával ellentétes.

(6) Az elítéltek a szabadságvesztés végrehajtása alatt előjárói és feljebbvalói joggal nem rendelkeznek, fegyvert nem viselhetnek, és szolgálatot nem láthatnak el.

(7) Az elítéltek a szabadságvesztés végrehajtása alatt rendfokozati és fegyvernemi jelzés nélküli egyenruhát viselnek.

(8) Kapcsolattartásra jogosult személy az elítélt állományilletékes parancsnoka, vagy annak megbízottja is

258. §

A katonai fogdában biztosítani kell az elítéltek szakmai ismereteinek szinten tartását, vagy fejlesztését, továbbá azt, hogy az elítéltek az alakulatukkal való kapcsolatukat fenntartsák és fejlesszék.

A nem magyar állampolgárságú elítéltekre vonatkozó rendelkezések

259. §

(1) A nem magyar állampolgárságú elítélt (a továbbiakban: külföldi elítélt) befogadásáról kérelem nélkül értesíteni kell az állampolgársága szerint illetékes diplomáciai vagy konzuli képviseletet (a továbbiakban: illetékes külképviselet). Az értesítés csak akkor mellőzhető, ha a külföldi elítélt az írásbeli nyilatkozatában ezt kifejezetten kéri. Ha a külföldi elítélt többes állampolgár, az általa megjelölt külképviseletet kell értesíteni.

(2) A külföldi elítéltet az általa ismert nyelven tájékoztatni kell arról, ha nemzetközi egyezmény a szabadságvesztés végrehajtásának az átengedését lehetővé teszi.

260. §

A külföldi elítélt kérelmére szabadságvesztése alatt biztosítani kell a bv. intézet lehetőségeihez mérten magyar nyelv oktatását, illetve olyan programokat kell biztosítani számára, amelyek megismertetik azokkal a nemzeti, történelmi és erkölcsi hagyományokkal, amelyek köré a magyar társadalom szerveződik.

261. §

A külföldi elítélt elhelyezésénél lehetőség szerint biztosítani kell, hogy a vele együtt elhelyezett elítéltek között legyen az általa használt nyelvet, továbbá a magyar nyelvet ismerő és beszélő személy. Nem lehet együttesen elhelyezni azokat a külföldi elítélteket, akik között nemzeti, nemzetiségi, etnikai vagy vallási konfliktus áll fenn.

262. §

(1) A szabadságvesztés végrehajtásával kapcsolatban a külföldi elítélt jogainak és kötelezettségeinek a gyakorlásával összefüggő tolmácsolási és fordítási költségek (a továbbiakban: tolmácsköltségek) az intézetet terhelik.

(2) Ha a külföldi elítélt a szabadságvesztés végrehajtásával nem összefüggő ügyben kéri tolmács közreműködését, az intézet azt a külföldi elítélt költségére biztosítja.

(3) A külföldi elítélttel szemben folyamatban lévő büntetőeljárásban felmerült tolmácsköltségek viselésére a Be. rendelkezéseit kell alkalmazni.

263. §

A külföldi elítélt és az illetékes külképviselet tagja a konzuli kapcsolatokról szóló nemzetközi egyezmény, valamint az érintett államok által kötött szerződésekben foglaltak szerint, az e törvényben foglaltak figyelembevételével tartanak kapcsolatot. A kapcsolat felvétele csak a külföldi elítélt beleegyezésével történhet.

264. §

(1) Ha a külföldi elítélt vagy a képviselője a szabadságvesztés végrehajtásának más állam részére történő átengedését kéri, a kérelmet a BVOP útján az igazságügyért felelős miniszterhez kell felterjeszteni.

(2) A szabadságvesztés végrehajtásának más állam részére történő átengedésekor a bv. intézet a kiutasítás szabályainak a megfelelő alkalmazásával jár el.

265. §

Az intézet az illetékes külképviseletet haladéktalanul értesíti a külföldi elítélt haláláról, továbbá, ha a külföldi elítélt részére – a bv. intézet tudomása szerint – gyámot vagy gondnokot kell kirendelni.

266. §

A bv. intézet a külföldi elítélt várható szabadulása előtt harminc nappal, ha a szabadságvesztés hátralévő tartama kevesebb harminc napnál, akkor legkésőbb a jogerős bírósági ítéletről szóló bírói értesítés kézhezvételét követő munkanapon, illetve ha a szabadulás időpontja indokolja, haladéktalanul értesíti az elsőfokú bíróság székhelye szerint illetékes területi idegenrendészeti hatóságot az elítélt szabadulásáról.

267. §

A külföldi elítélt szabadításáról, illetve a más államnak történő átadásáról az intézet értesíti az illetékes külképviseletet, a BVOP-t, szabadítás esetén – a szabadulás előtt legalább három nappal – az útlevelet őrző szervet. Az illetékes külképviseletet az intézet nem értesíti, ha azt a külföldi elítélt az írásbeli nyilatkozatában kifejezetten kérte.

VI. Fejezet AZ ELZÁRÁS VÉGREHAJTÁSA

Általános szabályok

268. §

(1) Az elzárás a bíróság jogerős határozata alapján hajtható végre.

(2) Az elzárást a külön jogszabályban kijelölt bv. intézetben hajtják végre.

(3) Az elzárás végrehajtására a 5. §, a 81. §, a 98. § (1) bekezdés, 102. § (2) bekezdésb) és c) pontja, 123. §, 124. § (1)-(3) bekezdése, 139. § 146-148. §, 159. §, 177. §-a, irányadó. Ha e Fejezet valamely kérdésben nem tartalmaz rendelkezést, az elzárás végrehajtására a szabadságvesztés fogház fokozatára irányadó szabályokat kell alkalmazni, és az elzárásra ítéltet megfelelően megilletik a szabadságvesztésre ítélt részére biztosított jogosultságok.

(4) Az elzárásra ítélték és a szabálysértési elzárást töltő elkövetők együtt helyezhetők el.

(5) Az elzárás végrehajtása során el kell különíteni

- a) az elzárásra ítéltet a szabadságvesztésre ítéltektől és az előzetesen letartóztatottaktól,
- b) a férfiakat a nőktől,
- c) a fiatalkorúakat a felnőtt korúaktól.

269. §

(1) Az elzárást kiszabó határozat jogerőre emelkedésekor szabadságvesztést vagy javítóintézeti nevelést töltő vagy más ügyben előzetes letartóztatásban levő elítélten az elzárást a szabadságvesztés kitöltését, a javítóintézetből történő elbocsátás vagy az előzetes letartóztatás megszüntetését követően kell végrehajtani.

(2) Az elzárás végrehajtásának elévülését félbeszakítja, ha az elítélttel szemben szabadságvesztést, javítóintézeti nevelést vagy előzetes letartóztatást vesznek fogamatba. Ezeknek a körülményeknek a megszűnéséig az elévülés nyugszik.

Az elítélt köteles

- a) az elzárást a büntetés-végrehajtási szervek által meghatározott helyen tölteni,
- b) a bv. intézet rendjét megtartani, a kapott utasításokat teljesíteni,
- c) a bv. intézet tisztán tartását és ellátását szolgáló munkában díjazás nélkül, alkalmasszerűen részt venni,
- d) a tartására fordított összeget megfizetni,
- e) a végrehajtás alatt okozott kárt megtéríteni,
- f) tankötelezettsége esetén az általános iskolai tanulmányokat folytatni.

270. §

(1) Az elítélt

- a) a saját ruháját viselheti,
- b) hozzátartozóival, valamint az általa megjelölt és a bv. intézet által jóváhagyott személyekkel levelezhet,
- c) hetente legalább három alkalommal tíz perc időtartamban távbeszélő használatára jogosult, ez ellenőrizhető, az ellenőrzés lehetőségéről az elítéltet tájékoztatni kell,
- d) havonta legalább két alkalommal fogadhat látogatót,
- e) heti négy óra kimaradásra mehet, a kimaradás tartama az elzárásba beszámít,
- f) a külön jogszabályban meghatározott összeget a személyes szükségleteire használhatja fel,
- g) csomagot hetente kaphat,
- h) a bv. intézetben a rendelkezésre álló sport- és közművelődési lehetőségeket igénybe veheti,
- i) naponta legalább egy óra szabad levegőn tartózkodásra jogosult,
- j) panasz, kérelem és jognyilatkozat előterjesztésére jogosult.

(2) Ha az elítélt ellen újabb büntetőeljárás indul vagy van folyamatban, részére kimaradás nem engedélyezhető.

(3) Ha az elzárás tartama a húsz napot meghaladja, az elítélt kérelmet nyújthat be a kimaradás összevontan történő kiadása érdekében. Összevontan legfeljebb huszonnégy óra kimaradás engedélyezhető.

(4) Az elítélt szökés vagy engedély nélküli eltávozás esetén, továbbá ha az elítélt engedéllyel távozott, de jogellenesen nem tért vissza, az elzárás végrehajtása alatt további kimaradásra nem mehet. Az intézet parancsnoka erről határozatot hoz. Ha egy éven belül újabb elzárást vesznek foganatba, az intézet parancsnoka e körülményekre figyelemmel az újabb büntetés tekintetében a kimaradást határozattal megtilthatja.

(5) Az elítélt részére biztosítani kell, hogy – ha ezzel élni akar – a választójogát gyakorolhassa. Az elítélt a fogvatartás helyén, a választási eljárásra vonatkozó jogszabályok szerint jogosult szavazni, az elítélt személyazonosságát a fogvatartó bv. intézet nyilvántartása alapján kell megállapítani. A bv. intézet köteles elősegíteni az elítélt választójogának gyakorlását, szükség esetén az elítélt részére félbeszakítást kell engedélyezni, amelynek tartama legfeljebb három nap.

(6) Az elítélt a 121. §-nak megfelelően jogosult nyilatkozatot tenni a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény szerinti műsorszámban vagy sajtótermékben, vagy az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény szerinti elektronikus hírközlő hálózat útján történő közzététellel. A nyilatkozattétel korlátozására és engedélyezésére a 125-126. § rendelkezései az irányadók.

(7) Az elzárásra ítélt

- a) részt vehet a munkáltatásban és külső munkában,
- b) részére a szabadságvesztésre ítétekkel azonos mértékű munkadíj jár,
- c) munkavédelemre jogosult,
- d) együtt dolgozhat a szabadságvesztésre ítétekkel,
- e) munkáltatására egyebekben a 190. § (3)-(5) bekezdése, 190. § (6) bekezdése, 191. § (7) bekezdése irányadó.

(8) Az elzárást foganatosító bv. intézet parancsnoka a 157. § (1) bekezdésében meghatározott okok fennállásának az idejére – legfeljebb öt napig – az elzárásra ítélt meghatározott csoportjára nézve elrendelheti az (1) bekezdés *b)-e)* és *g)-i)* pontjában, a (2) és (5) bekezdésben, továbbá a 124. § (1)-(2) bekezdésében foglalt jogok gyakorlásának teljes vagy részleges felfüggesztését. A büntetés-végrehajtás országos parancsnoka az intézkedés időtartamát további öt nappal meghosszabbíthatja. A 157. § (2)-(3) bekezdésében foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

271. §

(1) Az elítélt a következő jutalmakban részesíthető:

- a)* dicséret,
- b)* a személyes szükségletekre fordítható összeg növelése,
- c)* pénzjutalom,
- d)* rendkívüli kimaradás, ami az elzárás tartamába beszámít.

(2) Az elítélttel szemben alkalmazható fenytések:

- a)* feddés,
- b)* a személyes szükségletekre fordítható összeg legfeljebb ötven százalékkal történő csökkentése,
- c)* a kimaradás legfeljebb három alkalomra történő megvonása,
- d)* öt napig terjedő magánelzárás, amelynek során engedélyezhető, hogy az elítélt, vagy az elkövető dolgozzon.

(3) A bv. intézet magánelzárást kiszabó határozata ellen az elítélt a büntetés-végrehajtási bíróhoz fellebbezéssel élhet. A fellebbezést a határozat közlésekor nyomban be kell jelenteni; a fellebbezésnek a magánelzárás végrehajtására halasztó hatálya van.

272. §

(1) A bv. intézet parancsnoka az elítélt vagy védője kérelmére fontos okból, különösen az elítélt személyi és családi körülményeire, egészségi állapotára tekintettel az elzárás félbeszakítását legfeljebb harminc napig terjedő időtartamra engedélyezheti.

(2) Ha az elítélt kórházi gyógykezelése szükséges és az a büntetés-végrehajtás keretei között nem megoldható, a bv. intézet parancsnoka a gyógykezelés tartamára az elzárás végrehajtását félbeszakítja.

(3) A bv. intézet parancsnoka az elzárást hivatalból vagy az elítélt kérelmére félbeszakítja, ha az elítélt

- a)* a tizenkettedik hetet meghaladóan várandós, a gyermek egy éves koráig, feltéve, hogy gyermekét a saját háztartásában gondozza,
- b)* gyermekgondozási díjban vagy gyermekgondozási segélyben részesül, annak hátralévő idejére, de legfeljebb egy évre.

(4) A (3) bekezdés alkalmazása esetén a büntetés végrehajtását haladéktalanul folytatni kell, ha

- a) a gyermek nem az elítélt gondozásában van,
- b) a gyermekgondozási díj vagy a gyermekgondozási segély folyósítását egy év eltelte előtt megszüntetik.

(5) A félbeszakítás tartama az elzárás tartamába nem számít be. A félbeszakítás alatt az elzárás elévülése nyugszik.

(6) A félbeszakítási kérelmet elutasító határozat ellen az elítélt és a védője, fiatalkorú esetén továbbá a törvényes képviselő a határozat közlésétől számított három napon belül panaszt jelenthet be.

273. §

Az elzárás vagy annak hátralevő része nem hajtható végre, ha az ítélet jogerőre emelkedését követően az elítélt

- a) megszületett gyermekének gondozásáról egy éven át saját háztartásában gondoskodott,
- b) legalább egy évig gyermekgondozási díjban vagy gyermekgondozási segélyben részesült,
- c) öt évet vagy azt meghaladó időt töltött szabadságvesztésben vagy előzetes letartóztatásban, vagy két évet töltött javítóintézetben.

Katona elzárására vonatkozó szabályok

274. §

(1) Katona elzárását a külön jogszabályban kijelölt intézet katonai fogdaként kialakított és elkülönített részlegén kell végrehajtani.

(2) Az elzárás végrehajtása alatt a katonákat a 268. § (5) bekezdésében előírtakon felül a többi elzárásra ítélttől és szabálysértési elzárást töltő elkövetőtől, továbbá a különböző állománycsoportú katonákat egymástól el kell különíteni.

(3) A katona elzárásának végrehajtására a 257. § (5)-(8) bekezdésének rendelkezései megfelelően irányadók.

(4) E § alkalmazásában katona: a Btk. 127. § (1) bekezdésében meghatározott az a személy, akinek tényleges állományviszonya a vele szemben kiszabott elzárás végrehajtásának megkezdésekor vagy a végrehajtás alatt fennáll.

VII. Fejezet A KÖZÉRDEKŰ MUNKA VÉGREHAJTÁSA

A közérdekű munka végrehajtásának rendje

275. §

(1) A közérdekű munka végrehajtásnak célja, hogy az elítélt a köz érdekében álló munkát végezzen, és hogy az az elítélt bűnismétlése megelőzésének és társadalmi beilleszkedésének az elősegítését is szolgálja.

(2) A közérdekű munka végrehajtásáról a pártfogó felügyelői szolgálat gondoskodik, amely feladatát a központi vagy helyi önkormányzati költségvetési szervekkel vagy ezek intézményeivel, helyi közszolgáltatást végző egyéb szervezetekkel, az állami és önkormányzati tulajdon kezelésével és fenntartásával megbízott vagy erre a célra az állam vagy az önkormányzat által létrehozott gazdálkodó szervezetekkel, az egyházi jogi személyekkel, a közhasznú jogállású szervezetekkel, a civil szervezetekkel, valamint a gazdálkodó szervezetekkel (a továbbiakban együtt: munkahely) és az állami foglalkoztatási szervvel együttműködésben látja el.

(3) A kijelölt munkahellyel a közérdekű munka tartamára nem létesül munkaviszony, az elítélt a munkát büntetés-végrehajtási jogviszony keretében végzi.

(4) A közérdekű munka végrehajtása során a napi munkaidő legalább négy óra, legfeljebb tizenkét óra. A közérdekű munkavégzés heti időtartama legalább négy óra, de a negyvennyolc órát nem haladhatja meg. A letöltött közérdekű munkát órákban kell nyilvántartani.

(5) A közérdekű munkát az első munkahely kijelöléséről szóló határozat jogerőre emelkedésétől számított két éven belül végre kell hajtani. A félbeszakítás, valamint a közérdekű munka szabadságvesztés büntetés vagy előzetes letartóztatás foganatba vétele miatti megszakításának tartama e határidőbe nem számít be. Ha két éven belül a közérdekű munkát az elítélt önhibájából nem végzi el, a pártfogó felügyelő jelentést készít, és a 285. § (2) bekezdése szerint kezdeményezi az ügyésznél a közérdekű munka szabadságvesztésre való átváltoztatásának indítványozását.

(6) A közérdekű munka végrehajtása során az elítélt jogosult

- a) a munkavédelemre vonatkozó jogszabályokban meghatározott védelemre,
- b) ha a munkakör jellege indokolja, a munkahely által biztosított munkaruházatra és egyéni védőeszköz-ellátásra,
- c) munkahelyi vagy üzemi baleset esetén a külön törvény szerinti baleseti ellátásként baleseti egészségügyi szolgáltatásra.

(7) Munkahelyi és üzemi baleset esetén a pártfogó felügyelő és a munkahely képviselője közös jegyzőkönyvet vesz fel, a továbbiakban a munkahely a munkavédelemről szóló törvényben és az egyéb, munkavédelemre vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint jár el.

(8) A közérdekű munka végrehajtása során az elítéltnak az általa okozott kárért való felelősségére, vagy az elítéltet ért kárért a munkahely felelősségére a munka törvénykönyvről szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy az elítélt anyagi felelősségének a mértékét a hasonló munkakörben foglalkoztatott munkavállalók távolléti díjának figyelembevételével kell megállapítani.

(9) A közérdekű munka végrehajtásának elévülését félbeszakítja, ha az elítélttel szemben szabadságvesztést vagy előzetes letartóztatást vesznek foganatba. Ezeknek a körülményeknek a megszűnéséig az elévülés nyugszik.

(1) Az állami foglalkoztatási szerv a honlapján megjelentetett tájékoztatóban ismerteti a munkahelyekkel a közérdekű munkára ítélték igénybevételének lehetőségét.

(2) Az állami foglalkoztatási szerv a közérdekű munka szervezése céljából a közérdekű munka végzésére kijelölhető munkahelyekről foglalkoztatói nyilvántartást (a továbbiakban: foglalkoztatói nyilvántartás) vezet. Az állami foglalkoztatási szerv a büntetőügyben kiszabott közérdekű munka végrehajtásra kijelölhető munkahelyekről vezetett foglalkoztatói nyilvántartást és a Szabs. tv. alapján létrehozott közérdekű munka foglalkoztatói nyilvántartásnak a foglalkoztatókra vonatkozó részét egységes rendszerként működteti.

(3) A foglalkoztatói nyilvántartásba közérdekű munka végzésére kijelölhető munkahelyként nyilvántartásba vehető:

- a)* a központi és a helyi önkormányzati költségvetési szerv,
- b)* az állami és az önkormányzati fenntartású intézmény,
- c)* az állami és az önkormányzati tulajdon kezelésével és fenntartásával megbízott, vagy erre a célra az állam vagy az önkormányzat által létrehozott gazdálkodó szervezet,
- d)* a helyi közszolgáltatást végző egyéb szervezet,
- e)* az egyházi jogi személy,
- f)* a közhasznú jogállású szervezet,
- g)* a civil szervezet,
- h)* a gazdálkodó szervezet.

(4) A (3) bekezdés *a)-c)* pontjában meghatározott munkahelyeknek be kell jelenteniük, a (3) bekezdés *d)-h)* pontjában meghatározott munkahelyek bejelenthetik az állami foglalkoztatási szerv részére az (5) bekezdés *a)-i)* pontjában foglalt adatokat.

(5) A foglalkoztatói nyilvántartás tartalmazza:

- a)* a kijelölhető munkahely megnevezését és elérhetőségét,
- b)* a közérdekű munka jellegét (FEOR), a munkahelynek a tevékenységét (TEÁOR), a közérdekű munkaként végezhető munkakör megnevezését, leírását,
- c)* a kijelölhető munkahely által igényelt létszámot,
- d)* a munkavégzés helyét,
- e)* a munkavégzés tartamát,
- f)* a napi munkaidő legalacsonyabb és legmagasabb mértékét,
- g)* az arra vonatkozó adatokat, hogy a közérdekű munka az általános munkarend szerint heti pihenő- vagy munkaszüneti napokon végezhető-e,
- h)* az egy napon foglalkoztatható személyek legkisebb és legnagyobb létszámát,
- i)* a munkavégzéséhez szükséges
- ia)* iskolai végzettségre, szakképesítésre,
- ib)* személyi higiénés alkalmassági vizsgálatra

vonatkozó adatokat.

(6) Az állami foglalkoztatási szerv a honlapján való közzététellel tájékoztatja a pártfogó felügyelői szolgálatot azokról a munkahelyekről, amelyek közérdekű munka végzésére elítéltek kijelölését igénylik.

(7) A pártfogó felügyelő munkahely kijelöléséről szóló értesítése alapján az állami foglalkoztatási szerv átvezeti a változásokat a foglalkoztatói nyilvántartás (5) bekezdés szerinti adatain. Ha a pártfogó felügyelő a munkahely kijelöléséről értesíti a foglalkoztatási szervet, akkor a kijelölt munkahely nem jeleníthető meg a szabálysértési eljárásban kiszabott közérdekű munka, vagy a pénzbírság, helyszíni bírság vagy közigazgatási bírság megváltására vállalt közérdekű munka elvégzésre kijelölhető munkahelyként a foglalkoztatási szerv által a Szabs. tv. alapján vezetett közérdekű munka foglalkoztatói nyilvántartásban.

(8) Ha a foglalkoztatói nyilvántartás alapján a közérdekű munka elvégzésre nincs kijelölhető munkahely, a pártfogó felügyelő arra a Szabs. tv. alapján vezetett közérdekű munka foglalkoztatói nyilvántartás szerinti munkahelyet is kijelölhet.

A munkahely kijelölése

277. §

(1) A közérdekű munka végrehajtására szolgáló munkahelyet az elítélt lakóhelye – ennek hiányában, vagy az elítélt kérelmére a tartózkodási helye – szerint illetékes kormányhivatal pártfogó felügyelője jelöli ki, a munkahely kijelölése előtt az elítéltet meghallgatja. Evégből az elítéltet a bíróság értesítésének és ítéletének kézhezvételétől számított nyolc napon belül megidézi, egyben az iskolai végzettségére, szakképesítésére és az egészségi állapotára vonatkozó iratok bemutatására hívja fel.

(2) Ha az elítéltnak magyarországi lakóhelye vagy tartózkodási helye nem ismert, az eljárásra a Fővárosi Kormányhivatal pártfogó felügyelője illetékes.

(3) A munkavégzés helyeként elsősorban az elítélt lakóhelye, ennek hiányában, vagy az elítélt kérelmére a tartózkodási helye szerinti munkahelyet kell kijelölni. Az elítélt legkésőbb a meghallgatáson nyilatkozhat arról, hogy a közérdekű munka végrehajtási helyét a tartózkodási helye szerint kéri kijelölni.

(4) A munkahely kijelölése előtt a pártfogó felügyelő foglalkoztathatósági szakvélemény kiadása érdekében kezdeményezi az elítélt foglalkoztathatósági vizsgálatát és az elítéltet a vizsgálaton való megjelenésre hívja fel.

(5) Az elítélt köteles a foglalkoztathatósági vizsgálaton megjelenni. A felhívásban az elítéltet figyelmeztetni kell arra, hogy ha a vizsgálaton nem jelenik meg és távolmaradását nem igazolja, akkor a pártfogó felügyelő a közérdekű munka szabadságvesztésre történő átváltoztatását kezdeményezi.

(6) Ha a foglalkoztathatósági vizsgálat elvégzésére jogosult arról értesíti a pártfogó felügyelői szolgálatot, hogy az elítélt a foglalkoztathatósági vizsgálaton nem jelent meg és az elítélt a távolmaradását nem mentette ki, a pártfogó felügyelő jelentést készít az ügyésznek. Az eljárásra a továbbiakban a közérdekű munka szabadságvesztésre történő átváltoztatásának szabályait kell alkalmazni.

278. §

(1) Az elítélt a foglalkoztathatósági szakvéleményt az elkészültétől számított tizenöt napon belül köteles bemutatni a pártfogó felügyelőnek, aki ennek alapján – kivéve, ha a közérdekű munkavégzés félbeszakítására okot adó körülmény áll fenn – legkésőbb a foglalkoztathatósági szakvélemény bemutatásától számított tizenöt napon belül a közérdekű munka végrehajtására szolgáló munkahelyet határozatban jelöli ki.

(2) A munkahely kijelölése előtt a pártfogó felügyelő – a kötelezettségeire vonatkozó tájékoztatás mellett – egyeztet a kijelölhető munkahellyel. A kijelölés esetére a kötelezettségek vállalásáról a munkahely vezetője vagy képviselőre jogosult tisztségviselője nyilatkozatot tesz.

(3) A munkahely kijelölésénél az ítélet rendelkezésén túl figyelembe kell venni az elítélt egészségi állapotát, a foglalkoztathatósági szakvéleményt, az elítélt szakképzettségét, szakképesítését és a munkára való alkalmasságát, valamint az elkövetett bűncselekmény jellegét.

(4) A munkavégzés helyeként nem jelölhető ki az a munkahely,

- a) ahol az ellátandó munkakört az elítélt – büntetett előéletére vagy a foglalkozástól eltiltás hatályára figyelemmel, vagy egészségi állapota miatt – nem töltheti be,
- b) amelynek az elítélt akár a közérdekű munka megkezdése előtt, akár annak végrehajtása alatt vezető tisztségviselője vagy tulajdonosa, vagy abban üzletrésszel rendelkezik,
- c) ahol az elítélt a közérdekű munka végrehajtása során a Ptk. szerinti hozzátartozójával kerülne alá-fölérendeltségi vagy elszámolási viszonyba,
- d) amelynél a munkába járás költségeit az elítélt előreláthatólag nem tudja fedezni.

(5) A határozatban a pártfogó felügyelő meghatározza a munkavégzés kezdő időpontját.

(6) A munkahely kijelöléséről szóló határozat ellen a kézhezvételtől számított nyolc napon belül az ügyész, az elítélt és védője a büntetés-végrehajtási bíróhoz fellebbezhet. A fellebbezést az ügyben eljáró kormányhivatal pártfogó felügyelői szolgálatánál kell benyújtani. Ha a munkahely kijelöléséről a pártfogó felügyelő meghallgatáson határoz, az elítélt a fellebbezésről nyomban nyilatkozatot tesz, amit jegyzőkönyvbe kell foglalni. A pártfogó felügyelő a fellebbezést a rendelkezésre álló iratokkal együtt a fellebbezési határidő leteltét követően haladéktalanul felterjeszti a székhelye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bírónak.

(7) Ha az elítélt a fellebbezésben kizárólag a közérdekű munka megkezdésének az időpontját kifogásolja, a büntetés-végrehajtási bíró a fellebbezést félbeszakítási kérelemként bírálja el.

(8) Ha az elítélt a pártfogó felügyelői meghallgatáson vagy a munkahely kijelöléséről szóló határozattal szemben benyújtott fellebbezésében úgy nyilatkozik, hogy a közérdekű munka elvégzését megtagadja, a pártfogó felügyelő erről jelentést készít az ügyésznek. Az eljárásra a továbbiakban a közérdekű munka szabadságvesztésre történő átváltoztatásának szabályait kell alkalmazni.

279. §

(1) A munkahely kijelöléséről – a határozat előkészítése során a munkahellyel való kapcsolatfelvétel alapján –, továbbá a fellebbezés folytán a kijelölés módosításáról haladéktalanul értesíteni kell az elítélt lakóhelye, ennek hiányában, vagy az elítélt kérelmére a tartózkodási helye szerint illetékes állami foglalkoztatási szervet.

(2) A munkahely kijelöléséről szóló jogerős határozatot a pártfogó felügyelő kézbesíti az elítéltnak, és egyben a munkavégzés megkezdésére hívja fel az elítéltet. A felhívásban az elítéltet figyelmeztetni kell arra, hogy a foglalkoztathatósági szakvéleményt a munkahely képviselőjének mutassa be, továbbá arra, hogy ha a kijelölt munkahelyen a felhívás szerinti határidőn belül vagy időpontban nem jelenik meg, akkor a pártfogó felügyelő a közérdekű munka szabadságvesztésre történő átváltoztatását kezdeményezi.

(3) A munkavégzés kezdő időpontjáról a pártfogó felügyelő értesíti a munkahelyet.

280. §

(1) Ha munkahely-kijelölés érdekében történő meghallgatáson az elítélt egészségi állapotával összefüggésben olyan adat merül fel, vagy a foglalkoztathatósági szakvélemény alapján – a foglalkoztatási korlátozásokra és a kijelölhető munkahelyekre figyelemmel – megalapozottan arra lehet következtetni, hogy az elítélt ideiglenesen nem lesz foglalkoztatható, és egészségi állapotában a közeli jövőben változás nem várható, a pártfogó felügyelő jelentést készít és a pártfogó felügyelői szolgálat székhelye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bírónak javaslatot tesz a közérdekű munka félbeszakítására.

(2) Ha munkahely-kijelölés érdekében történő meghallgatáson az elítélt egészségi állapotával összefüggésben olyan adat merül fel, vagy a foglalkoztathatósági szakvélemény alapján megalapozottan arra lehet következtetni, hogy az elítélt egészségi állapotában olyan tartós változás következett be, ami a közérdekű munka végrehajtását nem teszi lehetővé, a pártfogó felügyelő jelentést készít és a pártfogó felügyelői szolgálat székhelye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bírónak javaslatot tesz a közérdekű munka végrehajthatósága megszűnésének a megállapítására.

Új munkahely kijelölése

281. §

(1) Az elítélt lakóhelye, ennek hiányában vagy az elítélt kérelmére a tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatal pártfogó felügyelője hivatalból vagy az elítélt, vagy a munkahely kérelmére a közérdekű munka végrehajtására új munkahelyet jelöl ki, ha a közérdekű munka

a) a kijelölt munkahelyen nem hajtható végre,

b) végrehajtása

ba) a munkafegyelem biztosítása érdekében vagy

bb) az elítélt személyi körülményeiben történt változás miatt

más munkahelyen célszerű,

c) azért nem teljesíthető, mert az elítélt jövedelmi viszonyai miatt nem képes fedezni a kijelölt munkahelyre történő utazás költségeit, és azokat a munkahely sem fizeti meg.

(2) A pártfogó felügyelő új munkahelyet jelöl ki, ha erre a büntetés-végrehajtási bíró, vagy az ügyész felhívja.

(3) Az új munkahely kijelöléséről szóló határozat ellen a kézhezvételtől számított nyolc napon belül az ügyész, az elítélt és védője a büntetés-végrehajtási bíróhoz fellebbezést jelenthet be. Az elítélt és védője az új munkahely kijelölése iránti kérelmet elutasító határozattal szemben is

fellebbezéssel élhet. A fellebbezést az ügyben eljáró kormányhivatal pártfogó felügyelői szolgálatánál kell benyújtani. Ha az új munkahely kijelöléséről a pártfogó felügyelő meghallgatáson határoz, az elítélt a fellebbezésről nyomban nyilatkozatot tesz, amit jegyzőkönyvbe kell foglalni.

(4) A pártfogó felügyelő a fellebbezést a rendelkezésre álló iratokkal együtt a fellebbezési határidő leteltét követően haladéktalanul felterjeszti a székhelye szerint illetékes büntetés-végrehajtási bírónak.

A közérdekű munka végrehajtásának ellenőrzése, az elítélt és a munkahely kötelezettségei

282. §

(1) A közérdekű munka végrehajtását a pártfogó felügyelő ellenőrzi, ennek keretében rendszeresen vizsgálja, hogy az elítélt, vagy a munkahely a közérdekű munka végrehajtásával összefüggő kötelezettségeinek eleget tesz-e.

(2) A pártfogó felügyelő a közérdekű munka végrehajtásának nyilvántartására nyilvántartó lapot és jelenléti ívet állít ki, amely tartalmazza

- a) az ügy számát,
- b) az elítélt természetes személyazonosító adatait, lakóhelyét, tartózkodási helyét és egyéb elérhetőségét,
- c) a munkahelyen történő megjelenések időpontját,
- d) az egy munkanapon ledolgozott órák számát és munkanaponként az elítélt és a munkahely képviselőjének aláírását,
- e) az összesen ledolgozott órák számát.

(3) A közérdekű munka végrehajtása során az elítélt kötelességei:

- a) a kijelölt munkahelyen a munkaidő kezdetére munkaképes állapotban megjelenni, és a meghatározott munkaidőben munkát végezni, esetleges hiányzásait orvos által vagy más megfelelő módon igazolni,
- b) a kijelölt munkát szakismerete, képessége és legjobb tudása szerint, fegyelmezetten, a kijelölt munkahely képviselőjének az utasításai, vagy ha a munka felügyeletét a pártfogó felügyelő vagy a pártfogó felügyelői asszisztens látja el, az ő utasítása szerint elvégezni,
- c) a munkavédelemmel, a tűzvédelemmel, a balesetvédelemmel és a környezetvédelemmel kapcsolatos előírásokat megtartani,
- d) a kijelölt munkahelyen munkát végzőkkel együttműködni, és a munkáját úgy végezni, valamint általában olyan magatartást tanúsítani, hogy más egészségét, testi épségét ne veszélyeztesse, munkáját ne zavarja, anyagi kárt ne idézzon elő,
- e) a pártfogó felügyelővel együttműködni és számára a szükséges tájékoztatást megadni, a közérdekű munka végrehajtását elősegítő rendelkezéseit megtartani.

(4) A közérdekű munka végrehajtása során a munkahely kötelességei:

- a) az elítéltet az ítélet és a kijelölésről szóló határozat szerinti közérdekű munkával, hetente legalább egy napon, napi legalább négy és legfeljebb tizenkét óra közötti tartamban foglalkoztatni,
- b) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit biztosítani,

- c) a munkavégzéshez szükséges tájékoztatást és irányítást megadni, a munkavégzéshez szükséges ismeretek megszerzését biztosítani,
- d) az elítéltet a munkavédelemmel, a balesetvédelemmel, a tűzvédelemmel és a környezetvédelemmel kapcsolatos előírásokról kioktatni,
- e) az elítéltnak a munkával összefüggésben okozott kárt megtéríteni,
- f) a pártfogó felügyelő által megküldött nyilvántartó lapot és jelenléti ívet vezetni,
- g) az elítéltről kért felvilágosítást a pártfogó felügyelőnek megadni,
- h) haladéktalanul értesíteni a pártfogó felügyelőt arról, ha
 - ha) az elítélt a büntetése letöltését megkezdte,
 - hb) az elítélt a közérdekű munka önkéntes végrehajtásának nem tesz eleget,
 - hc) új munkahely kijelölése tűnik célszerűnek,
 - hd) rendkívüli esemény következett be, így különösen, ha az elítéltet munkahelyi baleset érte,
 - he) az elítélt a meghatározott közérdekű munkát teljesítette.

A közérdekű munka végrehajtásának félbeszakítása

283. §

(1) A büntetés-végrehajtási bíró az elítélt vagy védője kérelmére fontos okból, különösen az elítélt családi körülményeire, egészségi állapotára tekintettel a közérdekű munka végrehajtását félbeszakíthatja. A félbeszakítás tartama – a (2) bekezdésben meghatározott kivételekkel – évente a hatvan napot nem haladhatja meg.

(2) A büntetés-végrehajtási bíró a közérdekű munka végrehajtását hivatalból vagy az elítélt kérelmére félbeszakítja, ha az elítélt

- a) a tizenkettedik hetet meghaladóan várandós, a gyermek egy éves koráig, feltéve, hogy gyermekét a saját háztartásában gondozza,
- b) gyermekgondozási díjban vagy gyermekgondozási segélyben részesül, annak hátralévő idejére, de legfeljebb egy évre,
- c) egészségi állapotában olyan tartós változás következett be, amely a közérdekű munka végrehajtását ideiglenesen nem teszi lehetővé, vagy a foglalkoztathatósági szakvélemény alapján, vagy a foglalkoztatási korlátozásokra és a kijelölhető munkahelyekre figyelemmel az elítélt ideiglenesen nem foglalkoztatható, legfeljebb egy évre.

(3) A (2) bekezdés alkalmazása esetén a büntetés végrehajtását haladéktalanul folytatni kell, ha

- a) a gyermek nem az elítélt gondozásában van,
- b) a gyermekgondozási díj vagy a gyermekgondozási segély folyósítását egy év eltelte előtt megszüntetik,
- c) az elítélt egészségi állapota a közérdekű munka elvégzését lehetővé teszi.

(4) A félbeszakítás tartama a közérdekű munka tartamába nem számít be. A félbeszakítás alatt az elévülés nyugszik.

A közérdekű munka végrehajthatóságának megszűnése

284. §

A közérdekű munka, vagy annak hátralévő része nem hajtható végre, ha az ítélet jogerőre emelkedése után az elítélt

- a) megszületett gyermekének gondozásáról egy éven át saját háztartásában gondoskodott,
- b) legalább egy évig gyermekgondozási díjban vagy gyermekgondozási segélyben részesült,
- c) egészségi állapotában olyan tartós változás következett be, amely a közérdekű munka végrehajtását nem teszi lehetővé, vagy a foglalkoztathatósági szakvélemény, vagy a megismételt vizsgálat szerinti foglalkoztathatósági szakvélemény alapján a közérdekű munka végzésére az elítélt nem alkalmas,
- d) öt évet vagy azt meghaladó időt töltött szabadságvesztésben vagy előzetes letartóztatásban.

A közérdekű munka átváltoztatása szabadságvesztésre

285. §

(1) A pártfogó felügyelő jelentést készít, ha

- a) az elítélt a közérdekű munka elvégzését megtagadja,
- b) az elítélt a foglalkoztathatósági vizsgálaton nem jelenik meg és távolmaradását nem igazolja,
- c) a munkahely értesítése alapján vagy az ellenőrzések során megállapítja, hogy az elítélt önhibájára visszavezethető okból
 - ca) a közérdekű munka megkezdésére megjelölt időpontban nem jelent meg,
 - cb) a munkavégzési kötelezettségének az arra való felhívás ellenére nem tett eleget,
 - cc) a munkafegyelmet súlyosan sértő magatartást tanúsított,
 - cd) a 275 § (5) bekezdésében meghatározott feltételek fennállnak.

(2) A pártfogó felügyelő a jelentést – az azt alátámasztó bizonyítékok csatolásával – megküldi az ügyésznek, és javaslatot tesz a közérdekű munka szabadságvesztésre való átváltoztatásának indítványozására.

(3) Az ügyész szükség esetén meghallgatja a pártfogó felügyelőt és az elítéltet, vagy további bizonyítékok csatolására hívhatja fel a pártfogó felügyelőt.

(4) Ha az átváltoztatás indítványozására az ügyész nem lát alapot, az ügyész, vagy ha a büntetés-végrehajtási bíró az ügyész indítványát elutasítja, a büntetés-végrehajtási bíró új munkahely kijelölésére hívja fel a kormányhivatal pártfogó felügyelői szolgálatát.

286. §

(1) A közérdekű munka, vagy annak hátralévő része helyébe lépő szabadságvesztést úgy kell megállapítani, hogy négy óra közérdekű munkának egynapi szabadságvesztés felel meg. Az átváltoztatás után fennmaradó közérdekű munkának egynapi szabadságvesztés felel meg.

(2) A közérdekű munka szabadságvesztésre a munkahely kijelölését megelőzően is átváltoztatható, ha annak elmaradása az elítélt felróható magatartására vezethető vissza.

VIII. Fejezet
A PÉNZBÜNTETÉS VÉGREHAJTÁSA

287. §

(1) A pénzbüntetést a törvényszék gazdasági hivatala hajtja végre.

(2) Az elítéltnak a pénzbüntetést legkésőbb a gazdasági hivatal felhívásának kézbesítésétől számított tizenöt napon belül, ha a bíróság halasztást vagy részletfizetést engedélyezett, a bíróság által megállapított időpontig vagy meghatározott részletben kell megfizetnie.

(3) Ha az elítélt a pénzbüntetést nem fizette meg a (2) bekezdésben meghatározottak szerint, a gazdasági hivatal

a) fiataalkorú elítélt esetén a pénzbüntetés behajtása iránt intézkedik, ennek eredménytelensége esetén a büntetés-végrehajtási bírót megkeresi a pénzbüntetés közérdekű munkára vagy szabadságvesztésre átváltoztatása iránt,

b) felnőttkorú elítélt esetén a büntetés-végrehajtási bírót megkeresi a pénzbüntetés szabadságvesztésre átváltoztatása iránt.

(4) A meg nem fizetett pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztést úgy kell megállapítani, hogy egynapi tétel helyébe egynapi szabadságvesztés lép.

(5) A közérdekű munka vagy annak hátralévő része helyébe lépő szabadságvesztést úgy kell megállapítani, hogy két óra közérdekű munkának egynapi szabadságvesztés felel meg. Az átváltoztatás után fennmaradó közérdekű munkának egynapi szabadságvesztés felel meg.

(6) A pénzbüntetés helyébe lépő közérdekű munka végrehajtására az VII. Fejezet rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy a napi munkaidő legalább két óra, legfeljebb nyolc óra.

288. §

(1) A pénzbüntetés akkor is megfizethető, ha azt a bíróság már átváltoztatta szabadságvesztésre vagy közérdekű munkára.

(2) Ha a pénzbüntetést a helyébe lépő szabadságvesztés vagy közérdekű munka végrehajtásának megkezdése előtt megfizetik, a szabadságvesztés vagy a közérdekű munka nem hajtható végre. Ha a pénzbüntetést a szabadságvesztés vagy a közérdekű munka végrehajtása alatt fizetik meg, a befizetés azonosítását követően az elítéltet nyomban szabadon kell bocsátani, vagy a közérdekű munka végzése alól fel kell menteni.

(3) Ha a pénzbüntetést a szabadságvesztésre vagy a közérdekű munkára való átváltoztatás után részben fizetik meg, a szabadságvesztésnek vagy a közérdekű munkának az a része hajtható végre, amely a meg nem fizetett pénzbüntetésnek felel meg.

IX. Fejezet
A FOGLALKOZÁSTÓL ELTILTÁS VÉGREHAJTÁSA

289. §

(1) A foglalkozástól eltiltás tartama az ítélet jogerőre emelkedésével kezdődik. Ha a foglalkozástól eltiltást szabadságvesztés mellett szabják ki, tartamába be kell számítani

- a) az ítélet jogerőre emelkedése és a szabadságvesztés megkezdése között eltelt időt,
- b) a szabadságvesztés félbeszakításának tartamát,
- c) a feltételes szabadságon töltött időt, ha a bíróság azt nem szüntette meg,
- d) a közérdekű munka vagy pénzbüntetés átváltoztatása miatti szabadságvesztés idejét.

(2) Nem számít be a foglalkozástól eltiltás tartamába

- a) az az idő, amely alatt az elítélt kivonja magát a foglalkozástól eltiltás, vagy ha szabadságvesztésre is ítélték, a szabadságvesztés büntetés végrehajtása alól,
- b) a más ügyben előzetes fogvatartásban töltött idő, feltéve, hogy elítélték,
- c) a bármely ügyben kiszabott és töltött szabadságvesztés - ideértve a közérdekű munka vagy a pénzbüntetés átváltoztatása folytán végrehajtott büntetést is - ideje.

290. §

(1) A foglalkozástól eltiltás végrehajtása annak a szervnek a feladata, amely a foglalkozástól eltiltással érintett foglalkozás kapcsán, jogszabály alapján kötelező nyilvántartási vagy engedélyezési tevékenységet végez. A büntetés-végrehajtási bíró felhívása alapján a nyilvántartást vezető szerv a foglalkozástól eltiltásra vonatkozó adatokat bejegyzi a nyilvántartásba, és gondoskodik arról, hogy az elítélt az eltiltás tartama alatt ne végezhesen olyan tevékenységet, amelytől a bíróság eltiltotta.

(2) A foglalkozástól eltiltás hatálya alatt álló részére – a Btk. 102. §-a szerinti előzetes mentesülése esetén is – olyan hatósági bizonyítványt kell kiállítani, amely tartalmazza, hogy a bíróság az elítéltet milyen foglalkozástól tiltotta el, és annak tartama előreláthatólag mikor jár le.

(3) Jogszabály, a foglalkozástól eltiltás esetén a szakképzettséget igénylő foglalkozás újbóli gyakorlását a foglalkozáshoz szükséges jártasság, alkalmasság igazolásától teheti függővé. Az elítélt a foglalkozás újbóli gyakorlását mindaddig nem kezdheti meg, amíg a foglalkozáshoz szükséges jártasságát, alkalmasságát a jogszabályban előírt módon nem igazolja.

(4) Ezt a rendelkezést kell alkalmazni a végleges hatályú eltiltás alóli mentesítés esetén is az alkalmasság igazolásának módjára.

(5) A foglalkozástól végleges hatályú eltiltás alól a bíróság az elítéltet a kérelmére mentesítheti. A mentesítésnek akkor lehet helye, ha az elítélt a foglalkozás gyakorlására alkalmasságát a bíróság által előírt módon igazolja.

(6) A foglalkozástól eltiltás büntetés végrehajtását a rendőrség ellenőrzi.

X. Fejezet

A JÁRMŰVEZETÉSTŐL ELTILTÁS VÉGREHAJTÁSA

291. §

(1) A járművezetéstől eltiltás végrehajtására az előző Fejezet rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell.

(2) A járművezetéstől eltiltás esetén az ezzel összefüggő feladatok ellátásáról a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatala (a továbbiakban: járási hivatal) a bíróság értesítése alapján gondoskodik.

(3) Ha a jogszabály a járművezetés újbóli gyakorlását a járművezetéshez szükséges jártasság igazolásától teszi függővé, az elítélt a járművezetés újbóli gyakorlását mindaddig nem kezdheti meg, amíg a járművezetéshez szükséges jártasságot a (2) bekezdésben meghatározott járási hivatalnál nem igazolja.

(4) A járművezetéstől eltiltás tartamába be kell számítani azt az időt is, amelynek tartamára az elítélt vezetői engedélyét a bűncselekménnyel összefüggésben a helyszínen elvették, vagy azt a hatóságnál leadta.

(5) A járművezetéstől eltiltás büntetés végrehajtását a rendőrség ellenőrzi.

XI. Fejezet

A KITILTÁS VÉGREHAJTÁSA

292. §

(1) A kitiltás tartamára a 289. § szabályai értelemszerűen alkalmazandók.

(2) A büntetés-végrehajtási bíró a kitiltás végrehajtásának ellenőrzése céljából értesíti a kitiltással érintett közigazgatási terület szerint illetékes rendőrkapitányságot, valamint az elítélt lakcíme szerint illetékes rendőrkapitányságot.

(3) A kitiltott köteles az ítélet jogerőre emelkedését, vagy a szabadságvesztésből való szabadulását követő nyolc napon belül elhagyni az ítéletben megjelölt helységet (helységeket), vagy közigazgatási területet, az általa szabadon választott helységbe távozni, és ott a rendőrségnél jelentkezni. A letelepedés helye szerinti rendőrkapitányság erről értesíti az (1) bekezdés szerinti rendőrkapitányságokat.

(4) A kitiltott a kitiltás tartama alatt köteles a kitiltást elrendelő határozatot magánál tartani, és ha a rendőrség igazoltatja, a határozatot a személyazonosság igazolására alkalmas okirattal együtt bemutatni.

(5) A rendőrség az elítélt kérelmére személyi vagy családi körülményeire figyelemmel a kitiltás végrehajtását félbeszakíthatja, vagy az elítélt kötelezettségei teljesítése, vagy jogai, törvényes érdekei érvényesítése érdekében, avagy más fontos okból engedélyezheti, hogy az elítélt rövid időtartamra visszatérjen olyan helységbe, ahonnan kitiltották. Az elítélt kérelmének elutasítása esetén a büntetés-végrehajtási bíróhoz fellebbezhet.

XII. FEJEZET

A SPORTRENDEZVÉNYEK LÁTOGATÁSÁTÓL VALÓ ELTILTÁS VÉGREHAJTÁSA

293. §

(1) A sportrendezvények látogatásától való eltiltás végrehajtását – a bíróság értesítése alapján – a sportrendészeti nyilvántartás alapján a rendőrség ellenőrzi.

(2) Az elítélt az eltiltás tartama alatt köteles a bíróság által meghatározott sportrendezvények, sportlétesítmények helyszínétől távol maradni.

XIII. Fejezet **A KIUTASÍTÁS VÉGREHAJTÁSA**

294. §

(1) A kiutasítás tartamára a 289. § rendelkezéseit értelemszerűen alkalmazni kell.

(2) A bíróság a kiutasítás végrehajtása érdekében értesíti az elítélt tartózkodási helye szerint illetékes területi idegenrendészeti hatóságot.

(3) A kiutasítást - ha azt végrehajtandó szabadságvesztés vagy elzárás mellett szabták ki - a szabadságvesztés vagy elzárás kiállása után, egyébként az ítélet jogerőre emelkedése után kell végrehajtani.

(4) Ha az elítélt szabadságvesztés büntetést tölt – ideértve a közérdekű munka vagy a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztést is –, a várható szabadulása előtt harminc nappal a bv. intézet értesíti a székhelye szerint illetékes területi idegenrendészeti hatóságot.

(5) A kiutasítást a területi idegenrendészeti hatóság a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról, és a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvények rendelkezései szerint hajtja végre.

(6) A kiutasítás nem hajtható végre, ha a végrehajthatóságának kizártsága a külön törvény alapján megállapítható.

XIV. Fejezet **A KATONAI BÜNTETÉSEK VÉGREHAJTÁSA**

295. §

(1) A lefokozást és a szolgálati viszony megszüntetését az illetékes miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője), illetve a személyügyi hatáskörrel rendelkező parancsnok hajtja végre.

(2) A törvényszék elnöke által kijelölt katonai bíró a katonai büntetés végrehajtása érdekében értesíti a büntetés végrehajtására személyügyi hatáskörrel rendelkező parancsnokot..

296. §

(1) E fejezet alkalmazásában katona: a Btk. 127. § (1) bekezdésében meghatározott az a személy, akinek tényleges állományviszonya a vele szemben kiszabott büntetés vagy intézkedés végrehajtásának megkezdése, illetőleg a végrehajtás alatt fennáll.

(2) Ha a bíróság katonával szemben nem katonai fogdán letöltendő szabadságvesztést szab ki, a tanács elnöke az ítélet jogerőre emelkedését követően soron kívül megkeresi az elítélt állományilletékes parancsnokát a szolgálati viszony megszüntetése végett. Egyebekben az általános szabályok az irányadók.

(3) Ha katonával szemben a szabadságvesztés ideiglenes fogamatba vételét rendelik el a határozat egy kiadmányát az állományilletékes parancsnoknak is meg kell küldeni.

XV. Fejezet A KÖZÜGYEKTŐL ELTILTÁS VÉGREHAJTÁSA

297. §

(1) A közügyektől eltiltás tartama az ítélet jogerőre emelkedésével kezdődik, tartamába be kell számítani:

- a) az ítélet jogerőre emelkedése és a szabadságvesztés – előírt időben történő – megkezdése között eltelt időt,
- b) a szabadságvesztés félbeszakításának idejét,
- c) a feltételes szabadságon töltött időt, ha a bíróság azt nem szüntette meg,
- d) a közérdekű munka vagy pénzbüntetés átváltoztatása miatti szabadságvesztés idejét.

(2) A közügyektől eltiltás tartamába nem számít be az az idő, amely alatt az elítélt

- a) azt a szabadságvesztést tölti, amelynek alapján a bíróság a közügyektől eltiltást kiszabta,
- b) olyan összbüntetésbe foglalt szabadságvesztést tölt, amelyhez kapcsolódóan közügyektől eltiltást is végre kell hajtani,
- c) az a)-b) pontban megjelölt szabadságvesztés végrehajtása alól kivonja magát.

298. §

(1) Ha a bíróság közügyektől eltiltást alkalmazott és a lefolytatott bizonyítás alapján tudomására jutott, hogy az elítélt hivatalos személy, népképviseleti szerv testületének vagy bizottságának tagja, civil szervezet, köztestület, közalapítvány tisztségviselője, belföldi kitüntetéssel vagy külföldi kitüntetés viselésére vonatkozóan engedéllyel rendelkezik, katonai rendfokozattal bír, törvényben kihirdetett nemzetközi szerződéssel létrehozott szervezet közgyűlésébe vagy testületébe delegált tag, hatósági eljárásban védő vagy jogi képviselő, valamennyi, a közügyektől eltiltás által érintett szervezetet illetően külön-külön, közügyektől eltiltásról szóló értesítőlapot állít ki, és megküldi:

- a) a hivatalos személy munkáltatójának,
- b) a népképviseleti szerv testületének vagy bizottságának,
- c) annak a civil szervezetnek, köztestületnek, közalapítványnak, amely szervezetben az elítélt tisztséget visel,
- d) a belföldi kitüntetés adományozására, vagy a külföldi kitüntetés viselésének engedélyezésére jogosítvánnyal rendelkező személy hivatalának,
- e) a törvényben kihirdetett nemzetközi szerződéssel létrehozott szervezet közgyűlésének vagy testületének,
- f) az illetékes ügyvédi kamarának.

(2) Ha katonai rendfokozattal rendelkező elítélttel szemben nem katonai büntetőeljárásban alkalmaztak közügyektől eltiltást, a közügyektől eltiltásról kiállított - és a soron következő római számmal ellátott – értesítőlapot

a) nyugállományú és kiképzett tartalékos személy esetén a Honvédség katonai igazgatási és központi adatfeldolgozó szervének,

b) a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló törvény hatálya alá tartozó elítélt esetén az állományilletékes parancsnoknak, vagy a honvédek jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó elítélt esetén a munkáltatói jogkört gyakorlónak

kell megküldeni.

(3) Belföldi kitüntetés: a Magyar Köztársaság kitüntetéseiről szóló törvényben nevesített, vagy annak felhatalmazásán alapuló, a Kormány, a miniszterelnök, a köztársasági elnök, az Országgyűlés elnöke, a Magyar Nemzeti Bank elnöke, a legfőbb ügyész, az állampolgári jogok országgyűlési biztosa, az Országos Bírói Tanács, az Alkotmánybíróság elnöke és az Állami Számvevőszék elnöke, valamint miniszter által alapított kitüntetés, vagy a Kossuth-díjról és a Széchenyi-díjról szóló törvényben meghatározott díj.

XVI. Fejezet A KATONAI MELLÉKBÜNTETÉSEK VÉGREHAJTÁSA

299. §

(1) A rendfokozatban való visszavetést és a várakozási idő meghosszabbítását az illetékes miniszter (országos hatáskörű szerv vezetője), vagy a személyügyi hatáskörrel rendelkező parancsnok hajtja végre.

(2) A törvényszék elnöke által kijelölt katonai bíró a katonai mellékbüntetés végrehajtása érdekében értesíti a mellékbüntetés végrehajtására személyügyi hatáskörrel rendelkező parancsnokot.

(3) A katonai büntetésről vagy közügyektől eltiltásról szóló külön értesítőlapot a katona volt állományilletékes parancsnokának akkor is meg kell küldeni, ha az elítélt szolgálati viszonya a büntetőeljárás jogerős befejezése előtt megszűnt.

(4) A katona pártfogó felügyeletét az állományilletékes parancsnok az általa megbízott pártfogó felügyelő útján a külön jogszabályban foglaltak szerint hajtja végre.

(5) Katona esetében a pártfogó felügyelő az indítványait a katonai ügyésznek, vagy a büntetés-végrehajtási bírónak teszi meg.

(6) Ha a pártfogó felügyelet alá helyezett katona szolgálati viszonya megszűnt, az állományilletékes parancsnok erről haladéktalanul értesíti a pártfogolt lakóhelye szerint illetékes pártfogó felügyelői szolgálatot, vagy fiatalkorú esetén a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányságot; egyidejűleg közli a bíróság által megállapított magatartási szabályokat, és megküldi a pártfogó felügyelet alatt álló szolgálati jellemzését.

(7) A bíróság a lakhelyelhagyási tilalom elrendeléséről, fenntartásáról, vagy megszüntetéséről, valamint a távoltartás elrendeléséről, módosításáról és megszüntetéséről szóló határozatot megküldi a katona állományilletékes parancsnokának.

III. RÉSZ

AZ INTÉZKEDÉSEK VÉGREHAJTÁSA

XVII. Fejezet

A MEGROVÁS VÉGREHAJTÁSA

300. §

(1) Ha a terhelt a határozat kihirdetésekor jelen van, a megrovást a bíróság a határozat jogerőre emelkedésének bevétele nélkül, vagy az ügyész szóban fogatosítja, egyéb esetben a megrovás végrehajtása a határozat kézbesítésével történik.

(2) Nem magyar állampolgár terhelt esetén az ügyész a nyomozó hatóságot is megbízhatja a megrovás fogatosításával, a határozat szóban is lefordítható.

XVIII. Fejezet

A PRÓBÁRA BOCSÁTÁS VÉGREHAJTÁSA

301. §

(1) A próbaidő a próbára bocsátást elrendelő határozat jogerőre emelkedésével kezdődik.

(2) Ha a bíróság a próbaidőt meghosszabbítja, a meghosszabbítás a próbaidő korábbi határidejének elteltével kezdődik. Ilyen esetben a próbaidő tartama a három évet meghaladhatja.

(3) Ha a próbára bocsátottn olyan szabadságvesztést hajtanak végre, amellyel kapcsolatban a bíróság a próbára bocsátást nem szüntette meg, a próbaidő a szabadságvesztés tartamával meghosszabbodik.

(4) A próbára bocsátás megszűnik, ha

a) a próbaidő eltelt, vagy

b) a bíróság a próbára bocsátást megszüntette.

XIX. Fejezet

A JÓVÁTÉTELI MUNKA VÉGREHAJTÁSA

302. §

(1) A jóvátételi munka elvégzését a határozat jogerőre emelkedésének napjától számított egy éven belül kell igazolni az ügyben első fokon eljáró bíróságnál.

(2) A jóvátételi munkát a bíróság által megállapított munkaórák szerinti tartamban kell elvégezni, az elítélt és a munkavégzés helyét biztosító szervezet vagy intézmény megegyezése

szerinti feltételekkel. Az elítélt köteles a jóvátételi munkavégzés helyét biztosító szervezet vagy intézmény munkabiztonságra vonatkozó rendelkezéseit megtartani.

(3) A jóvátételi munka idejére nem létesül munkaviszony. A jóvátételi munka nem minősül szervezett munkavégzésnek.

(4) A jóvátételi munka elvégzéséről az érintett állami vagy önkormányzati fenntartású intézmény vezetője, közhasznú jogállású civil szervezet vezető tisztségviselője vagy az egyházi jogi személy vagy a vallási tevékenységet végző szervezet képviselője vagy erre felhatalmazott tisztségviselője két példányban igazolást állít ki. Az igazolás közokirat. Az elítélt az igazolás egyik példányát a bíróság részére átadja.

(5) A pártfogó felügyelői szolgálat szükség esetén tanácsadással segíti az elítéltet a jóvátételi munka helyének kiválasztásában. Ennek érdekében a pártfogó felügyelői szolgálat önkéntes bejelentkezés alapján nyilvántartást vezet azokról az állami vagy önkormányzati intézményekről, közhasznú jogállású civil szervezetekről, egyházakról vagy egyházi intézményekről, amelyek jóvátételi munka végzésére elítéltet fogadnának.

(6) A jóvátételi munkahelyek nyilvántartása tartalmazza az (5) bekezdés szerinti szervezet

- a) megnevezését,
- b) székhelyét,
- c) a képviselő vagy kapcsolattartó személy nevét és telefonos elérhetőségét,
- d) a jóvátételi munka jellegét,
- e) a jóvátételi munkavégzés helyét, valamint
- f) a munkavégzésre igényelt létszámot.

(7) Ha az elítélt pártfogó felügyelet alatt áll, részére a pártfogó felügyelő a jóvátételi munkavégzés helyének kiválasztásában segítséget nyújt, továbbá a pártfogó felügyelő a jóvátételi munka elvégzését ellenőrzi.

XX. Fejezet A PÁRTFOGÓ FELÜGYELET VÉGREHAJTÁSA

A pártfogó felügyelői szolgálat és a rendőrség feladatai a pártfogó felügyelet végrehajtása során

303. §

(1) A pártfogó felügyelet végrehajtása során a pártfogó felügyelő a pártfogolt ellenőrzésével és irányításával elősegíti annak megakadályozását, hogy a pártfogolt ismételten bűncselekményt kövessen el, továbbá segítséget nyújt a társadalmi beilleszkedéséhez, az ehhez szükséges szociális készségek kialakításához és feltételek megteremtéséhez, közreműködik a sértettek érdekeinek érvényesülésében.

(2) A pártfogó felügyeletet az igazságügyi szolgálat kijelölt pártfogó felügyelője hajtja végre.

(3) A pártfogó felügyelő

- a) ellátja a pártfogó felügyelet végrehajtásával járó teendőket,

- b) a pártfogó felügyelet végrehajtására pártfogoltanként egyéni pártfogó felügyelői tervet készít,
- c) összehangolja a pártfogó felügyelet végrehajtásában közreműködő szervek, szervezetek és személyek tevékenységét,
- d) a magatartási szabályok meghatározása és a bíróság döntésének megalapozása érdekében pártfogó felügyelői véleményt készít.

(4) A pártfogó felügyelet végrehajtásában a rendőrség közreműködik. Ennek keretében a rendőrség

- a) teljesíti a pártfogó felügyelői szolgálat megkereséseit,
- b) ellenőrzi egyes magatartási szabályok [Btk. 71. § (2) bekezdés a)-d) pont] megtartását, ezek megszegése esetén jelentését megküldi a pártfogó felügyelői szolgálatnak,
- c) javasolhatja az előírt magatartási szabályoknak a módosítását (69. §),
- d) tájékoztatja a pártfogó felügyelői szolgálatot a pártfogolt ellenőrzése során szerzett tapasztalatairól.

A pártfogó felügyelet végrehajtásában részt vevő egyéb személyek, szervezetek

304. §

A pártfogó felügyelet eredményes végrehajtása érdekében az igazságügyi szolgálat együttműködik az egészségügyi, a gyermekvédelmi és a szociális ellátást, támogatást, vagy szolgáltatást nyújtó szervezetekkel.

A pártfogó felügyelet tartama

305. §

(1) A pártfogó felügyelet

- a) próbára bocsátás és szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztése esetén, vagy jóvátételi munka elrendelése mellett a pártfogó felügyeletet elrendelő határozat jogerőre emelkedésével,
- b) feltételes szabadságra bocsátás esetén a szabadságvesztésből való szabadulás napjával

kezdődik.

(2) A pártfogó felügyelet tartama a 301. § (3) bekezdésében, vagy a Btk. 91. § (2) bekezdésében meghatározott esetben meghosszabbodik, vagy a bíróság határozatával [Btk. 73. § (1) bek.] meghosszabbíthatja.

(3) A pártfogó felügyelet megszűnik, ha

- a) a tartama letelt,
- b) a büntetés-végrehajtási bíró a Btk. 70. § (3) bekezdése alapján megszünteti,
- c) a próbára bocsátást, vagy a feltételes szabadságot megszüntetik, vagy a felfüggesztett szabadságvesztést végre kell hajtani,
- d) a pártfogó felügyelet tartama alatt a pártfogolton szabadságvesztés büntetést vesznek foganatba, a Btk. 40. § (4) bekezdésében és 86. § (2)-(3) bekezdésében szabályozott eset kivételével.

(3) A pártfogó felügyelet végrehajtása a Btk. 40. § (4) bekezdésében és 86. § (2)-(3) bekezdésében meghatározott esetben a szabadságvesztés, vagy a közérdekű munka és a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtása alatt szünetel.

A pártfogó felügyelet tartalma

306. §

(1) A pártfogó felügyelet tartama alatt a pártfogolt köteles

- a) a bíróság határozatában előírt külön magatartási szabályokat és az e törvényben meghatározott kötelezettségeket (a továbbiakban együtt: magatartási szabályok) megtartani,
- b) a pártfogó felügyelőnek és a rendőrségnek a magatartási szabályok megtartására és ellenőrzésére vonatkozó rendelkezéseit teljesíteni, a kért felvilágosítást megadni,
- c) a pártfogó felügyelő felhívásának eleget tenni, és a kapcsolattartás meghatározott rendszeressége és módja szerint a pártfogó felügyelőnél jelentkezni.

(2) A pártfogó felügyelet végrehajtása során a pártfogolt az igazságügyi szolgálattól

- a) segítséget kérhet különösen munkába állásához, letelepedéshez, megélhetése és szállása biztosításához, tanulmányai folytatásához, gyógyító kezeléséhez és gyógyító eljáráshoz,
- b) életvezetési tanácsot kérhet,
- c) segítséget kérhet családi kapcsolatainak helyreállításához,
- d) kérheti csoportos foglalkozáson való részvételét.

(3) Ha a pártfogolt az (1) bekezdés b) pontja szerinti felvilágosítás-adási kötelezettségének nem tesz eleget, a pártfogó felügyelő, vagy a rendőrség a büntetés-végrehajtási bírónál rendbírság kiszabását kezdeményezi, erre a pártfogoltat előzetesen figyelmeztetni kell.

(4) A magatartási szabályok megtartását a pártfogó felügyelő ellenőrzi, abban a rendőrség a 303. § (4) bekezdése szerint, vagy a pártfogó felügyelő megkeresésére közreműködik.

(5) Ha a pártfogó felügyelet eredményes végrehajtása érdekében a külön magatartási szabály módosítása vagy mellőzése indokoltnak tűnik, a pártfogó felügyelő az ellenőrzési tapasztalatai, vagy a rendőrség kezdeményezése vagy a pártfogolt kérelme alapján a külön magatartási szabály megváltoztatásának indítványozására az ügyésznek javaslatot tesz.

A magatartási szabályok megszegésének következményei

307. §

(1) Ha a pártfogolt a

- a) feltételes szabadság tartama alatt,
- b) szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje alatt,
- c) próbára bocsátás próbaideje alatt,
- d) jóvátételi munka elrendelése mellett

a magatartási szabályokat megszegi, a pártfogó felügyelő javaslatot készít, amelyhez mellékeli a rendelkezésre álló bizonyítékokat, vagy a rendőrség jelentését, és azt megküldi az ügyésznek.

(2) Ha az ügyész a tényállást nem látja tisztázottnak, a tényállás felderítése érdekében a nyomozó hatóságot keresi meg, vagy a pártfogótól további bizonyítási eszközök megjelölését kéri.

(3) Ha a magatartási szabályok – (1) bekezdés szerinti – megszegése miatt

- a) a 241. § szerint a feltételes szabadság megszüntetésének,
- b) a Btk. 87. § c) pontja szerint a szabadságvesztés végrehajtása elrendelésének,
- c) a Btk. 65. § (4) bekezdése szerint a próbaidő meghosszabbításának, vagy a Btk. 66. § (1) bekezdés c) pontja szerint a próbára bocsátás megszüntetésének, vagy
- d) a Btk. 68. § (2) bekezdése szerint a jóvátételi munka helyett büntetés kiszabásának

lehet helye, azt az ügyész a bíróságnál indítványozza. Kisebb súlyú szabályszegés esetén az ügyész a külön magatartási szabályok megváltoztatását is indítványozhatja.

A fiatalkorúakra vonatkozó rendelkezések

308. §

(1) A 303.-307. § rendelkezéseit a fiatalkorúak pártfogó felügyeletének végrehajtása során az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A fiatalkorúak pártfogó felügyeletét az erre külön kijelölt fiatalkorúak pártfogó felügyelője hajtja végre. A pártfogó felügyelet végrehajtásában a gyermekjóléti szolgálat is közreműködhet.

(3) A javítóintézetből történő ideiglenes elbocsátás esetén a pártfogó felügyelet az elbocsátás napjával kezdődik.

(4) Ha a pártfogolt az ideiglenes elbocsátás alatt a magatartási szabályokat megszegi, a pártfogó felügyelő az 307. § (1) bekezdése szerint jár el. Ha a magatartási szabályok megszegése miatt a Btk. 121. § (3) bekezdése alapján az ideiglenes elbocsátás megszüntetésének lehet helye, azt az ügyész a bíróságnál indítványozza.

(5) A pártfogó felügyelet akkor is megszűnik, ha a bíróság az ideiglenes elbocsátást megszünteti vagy a pártfogolt az ideiglenes elbocsátás tartama alatt a tizenkilencedik életévét betölti.

A katonákra vonatkozó rendelkezések

309. §

(1) A 303.-307. § rendelkezéseit a katona pártfogó felügyeletének végrehajtása során az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A katona pártfogó felügyeletét – ha az állományilletékes parancsnok másképp nem rendelkezik – a szolgálati előjáró által kijelölt hivatásos katona pártfogó, a bíróság, vagy az ügyészség határozata alapján hajtja végre.

(3) A pártfogó felügyelő

- a) rendszeres kapcsolattartás útján figyelemmel kíséri a pártfogolt életvitelét, munkáját és magatartását,
- b) szolgálati és lakóhelyén ellenőrzi, hogy a pártfogolt betartja-e a magatartási szabályokat, szükség esetén utasítja azok betartására,
- c) állományilletékes parancsnoka útján kezdeményezi a magatartási szabályok módosítását, vagy a magatartási szabályok megszegése esetén a területileg illetékes ügyészség tájékoztatását.

(4) A pártfogó felügyelő jogosult közvetlenül vagy az illetékes szervek útján segítséget nyújtani a pártfogoltnak a beilleszkedése során felmerült nehézségek megoldásához.

(5) A pártfogolt köteles

- a) az előírt magatartási szabályokat megtartani,
- b) a pártfogó felügyelő utasításait teljesíteni.

(6) Ha a pártfogó felügyelet alá helyezett katona szolgálati viszonya a pártfogó felügyelet tartama alatt szűnik meg, köteles jelentkezni a lakóhelye szerint illetékes pártfogó felügyelőnél.

(7) A szolgálati viszony megszűnéséről az állományilletékes parancsnok haladéktalanul értesíti a pártfogolt lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes pártfogó felügyelői szolgálatot és rendőrkapitányságot, egyidejűleg közli a megállapított magatartási szabályokat. A továbbiakban a pártfogó felügyelet végrehajtására az általános szabályokat kell alkalmazni.

A pártfogó felügyelet végrehajtása a vádemelés elhalasztása esetén

310. §

(1) Vádemelés elhalasztása esetén az ügyész által elrendelt pártfogó felügyelet végrehajtására a 303.-307. § rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni az alábbi eltérésekkel.

(2) A pártfogó felügyelő az ügyész határozata alapján jár el. A külön magatartási szabály módosítására, vagy mellőzésére az ügyész jogosult.

(3) A vádemelés elhalasztása esetén elrendelt pártfogó felügyelet az ügyész határozatának a pártfogó felügyeletet megállapító rendelkezésével kezdődik.

(4) A vádemelés elhalasztása esetén elrendelt pártfogó felügyelet megszűnik, ha

- a) az ügyész a nyomozást megszünteti [Be. 190. § (1) bekezdés e) pont],
- b) a vádemelés elhalasztásának tartama letelt,
- c) az ügyész vádat emel (Be. 227. §).

(5) Ha a vádemelés elhalasztása a Be. 222. § (2) vagy (3) bekezdésén alapul, a pártfogó felügyelő nem készít egyéni pártfogó felügyelői tervet, a kapcsolattartásra a pártfogó felügyelő által meghatározott rendszerességgel – de legalább kéthavonként – és módon kerül sor.

(6) A pártfogolt köteles az ügyész határozatában előírt egyéb kötelezettséget megtartani.

(7) Ha a pártfogolt az ügyész által előírt, vagy az e törvényben előírt magatartási szabályokat súlyosan megszegi, vagy az előírt kötelezettséget nem teljesíti, a pártfogó felügyelő az ügyészhez fordul.

XXI. Fejezet AZ ELKOBZÁS VÉGREHAJTÁSA

Általános szabályok

311. §

(1) Az elkobzást a bíróság értesítése, vagy a jogerős és végrehajtási záradékkal, valamint eredeti aláírással ellátott határozata alapján

a) a törvényszék gazdasági hivatala,

b) jövedéki termék, vagy nem közösségi áru esetén a Nemzeti Adó- és Vámhivatal,

c) ingatlan esetén a bírósági végrehajtó

hajtja végre.

(2) Ingatlan elkobzása esetén a vagyoneklobzás végrehajtásának szabályai szerint kell eljárni.

(3) Ha az egyéb érdekelt az ítélet jogerőre emelkedését követően hatvan napon belül tulajdonjogi igényét egyéb törvényes úton érvényesítette, az elkobzás végrehajtását a polgári perben eljáró bíróság határozatának jogerőre emelkedéséig el kell halasztani.

(4) Ha az elkobzott dolog – külön jogszabály alapján – közérdekű felhasználásra alkalmas, az ezzel kapcsolatos döntés meghozatala érdekében a közérdekű felhasználás kezdeményezésére jogosult Karitatív Tanácsot kell megkeresni. Az elkobzás végrehajtását a Karitatív Tanács döntésének beérkezéséig nem lehet megkezdeni.

(5) Az elkobzás végrehajtásának részletes és az egyedi jellegű elkobzott dolgok végrehajtásának különleges szabályairól külön jogszabály rendelkezik.

Élő állat elkobzása

312. §

(1) Veszélyes eb, valamint egyéb veszélyes állat elkobzásának végrehajtása során külön jogszabályokban meghatározott módon kell eljárni,

(2) Természetvédelmi oltalom alatt álló, vagy nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó állatot – a külön jogszabályban meghatározott módon – a természetvédelmi hatóságnak kell átadni.

(3) Más állatot az élelmiszerlánc-felügyeleti szervnek kell átadni.

Az elkobzott dolog megosztása, átadása

313. §

(1) Ha az elkobzás foganatosítása az Európai Unió másik tagállama bírósági határozatának elismerése alapján történik, az elkobzott dolog, vagy annak értékesítéséből befolyt összeg megosztása egyenlő arányban történik a határozatot kibocsátó tagállam és a magyar állam között. Nem kell megosztani az elkobzott dolgot, vagy az annak értékesítéséből befolyt összeget, ha annak értéke a tízezer eurót nem haladja meg.

(2) Ha törvény, vagy nemzetközi szerződés alapján fennálló kötelezettségvállalás teljesítése érdekében az elkobzott dolgot más – az Európai Unió tagállamai közé nem tartozó – állam, vagy nemzetközi szervezet részére át kell adni, vagy azt, vagy annak értékesítéséből befolyt összeget más állammal, vagy nemzetközi szervezettel meg kell osztani, az átadás, vagy a megosztás tekintetében a nemzetközi kötelezettséget végrehajtó jogszabály, vagy az annak alapján megkötött nemzetközi szerződés rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az elkobzott dolog értékesítése, megsemmisítése

314. §

(1) Az elkobzott dolgot rendszerint értékesíteni kell. Az értékesítés elsősorban kereskedelmi tevékenység folytatására jogosult gazdálkodó szervezet vagy egyéni vállalkozó közreműködésével történő eladás útján, vagy a bírósági végrehajtó által tartott árverésen történhet.

(2) Az elkobzott dolgot meg lehet semmisíteni, ha

a) értékesítésre alkalmatlan

b) az értékesítés iránt tett intézkedések nem vezettek eredményre.

(3) Az elkobzott dolgot meg kell semmisíteni, ha az értékesítés

b) valamely szellemi tulajdonjogot sértene,

c) a közrendet, a közegészséget, a környezetet vagy a közérkölcst sértené, vagy veszélyeztetné.

(5) A megsemmisítés megtörténtéről jegyzőkönyvet kell felvenni.

(6) Ha az elkobzott dolog nemzetközi szerződés, vagy törvény rendelkezése folytán nem került a magyar állam tulajdonába, a nemzetközi szerződésben, vagy a külön jogszabályban foglaltak szerint kell eljárni.

Költségek

315. §

(1) Az elkobzás elrendelésétől annak végrehajtásáig a tárolásból, a megsemmisítésből, vagy az értékesítésből eredő költségek az elkobzást foganatosító szervet, vagy hatóságot terhelik.

(2) Az elkobzott dolog szállításával kapcsolatos költségek az elkobzott dolog

a) kereskedelmi értékesítése esetén az értékesítésben közreműködő gazdálkodó szervezetet, vagy egyéni vállalkozót,

b) közérdekű felhasználása esetén a Karitatív Tanácsnak a lebonyolítást végző tagját

terhelik.

XXII. Fejezet

A VAGYONELKOBZÁS VÉGREHAJTÁSA

316. §

A vagyonelkobzást a bíróság értesítése, vagy a jogerős és végrehajtási záradékkal, valamint eredeti aláírással ellátott határozata alapján a bírósági végrehajtó a bírósági végrehajtásról szóló törvény rendelkezései szerint hajtja végre.

XXIII. Fejezet

AZ ELEKTRONIKUS ADAT VÉGLEGES HOZZÁFÉRHETETLENNÉ TÉTELÉNEK VÉGREHAJTÁSA

317. §

(1) Az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételének teljesítésére – a Be. 596/A. § (1) bekezdés *a)* pontjában meghatározott kivétellel – az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló törvényben meghatározott tárhelyszolgáltató köteles. Az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételét a bírósági végrehajtó hajtja végre.

(2) A büntetés-végrehajtási bíró a bírósági végrehajtó értesítése alapján a tárhelyszolgáltatóval szemben a hozzáférhetetlenné tételi kötelezettség elmulasztása miatt százezer forinttól egymillió forintig terjedő pénzbírságot szabhat ki. A pénzbírságot kiszabó határozattal szemben halasztó hatályú fellebbezésnek van helye.

(3) Ha a tárhelyszolgáltató a rendbírságot kiszabó határozat jogerőre emelkedését követő egy munkanapon belül a kötelezettségét nem teljesíti, a pénzbírság háromhavonta ismételten kiszabható. Az ítélet jogerőre emelkedésétől számított három év elteltével pénzbírság kiszabásának nincs helye.

(4) Ha a tárhelyszolgáltató a kötelezettség elmulasztása miatt első alkalommal jogerősen kiszabott pénzbírság ellenére nem teljesíti a kötelezettségét, a büntetés-végrehajtási bíró az iratokat haladéktalanul megküldi az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételéről első fokon határozatot hozó bíróságnak a Be. 596/A. §-a szerinti eljárás lefolytatása érdekében.

(5) Az elektronikus adathoz való hozzáférés végleges megakadályozását az elektronikus hírközlési szolgáltatók a bíróság határozatáról szóló értesítéstől számított egy munkanapon belül kötelesek végrehajtani.

XXIV. Fejezet A KÉNYSZERGYÓGYKEZELÉS VÉGREHAJTÁSA

Általános rendelkezések

318. §

(1) A kényszergyógykezelés végrehajtására e törvény rendelkezéseit az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) E törvénynek a szabadságvesztésre ítélt jogait, jogai védelmét és érvényesítését érintő rendelkezései a kényszergyógykezelt személyre (e Fejezet alkalmazásában a továbbiakban: beteg) is vonatkoznak, kivéve, ha a szabályozás a kényszergyógykezelés céljával és természetével összeegyeztethetetlen, vagy ha törvény másként rendelkezik.

(3) A beteg gyógykezelésével összefüggő jogaira – e törvényben meghatározott eltérésekkel – az egészségügyről szóló törvény általános rendelkezéseit, valamint a pszichiátriai betegek jogaira vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

(4) A kényszergyógykezelés során a beteget az orvostudomány mindenkori állása szerinti szakszerű ellátásban kell részesíteni, hogy állapotának romlását megakadályozzák és egészségét mielőbb a lehetséges mértékig helyreállítsák.

(5) A kényszergyógykezelés költségei az államot terhelik.

A végrehajtás helye és a befogadás

319. §

(1) A kényszergyógykezelést az IMEI-ben kell végrehajtani.

(2) Ha a kényszergyógykezelés elrendelésekor a beteg szabadlábbon van, a bíróság az Országos Mentőszolgálat útján intézkedik a beteg IMEI-be történő beszállítása iránt. A beteg ellenállása esetén a beszállításhoz a rendőrség közreműködése igénybe vehető.

(3) A befogadással egyidejűleg a beteget – egészségi állapotának megfelelően – tájékoztatni kell jogairól és kötelezettségeiről.

(4) A kényszergyógykezelés végrehajtása alatt a beteg nem tarthat magánál olyan tárgyakat,

a) amelynek birtoklása a közbiztonságot veszélyezteti vagy jogszabályba ütközik,

b) amely az IMEI rendjét és biztonságát, valamint ezek fenntartását és ellenőrzését, saját vagy mások életét, testi épségét veszélyezteti.

A végrehajtás rendje

320. §

(1) A kényszergyógykezelés kezdő időpontja az IMEI-be történő befogadás napja.

(2) A kényszergyógykezelést a bíróság megszünteti, ha szükségessége már nem áll fenn.

(3) Az IMEI főigazgató főorvosa (a továbbiakban: főigazgató főorvos) haladéktalanul előterjesztést tesz a bírósághoz a kényszergyógykezelés megszüntetésére, ha ezt a beteg állapota indokolja.

(4) A kényszergyógykezelés végrehajtását nem lehet félbeszakítani.

321. §

(1) A kényszergyógykezelés végrehajtása során biztosítani kell a beteg

- a) őrzését és felügyeletét,
- b) szakellátásához szükséges elhelyezését,
- c) anyagi és egyéb egészségügyi ellátását,
- d) jogi érdekeinek védelmét,
- e) életvitelszerű benntartózkodásához az IMEI rendjével összhangban lévő feltételeket.

(2) A beteg megfelelő őrzésének és felügyeletének biztosításáról a főigazgató főorvos gondoskodik. A beteg őrzését más bv. intézet is elláthatja.

(3) Ha a beteg – az intézkedés elrendelésének alapjául szolgáló októl eltérő egyéb egészségkárosodás vagy betegség miatt – egészségügyi ellátásra szorul, ellátását lehetőség szerint a büntetés-végrehajtási egészségügyi intézetben kell biztosítani.

(4) Ha a beteg gyógykezeléséhez szükséges feltételekkel az IMEI nem rendelkezik, a szükséges szakellátást biztosító gyógyintézetet kell igénybe venni. Ha a beteg állapota ezt indokolja, a más egészségügyi intézménybe kihelyezett beteg őrzéséről vagy felügyeletéről a főigazgató főorvos gondoskodik. Az őrzést, vagy a felügyeletet polgári ruhában vagy kórházi védőruházatban kell ellátni.

(5) Ha a betegnek az ügyei viteléhez szükséges belátási képessége tartósan, teljeskörűen hiányzik, vagy belátási képessége tartósan vagy időszakonként visszatérően nagymértékben csökkent és nem áll gondnokság alatt, a főigazgató főorvos a gyámhatóság útján kezdeményezi a gondnokság alá helyezés iránti per megindítását. Ha nincs olyan személy, aki a cselekvőképtelen, vagy cselekvőképességében részlegesen korlátozott beteg törvényes képviselőtét ellátná, vagy személye nem ismert, vagy e feladatának bármilyen okból nem tud eleget tenni, a főigazgató főorvos haladéktalanul megteszi azokat az intézkedéseket, amelyek a beteg törvényes képviselőtének biztosítása érdekében szükségesek.

A kényszergyógykezelés felülvizsgálata

322. §

(1) A Be. 566. § (1) bekezdése alapján a betegnek az IMEI-be történő befogadása napjától számított harmadik hónap folyamán a főigazgató főorvos a beteg állapotára vonatkozó részletes kórrajz-kivonatot küld a kényszergyógykezelés felülvizsgálatára illetékes bíróságnak. Ezt az eljárást a kényszergyógykezelés megszűnéséig vagy megszüntetéséig hathavonta meg kell ismételni.

(2) Ha a kényszergyógykezelést ideiglenes kényszergyógykezelés előzte meg, és annak végrehajtását nem szakították meg, az (1) bekezdés szerinti időtartamot az ideiglenes kényszergyógykezelés megkezdésétől kell számítani, azonban a szakvéleményt legkorábban a kényszergyógykezelést elrendelő ítélet jogerőre emelkedésétől számított három hónap elteltével kell a bíróságnak megküldeni.

(3) A betegnek a bíróság előtti megjelenéséről – egészségi állapota alapján – a főigazgató főorvos dönt, akadály esetén haladéktalanul értesíti az eljáró bíróságot.

(4) Ha a bíróság a kötelező felülvizsgálat során, vagy a főigazgató főorvos előterjesztése, vagy az arra jogosult indítványa alapján jogerős határozatával a kényszergyógykezelést megszünteti, az erről szóló értesítőlapot haladéktalanul megküldi az IMEI-nek, vagy ha a beteg előállítására sor került, a beteget kísérő biztonsági felügyelőnek adja át, aki visszakíséri az IMEI-be.

A beteg jogai és kötelezettségei

323. §

(1) A beteg a higiéniai feltételeknek megfelelő egészséges elhelyezésre, az egészségi állapotának megfelelő étellemezésre, egészségügyi ellátásra jogosult, a gyógyszerellátás térítés nélkül illeti meg.

(2) A beteg a bíróság határozata szerinti, az IMEI-ben történő kezelést nem utasíthatja vissza. Az egészségügyi ellátás visszautasításának joga csak a kezelés módozatai, az ennek során alkalmazni kívánt beavatkozások tekintetében illeti meg. A beteg joga az ellátást végző orvos megválasztásához az IMEI keretei között korlátozott. Önrendelkezéshez való jogára egyebekben az egészségügyről szóló törvényben foglalt rendelkezéseket kell értelemszerűen alkalmazni.

324. §

(1) A beteg a saját ruháját viselheti.

(2) A beteg pénzletétjének jogszabályban meghatározott részét havonta saját szükségleteire fordíthatja, az ezt meghaladó összegű felhasználást a főigazgató főorvos engedélyezheti. A beteg letétjéből a főigazgató főorvos engedélyével – a vagyoni ügyei vitelében korlátozottan cselekvőképes beteg gondnoka hozzájárulásával – családjának vagy kapcsolattartójának pénzt küldhet.

(3) A beteg részére – kivéve, ha belátási képességének korlátozottsága miatt a bíróság a választójogból kizárta – biztosítani kell, hogy - ha ezzel élni kíván - a választójogát gyakorolhassa. A beteg az IMEI-ben a választási eljárásra vonatkozó jogszabályok szerint jogosult szavazni, a beteg személyazonosságát az IMEI nyilvántartása alapján kell megállapítani.

325. §

(1) A beteg a hozzátartozóival, valamint az általa megjelölt és az IMEI által engedélyezett személyekkel való kapcsolattartás során jogosult

- a) levelezésre – ezen belül elektronikus levelezésre – amelynek során a kapott és a küldött levelek gyakorisága és terjedelme nem korlátozott,
- b) legalább hetenként látogató fogadására,
- c) kétnaponként telefonkészülék használatára hívás céljából, továbbá hetenként telefonhívás fogadására az intézet rendjére figyelemmel, alkalmanként legalább húsz perc időtartamban,
- d) legalább hetenként csomag küldésére és fogadására.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kapcsolattartásról a főigazgató főorvos – az IMEI biztonságára, valamint a beteg állapotára figyelemmel – dönt.

(3) A beteg állapotára tekintettel a látogatás későbbi időpontra halasztható, vagy soron kívüli látogatás engedélyezhető.

(4) A látogatás a kapcsolattartó biztonsága érdekében és a betegnek küldött csomag biztonsági szempontból ellenőrizhető. Az ellenőrzés lehetőségéről a beteget tájékoztatni kell.

326. §

Az elítélt vallásgyakorlását szabályozó rendelkezéseket a betegre azzal a kiegészítéssel kell alkalmazni, hogy a beteg vallási szertartáson való részvétele akkor is korlátozható vagy megtiltható, ha jelenléte a saját vagy mások életére, testi épségére vagy egészségére jelentős veszélyt jelent.

327. §

(1) Annak a betegnek, akinek gyógyulását, munkaképessége megtartását, vagy fejlesztését vagy szakmai átképzését ez várhatóan előmozdítja, munkaterápiás foglalkoztatást kell biztosítani.

(2) A betegek munkaterápiás foglalkoztatását az IMEI elsősorban intézet-fenntartási munka formájában biztosítja. A munkaterápiás foglalkoztatás módját és helyét a főigazgató főorvos állapítja meg, de annak időtartama egy nap a két órát, egy heti viszonylatban a tíz órát nem haladhatja meg.

(3) A beteget a munkaterápiás foglalkoztatás vagy szakképzés keretében tanúsított munkakészségéhez és munkájához mérten – terápiás célból – havonként jutalomban kell részesíteni; esetenként soron kívül is jutalmazható. A jutalom mértékét a főigazgató főorvos állapítja meg.

328. §

(1) A beteg

- a) köteles az IMEI rendjét megtartani,
- b) munkához való jogát nem gyakorolhatja, kizárólag munkaterápiás foglalkozásban vehet részt, de sem erre, sem egyéb munkavégzésre nem kötelezhető,
- c) nem fenyegethető.

(2) A kényszergyógykezelés alatt álló nő és gyermeke együttes elhelyezése nem engedélyezhető. Ha a gyermekével együtt elhelyezett elítélt nőnek a kényszergyógykezelése válik szükségessé, az együttes elhelyezést meg kell szüntetni.

(3) A beteg az IMEI-nek okozott kárért a polgári jog szabályai szerint felel, de a főigazgató főorvos méltánylást érdemlő esetben eltekinthet a kártérítési igény érvényesítésétől.

Kényszerítő eszközök alkalmazása

329. §

(1) A beteggel szemben az egészségügyi jogszabályokban meghatározott okok miatt és az ott meghatározott módokon van helye korlátozó intézkedések alkalmazásának.

(2) A beteggel szemben a szabadságvesztés végrehajtása során alkalmazható kényszerítő eszközök közül kizárólag korlátozott testi kényszer alkalmazható, és csak abban az esetben, ha az IMEI-ből vagy a felügyelet mellett az intézeten kívüli tartózkodása színhelyéről az engedély nélküli távozását másként nem lehet megakadályozni. Korlátozott testi kényszernek minősül a megfogas és a lefogás.

Az IMEI elhagyása

330. §

(1) A beteg az IMEI-t csak vizsgálata, szűrővizsgálata, gyógykezelése, rehabilitációja érdekében, orvosilag indokolt esetben, felügyelettel hagyhatja el.

(2) A beteg felügyelettel

a) meglátogathatja – orvos által igazoltan – súlyos beteg hozzátartozóját,

b) részt vehet a hozzátartozója temetésén, vagy ha a temetésen nem vett részt, az azt követő harminc napon belül – a hozzátartozó sírjánál kegyeletét leróhatja.

(3) Az IMEI (2) bekezdés szerinti okból történő elhagyását a főigazgató főorvos indokolt esetben határozattal – a beteg állapotától függően – kivételesen megtagadhatja.

(4) A beteg, az egészségügyi és a biztonsági kockázatok gondos mérlegelésével, a főigazgató főorvos engedélyével részt vehet rehabilitációját, személyiségének fejlődését biztosító programokon.

Adaptációs szabadság

331. §

(1) A beteg gyógyulása érdekében, ha a kényszergyógykezelés megkezdésétől hat hónap eltelt, a jogszabályban meghatározottak szerint felállított adaptációs bizottság javaslatára a főigazgató főorvos engedélyével adaptációs szabadságra bocsátható. Az engedély megadásáról a törvényes képviselőt értesíteni kell.

(2) Az adaptációs szabadság tartama legfeljebb harminc nap, amely egy alkalommal legfeljebb harminc nappal meghosszabbítható. Adaptációs szabadság több alkalommal is engedélyezhető.

(3) Ha a kényszergyógykezelést megelőzően a beteggel szemben ideiglenes kényszergyógykezelést foganatosítottak, az adaptációs szabadság feltételeként megállapított határidőt az ideiglenes kényszergyógykezelés végrehajtásának kezdőnapjától kell számítani.

(4) Az adaptációs szabadság a beteg gondozására alkalmas és azt írásban vállaló személynél tölthető el. A beteg a gondozását vállaló személy kíséretében bocsátható adaptációs szabadságra.

(5) Az adaptációs szabadságon lévő beteg köteles a főigazgató főorvos által meghatározott időpontban vagy időközönként, külön rendelkezés hiányában a szabadság megkezdésétől számítva kéthetenként orvosi ellenőrzésen megjelenni. Az orvosi ellenőrzésen való megjelenés elmulasztása esetén az adaptációs szabadságot a főigazgató főorvos megszüntetheti.

(6) Ha az orvosi ellenőrzés során a beteg állapotának romlását állapítják meg, az orvos vagy a beteg gondozását vállaló személy javaslatára haladéktalanul intézkedni kell – az állami mentőszolgálat útján – a beteg visszaszállításáról.

(7) Az (5) bekezdés szerinti kötelezettségről és elmulasztásának lehetséges következményeiről a beteget és a gondozását vállaló személyt írásban ki kell oktatni.

Rendkívüli események

332. §

(1) A kényszergyógykezelés végrehajtása során bekövetkezett rendkívüli eseményről haladéktalanul értesíteni kell a törvényességi felügyeletet ellátó ügyészt.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában rendkívüli eseménynek minősül minden olyan esemény, amely az IMEI rendjét súlyosan sérti vagy veszélyezteti, így különösen az intézet területén megvalósult bűncselekmény, a beteg engedély nélküli távozása, öngyilkossági kísérlete, balesete vagy halála.

(3) Ha a beteg az IMEI-ből engedély nélkül távozik, vagy az intézeten kívül felügyelettel vagy adaptációs szabadságon való tartózkodása során ismeretlen helyre távozik a főigazgató főorvos haladéktalanul a rendőrséghez fordul a körözés elrendelése végett.

Előállítás

333. §

Ha bíróság vagy az ügyész a beteg előállítása iránt intézkedik, a főigazgató főorvos a beteg egészségi állapota alapján dönt az előállításról. Ha a beteg előállítása nem teljesíthető, az elrendelöt erről haladéktalanul értesíteni kell.

Elbocsátás az IMEI-ből

334. §

(1) A beteget azon a napon kell elbocsátani az IMEI-ből, amelyen a kényszergyógykezelés megszüntetéséről a bíróság értesítőlapja az IMEI-be megérkezik.

(2) A súlyos beteg vagy önálló életvitelre képtelen beteg elbocsátása előtt kellő időben értesíteni kell a törvényes képviselőt, a gondozásra vagy egyéb ellátására kötelezett személyt, és gondoskodni kell az elbocsátott hazaszállításáról, vagy szükség esetén kezdeményezni kell a megfelelő gyógyintézetben vagy a személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátást nyújtó intézményben történő elhelyezését. A szükséges intézkedéseket a főigazgató főorvos teszi meg.

335. §

Az elbocsátott betegről két példányban részletes kórrajz-kivonatot kell küldeni a lakóhelye szerint illetékes pszichiátriai szakintézménynek.

XXV. Fejezet **A JAVÍTÓINTÉZETI NEVELÉS VÉGREHAJTÁSA**

336. §

Általános rendelkezések

(1) A javítóintézeti nevelés végrehajtása során a fiatalkorúval szemben emberi méltósága tiszteletben tartásával, életkori szükségletei figyelembevételével kell bánni, és a törvényben meghatározott korlátozások kivételével gondoskodni kell jogai megkülönböztetés nélküli biztosításáról és védelméről.

(2) A javítóintézeti nevelés végrehajtása alatt a törvényes képviselő gondozási és nevelési joga szünetel, ez a jog a javítóintézet igazgatóját (a továbbiakban: igazgató) illeti meg.

(3) A törvényes képviselőt és a szülőt tájékoztatni kell az őket érintő szabályokról, különösen a levelezés, a csomagküldés, a telefonbeszélgetés, a látogatás rendjéről, valamint a fiatalkorú eltávozására, szabadságra menetelének lehetőségéről.

(4) A törvényes képviselő, a szülő, vagy a fiatalkorú gondozója a fiatalkorú nevelése, gondozása érdekében együttműködésre köteles a javítóintézettel. Ennek keretében köteles tájékoztatni a javítóintézetet a fiatalkorú esetleges egészségügyi problémájáról, korábbi gyógykezeléséről.

(5) A fiatalkorú neveléséhez és a társadalomba való beilleszkedésének elősegítéséhez igénybe kell venni a gyámhatóságnak, a pártfogó felügyelőnek, az erre szakosodott szociális, karitatív és öntevékeny szervezeteknek, valamint a fiatalkorú szülőjének, gyámjának, vagy más hozzátartozójának a közreműködését.

(6) E Fejezet alkalmazásában fiatalkorú alatt érteni kell a tizennyolcadig életévét betöltött, de huszonegyedik életévét meg nem haladott javítóintézeti neveltet is.

A javítóintézeti nevelés célja és felügyelete

337. §

(1) A javítóintézetben folyó nevelés célja a fiatalok társadalmi beilleszkedésének elősegítése, ennek érdekében beilleszkedési zavarai enyhítése, pszichés állapota rendezése, iskolázottsága, szakmai képzettsége fejlesztése, az alapvető erkölcsi normák elfogadtatása, az egészséges életmódra való felkészítése. A nevelés során kiemelten kell foglalkozni az alkohol és a kábítószer veszélyeivel, a szexuális élet problémáival.

(2) A javítóintézetben olyan kompenzáló és korrigáló nevelést kell a fiatalok számára biztosítani, amely egyidejűleg törekszik a fiatalok megelőző életútja hiányainak pótlására és a fiatalok bűnelkövetésének hátterében rejlő hibás viszonyulási rendszer kijavítására.

338. §

(1) A javítóintézeti nevelést a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter felügyelete és közvetlen irányítása alatt álló javítóintézet hajtja végre. A javítóintézet biztonságával összefüggésben a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter – az érintett miniszter általános felügyeleti jogát nem érintve – szakfelügyeletet gyakorol.

(2) A javítóintézet házirendjét, biztonsági követelményeit – különös tekintettel a zárt jellegű javítóintézeti részleg rendjére – a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter felügyelete alá tartozó, a fiatalok elítéltek szabadságvesztésének végrehajtását biztosító bv. intézetek szakmai tapasztalatai felhasználásával, azokkal együttműködve alakítja ki.

A végrehajtás rendje

339. §

(1) A javítóintézeti nevelést e törvény és a javítóintézetek rendtartásról szóló jogszabályban meghatározott intézeti rend szerint kell végrehajtani. A javítóintézet belső életének rendjét a házirend tartalmazza, amit az igazgató állapít meg.

(2) A fiatalok gondozását és nevelését a javítóintézetek működése során irányadó szakmai szabályokban meghatározott elvek szerint kialakított kisközösségekben kell biztosítani.

(3) A nevelő egyéni nevelési tervet készít a fiatalok számára a befogadásakor készített szakértői vizsgálatok megállapításai, családi kapcsolatairól szerzett tájékoztatás, a javítóintézetbe kerülése előtt készített pedagógiai, pszichológiai vélemények, valamint a befogadást követően tapasztalt viselkedése és az egyéni beszélgetések során szerzett információk figyelembevételével. Ha a fiataloknak egyéni pszichológiai gondozásra is szüksége van, a pszichológus egyéni gondozási tervet készít.

(4) A javítóintézet rendjének fenntartása érdekében gondoskodni kell – az ébresztőtől a takarodóig – a fiatalok folyamatos felügyeletéről, tevékenysége irányításáról, valamint éjszakai nyugalma biztosítása érdekében a hálótermek rendszeres ellenőrzéséről.

(5) A javítóintézetben folyó oktatást, képzést úgy kell megszervezni, hogy az alkalmas legyen a fiatalok iskolai hiányosságának pótlására, megkezdett tanulmányai folytatására, és a munkaerőpiaci esélyeit növelő képzettség megszerzésére.

(6) Különös gondot kell fordítani a gyógypedagógiai nevelésre szoruló és a személyiségzavarban szenvedő fiatalok gyógyítására, sajátos nevelésére és oktatására.

340. §

(1) A javítóintézet a befogadáskor

- a) a fiatalot nyilvántartásba veszi, és személyi adatlapot állít ki róla,
- b) a fiatalról arcképmást készít, ami a ki-és belépés ellenőrzése érdekében kiállítandó javítóintézeti azonosító kártyán használható.

(2) A javítóintézeti kártya igazolja a fiatal személyazonosságát.

(3) A fiatal a javítóintézetben nem tarthat magánál olyan tárgyat,

- a) amelynek birtoklása a közbiztonságot veszélyezteti vagy jogszabályba ütközik;
- b) amely a javítóintézet rendjét, biztonságát, valamint ezek fenntartását és ellenőrzését, saját vagy mások életét, testi épségét és egészségét veszélyezteti,
- c) amely alkalmas arra, hogy használatával a fiatal – önállóan vagy másokkal közösen – bűncselekményt kövessen el, vagy – amennyiben ellene büntetőeljárást folytatnak – a büntetőeljárás eredményességét veszélyeztesse.

Elkülönítés

341. §

(1) A javítóintézeti nevelés végrehajtása során el kell különíteni a fiúkat a lányoktól.

(2) A fiatalok életkoruk, továbbá egészségügyi és nevelési szempontok szerint csoportosíthatók.

(3) A tizenhatodik életévüket be nem töltött és a tizenhatodik életévüket betöltött javítóintézeti nevelteket a javítóintézetben külön lakóegységben kell elhelyezni, kivéve, ha a fiatal érdekében az igazgató ettől eltérően rendelkezik.

A javítóintézeti nevelés kezdő napja és a tájékoztatás

342. §

(1) A javítóintézeti nevelés a javítóintézetbe való befogadás első napjával kezdődik.

(2) A fiatalot a befogadást követő nyolc napon belül tájékoztatni kell a javítóintézeti nevelés kezdő napjáról, vagy az elbocsátás várható időpontjáról.

Az elhelyezés és ellátás

343. §

(1) A befogadott fiataikorú elhelyezésére a javítóintézet befogadó csoportot működtet, ahol a fiataikorú a végleges csoportba helyezéséről szóló döntés meghozataláig – legfeljebb azonban egy hónapig – tartózkodik.

(2) A fiataikorú személyiségének, értelmi képességeinek, egészségi állapotának a feltárása érdekében a javítóintézet – jogszabályban meghatározott működési rend szerint – szakértői csoportot működtet, amelynek pszichológus, gyógypedagógus és orvos tagja végzi el a befogadáskor a szükséges vizsgálatokat.

(3) A szakértői csoport a vizsgálat eredményei alapján javaslatot tesz a javítóintézet igazgatójának a fiataikorú végleges csoportba helyezésére és jelzi, ha a fiataikorú fogyatékosága miatt gyógypedagógiai nevelésre szorul, vagy személyiségzavara, egészségi állapota miatt sajátos nevelést, oktatást, gyógyítást igényel.

(4) A végleges csoportba helyezésről az igazgató, vagy e feladattal megbízott helyettese dönt.

(5) A javítóintézet a fiataikorú részére teljeskörű ellátást biztosít és ellátja a fiataikorú gondozását, nevelését és felügyeletét. A javítóintézeti nevelés végrehajtása során gondoskodni kell a fiataikorú oktatásáról, képzéséről, munkafoglalkoztatásáról, továbbá a művelődési, a sportolási és megfelelő szabadidős tevékenység feltételeiről.

A fiataikorúnak és gyermekének együttes elhelyezése

344. §

(1) A fiataikorú kérelmére gyermeke vele együtt helyezhető el a javítóintézetnek erre a célra létrehozott részlegében, a kérelemről az igazgató dönt.

(2) Az együttes elhelyezés akkor engedélyezhető, ha

- a) a fiataikorú nyilatkozik arról, hogy vállalja gyermeke gondozását,
- b) a gyermek törvényes képviselője hozzájárul a gyermek javítóintézetben történő elhelyezéséhez.

(3) A fiataikorú és a gyermek együttesen nem helyezhető el, ha

- a) a bíróság a szülői felügyeletet a fiataikorú valamennyi gyermekével kapcsolatosan megszüntette,
- b) a fiataikorú ellen a gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt eljárás indult,
- c) a fiataikorú egészségi állapota miatt a gyermek gondozását, nevelését nem tudja ellátni. Ez utóbbi esetben, ha az anya a gyermeket szoptatja, a gyermek a javítóintézet gyermekörletén elhelyezhető.

(4) A gyermeke gondozását ellátó fiataikorú számára olyan napirendet kell előírni, amely lehetővé teszi a gyermeke gondozásával kapcsolatos feladatainak az ellátását. Arra az időre, amíg a fiataikorú iskolai oktatáson, szakképzésen vagy más fejlesztő foglalkozáson vesz részt, a gyermeke felügyeletéről a javítóintézet gondoskodik.

(5) Az állapotos és a kisgyermekes elítélt nők az egészségét védő és a gyermek fejlődését szolgáló, e törvényben nem szabályozott jogai nem korlátozhatók. Ha a szülésre a javítóintézeti nevelés végrehajtása alatt kerül sor, és az együttes elhelyezést kizáró ok nem áll fenn, a gyermeket egyéves koráig az anyjával együtt kell elhelyezni.

(6) A gyermek felett szülői felügyeletet gyakorló vagy a gyermekkel kapcsolattartásra jogosult másik szülő, valamint a gyám részére heti egy alkalommal a kapcsolattartást és a gyermek fejlődéséről a megfelelő tájékoztatást biztosítani kell.

A fiataikorú alapvető jogai és kötelezettségei

345. §

A javítóintézeti nevelés végrehajtása alatt a fiataikorú az Alaptörvényben meghatározott alapvető jogait és a jogszabályok által biztosított egyéb jogosultságait a javítóintézeti nevelés végrehajtása során is gyakorolhatja és kötelességeit a javítóintézeti nevelés során is köteles teljesíteni, kivéve, ha azok szüneteléséről, vagy korlátozásáról az ítélet vagy törvény rendelkezik.

A fiataikorú jogainak szünetelése

346. §

A javítóintézeti nevelés végrehajtása alatt szünetel a fiataikorú

- a) a szabad mozgáshoz való joga,
- b) a tartózkodási hely szabad megváltoztatásához való joga,
- c) a békés gyülekezéshez való joga,
- d) a sztrájkhoz való joga.

A fiataikorú jogainak korlátozása

347. §

(1) A javítóintézeti nevelés végrehajtása alatt a fiataikorú

- a) munkához való joga, vagy a foglalkozás szabad megválasztásához való joga,
- b) művelődéshez való joga és tanszabadsága,
- c) önrendelkezéshez való joga, és a szabad orvos- és egészségügyi szolgáltató megválasztásához való joga,
- d) kegyeleti joga,
- e) – ha nagykorúságot szerzett – szülői felügyeletei joga,
- f) egyesülési joga,
- g) tulajdonhoz való joga,
- h) vállalkozáshoz való joga,
- i) pihenéshez, szabadidőhöz és rendszeres fizetett szabadsághoz való joga,
- j) vallási és lelkiismereti szabadsága,
- k) magántitokhoz való joga,
- l) általános cselekvési szabadsága a szünetelő jogokra való tekintettel törvényben meghatározott korlátozásoknak megfelelően gyakorolható.

A fiatalok jogainak biztosítása

348. §

(1) A javítóintézeti nevelés végrehajtása alatt a fiatalok e törvény szerint jogosult

- a) személyi biztonságának és a tulajdonhoz fűződő jogainak a védelmére,
- b) életkori szükségleteihez igazodó ellátásra, gondozásra és felügyeletre,
- c) megfelelő ruházat biztosítására,
- d) kapcsolattartásra hozzátartozóival, valamint harmadik személyekkel és szervezetekkel,
- e) vallási vagy lelkiismereti meggyőződésének szabad megválasztására, annak kinyilvánítására és gyakorlására; az egyház lelkészének, vagy más képviselőjének lelki gondozására és a velük való – a javítóintézettel egyeztetett időpontban – ellenőrzés nélküli érintkezésre,
- f) munkavégzése után – annak mennyiségének és minőségének – megfelelő, a javítóintézeti rendtartásban meghatározott díjazására,
- g) külön törvényben meghatározott egészségügyi és mentálhigiénés ellátásra.

(2) A fiatalok részére – személyiségük fejlesztése érdekében – egyéni és csoportos foglalkozásokat, valamint különféle – intézeten belüli, vagy intézeten kívüli – programokat kell szervezni, vagy biztosítani. A javítóintézet különösen az alábbi programokat és foglalkozásokat biztosítja:

- a) hetente legalább két alkalommal sport- vagy művészeti, vagy egyéb szabadidős-foglalkozás,
- b) a fiatalok egyéni nevelési tervével összhangban a személyiségfejlesztő, az elbocsátás utáni életre felkészítő programok, életvezetési, vagy munkahely-keresési tréning,
- c) a családi kapcsolatok fenntartására, helyreállítására irányuló programok,
- d) személy elleni erőszakos, valamint nemi erkölcs elleni bűncselekményt elkövető, önként jelentkező fiatalok számára intenzív kognitív terápia.

(3) A javítóintézeti nevelés végrehajtása során a fiatalok személyiségi jogainak védelmét a végrehajtásban közreműködő, vagy azt segítő szervezeteknek és személyeknek is biztosítaniuk kell.

349. §

(1) A javítóintézeti nevelés végrehajtása során a fiatalok köteles – különösen –

- a) az intézkedés végrehajtásának rendjét, az intézet házirendjét, biztonsági és higiéniai követelményeit megtartani,
- b) javítóintézetben az igazgató által kijelölt csoportban nevelkedni,
- c) a javítóintézet elhagyásához engedélyt kérni,
- d) tankötelezettségét a közoktatásról szóló törvényben meghatározott életkorig, vagy a közoktatásról szóló törvényben meghatározott feltételek fennállása esetében, azt követően is folytatni,
- e) alávetni magát a szükséges orvosi vizsgálatnak és gyógykezelésnek, az invazív eljárásra az egészségügyi jogszabályokat kell alkalmazni,
- f) a gondozása és az eredményes nevelése érdekében a javítóintézet dolgozóival együttműködni,
- g) a katasztrófa-helyzet elhárításához szükséges tevékenységben közreműködni,
- h) az általa okozott kárt a polgári jog szabályai szerint megtéríteni.

(2) A fiatalkorú a nevelés keretében – a házirendben foglaltak szerint – köteles közreműködni a háló és az egyéb közös helyiségek takarításában, környezete rendben tartásában. Ezt a tevékenységet a fiatalkorú díjazás nélkül végzi a 137. § szerinti időtartamban.

A fiatalkorú kapcsolattartása

350. §

(1) A javítóintézet szorgalmazza, hogy a fiatalkorú kapcsolattartásra jogosult hozzátartozóival megfelelő kapcsolatot tartson, azokat fejlessze, egyben elősegíti, hogy az átmeneti vagy tartós nevelt kapcsolata ne szakadjon meg a gondozást korábban ellátó gyermekotthonnal vagy nevelőszülővel.

(2) A fiatalkorúnak a hozzátartozóján kívüli más személlyel való kapcsolattartása a fiatalkorú fejlődése, nevelése érdekében korlátozható, amiről az igazgató dönt.

(3) Az intézet a kapcsolattartásra jogosult személyekről a 78. § szerint nyilvántartást vezet.

(4) A fiatalkorú kapcsolattartásának formái:

- a) levelezés,
- b) csomagküldés,
- c) telefonbeszélgetés,
- d) internet-használat,
- e) látogatás,
- f) kimenő,
- g) eltávozás,
- h) szabadság.

A levelezés

351. §

(1) A levelezés korlátlan gyakorisággal és terjedelemben történhet. A fiatalkorú által írt, vagy a részére érkezett levelet legkésőbb két napon belül továbbítani, vagy kézbesíteni kell.

(2) Elektronikus levelezésre hetente háromszor, alkalmanként húsz perc, internetkapcsolat nélküli számítógép használat formájában jogosult.

(3) A levelezés biztonsági szempontból, tartalmilag – szűrőpróbaszerűen – ellenőrizhető. Az ellenőrzés célja annak megakadályozása, hogy a fiatalkorú a biztonságát vagy az intézmény biztonságos működését sértő vagy veszélyeztető eszközökhöz, információhoz jusson, vagy ilyen információt továbbítson. Az ellenőrzés lehetőségéről a fiatalkorút tájékoztatni kell.

(4) Ha az ellenőrzés során a biztonságot sértő tárgyat vagy információt találnak, a levél nem továbbítható, vagy kézbesíthető. A levél továbbításának, vagy kézbesítésének a megtagadását a fiatalkorúval közölni kell.

(5) A fiatalkorúnak a hatóságokkal, nemzetközi szervezetekkel, az alapvető jogok biztosával, valamint a védővel való levelezése tartalmilag nem ellenőrizhető. Ha alapos indok merül fel arra, hogy a fiatalkorú részére érkező, vagy az által küldött levél nem a címzésben megjelölt hatóságtól, nemzetközi szervezettől, az alapvető jogok biztosától, vagy a védőtől származik, vagy nem ezeknek szól, azt a fiatalkorú jelenlétében – jegyzőkönyv egyidejű felvétele mellett – kell felbontani. Az ellenőrzés csak a feladó, illet a címzett azonosítására szolgálhat.

(6) A levelezés ellenőrzése szempontjából nemzetközi szervezetnek az a szervezet minősül, amelynek tevékenysége az emberi jogok érvényesülésének vizsgálatára – nemzetközi szerződés alapján – kiterjed.

A telefonbeszélgetés

352. §

(1) A fiatalkorú telefonkészülék használatára hetente két alkalommal legalább tíz perc időtartamban jogosult. A fiatalkorú a javítóintézet által kijelölt telefonkészüléket használhatja.

(2) A telefonbeszélgetés ellenőrizhető, vagy biztonsági okból félbeszakítható. Az ellenőrzés, vagy a félbeszakítás lehetőségéről a fiatalkorút tájékoztatni kell.

Internet-használat

353. §

A fiatalkorú szűrt tartalmú internet-szolgáltatás használatára hetente egy alkalommal harminc perc időtartamban jogosult.

A csomagküldés

354. §

A fiatalkorú részére küldött csomagot a fiatalkorú a csoportnevelő jelenlétében bontja fel, aki ellenőrzi, hogy a csomag nem tartalmaz-e az intézet rendjét, a fiatalkorú vagy társai egészségét, biztonságát veszélyeztető tárgyat.

A látogatás

355. §

(1) A kapcsolattartók általi látogatást a fiatalkorú részére kéthetente egy alkalommal kell engedélyezni, legalább harminc perc és legfeljebb két óra időtartamban.

(2) A látogatást az intézet erre kijelölt helyiségében kell lebonyolítani. A fiatalkorút egy időben négy személy látogathatja.

(3) A látogatók élelmiszeren kívül egyéb tárgyat csak engedéllyel adhatnak át a fiatalkorúnak.

(4) A látogatás félbeszakítható, ha a fiatalkorú vagy látogatója a látogatás rendjét megsérti, és a szabálysértő viselkedéssel figyelmeztetés ellenére sem hagy fel. A látogatást félbe kell szakítani, ha a fiatalkorú vagy látogatója magatartása az intézet biztonságát közvetlenül sérti, vagy veszélyezteti.

(5) Az igazgató indokolt esetben rendkívüli látogatást is engedélyezhet.

(6) Egyház, civil szervezet vagy karitatív szervezet képviselője részéről a fiatalkorú hetente egyszer jogosult látogató fogadására.

A kimenő

356. §

(1) Kimenő hetente egyszer, legalább két óra és legfeljebb tizenkettő óra időtartamban engedélyezhető, ha a fiatalkorú legalább egy hónapja a javítóintézetben tartózkodik.

(2) A kimenő időtartama a javítóintézeti nevelés tartamába beszámít.

Az eltávozás

357. §

(1) Eltávozás kéthetente, egy évben összesen harminc nap terjedelemben, alkalmanként legalább két napra, de legfeljebb öt napra engedélyezhető, amelybe az utazás időtartama is beszámít. Az első eltávozásra a befogadást követő két hónap elteltével kerülhet sor.

(2) Az eltávozás időtartama a javítóintézeti nevelés tartamába beszámít.

Szabadság

358. §

(1) Szabadság – a tanítási év rendjéhez igazodóan – évente összesen két alkalommal, az iskolai téli szünet idején legfeljebb tíz napra, az iskolai nyári szünet alatt legfeljebb huszonegy nap időtartamban engedélyezhető, feltéve, hogy a fiatalkorú legalább két hónapja a javítóintézetben tartózkodik. Kivételesen, legfeljebb egy hétre, az a fiatalkorú is hazaengedhető, aki egy hónapja tartózkodik az intézetben.

(2) A szabadság engedélyezése előtt be kell szerezni a fiatalkorút a szabadság alatt fogadó szülő, gyám vagy más hozzátartozó nyilatkozatát arról, hogy a fiatalkorú lakhatását, ellátását, felügyeletét ez idő alatt biztosítja, továbbá vállalja az utazás költségeit, és gondoskodik a fiatalkorú visszatéréséről az intézetbe.

(3) Az utazás költségei a fiatalkorú kérelmére zsebpénzéből vagy letéti pénzéből is biztosíthatók. Ha az utazás költségei sem az előző módon, sem a fogadó szülő, gyám vagy más hozzátartozó által nem biztosítottak, azokat a javítóintézet megelőlegezheti.

(4) Az szabadságon töltött idő a javítóintézeti nevelés tartamába beszámít.

Rendkívüli eltávozás

359. §

(1) A hozzátartozó igazolt súlyos betegsége vagy halála esetén az igazgató – a 357. § szerinti eltávozáson kívül – öt nap rendkívüli eltávozást engedélyezhet, amelybe az utazás ideje is beszámít.

(2) A rendkívüli eltávozás időtartama a javítóintézeti nevelés tartamába beszámít.

A javítóintézetből engedéllyel történő távollétre vonatkozó szabályok

360. §

(1) A fiataikorú az intézeten kívül az igazgató engedélyével vehet részt istentiszteleten.

(2) A fiataikorú és törvényes képviselője közös kérelmére, valamint a közoktatási vagy szakképzési intézménynek a fiataikorú felvételére kötelezettséget vállaló nyilatkozata alapján az igazgató engedélyezheti, hogy a fiataikorú a javítóintézetben kívül folytassa a tanulmányait.

(3) Ha a javítóintézetben a szükséges orvosi ellátás nem biztosítható, a fiataikorú gyógyulása érdekében, szakorvosi vizsgálat és javaslat alapján az igazgató engedélyezheti, hogy a fiataikorú tartósan a javítóintézetben kívül töltsse azt az időt, amely a gyógyulásához szükséges.

(4) Ha a kábítószer-élvező fiataikorúval szemben a vádemelést elhalasztották és más ügyben javítóintézeti nevelést tölt, az igazgató gondoskodik arról, hogy – ha a javítóintézetben ennek feltételei nem biztosítottak – a fiataikorú a javítóintézetben kívül kábítószer-függőséget gyógyító kezelésen vegyen részt, vagy kábítószer-használatot kezelő más ellátásban vagy megelőző-felvilágosító szolgáltatásban részesüljön. E feladatok ellátása során a javítóintézet a pártfogó felügyelővel együttműködik.

Kényszerítő eszköz alkalmazása

361. §

(1) Kényszerítő eszköz előzetesen letartóztatott fiataikorúval szemben akkor alkalmazható, ha

- a) a javítóintézet rendjét, biztonságát sértő vagy veszélyeztető magatartást tanúsít,
- b) bármely személy életét, testi épségét, személyes szabadságát sérti, vagy veszélyezteti,
- c) szökés vagy bűncselekmény megakadályozása érdekében szükséges.

(2) A kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell.

(3) Az előzetesen letartóztatott fiataikorúval szemben kényszerítő eszközként testi kényszer alkalmazható az (1) bekezdésben meghatározott esetekben az intézkedéssel szembeni ellenállás megtörésére. Testi kényszerként megfogás, lefogás, ellökés, elvezetés, önvédelmi fogás alkalmazható.

(4) Testi kényszer az igazgató, vagy távollétében az ügyeletes vezető rendelkezése alapján alkalmazható. Testi kényszerszert az előzetesen letartóztatott fiataikorúval szemben a javítóintézeti rendész alkalmazhat.

(4) Kényszerítő eszköz nem alkalmazható a magatehetetlen személlyel szemben. A tizennegyedik életévét be nem töltött fiataikorúval szemben kizárólag korlátozott testi kényszer alkalmazható. Korlátozott testi kényszernek minősül a lefogás, megfogás.

(5) Nincs helye kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört vagy az intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

(6) A kényszerítő eszköz alkalmazását az igazgatónak haladéktalanul jelenteni kell. A kényszerítő eszköz alkalmazásának a jogszerűségét az igazgató köteles megvizsgálni.

(7) A jogszerűtlennek minősített kényszerítő eszköz használatáról a büntetés-végrehajtás törvényességi felügyeletet ellátó ügyészt nyolc napon belül, ha a kényszerítő eszköz használata testi sérülést vagy halált okozott, haladéktalanul értesíteni kell.

Biztonsági intézkedések

362. §

(1) Az előzetes letartóztatás javítóintézetben történő végrehajtása esetén fiataikorúval szemben biztonsági intézkedésként

- a) biztonsági ellenőrzés, vizsgálat és szemle, személyes használati tárgyainak és ruházatának átvizsgálása, csomag átvizsgálása, valamint elektronikus megfigyelési eszköz alkalmazható,
- b) biztonsági elkülönítése rendelhető el.

(2) A biztonsági elkülönítést a fiataikorú felügyeletét ellátó dolgozó kezdeményezésére, az igazgató, vagy távollétében az ügyeletes vezető írásban rendelheti el. Az elrendelésről értesíteni kell a büntetés-végrehajtás törvényességi felügyeletét ellátó ügyészt.

(3) A biztonsági elkülönítés elrendelésével egyidejűleg intézkedni kell a fiataikorú haladéktalan orvosi vizsgálatáról. A biztonsági elkülönítés az orvos által szükségesnek tartott ideig, de legfeljebb huszonnégy óráig tarthat. Ha a fiataikorú magatartása ezt követően sem rendeződik, a pszichiátriai kezelését a pszichiáter szakorvos rendelkezése szerint a biztonsági elkülönítőben, vagy az intézet egészségügyi részlegén vagy fekvőbeteg-ellátó intézményben folytatni kell.

(4) A pszichiátriai kezelés a biztonsági elkülönítőben legfeljebb negyvennyolc óráig tarthat.

(5) A biztonsági elkülönítőt úgy kell kialakítani, hogy a biztonsági elhelyezés ideje alatt a fiataikorú ne tehessen kárt magában.

(6) A javítóintézet rendje megtartásának és a házirend betartásának ellenőrzése végett a fiataikorú orvosi vizsgálat alá vonható, azzal hogy testüreg vizsgálatára csak egészségügyi okból kerülhet sor, és azt csak orvos végezheti.

Rendkívüli esemény

363. §

(1) A javítóintézeti nevelés végrehajtása során bekövetkezett rendkívüli eseményről haladéktalanul értesíteni kell a büntetés-végrehajtás törvényességi felügyeletét ellátó ügyészt.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában rendkívüli eseménynek minősül minden olyan esemény, amely a javítóintézet rendjét súlyosan sérti vagy veszélyezteti, így különösen a fiataikorú szökése, az intézet területén elkövetett bűncselekmény, a fiataikorú biztonsági elkülönítése, öngyilkossági kísérlete, balesete, halála.

A javítóintézeti nevelés félbeszakítása

364. §

(1) A javítóintézeti nevelést fontos okból – a fiataikorú személyi vagy családi körülményei, egészségi állapota miatt – egy évben tíz naptól három hónapig terjedő időtartamra az igazgató félbeszakíthatja. A félbeszakítás engedélyezéséről, vagy a kérelem elutasításáról határozatot kell hozni.

(2) Ha a fiataikorú egészségi állapota indokolja, az (1) bekezdés szerinti félbeszakítás időtartamát a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter legfeljebb – a félbeszakítás (1) bekezdés szerinti engedélyezésétől számított – egy évig meghosszabbíthatja. A félbeszakításról való döntés érdekében a javítóintézet előterjesztést tesz, amelynek részét képezi az javítóintézet orvosának a fiataikorú egészségi állapotára vonatkozó véleménye.

(3) A félbeszakítás tartama a javítóintézeti nevelésbe nem számít be.

A fiataikorú előállítás, kihallgatása, kiadása

365. §

(1) Büntetőügyben történő idézés alapján a fiataikorút az intézet a megjelölt helyre és időre előállítja. Értesítésre a fiataikorút akkor kell előállítani, ha megjelenését ő vagy védője kéri.

(2) A fiataikorút az intézetben az ügyész, a nyomozó hatóság vagy hatósági ügyben eljáró más szerv – az igazgatóval egyeztetett időpontban – kihallgathatja. A kihallgatáson történő részvétel céljából megjelenő törvényes képviselőnek, valamint a védőnek az intézetbe történő belépését engedélyezni kell.

(3) A fiataikorú – nyomozási cselekmények lefolytatása, valamint a Bnyt.-ben meghatározott bűnügyi nyilvántartási adat mintavétele céljából – a nyomozó hatóság részére kiadható.

(4) A fiataikorú kiadására a 115. § (3), (5) és (6) bekezdésének rendelkezését kell alkalmazni azzal, hogy a nyomozási cselekmények lefolytatását követően a fiataikorút haladéktalanul vissza kell kísérni az intézetbe. Ha a fiataikorú ellen újabb büntetőeljárás van folyamatban – kivételesen – a bíróság határozattal, legfeljebb öt napra elrendelheti rendőrségi fogdán történő elhelyezését.

(5) A bíróságnak az előzetes letartóztatásról a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig a fiatalkorú – huszonnégy órát meg nem haladó tartamban – az ügyész rendelkezése alapján is elhelyezhető rendőrségi fogdában. Erről az ügyész a bíróságot értesíti.

A fiatalkorú jutalmazása

366. §

(1) A fiatalkorú magatartásáért, vagy a tanulásban, a munkában elért eredményeiért, továbbá rendkívüli helyzetben tanúsított helytállásáért jutalomban részesíthető.

(2) A jutalmazás formái:

- a) a nevelői dicséret,
- b) az igazgatói dicséret,
- c) a tárgyjutalom,
- d) a korábban kiszabott fegyelmi büntetés elengedése vagy enyhítése,
- e) egyéni vagy csoportos kulturális, vagy sportrendezvényen való részvétel engedélyezése,
- f) kimenő engedélyezése,
- g) eltávozás engedélyezése,
- h) szabadság engedélyezése.

(3) A jutalom kimenő havonta egyszer legfeljebb tizenkettő óra időtartamban, a jutalom eltávozás évente két alkalommal legfeljebb öt napra, a jutalom szabadság évente egy alkalommal legfeljebb tíz napra adható. A jutalom kimenő, eltávozás és szabadság a rendes kimenő, eltávozás és szabadság tartamán felül adható, és az a javítóintézeti nevelés tartamába beszámít.

(3) A (2) bekezdés b)-h) pontjában megjelölt jutalmazási forma alkalmazására a javítóintézet igazgatója jogosult.

A fiatalkorú fegyelmi büntetése

367. §

(1) Fegyelmi vétséget követ el a fiatalkorú, ha a kötelességét neki felróható módon megszegi, vagy vét a javítóintézeti rendtartás vagy a javítóintézet házirendje ellen, továbbá ha a javítóintézetből megszökik.

(1) A fegyelmi vétséget elkövető fiatalkorúval szemben a kiszabható fegyelmi büntetések:

- a) az igazgatói megrovás,
- b) az egyes társas szórakozástól, programtól vagy rendezvénytől eltiltás, amely legfeljebb egy hónapra vonatkozhat,
- c) a kimenő megvonása, amely legfeljebb két hónapra vonatkozhat,
- d) az eltávozás megvonása, amely legfeljebb három hónapra vonatkozhat,
- e) a soron következő szabadságból való kizárás,
- f) zárt jellegű javítóintézeti részlegben való elhelyezés.

(3) A (2) bekezdés c) és e) pontjaiban írt fegyelmi büntetések együttesen is alkalmazhatók.

- (4) A (2) bekezdés *f*) pontja szerinti fegyelmi büntetést határozatban kell elrendelni.

A fegyelmi eljárás szabályai

368. §

(1) A fegyelmi vétséget elkövető fiataikorú felelősségét fegyelmi eljárás keretében kell vizsgálni. Az eljárást a fegyelmi vétség elkövetésétől, vagy ismertté válásától, szökés esetén a fiataikorúnak a javítóintézetbe történő visszakerülésétől számított három napon belül meg kell indítani, és öt napon belül be kell fejezni.

(2) A fegyelmi eljárást háromtagú fegyelmi bizottság folytatja le. A fegyelmi eljárásban a fegyelmi eljárás alá vont fiataikorút meg kell hallgatni. A fegyelmi eljárás részletes szabályait külön jogszabály állapítja meg.

(3) A fegyelmi büntetésnek igazodnia kell a vétség súlyához, a fiataikorú személyiségéhez, életkorához, tekintetbe kell venni továbbá a korábbi fegyelmi vétségek számát és súlyát, és hogy a fiataikorú tanúsít-e őszinte megbánást.

(4) A fegyelmi büntetés nem lehet megszégyenítő, megalázó. Kollektív büntetés nem alkalmazható; ha a fegyelmi vétséget csoportosan követték el, az abban részt vevők csak egyénileg büntethetők.

A javítóintézetből történő engedély nélküli eltávozás

369. §

(1) A fiataikorúnak a javítóintézetből, vagy engedélyezett távolléte alatt a kijelölt tartózkodási helyéről való engedély nélküli eltávozása, továbbá az engedélyezett távollét lejártával a javítóintézetbe való vissza nem térése – e Fejezet alkalmazásában – szökésnek minősül. A szökés fegyelmi vétség.

(2) Szökés esetén a javítóintézet jelentést készít, és az igazgató a jelentés megküldésével haladéktalanul előterjesztést tesz a büntetés-végrehajtási bírónak a fiataikorúval szemben körözés vagy elfogatóparancs kibocsátására.

(3) A jelentés tartalmazza a fiataikorú természetes személyazonosító adatait, a büntető határozatot hozó bíróság megnevezését és határozatának számát, keltét, a fiataikorú személyleírását, vélt feltalálási helyét és a szökés körülményeit. A jelentéshez mellékelni kell a fiataikorú fényképét.

(4) A fiataikorúnak a javítóintézetbe való önkéntes visszatéréséről – a körözés vagy az elfogatóparancs visszavonása végett – a büntetés-végrehajtási bírót haladéktalanul, de legfeljebb huszonnégy órán belül értesíteni kell.

- (5) A megszökött fiataikorúval szemben fegyelmi eljárást kell indítani.

- (6) A szökésben töltött idő a javítóintézeti nevelés idejébe nem számít be.

(7) Szökés esetén a fiataikorúnak a javítóintézetbe visszakerülésétől számított két hónapig nem engedélyezhető kimenő, eltávozás, vagy hosszú időtartamú eltávozás.

Zárt jellegű javítóintézeti részleg

370. §

(1) Ha a fegyelmi eljárás során megállapítást nyer, hogy a fiataikorú az intézet rendjét súlyosan megsértette, a fegyelmi bizottság indítványozza az igazgatónak a javítóintézeti tanács (a továbbiakban: intézeti tanács) összehívását.

(2) Az intézeti tanács az eset összes körülményeit és a fiataikorú eddigi intézeti életútját megvizsgálja, a fiataikorút meghallgatja, és javaslatot tesz az igazgatónak a fiataikorú zárt jellegű javítóintézeti részlegben való elhelyezésére vagy annak mellőzésére. Amennyiben az intézeti tanács nem javasolja az elhelyezést, vagy javaslata ellenére az igazgató mellőzi a fiataikorú elhelyezését, úgy a fegyelmi bizottság más büntetést szab ki.

(3) Az igazgató az intézeti tanács javaslatára legfeljebb két hónapi időtartamra zárt jellegű javítóintézeti részlegbe helyezheti a fiataikorút, ha a javítóintézet rendjét ismételten és súlyosan megsértette. E döntés előtt a nevelő és a pszichológus véleményét be kell szerezni.

(4) A zárt jellegű javítóintézeti részlegbe helyezést az intézeti tanács javaslatára az igazgató a fiataikorú magaviselete alapján egy alkalommal további egy hónappal meghosszabbíthatja; a döntéshez a nevelő és a pszichológus véleményét ismételten be kell szerezni.

(5) A zárt jellegű javítóintézeti részlegben való elhelyezés ideje alatt a fiataikorú a javítóintézetben kívüli programon – ide nem értve a 360. § (3) bekezdésében felsorolt esetet – nem vehet részt, kimenőre, eltávozásra – a rendkívüli eltávozás esetét kivéve – valamint szabadságra nem mehet.

(6) A zárt jellegű javítóintézeti részlegben való elhelyezést meg kell szüntetni, ha a fiataikorú magatartására figyelemmel a fegyelmi büntetés további végrehajtására már nincs szükség.

371. §

A zárt jellegű javítóintézeti részlegben való elhelyezés ellen benyújtott bírósági felülvizsgálati kérelmet a határozat közlésekor nyomban be kell jelenteni.

Ideiglenes elbocsátás és elbocsátás a javítóintézetből

372. §

(1) A fiataikorút a Btk. 121. § (1) bekezdésében foglalt feltételek fennállása esetén a javítóintézetből ideiglenesen el kell bocsátani, ha a javítóintézeti nevelés alatti magatartására tekintettel alaposan feltehető, hogy a fiataikorú helyes irányú fejlődése a javítóintézeti elhelyezés nélkül is elérhető. A bíróság az ideiglenes elbocsátással egyidejűleg a fiataikorút pártfogó felügyelet alá helyezi.

(2) Kizárt az ideiglenes elbocsátása annak a fiataikorúnak, akinek a fegyelmi felelősségét a javítóintézet engedély nélküli elhagyása miatt legalább három alkalommal megállapították.

(3) Az ideiglenes elbocsátásra, annak esedékességét megelőző két hónappal az intézeti tanács tesz előterjesztést a büntetés-végrehajtási bírónak. Az előterjesztéshez a nevelő és a pszichológus véleményét mellékelni kell. Az előterjesztésben javaslatot kell tenni az ideiglenes elbocsátás időpontjára és arra, hogy a pártfogó felügyelet alatt milyen külön magatartási szabályok megállapítása segítené a fiatakorú helyes irányú fejlődését.

(3) Az ideiglenes elbocsátás véglegessé válik, ha a fiatakorú annak tartama alatt betölti a huszonegyedik életévét.

(4) A javítóintézet a fiatakorú ideiglenes elbocsátásának várható időpontjáról legalább két hónappal korábban értesíti a fiatakorú lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes pártfogó felügyelői szolgálatot, és a pártfogó felügyelővel együttműködve előkészíti az ideiglenes elbocsátást.

(5) Az ideiglenes elbocsátás előkészítése során

a) a javítóintézet annak esedékessége előtt legalább három hónappal a külön magatartási szabályok előírása érdekében a büntetés-végrehajtási bírónál pártfogó felügyelői vélemény beszerzésére javaslatot tehet,

b) a fiatakorú családját, gondozóját fel kell készíteni a fiatakorú visszafogadására, vagy, ha a családba való visszatérés nem lehetséges, megfelelő elhelyezéséről kell gondoskodni, nagykorúsága elérése esetén elő kell segíteni, hogy – legalább – lakhatása biztosítva legyen;

c) elő kell segíteni továbbá azt, hogy a fiatakorú folytathassa tanulmányait, vagy munkába álljon.

(6) A pártfogó felügyelő a (4) bekezdés szerinti értesítés időpontjától kezdődően a fiatakorúval rendszeres kapcsolatot tart.

373. §

(1) Az ideiglenes elbocsátást meg kell szüntetni, ha a fiatakorú a pártfogó felügyelet magatartási szabályait súlyosan megszegi. Ha a magatartási szabályok megszegése miatt az ideiglenes elbocsátás megszüntetésének lehet helye, a pártfogó felügyelő, vagy a rendőrség – a pártfogó felügyelő egyidejű értesítése mellett – a bizonyítási eszközök megjelölésével a megszüntetés érdekében az ügyészhez fordul.

(2) Ha az ideiglenesen elbocsátott fiatakorú javítóintézeti nevelésének folytatását vagy ideiglenes fogamatba vételét rendelték el, a fiatakorút az az intézet fogadja vissza, amelyikből elbocsátották.

374. §

(1) Ha a fiatakorú huszonegyedik életévét betöltötte, az igazgató a javítóintézetből elbocsátja.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott eseteken kívül megszűnik a javítóintézeti nevelés, ha

a) a bíróság által meghatározott tartama letelt,

b) a fiatalkorút a javítóintézeti nevelés tartama alatt szabadságvesztésre ítélik (Btk. 122. §).

(3) A végleges elbocsátás várható időpontja előtt az utógondozó – a gyermekjóléti szolgálat segítségével – előkészíti, megszervezi és segíti a fiatalkorú családjába való visszatérését, vagy ha ez nem lehetséges, önálló életének megkezdését. A családjába visszatérni nem tudó fiatalkorú részére az utógondozó lakhatási lehetőséget keres.

(4) Az utógondozó felveszi a kapcsolatot az állami foglalkoztatási szervvel a fiatalkorú munkába állítása vagy átképzése ügyében. Ha a fiatalkorú folytatni kívánja tanulmányait, felkeresi azt az oktatási vagy szakképzési intézményt, ahol lehetőség látszik a fiatalkorú beiskolázására.

Közös szabályok

375. §

(1) A javítóintézet az elbocsátott fiatalkorút törvényes képviselőjének vagy az általa megbízott személynek az intézet székhelyén adja át, vagy a törvényes képviselő írásbeli kérésére egyedül útnak indítja.

(2) Az elbocsátáskor, vagy ideiglenes elbocsátáskor a fiatalkorú részére kell kiadni a letéti pénzét, a letétként kezelt értéktárgyait, a saját ruházatát, továbbá a személyazonosító igazolványát, iskolai bizonyítványát, valamint az elbocsátó levelét.

Az utógondozás

376. §

(1) Azon fiatalkorúak számára, akiknek a javítóintézeti nevelése a 374. § (1) bekezdésében, vagy a 374. § (2) bekezdés a) pontjában szabályozottak szerint szűnik meg, és

a) a családjukba nem térhetnek vissza, továbbá az elbocsátás idejére nem sikerült számukra lakhatási lehetőséget és megélhetési feltételeket teremteni,

b) a megkezdett tanulmányaikat a javítóintézeti oktatás, képzés keretein belül szeretnék befejezni

a javítóintézet utógondozó részleget működtet.

(2) Az utógondozói részlegen történő elhelyezés engedélyezéséről – a fiatalkorú írásbeli kérelmére – az intézeti tanács javaslatára az igazgató dönt.

(3) Az elhelyezést az igazgató megszünteti

a) a fiatalkorú kérelmére,

b) ha az elhelyezés okai megszűntek,

c) ha a fiatalkorú a javítóintézet rendjét megszegi.

IV. RÉSZ

EGYES KÉNYSZERINTÉZKEDÉSEK VÉGREHAJTÁSA

XXVI. Fejezet

A KÉNYSZERINTÉZKEDÉSEK VÉGREHAJTÁSÁNAK KÖZÖS SZABÁLYAI

377. §

(1) A kényszerintézkedés végrehajtása során a terhelt személyi szabadsága és egyéb alapvető jogai olyan mértékben korlátozhatók, amilyen mértékben az a kényszerintézkedés célja, és a bv. intézet, a rendőrségi fogda, a javítóintézet, vagy az IMEI rendjének, vagy biztonságának megőrzése érdekében feltétlenül szükséges.

(2) A kényszerintézkedés lejárata, megszűnése, vagy megszüntetése esetén a terhelt szabadon bocsátása iránt haladéktalanul intézkedni kell.

(3) Ha a határozat, vagy az értesítőlap kézbesítése nem a bíróság, az ügyész, vagy a nyomozó hatóság kézbesítője vagy biztonságos kézbesítési szolgáltatás útján történt, akkor a kényszerintézkedés meghosszabbításáról, felülvizsgálatáról és megszüntetéséről szóló határozatot és értesítőlapot, valamint a nyomozás, vagy az eljárás megszüntetése esetén, az erről szóló határozatot telefax útján is meg kell küldeni a kényszerintézkedést fogyanatosító büntetés-végrehajtásért felelős szervnek, és azt telefonon is meg kell erősíteni.

(4) Az egyes kényszerintézkedések végrehajtása során a (3) bekezdés alapján megküldött határozatot és értesítést a telefax beérkezésének napján kell kézbesítettnek tekinteni.

XXVII. Fejezet

AZ ELŐZETES LETARTÓZTATÁS VÉGREHAJTÁSA

Általános rendelkezések

378. §

(1) Az előzetes letartóztatás végrehajtására – függetlenül az előzetes letartóztatás 380. § és 381. § szerinti végrehajtási helyétől – az e Fejezetben foglalt eltérésekkel a szabadságvesztés végrehajtására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(2) E Fejezet rendelkezéseit kell alkalmazni a 2. § (1) bekezdés c) pontja szerinti kényszerintézkedések végrehajtása során.

379. §

(1) Az előzetesen letartóztatott a büntetőeljárási jogait korlátozás nélkül gyakorolhatja.

(2) Az előzetes letartóztatást a bíróságnak a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig az ügyész, ezt követően a bíróság (a továbbiakban: rendelkezési jogkör gyakorlója) rendelkezésének megfelelően kell végrehajtani.

(3) A végrehajtásért felelős szerv az előzetesen letartóztatottat

- a) a bíróság végzése alapján kiállított értesítőlap vagy
- b) a bíróság vagy az ügyész rendelkezése alapján fogadja be.

Az előzetes letartóztatás végrehajtásának helye

380. §

(1) Az előzetes letartóztatást – ha a rendelkezési jogkör gyakorlója másképp nem rendelkezik – a rendelkezési jogkör gyakorlójának székhelye szerint illetékes megyei (fővárosi) bv. intézetben kell végrehajtani. A büntetés-végrehajtás országos parancsnoka erre a célra – kivételesen – más bv. intézetet is kijelölhet.

(2) A Be. 135. § (2) bekezdésében meghatározott esetekben – az ott meghatározott időtartamban – az előzetes letartóztatás rendőrségi fogdában is végrehajtható.

(3) A Be. 141. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az előzetes letartóztatást az IMEI-ben kell végrehajtani. Az előzetes letartóztatás IMEI-ben történő végrehajtását a bíróság haladéktalanul megszünteti, ha az a szakorvosi vélemény, vagy igazságügyi pszichiátriai szakértői vizsgálat alapján már nem indokolt.

(4) A (2) és a (3) bekezdés esetén a fogvatartó intézet vezetője értesíti az ügyészt, ha az előzetes letartóztatás végrehajtási helyének megváltoztatását indokoltnak tartja.

381. §

Szövetséges fegyveres erő [Btk. 459. § (3) bekezdés] tagjának magyar büntető joghatóság alá tartozó bűncselekménye miatt indult büntetőeljárásban az előzetes letartóztatást bv. intézetben kell végrehajtani. Az előzetes letartóztatást törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés alapján a szövetséges fegyveres erő Magyarország területén állomásozó alakulata is foganatosíthatja.

A rendelkezési jogkör gyakorlása

382. §

(1) A büntetőeljárás szakaszától függően a rendelkezési jogkör gyakorlója dönthet az előzetesen letartóztatott

- a) 180. § a)-f) pontjai szerinti kapcsolattartásának korlátozásáról, vagy ellenőrzéséről a büntetőeljárás eredményessége érdekében,
- b) 383. § (1) bekezdés c) pontja szerinti elkülönítéséről,
- c) fokozott őrzéséről, vagy felügyeletéről,
- d) előállításáról, a fogvatartó intézetben való kihallgatásáról,
- e) más fogvatartó intézetbe történő átszállításáról, kivéve, ha az átszállítást az előzetesen letartóztatott egészségi állapota indokolja,
- f) a 398. § szerint a sajtó részére történő nyilatkozattételéről és annak közzétételéről,
- g) – orvos által igazoltan – súlyosan beteg hozzátartozójának meglátogatásáról, vagy az előzetesen letartóztatott hozzátartozója temetésén való részvételéről.

(2) A 180. § *a)* és *b)* pontjaiban foglalt kapcsolattartási formák ellenőrzését a rendelkezési jogkör gyakorlója végzi; ebből a célból az intézet megküldi a levelet a rendelkezési jogkör gyakorlójának. A 181. § (2) bekezdésben foglalt határidőt a rendelkezési jogkör gyakorlójának döntésétől kell számítani.

(3) Ha az előzetesen letartóztatottat – egészségi állapotára figyelemmel – bv. egészségügyi intézetben, vagy gyógyintézetben kell elhelyezni, erről a rendelkezési jogkör gyakorlóját legkésőbb az elhelyezés megváltoztatásával egy időben értesíteni kell. Ha az elhelyezés megváltoztatására orvosilag indokolt sürgős esetben kerül sor, a rendelkezési jogkör gyakorlóját utólag haladéktalanul értesíteni kell. A rendelkezési jogkör gyakorlójának (1) bekezdés szerinti rendelkezését ebben az esetben is be kell tartani.

(4) Ha a bírói értesítőlap vagy az ügyészi rendelvény az előzetes letartóztatás végrehajtására vonatkozó valamely kérdésben nem tartalmaz rendelkezést, az intézet a rendelkezési jogkör gyakorlóját haladéktalanul értesíti a döntés szükségességéről. A rendelkezési jogkör gyakorlójának döntéséig az intézet az előzetes letartóztatást a 384. § (2) bekezdés szerinti általános szabályok alkalmazásával hajtja végre.

(5) A fogvatartó intézet haladéktalanul értesíti a rendelkezési jogkör gyakorlóját, ha az előzetes letartóztatás végrehajtása alatt annak jogkörébe tartozó döntés szükségességét észleli.

(6) Az (1) bekezdés *d)* pontjában meghatározott előállításra vonatkozó idézésnek, értesítésnek büntetés-végrehajtási bv. intézetbe történő kézbesítését az idézésben, illetve értesítésben megjelölt határnap előtt legalább két nappal kell teljesíteni.

Elkülönítési szabályok

383. §

(1) Az előzetes letartóztatás végrehajtása során el kell különíteni

a) az előzetesen letartóztatottakat a többi egyéb jogcímen fogvatartottól,
b) a férfiakat a nőktől,
c) – a rendelkezési jogkör gyakorlójának rendelkezésétől függően – az ugyanabban az eljárásban letartóztatottakat egymástól.

(2) Az előzetesen letartóztatott fiatakorúakat a felnőttektől el kell különíteni.

(3) Az előzetesen letartóztatott katonát a többi előzetes letartóztatottól el kell különíteni.

(4) Ha az előzetesen letartóztatott elítéltekkel együtt végez munkát, ezekkel együtt helyezhető el.

(5) Az előzetesen letartóztatott az alapfokú és középfokú nevelésben-oktatásban, valamint szakképzésben az elítéltekkel együtt vehet részt.

(6) Az együttes elhelyezésnél figyelembe kell venni a rendelkezési jogkör gyakorlójának rendelkezését, az előzetesen letartóztatott előéletét és a bűncselekményt, amely miatt ellene büntetőeljárás van folyamatban.

Az előzetes letartóztatás végrehajtásának rendje

384. §

(1) Az előzetesen letartóztatottakat a zárkában egyedül, vagy közösen lehet elhelyezni. Az együttes elhelyezésnél figyelembe kell venni a rendelkezési jogkör gyakorlójának rendelkezését, az előzetesen letartóztatott előéletét és a bűncselekményt, amely miatt ellene büntetőeljárás van folyamatban.

(2) Az előzetes letartóztatott

- a) életrendje a rendelkezési jogkör gyakorlójának rendelkezéseinek figyelembevételével meghatározott, őrzés, felügyelet és ellenőrzés alatt áll;
- b) külső munkáltatásban nem vehet részt;
- c) a büntetés-végrehajtási bv. szerv kijelölt részén csak munkáltatás céljából járhat szabadon;
- d) zárkáját zárva kell tartani, kivéve a munkáltatásban részt vevő esetén, a rá vonatkozó eltérő szabályok szerint;
- e) magánál tartható tárgyainak köre és mennyisége korlátozható.

(3) Az előzetes letartóztatást az általános szabályok szerint kell végrehajtani, de a parancsnok a rendelkezési jogkör gyakorlójának egyetértésével az enyhébb szabályok alkalmazását is elrendelheti. Az előzetes letartóztatás végrehajtásának a rendjét a bv. intézet parancsnoka az általános szabályoktól enyhébb, vagy szigorúbb szabályok szerint is meghatározhatja.

(4) Ha a BFB az előzetesen letartóztatottat kérelmére oktatásban, képzésben, illetve speciális programban való részvételre osztotta be, az elhelyezés kivételesen zárt körleten lévő lakóhelyiségben is biztosítható. A rendelkezési jogkör gyakorlójának rendelkezését ebben az esetben is be kell tartani.

(5) Az általános rezsिम szabályok alkalmazása során az előzetesen letartóztatott

- a) őrzését és felügyeletét fokozott gondossággal kell megvalósítani,
- b) a fogvatartó intézet területén csak engedéllyel és felügyelet mellett mozoghat, zárkáját zárva kell tartani,
- c) látogatójával biztonsági beszélő fülkében vagy biztonsági technikai eszközökön keresztül érintkezhet,
- d) az előzetesen letartóztatottak csoportos programjain kivételesen vehet részt,
- e) magánál tartható tárgyainak köre és mennyisége korlátozható,
- f) saját ruházata viselésének joga a fogvatartó intézet területén biztonsági szempontból korlátozható.

(6) Az enyhébb rezsिम szabályok alkalmazása során az előzetesen letartóztatott

- a) fogvatartását őrzéssel és felügyelettel kell biztosítani,
- b) a fogvatartó intézet területén csak felügyelet mellett mozoghat, zárkáját zárva kell tartani,
- c) engedélyezhető, hogy a fogvatartó intézet kijelölt területén felügyelet nélkül mozogjon, ez esetben zárkáját nappal nyitva lehet tartani,
- d) részére engedélyezhető, hogy látogatóját az erre kijelölt helyiségben fogadja,

- e) részére – a rendelkezési jogkör gyakorlójának rendelkezéseit figyelembe véve – engedélyezhető, hogy részt vegyen az előzetesen letartóztatottak csoportos szabadidős, sport- és kulturális programjain,
- f) magánál tartható tárgyainak köre és mennyisége a fogvatartó intézet rendjének megtartásával és biztonságának megőrzésével bővíthető,
- g) saját ruháját viselheti.

(7) A fogvatartó intézet az előzetes letartóztatás lejártának idejét nyilvántartja.

385. §

(1) Ha az előzetesen letartóztatottal szemben a bíróság más ügyben szabadságvesztés végrehajtását rendeli el – kivéve a közérdekű munka és a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztést – az intézet az előzetes letartóztatás végrehajtását megszakítja, és a szabadságvesztést hajtja végre.

(2) Az intézet az előzetes letartóztatás (1) bekezdés szerinti megszakításáról értesíti a rendelkezési jogkör gyakorlóját.

(3) Az intézet a szabadságvesztés végrehajtása alatt a rendelkezési jogkör gyakorlójának a 382. § szerinti előírásait köteles végrehajtani.

(4) Ha szabadságvesztés végrehajtása alatt az előzetes letartóztatás tartama nem jár le, vagy azt nem szünetetik meg, a szabadságvesztés lejártá után az előzetes letartóztatás végrehajtását folyamatosan folytatni kell.

(5) Ha az a büntetőügy, amelyben az intézet által megszakított előzetes letartóztatást elrendelték, még jogerősen nem fejeződött be és

- a) a bíróság vagy az ügyész az előzetes letartóztatást a szabadságvesztés fogamatba vételére figyelemmel megszüntette, vagy
- b) a rendelkezési jogkör gyakorlója a szabadítás időpontjáról értesítést kért,

az intézet a szabadságvesztés végrehajtásának befejezése előtt harminc nappal megkeresi a bíróságot, vagy a vádemelés előtt az ügyészt az előzetes letartóztatás kérdésében való döntés érdekében.

Az előzetesen letartóztatott jogai és kötelezettségei

386. §

(1) Az előzetesen letartóztatott jogosult

- a) büntetőeljárási jogainak korlátozás nélküli gyakorlására, ennek során védőjével – és ha nem magyar állampolgár, államának konzuli tisztviselőjével – szóban, írásban, telefonon ellenőrzés nélkül érintkezhet;
- b) hozzátartozóival és más személyekkel – a rendelkezési jogkör gyakorlójának 382. § (1) bekezdés a) pontja szerinti rendelkezését figyelembe véve – kapcsolattartásra, ennek keretében

- ba)* levelezésre, a levelezés gyakorisága és terjedelme – ha a rendelkezési jogkör gyakorlója másként nem rendelkezik – nem korlátozott,
- bb)* legalább havonként látogató fogadására,
- bc)* kapcsolattartójával naponta, alkalmanként legalább tíz perc időtartamban telefonbeszélgetés kezdeményezésére,
- bd)* az intézet technikai lehetőségei szerint internethasználatra – kizárólag az intézet parancsnoka által meghatározott tartalom megtekintésére – havonta két alkalommal legalább harminc perc időtartamban,
- be)* legalább havonta csomag fogadására, vagy a csomag helyett választása szerint kéthetente a jogszabályban meghatározott összegért a letéti pénzből való vásárlásra,
- c)* kérelmére – a fogvatartó intézet lehetőségei szerint – munkavégzésre, a munka minőségével és mennyiségével arányos díjazásra, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkakörülményekre,
- d)* kérelmére – a fogvatartó intézet lehetőségei szerint – alapfokú vagy középfokú nevelésben-oktatásban, vagy szakképzésben való részvételre,
- e)* választójoga gyakorlására a fogvatartó intézetben; ennek során az előzetesen letartóztatott személyazonossága a fogvatartó intézet nyilvántartása alapján állapítható meg.

(2) Ha az előzetesen letartóztatott ellen a Btk. XIX. Fejezet alá tartozó bűncselekmény elkövetése miatt indult meg a büntetőeljárás, részére – önkéntes részvételi alapon – fel kell ajánlani megfelelő viselkedésterápiát vagy más csoportos foglalkozáson való részvételt.

(3) Az előzetesen letartóztatott – a rendelkezési jogkör gyakorlójának engedélyével – őrzéssel meglátogathatja orvos által igazoltan súlyos beteg hozzátartozóját, és részt vehet a hozzátartozója temetésén. Az erre irányuló kérelemről a fogvatartó intézet – véleményének csatolásával – a rendelkezési jogkör gyakorlóját haladéktalanul, indokolt esetben rövid úton értesíti.

(4) A parancsnok a 157. § (1) bekezdésében meghatározott okok fennállásának az idejére – az ott meghatározott időtartamban – az előzetesen letartóztatottak meghatározott csoportjára nézve elrendelheti az (1) bekezdés *b)* és *d)* pontjaiban foglalt jogok gyakorlásának teljes vagy részleges felfüggesztését. A büntetés-végrehajtás országos parancsnoka az intézkedés időtartamát további öt nappal meghosszabbíthatja.

(5) A (4) bekezdés szerinti intézkedéssel kapcsolatban a 157. § (2) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni. Az előzetesen letartóztatott részére a járványügyi intézkedés kivételével a (4) bekezdés szerinti időtartam alatt is engedélyezhető, hogy orvos által igazoltan súlyos beteg hozzátartozóját őrzéssel meglátogassa, részt vegyen hozzátartozója temetésén, vagy, hogy részére a bírósági, hatósági eljárásokban való részvételhez szükséges iratok kézbesítésre kerüljenek.

(6) Ha az előzetesen letartóztatott a temetésen nem vett részt, a rendelkezési jogkör gyakorlója a temetést követő harminc napon belül – a (4) bekezdés szerinti feltételekkel – engedélyezheti, hogy az előzetesen letartóztatott lerója kegyeletét a hozzátartozója sírjánál.

387. §

(1) Az előzetesen letartóztatott csak a fogvatartó intézetben köthet házasságot, vagy létesíthet bejegyzett élettársi kapcsolatot. A házasságkötés, vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése megszervezésének és lebonyolításának során a rendelkezési jogkör gyakorlójának a kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezéseit érvényesíteni kell.

(2) A házasságkötés, vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése után a parancsnok – a rendelkezési jogkör gyakorlójának előzetes jóváhagyásával – a házastársak, vagy a bejegyzett élettársak részére a tanúkkal és a hozzátartozókkal beszélgetést engedélyezhet.

388. §

(1) Ha a fogvatartó intézetben szervezett alapfokú vagy középfokú nevelés-oktatás, vagy szakképzés folyik, továbbá a reintegrációs programok és foglalkozások valamelyikét biztosítják, a parancsnok az előzetesen letartóztatott részére engedélyezheti, hogy oktatásban, szakképzésben, programban vagy foglalkozáson részt vehessen, ha ezzel nem veszélyeztetni a fogvatartás biztonságát, és az nem ütközik a rendelkezési jogkör gyakorlójának előírásaiba.

(2) Az ugyanazon büntetőeljáráásban letartóztatottak elkülönítésére vonatkozó szabályokat a munkavégzés, az oktatás és szakképzés, vagy a reintegrációs programok és foglalkozások során, valamint a művelődési és a sportolási lehetőségek igénybevételekor is be kell tartani.

(3) A fogvatartó intézetben megtartott egyházi rendezvényeken az ugyanazon büntetőeljáráásban letartóztatottak is részt vehetnek, de a fogvatartó intézetnek biztosítania kell, hogy az érintettek ez alatt egymással ne érintkezhessenek.

389. §

Az előzetesen letartóztatott köteles

- a) a fogvatartó intézet rendjét betartani,
- b) az előzetes letartóztatást a bíróság, vagy az ügyész döntése alapján a fogvatartó intézetben tölteni,
- c) az önként vállalt és kérelmére kijelölt munkát ismereteinek és képességeinek megfelelően, fegyelmezetten, a munkahelyi és munkaköri szabályoknak megfelelően elvégezni, a munkavégzéssel kapcsolatos előírásokat megtartani,
- d) ha a c) pont szerint munkát végez, jogszabályban meghatározottak szerint forma-, illetve munkaruhát viselni,
- e) munkadíjából, illetve a letéti pénzből a tartására fordított költségekhez hozzájárulni,
- f) az intézet ellátásában, tisztántartásában díjazás nélkül részt venni.

A védővel való kapcsolattartás és az irattanulmányozás

390. §

(1) Az előzetesen letartóztatott a védőjével, és ha nem magyar állampolgár, államának konzuli tisztségviselőjével szóban, írásban és telefonon – a befogadás időpontjától – ellenőrzés nélkül érintkezhet.

(2) A szóbeli érintkezésre a fogvatartó intézet hivatali idejében kerülhet sor, kivéve, ha a védővel való megbeszélés olyan eljárási cselekmény megtétele végett szükséges, amelynek elmulasztásához jogkövetkezmény fűződik.

(3) Az előzetesen letartóztatott a védőt a fogvatartó intézet által kijelölt telefonkészüléken hívhatja fel. A védő hetente egyszer – az előzetesen letartóztatott büntetőeljárási jogainak gyakorlása érdekében – a fogvatartó intézet által a házirendben megállapítottak szerint, egy óra időtartamban jogosult telefonbeszélgetés kezdeményezésére.

(4) Az előzetesen letartóztatott a büntetőeljárással kapcsolatban készített feljegyzéseit magánál tarthatja, azokat védőjének ellenőrzés nélkül átadhatja. Ha alapos indok merül fel arra, hogy az előzetesen letartóztatott részére érkező, vagy az előzetesen letartóztatott által küldött – büntetőeljáráshoz kapcsolódó levél – nem a címzésben megjelölt védőtől származik, vagy nem a védőnek szól, azt az előzetesen letartóztatott jelenlétében – jegyzőkönyv egyidejű felvétele mellett – kell felbontani. Az ellenőrzés csak a feladó és a címzett azonosítására szolgálhat.

391. §

(1) A védő az előzetesen letartóztatottal való megbeszélésről készített feljegyzést vagy hangfelvételt a fogvatartó intézetből ellenőrzés nélkül kiviheti. A védő a hangfelvevő készüléket – a belépéskor történő bejelentés mellett – külön engedély nélkül viheti be az intézetbe.

(2) A védő személyes biztonságát – kérésére vagy beleegyezésével – a fogvatartó intézet biztosítja. A felügyelet az előzetesen letartóztatott és a védő büntetőeljárási jogait nem korlátozhatja.

(3) E címnek a védőre vonatkozó rendelkezései a meghatalmazott vagy kirendelt ügyvédre, az alkalmazott ügyvédre, az ügyvédjelöltre, valamint – rendelkezési jogkör gyakorlójának előírásait figyelembe véve – a törvényes képviselőre is alkalmazni kell.

(4) Ha a bíróság a védőt a Be. rendelkezése alapján az eljárásból kizárta, az érintett büntetőeljárásban a védő az e címben meghatározott jogait nem gyakorolhatja.

(5) A 2012. évi CLXXX. törvény szerinti átadási letartóztatás és ideiglenes átadási letartóztatás, ideiglenes végrehajtási letartóztatás végrehajtása, az eljárási jogsegély keretében ideiglenesen átszállított személy fogvatartása, valamint az Nbjt. szerinti kiadatási letartóztatás, ideiglenes kiadatási letartóztatás végrehajtása, az eljárási jogsegély keretében ideiglenes átvett személy fogvatartása, illetve – ameddig az átvételről a bíróság nem határoz – a külföldi bíróság által kiszabott szabadságvesztés ideiglenes végrehajtása esetén a külföldi államban folytatott büntetőeljárásban védőként eljáró személy fogvatartó intézetbe történő belépését – a védőre vonatkozó szabályok szerint – engedélyezni kell.

392. §

Ha a Be. 114. §-a szerint a büntetőeljárásban tolmács alkalmazása kötelező, a tolmács intézetbe történő belépését – a rendelkezési jogkör gyakorlójának előírásait figyelembe véve – engedélyezni kell.

393. §

(1) Az előzetesen letartóztatottat – kérelmére, a rendelkezési jogkör gyakorlójának intézkedése alapján – a fogvatartó intézet irattanulmányozásra előállítja. A fogvatartó intézetben történő irattanulmányozásra felügyelet mellett kerül sor.

(2) Az előzetesen letartóztatott jogosult az ellene folyamatban lévő büntetőeljárás során a bíróság, az ügyész vagy a nyomozó hatóság által elektronikus eszközön átadott iratokba vagy kiadott másolatba történő betekintéshez a fogvatartó intézet által biztosított eszközt igénybe venni.

A kapcsolattartás közös szabályai

394. §

(1) A fogvatartó intézet az előzetes letartóztatás biztonsága és a fogvatartó intézet rendje és védelme érdekében – a rendelkezési jogkör gyakorlója előírásainak végrehajtása mellett – ellenőrzi az előzetesen letartóztatott 386. § (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott kapcsolattartását. Az ellenőrzés lehetőségéről az előzetesen letartóztatottat, vagy az előzetesen letartóztatott útján a kapcsolattartót tájékoztatni kell.

(2) Az előzetesen letartóztatott hivatalos kapcsolattartásra jogosulttal történő kapcsolattartása nem számítható be a szóbeli és személyes kapcsolattartás 386. § (1) bekezdés *b)* pont *bb)* és *bc)* alpontja szerint meghatározott gyakoriságába és tartamába.

Levelezés, elektronikus levelezés

395. §

(1) Az előzetesen letartóztatott korlátlanul küldhet és fogadhat leveleket, ha a rendelkezési jogkör gyakorlója másként nem rendelkezik.

(2) A levelezés költségeit az előzetesen letartóztatott viseli. Ha vagyoni helyzete miatt szükséges, a büntetőeljárással kapcsolatos levelezés költségeit az intézet megelőlegezi.

(3) Az előzetesen letartóztatott levelezése az általános szabályok szerint ellenőrizhető, vagy korlátozható. Nem ellenőrizhető a hatóságokkal, nemzetközi egyezmény alapján létrehozott nemzetközi szervezetekkel és a védővel, vagy nem magyar állampolgár előzetesen letartóztatott esetén államának konzuli képviselőjével való levelezés.

(4) Az előzetesen letartóztatott elektronikus levelezésére a (3) bekezdésben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

A látogatás

396. §

(1) Az előzetesen letartóztatott – legalább havonként – felügyelet mellett látogatót fogadhat. A látogatás időtartama alkalmanként egy óra. Az előzetesen letartóztatott e joga a rendelkezési jogkör gyakorlójának döntése alapján korlátozható.

(2) Az előzetesen letartóztatottnak – a rendelkezési jogkör gyakorlójának a 382. § szerinti rendelkezéseire figyelemmel – lehetővé kell tenni, hogy az előzetes letartóztatás elrendelésétől számított hetvenkét órán belül látogatót fogadjon, és tőle csomagot vehessen át.

A telefonbeszélgetés

397. §

(1) Az előzetesen letartóztatott telefonbeszélgetést kezdeményezhet. A telefonbeszélgetés kezdeményezése a 382. § (1) bekezdés *a*) pontja szerint korlátozható, vagy ellenőrizhető.

(2) A 386. § (1) bekezdés *b*) pont *bc*) alpontja szerinti időtartamba a védővel történő telefonbeszélgetés tartama nem számítható be.

Nyilatkozattétel sajtó útján

398. §

(1) Az előzetesen letartóztatott jogosult nyilatkozatot tenni a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló törvény szerinti műsorszámban vagy sajtótermékben, vagy az elektronikus hírközlésről szóló törvény szerinti elektronikus hírközlő hálózat útján történő közzététellel.

(2) A nyilatkozattétel, vagy a közzététel engedélyezésére és megtagadására a 125-126. §-ban foglalt rendelkezéseket az e §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

(3) Az előzetesen letartóztatott nyilatkozattétele, vagy nyilatkozatának közzététele a bv. intézet rendje és biztonsága, valamint a büntetőeljárás eredményessége érdekében korlátozható.

(4) A büntetés-végrehajtás országos parancsnoka a 125. § (2) bekezdése szerinti kérelem benyújtásától számított három munkanapon belül javaslatot készít arról, hogy a nyilatkozattétel a (3) bekezdésben meghatározott érdekek valamelyikét sérti vagy veszélyezteti-e, és azt a kérelemmel együtt megküldi a vádirat benyújtásáig az ügyésznek, a vádirat benyújtását követően a bíróságnak.

(5) A kérelemről az iratoknak a hozzá érkezésétől számított három munkanapon belül az iratok alapján

a) a vádirat benyújtása előtt az ügyész,

b) a vádirat benyújtását követően a bíróság végzéssel

határoz.

(6) Az (5) bekezdés alapján hozott, a nyilatkozattétel megtagadásáról szóló határozat ellen az előzetesen letartóztatott és védője, az (5) bekezdés *b*) pontja alapján hozott, a nyilatkozattételt engedélyező határozat ellen az ügyész a határozat kézbesítésétől számított öt munkanapon belül fellebbezhet, a fellebbezést az iratokkal együtt haladéktalanul fel kell terjeszteni.

(7) A fellebbezést az iratok hozzá érkezését követően három munkanapon belül az (5) bekezdés *a*) pontja esetén a nyomozási bíró, az (5) bekezdés *b*) pontja esetén a törvényszék másodfokú tanácsa tanácsulésen bírálja el.

(8) Ha a büntetés-végrehajtás országos parancsnoka a 125 § (4) bekezdése alapján a közzététel megtagadására lát okot, akkor erről a 125. § (2) bekezdése szerinti kérelem benyújtásától

számított három munkanapon belül javaslatot tesz, és azt a kérelemmel és a közlésre szánt anyaggal együtt megküldi a vádirat benyújtásáig az ügyésznek, a vádirat benyújtását követően a bíróságnak. Az ügyész, vagy a bíróság eljárására az (5)-(7) bekezdést kell alkalmazni.

(9) Az ügyész és a bíróság eljárására egyebekben a Be. szabályait kell alkalmazni.

(10) E § alkalmazásában a bv. intézet rendje és biztonsága alatt a fogvatartó intézet rendjét és biztonságát kell érteni.

Az előzetesen letartóztatott munkavégzése

399. §

(1) Az előzetesen letartóztatott munkára nem kötelezhető.

(2) Az előzetesen letartóztatott kérelmére munkát végezhet, erről a befogadási és foglalkoztatási bizottság dönt. Ha az előzetesen letartóztatott munkát végez, az elhelyezés kivételesen zárt részlegen lévő lakóhelyiségben is biztosítható. A munka kijelölésénél tekintettel kell lenni különösen

- a) a rendelkezési jogkör gyakorlójának előírásaira,
- b) az előzetesen letartóztatott szakképzettségére, foglalkozására és szaktudására,
- c) az előzetesen letartóztatott egészségi állapotára, nemére és életkorára.

(3) A munkavégzés az előzetesen letartóztatott büntetőeljárási jogainak gyakorlásában és kötelezettségeinek teljesítésében nem akadályozhatja.

Az előzetesen letartóztatott jutalmazása és fenyítése

400. §

Az előzetesen letartóztatott számára adható jutalmak közül a 172. § (2) bekezdés *h*)-*j*) pontja nem alkalmazható.

401. §

(1) Az előzetesen letartóztatottal szemben alkalmazható fenyítések:

- a) feddés,
- b) a személyes szükségletekre fordítható összeg csökkentése legfeljebb három hónapig terjedő időre, legfeljebb havi ötven százalékkal,
- c) a fogvatartó intézet által szervezett rendezvényektől, szabadidős- és sportprogramokon való részvételtől eltiltás, amely meghatározott alkalmakra vagy legfeljebb három hónapra vonatkozhat,
- d) húsz napig terjedő magánelzárás.

(2) A fenyítés végrehajtása nem akadályozhatja az előzetesen letartóztatott büntetőeljárási jogainak gyakorlásában és kötelezettségeinek teljesítésében.

Az előzetes letartóztatott szabadítása

402. §

(1) Az előzetesen letartóztatottat

- a) az előzetes letartóztatás lejáratának,*
- b) az előzetes letartóztatásnak a Be. 132. § (3) bekezdése szerinti megszűnése,*
- c) a nyomozás, vagy az eljárás megszüntetése esetén, az erről szóló határozat kézbesítésének*
- d) az előzetes letartóztatást megszüntető rendelkezés*

napján kell szabadítani.

(2) Ha a bíróság az előzetes letartóztatást a tárgyaláson szünteti meg, az erről szóló végzés és az értesítőlap átadása után az előzetesen letartóztatottat – ha más ügyben nem kell fogva tartani – helyben szabadítani kell, az arról szóló tájékoztatás mellett, hogy szabadulási igazolásának az átvétele, vagy az elszámolás érdekében a fogvatartó intézetet a következő munkanapon, hivatali időben keresse fel.

(3) Az előzetesen letartóztatott bíróságon történő szabadítása esetén a bíróság személyazonosításra alkalmas igazolást állít ki az előzetesen letartóztatott szabadításáról, amennyiben a fogvatartott nem kíván visszatérni a bv. intézetbe.

(4) A fogvatartó intézet az (1) bekezdés szerinti rendelkezés bevétele nélkül szabadítja azt az előzetesen letartóztatottat, aki az első, vagy a másodfokú bíróság által nem jogerősen kiszabott szabadságvesztés tartamát letöltötte.

(5) Az (1) és (2) bekezdés eseteiben sem szabadítható az előzetesen letartóztatott, ha szabadságvesztést, elzárást, közérdekű munka vagy pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztést, előzetes letartóztatást, kiadatási letartóztatást, vagy ideiglenes kiadatási letartóztatást, az európai elfogatóparancs végrehajtásával kapcsolatban elrendelt átadási letartóztatást vagy ideiglenes átadási letartóztatást, vagy ideiglenes végrehajtási letartóztatást kell töltenie.

(6) Ha az előzetesen letartóztatottnak az előzetes letartóztatást követően idegenrendészeti őrizetet vagy menekültügyi őrizetet kell töltenie, a fogvatartó intézet a szabadítás időpontját legkésőbb három nappal megelőzően értesíti az illetékes idegenrendészeti hatóságot, vagy menekültügyi hatóságot. Ha az idegenrendészeti hatóság, vagy menekültügyi hatóság az értesítés alapján a szabadítás időpontjában nem veszi át az előzetesen letartóztatottat, ez az előzetesen letartóztatott szabadítását nem akadályozhatja meg.

Az elmeállapot megfigyelése és a kóros elmeállapotú előzetesen letartóztatott vizsgálata

403. §

(1) Ha a fogvatartó intézetben elhelyezett előzetesen letartóztatott elmeállapotának megfigyelését a bíróság elrendelte (Be. 107. §), a fogvatartó intézet az előzetesen letartóztatottat haladéktalanul az IMEI-be szállítja.

(2) Az elmeállapot megfigyelésének befejezésekor az IMEI a véleményét megküldi a megfigyelést elrendelő bíróságnak. Ha az IMEI véleménye szerint az előzetesen letartóztatott kóros

elmeállapotú, az előzetes letartóztatás végrehajtását, vagy az előzetesen letartóztatott gyógykezelését a bíróság más döntéséig az IMEI végzi.

404. §

(1) Ha az előzetesen letartóztatottnál a fogvatartó intézet kóros elmeállapotra utaló tüneteket észlel, megvizsgálás céljából haladéktalanul az IMEI-be utalja és erről egyidejűleg a rendelkezési jogkör gyakorlóját értesíti.

(2) Az IMEI a vizsgálat eredményéről haladéktalanul értesíti a beutaló fogvatartó intézetet és a rendelkezési jogkör gyakorlóját. Az IMEI, ha a beutalt előzetesen letartóztatott fekvőbeteg gyógyintézeti kezelése nem szükséges, a vizsgálati eredményről készült dokumentációt megküldi a fogva tartást foganatosító bv. intézet orvosának.

(3) Ha a vizsgálat eredménye szerint az előzetesen letartóztatott kóros elmeállapotú, az előzetes letartóztatás végrehajtását, vagy gyógyítását a rendelkezési jogkör gyakorlójának eltérő döntéséig az IMEI végzi.

(4) Ha az előzetesen letartóztatottnál veszélyeztető állapot nem áll fenn és a kezelést visszautasítja, valamint ha a vizsgálat nála pszichiátriai megbetegedést nem igazolt, az IMEI haladéktalanul intézkedik a beutaló fogvatartó intézetbe történő visszaszállításáról. Erről az IMEI a rendelkezési jogkör gyakorlóját haladéktalanul értesíti.

A fiatalkorúak előzetes letartóztatásának végrehajtására vonatkozó szabályok

405. §

(1) A fiatalkorúak előzetes letartóztatásának végrehajtására – az e Fejezetben foglalt eltérésekkel – az V. fejezetnek a fiatalkorúakra vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

(2) Törvényben meghatározott esetben, vagy ha a bíróság úgy rendelkezik, a fiatalkorú előzetes letartóztatását javítóintézetben kell végrehajtani.

(3) Ha a Be. 454. § (2) és (3) bekezdése alapján a fiatalkorú előzetes letartóztatását bv. intézetben kell végrehajtani, a fogvatartó intézet – ha a fiatalkorú érdekében szükséges – javaslatot tehet az ügyésznek arra, hogy indítványozza az előzetes letartóztatás végrehajtási helyének megváltoztatását.

(4) Az előzetes letartóztatás végrehajtása során a tizennegyedik életévét be nem töltött fiatalkorúakat el kell különíteni a többi előzetesen letartóztatott fiatalkorútól.

Fiatalkorúak javítóintézetben történő előzetes letartóztatásának végrehajtására vonatkozó rendelkezések

406. §

(1) Az előzetes letartóztatás javítóintézetben történő végrehajtására a XXV. Fejezet rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni, a 336. § (2) bekezdése, a 356-358. §, valamint a 367, 368. és 370. § rendelkezései azonban nem alkalmazhatók.

(2) Az előzetes letartóztatásban lévő fiatalkorú kivételesen, legfeljebb öt napra, ideiglenesen akkor is elhelyezhető bv. intézetben és rendőrségi fogdán, ha az előzetes letartóztatást javítóintézetben hajtják végre.

(3) Az előzetes letartóztatásban levő fiatalkorú bv. intézetben vagy rendőrségi fogdán történő ideiglenes elhelyezéséről, annak tartamáról a (2) bekezdés keretei között a bíróság határoz.

(4) A bíróságnak az előzetes letartóztatásról a tárgyalás előkészítése során hozott határozatáig a fiatalkorú – huszonnégy órát meg nem haladó tartamban – az ügyész rendelkezése alapján is elhelyezhető bv. intézetben vagy rendőrségi fogdában. Erről az ügyész a bíróságot értesíti.

(5) Az előzetes letartóztatásban levő fiatalkorú, ha fekvőbeteg ellátásra szorul, vagy egészségi állapota kórházi kivizsgálást igényel, egészségügyi ellátását és vizsgálatát, lehetőség szerint büntetés-végrehajtási egészségügyi intézetben kell biztosítani.

A végrehajtás helyének megváltoztatása

407. §

(1) Ha a fiatalkorú tartósan szembeszegül a javítóintézet rendjével, vagy társai, vagy a javítóintézeti dolgozók testi épségét, vagy a javítóintézet biztonságát súlyosan veszélyeztető magatartást tanúsít, az igazgató az ügyésznél kezdeményezheti az előzetes letartóztatás végrehajtási helye megváltoztatásának indítványozását.

(2) Ha a bíróság az előzetes letartóztatás végrehajtási helyének megváltoztatását rendeli el, a javítóintézet a fiatalkorú átszállítása érdekében megkeresi a javítóintézet székhelye szerint illetékes rendőrkapitányságot.

A rendelkezési jogkör gyakorlása

408. §

(1) A rendelkezési jogkör gyakorlója rendelkezik az előzetesen letartóztatott fiatalkorú

- a) kapcsolattartásának (levelezés, látogató fogadása, csomagküldemény, telefonbeszélgetés) korlátozásáról, vagy ellenőrzéséről,
- b) előállításáról, a javítóintézetben való kihallgatásáról,
- c) más intézetbe való átszállításáról,
- d) elkülönítéséről az ugyanabban az eljárásban letartóztatottaktól.

(2) Az intézet gondoskodik a rendelkezési jogkör gyakorlója rendelkezéseinek végrehajtásáról. Ha a bírói értesítőlap vagy ügyészi rendelvénny az előzetes letartóztatás végrehajtására vonatkozó valamely kérdésben nem tartalmaz rendelkezést, a javítóintézet az általános jogszabályi előírásoknak megfelelően jár el.

(3) Ha az intézet az előzetes letartóztatás végrehajtása alatt a rendelkezési jog gyakorlójának jogkörébe tartozó döntés szükségességét észleli, erről öt haladéktalanul értesíti.

Oktatás, képzés, foglalkoztatás

409. §

Az előzetesen letartóztatott fiatalkorú javítóintézetben kívüli oktatásban, képzésben, munkafoglalkoztatásban nem vehet részt.

410. §

(1) Az előzetesen letartóztatott fiatalkorú számára javítóintézetben kívüli program, betegszabadság nem engedélyezhető.

(2) Ha a rendelkezési jogkör gyakorlója engedélyezte az előzetesen letartóztatott fiatalkorú számára, hogy felügyelettel meglátogassa súlyosan beteg hozzátartozóját, vagy részt vegyen hozzátartozója temetésén, megkeresi az intézet székhelye szerint illetékes rendőrkapitányságot a fiatalkorú kísérése érdekében.

A kapcsolattartás

411. §

(1) A javítóintézet gondoskodik arról, hogy az előzetesen letartóztatott fiatalkorú a hozzátartozójával vagy a (2) bekezdésben nem említett más személlyel ellenőrzés mellett érintkezzen.

(2) Az ellenőrzés nélküli érintkezés lehetőségét kell biztosítani – az intézet házirendje szerint – az előzetesen letartóztatott fiatalkorú és

- a) védője,
- b) a jogszabályok által az alapvető jogok védelmére feljogosított szervezet tagja, a nemzeti megelőző mechanizmus feladatainak teljesítésére felhatalmazott munkatársa, továbbá a karitatív tevékenységet végző egyház vagy civil szervezet tagja,
- c) vallásgyakorlás céljából az egyházi személy,
- d) a kirendelt pártfogó felügyelője vagy megelőző pártfogó felügyelője,
- e) hazája Magyarországon akkreditált diplomáciai képviselője, konzuli tisztségviselője, ennek hiányában az érdekei képviseletét ellátó állam képviselői

között.

Előállítás, kihallgatás

412. §

(1) Büntetőügyben történő idézés alapján a javítóintézet megkeresi a bíróság székhelye szerint illetékes rendőrkapitányságot az előzetesen letartóztatott fiatalkorúnak a megjelölt helyre és időre történő előállítására, majd a javítóintézetbe visszaszállítása érdekében. A nyomozó hatóság részéről kért előállítás a rendelkezési jog gyakorlójának idézése alapján történhet.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni akkor is, ha a bíróság értesítése alapján az előzetesen letartóztatott fiataikorú vagy a védője kéri az előállítását.

(3) Az előzetesen letartóztatott fiataikorút a nyomozó hatóság – a rendelkezési jogkör gyakorlójának engedélyével – az igazgatóval egyeztetett időpontban a javítóintézetben is kihallgathatja.

(4) Az előzetesen letartóztatott fiataikorúnak a nyomozó hatóság részére történő kiadását a rendelkezési jogkör gyakorlója engedélyezi.

Az előzetes letartóztatás megszüntetése

413. §

(1) Az előzetesen letartóztatott fiataikorút a lejárat napján, vagy az előzetes letartóztatást megszüntető rendelkezés napján a javítóintézetből szabadon kell bocsátani, és a törvényes képviselőnek vagy megbízottjának a javítóintézet székhelyén kell átadni. Ha a törvényes képviselő, vagy megbízottja a fiataikorúért nem jelenik meg, gondoskodni kell a fiataikorú elkülönített elhelyezéséről és a továbbiakban a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény és végrehajtási rendelete szerint kell eljárni.

(2) Ha a bíróság az előzetes letartóztatást a tárgyaláson szünteti meg, az erről szóló végzés átadása után a fiataikorút helyben szabadítani kell, annak tájékoztatása mellett, hogy szabadulási igazolásának az átvétele, vagy az elszámolás érdekében a javítóintézetet a következő munkanapon, hivatali időben keresse fel.

(3) Az előzetes letartóztatásból szabaduló fiataikorút a jelen levő törvényes képviselőjének vagy megbízottjának, a más ügy miatt jogerős javítóintézeti nevelés hatálya alatt álló fiataikorút a javítóintézet megbízottjának kell átadni, de távollétük a szabadításnak nem akadály. A fiataikorú átvételére jogosult személy távolléte esetén az eljárás helye szerint illetékes befogadó gyermekotthonban kell a fiataikorú számára elhelyezést biztosítani.

(4) A (2) bekezdés alapján helyben szabadított fiataikorú – írásbeli kérelmére – a tárgyalásról az intézetbe visszaszállítható, ha az intézet hivatali idejében a szabadulási igazolás kiadása és az elszámolás még aznap elvégezhető.

(5) Az előzetes letartóztatásból szabaduló fiataikorú részére a javítóintézet szabadulási igazolást ad. A szabadításakor ki kell adni a fiataikorú részére a személyazonosító igazolványát, a letéti pénzét, a letétként kezelt értéktárgyait, saját ruházatát, valamint iskolai bizonyítványát.

(6) Az előzetes letartóztatásból szabaduló fiataikorú szabadításáról értesíteni kell azokat a szervezetet és személyeket, akiket a fiataikorú intézetbe történt befogadásáról értesítettek, továbbá az előzetes letartóztatás megszüntetését elrendelő ügyészt vagy bíróságot.

A katonák előzetes letartóztatásának végrehajtására vonatkozó szabályok

414. §

(1) A katona előzetes letartóztatását katonai fogdán – a külön jogszabályban kijelölt intézet e célra elkülönített részén – kell végrehajtani, kivéve, ha a rendelkezési jogkör gyakorlójának a terheltek elkülönítésére vonatkozó rendelkezésének teljesítése másként nem biztosítható.

(2) A katona előzetes letartóztatásának végrehajtására egyebekben a 380-402. §-okban foglaltakat kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy

- a) az előzetes letartóztatás végrehajtása során a különböző állománycsoportú katonákat egymástól el kell különíteni,
- b) a katona a bíróság, az ügyész, vagy más hatóság elé állításkor egyenruhát visel,
- c) katona esetén a befogadásról és szabadításról értesíteni kell az állományilletékes parancsnokot is.

A nemzetközi bűnügyi együttműködéssel összefüggésben kényszerintézkedés hatálya alatt álló személy fogvatartása

415. §

(1) A 2. § (1) bekezdés c) pontja szerinti kényszerintézkedések hatálya alatt álló személyt a Fővárosi Bv. intézetben kell elhelyezni.

(2) Az intézet az ideiglenes kiadatási, vagy kiadatási letartóztatásban lévő személyt az igazságügyért felelős miniszter döntése alapján, az ideiglenes átadási, vagy átadási letartóztatásban vagy ideiglenes végrehajtási letartóztatásban lévő személyt a bíróság döntése alapján helyezi szabadlábra.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott személyt – más állam részére történő átadásakor – az illetékes rendőri szerv megbízottja az intézetben veszi át. A rendőrség megbízottja részére az intézet elismervény ellenében átadja a személy letéti tárgyait és a nyilvántartási okmányok másolatát is.

XXVIII. Fejezet

AZ IDEIGLENES KÉNYSZERGYÓGYKEZELÉS VÉGREHAJTÁSA

416. §

(1) A kényszergyógykezelés végrehajtására vonatkozó szabályokat – a kényszergyógykezelés felülvizsgálatára, megszüntetésére, megszűnésére, valamint az adaptációs szabadságra és az elbocsátott kényszergyógykezelt pszichiátriai gyógykezelésére való előterjesztésre vonatkozó szabályok kivételével – az e Fejezetben foglalt eltérésekkel az ideiglenes kényszergyógykezelés végrehajtása során is alkalmazni kell.

(2) Az ideiglenes kényszergyógykezelés kezdő napja az a nap, amelyen a beteget az IMEI-be befogadták. Ha az ideiglenes kényszergyógykezelést megelőzően a beteg elmeállapotát az IMEI-ben megfigyelték, úgy ennek időtartamát az ideiglenes kényszergyógykezelés tartamába nem lehet beszámítani; ez esetben az ideiglenes kényszergyógykezelés az elrendelés napján kezdődik.

(3) Az ideiglenes kényszergyógykezelés költségei az államot terhelik.

(4) Az ideiglenes kényszergyógykezelésre utalt beteg

- a) kórlapján legalább kétnaponként fel kell tüntetni azt is, ha állapot- vagy kezelésváltozás nem következett be,
- b) más gyógyintézetben történő elhelyezéséről a rendelkezési jogkör gyakorlóját előzetesen – sürgős esetben utólag – értesíteni kell.

(5) A más gyógyintézetben töltött időt az ideiglenes kényszergyógykezelés időtartamába be kell számítani.

(6) Az ideiglenes kényszergyógykezelést a védőjével és hazája konzuli tisztségviselőjével az előzetesen letartóztatottra vonatkozó szabályok szerint jogosult kapcsolatot tartani. Az ideiglenes kényszergyógykezelést a rendelkezési jogkör gyakorlójának korlátozó rendelkezése hiányában törvényes képviselőjével szóban ellenőrzés nélkül érintkezhet.

(7) A rendelkezési jogkör gyakorlójának rendelkezését az elkülönítés, a fokozott őrzés, a kapcsolattartás tekintetében az ideiglenes gyógykezelés végrehajtása során meg kell tartani. Ha az IMEI a rendelkezési jogkörbe tartozó döntés szükségességét észleli, erről a rendelkezési jogkör gyakorlóját haladéktalanul értesíti.

417. §

Az ideiglenes kényszergyógykezelés indokoltságának időszakos felülvizsgálata esetén a kórrajz kivonatát a felülvizsgálat indítványozására köteles ügyésznek kell megküldeni az ideiglenes kényszergyógykezelés határidejének lejártát megelőző legalább tizenöt nappal.

418. §

(1) Ha az ideiglenes kényszergyógykezelésre befogadott nem kóros elmeállapotú, a főigazgató főorvos haladéktalanul javaslatot tesz az ideiglenes kényszergyógykezelés megszüntetésére. A megszüntetésre jogosult intézkedéséig az IMEI – a rendelkezési jogkör gyakorlójának rendelkezése szerint – gondoskodik az őrzésről és a felügyeletről.

(2) Az ideiglenesen kényszergyógykezelést el kell bocsátani az IMEI-ből

- a) ha az ideiglenes kényszergyógykezelés tartama eltelt és a felülvizsgálatra nem került sor, a lejárat napjával,
- b) a nyomozás, vagy az eljárás megszüntetése esetén, az erről szóló határozat kézbesítésének a napjával.

(3) Ha az ügyész, vagy a bíróság az ideiglenes kényszergyógykezelést megszünteti, a beteget – megfelelő igazolással ellátva – azon a napon kell elbocsátani, amelyen a kényszerintézkedés megszüntetéséről szóló értesítőlap az IMEI-be megérkezik.

(4) Ha az ideiglenes kényszergyógykezelés megszüntetésekor a terhelt előzetes letartóztatását rendelték el, szabadságvesztésre, elzárásra ítélték, haladéktalanul intézkedni kell a bv. intézetbe történő átszállítása iránt. Ha a beteg fekvőbeteg-gyógyintézeti ápolásra szorul, úgy az IMEI megfelelő osztályán kell gyógykezelését folytatni, vagy a Központi Kórház megfelelő osztályára kell átszállítani. Részletes kórrajz-kivonatát a büntetés-végrehajtási egészségügyi anyagához csatolni kell.

(5) A (2) és (3) bekezdés eseteiben sem bocsátható el az ideiglenesen kényszergyógykezelt és haladéktalanul intézkedni kell a bv. intézetbe történő átszállítása iránt, ha

- a) más ügyben kiszabott szabadságvesztést, elzárást, közérdekű munka vagy pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztést,
- b) más ügyben elrendelt előzetes letartóztatást, kiadatási letartóztatást vagy ideiglenes kiadatási letartóztatást, az európai elfogatóparancs végrehajtásával kapcsolatban elrendelt átadási letartóztatást vagy ideiglenes átadási letartóztatást, vagy ideiglenes végrehajtási letartóztatást

kell töltenie.

(6) Ha az ideiglenesen kényszergyógykezeltnek az elbocsátást követően idegenrendészeti őrizetet, vagy menekültügyi őrizetet kell töltenie, a fogvatartó intézet az elbocsátás esedékességének tudomására jutását követően haladéktalanul értesíti az illetékes idegenrendészeti hatóságot, vagy menekültügyi hatóságot. Ha az idegenrendészeti hatóság, vagy menekültügyi hatóság az értesítés alapján az elbocsátás időpontjában nem veszi át az ideiglenesen kényszergyógykezeltet, ez az elbocsátást nem akadályozhatja meg.

XXIX. Fejezet AZ ŐRIZET VÉGREHAJTÁSA

419. §

(1) Az őrizet végrehajtására az e Fejezetben foglalt eltérésekkel az előzetes letartóztatás végrehajtására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

(2) A büntetőeljárás során elrendelt őrizetet rendőrségi fogdán (a továbbiakban: fogda) kell végrehajtani.

(3) Az őrizetes büntetőeljárási jogait korlátozás nélkül gyakorolhatja. Meghatalmazás aláírása érdekében az ügyvéd belépését a fogda területére hivatali időn kívül is biztosítani kell.

(4) Az őrizet során a gyanúsított személyi szabadsága és egyéb alapvető jogai olyan mértékben korlátozhatók, amilyen mértékben az őrizetbe vétel célja és a fogda rendjének, vagy biztonságának megőrzése érdekében feltétlenül szükségesek.

(5) Az őrizetes a fogdában folytatott munkáltatásban vagy oktatásban nem vehet részt, a fogdában házasságot nem köthet, bejegyzett élettársi kapcsolatot nem létesíthet.

(6) Az őrizetessel szemben fegyelmi eljárás nem folytatható le.

(7) A fogvatartással kapcsolatos panaszt a fogvatartásért felelős bírálja el.

(8) A fogvatartásért

a) rendőrkapitányság fogdjában és a megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysági (központi) fogdában a rendőrfőkapitány,

b) a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda fogdájában a Készenléti Rendőrség parancsnoka

felelős.

(9) E Fejezet alkalmazásában büntetés-végrehajtási ór alatt a fogdaórt kell érteni.

420. §

(1) A fogda az őrizetbe vett személyt a bíróság, az ügyész, vagy a nyomozó hatóság határozata szerint a fogvatartásért felelős által kiállított rendelvénnyel alapján fogadja be.

(2) A fogda az őrizetbe vett személy befogadásáról

a) az őrizetbe vételt elrendelő bíróságot, ügyészt, vagy nyomozó hatóságot

b) katona esetén az állományilletékes parancsnokot

értesíti.

(3) A fogda az őrizetbe vételt Be. 126. § (3) bekezdés, 249. §, 281. § (6) bekezdés, 519. § (2) bekezdés, 555. § (4) bekezdés és 596. § (6) bekezdés szerinti határidejének lejártát – a Be. 126. § (5) bekezdése szerinti, az őrizetbe vételt elrendelését megelőző hatósági fogvatartás beszámításával – nap, óra és perc megjelöléssel tartja nyilván.

421. §

(1) Az őrizetbe vételt elrendelő bíróság, ügyész, vagy nyomozó hatóság vezetője (az őrizet végrehajtása tekintetében a továbbiakban: a rendelkezési jogkör gyakorlója) -dönt az őrizetbe vett személy

a) fokozott őrzéséről,

b) elkülönítéséről az ugyanabban az eljárásban letartóztatottaktól vagy őrizetbe vett személyektől,

c) levelezése, telefonálása és látogatása ellenőrzéséről,

d) levelezésének, telefonbeszélgetésének, a látogató fogadásának korlátozásáról, vagy tiltásáról,

e) előállításáról, nyomozási cselekmény elvégzése érdekében a nyomozó hatóságok részére történő kiadásáról.

(2) A rendelkezési jogkör gyakorlójának tiltó rendelkezése hiányában az őrizetbe vett személy az általa megjelölt hozzátartozóval kapcsolatot tarthat. Az őrizetes a hozzátartozójával naponta egyszer tíz perc időtartamban telefonhívást kezdeményezhet. Az őrizetbe vett személyt hozzátartozója naponta, hivatali időben – a fogda parancsnokával előzetesen egyeztetett időpontban – meglátogathatja. Az őrizetbe vett személy a látogatás alkalmával csak egy látogatót fogadhat; a látogatási idő harminc perc.

(3) Az őrizetbe vett személy más személlyel – ide nem értve a védőt, államának konzuli tisztviselőjét – csak a rendelkezési jogkör gyakorlójának engedélyével tarthat kapcsolatot.

(4) A kapcsolattartás joga nem gyakorolható, ha az őrizetbe vett személlyel szemben eljárási cselekményt folytatnak. A kapcsolattartás pótlását, ha arra még hivatali időn belül sor kerülhet, engedélyezni kell.

(5) Ha a fogvatartásért felelős a rendelkezési jogkörbe tartozó döntés szükségességét észleli, erről a rendelkezés jogkör gyakorlóját haladéktalanul értesíti.

422. §

(1) Az őrizetbe vett személy letéti pénze terhére megvásárolhatja azokat a tárgyakat, amelyeket birtokában tarthat, valamint ruházatát kiegészítheti.

(2) Az őrizetbe vett személy letéti pénzéből történő vásárlásokat elsősorban hozzátartozója vagy védője útján kell biztosítani. Ennek hiányában a vásárlást az őrizetbe vett személy írásos kérelme alapján a fogvatartásért felelős megbízottja végzi a befogadás napján.

423. §

(1) Az őrizetbe vett személyt – ha a bíróság az előzetes letartóztatását nem rendelte el – az őrizetbe vétel tartamának elteltével, vagy az őrizet megszüntetéséről hozott határozat fogdával való közlésének időpontjában haladéktalanul szabadítani kell.

(2) Ha a bíróság az őrizetbe vett személy előzetes letartóztatására vonatkozó indítványt elutasítja, az erről szóló végzés átadása után az őrizetbe vett személyt helyben szabadítani kell, de – kérelmére – az ülésről a fogdába visszaszállítható, ha a szabadulási igazolás kiadása és az elszámolás még aznap elvégezhető.

(3) Az őrizetbe vett személy szabadításáról – a (2) bekezdés szerinti eset kivételével – az őrizetbe vételt elrendelő, vagy az azt megszüntető bíróságot, ügyészt vagy nyomozó hatóságot kell értesíteni. Katona esetén a szabadításról értesíteni kell az állományilletékes parancsnokot is.

XXX. Fejezet

A RENDBÍRSÁG HELYÉBE LÉPŐ ELZÁRÁS VÉGREHAJTÁSA

424. §

(1) A rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtására a VI. Fejezetben foglaltakat a (2) bekezdésben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A rendbíróság helyébe lépő elzárásra kötelezett

- a) nem köteles munkát végezni, vagy tanulmányokat folytatni a végrehajtás ideje alatt,
- b) hetente legalább három alkalommal húsz perc időtartamban távbeszélő használatra jogosult, ez ellenőrizhető, az ellenőrzés lehetőségéről az elkövetőt tájékoztatni kell,
- c) havonta legalább három alkalommal fogadhat látogatót,
- d) heti nyolc óra kimaradásra mehet, a kimaradás tartama az elzárásba beszámít,
- e) naponta legalább két óra szabad levegőn tartózkodásra jogosult.

V. RÉSZ

A SZABÁLYSÉRTÉSI ELZÁRÁS VÉGREHAJTÁSA

XXXI. Fejezet

A SZABÁLYSÉRTÉSI ELZÁRÁS VÉGREHAJTÁSA

425. §

(1) A szabálysértési elzárás végrehajtására a VI. Fejezetben foglaltakat a (2)-(4) bekezdésben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

(2) A szabálysértési elzárás végrehajtásának elévülését félbeszakítja, ha az elkövetővel szemben elzárást vesznek fogvatba. Ennek a körülménynek a megszűnéséig az elévülés nyugszik.

(3) A szabálysértési elzárás nem hajtható végre, ha

- a) az elkövető a szabálysértési elzárást kiszabó határozat jogerőre emelkedését követően egy évet meghaladó időt töltött szabadságvesztésben, elzárásban, javítóintézeti nevelésben vagy előzetes letartóztatásban,
- b) a szabálysértési elzárás kiszabását kizáró körülmény következett be,
- c) a Szabs. tv. 24. §-ában meghatározott elévülés bekövetkezett.

(4) E § alkalmazásában katona: a Szabs. tv. 28. § (1) bekezdésében meghatározott az a személy, akinek tényleges állományviszonya a vele szemben kiszabott elzárás végrehajtásának megkezdésekor vagy a végrehajtás alatt fennáll.

VI. RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Felhatalmazó rendelkezések

426. §

(1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a pártfogó felügyelői szolgálatot rendeletben jelölje ki.

(2) Felhatalmazást kap az igazságügyért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg

- a) a szabadságvesztés, az elzárás, és az előzetes letartóztatás végrehajtásának részletes szabályait a büntetés-végrehajtásért felelős miniszterrel, a katonák vonatkozásában a honvédelemért felelős miniszterrel is egyetértésben,
- b) a Pártfogó Felügyelői Szolgálat tevékenységének szabályait,
- c) az elkobzás végrehajtásának szabályait a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felügyeletét ellátó miniszterrel egyetértésben,
- d) a kényszergyógykezelés és az ideiglenes kényszergyógykezelés végrehajtására, valamint az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet feladataira vonatkozó szabályokat a büntetés-végrehajtásért felelős miniszterrel egyetértésben,
- e) a büntetőügyekben hozott határozatok végrehajtása során a bíróságokra és egyéb szervekre háruló feladatokra vonatkozó szabályokat,

- f) a szabadságvesztés kezdő és utolsó napjának megállapítására vonatkozó szabályokat a büntetés-végrehajtásért felelős miniszterrel egyetértésben,
- g) a fogvatartottak fegyelmi felelősségének szabályait a büntetés-végrehajtásért felelős miniszterrel egyetértésben,
- h) a fogvatartottakkal kapcsolatos kártérítési eljárás szabályait a büntetés-végrehajtásért felelős miniszterrel egyetértésben,
- i) a fogvatartottak egészségügyi ellátásának szabályait a büntetés-végrehajtásért felelős miniszterrel egyetértésben,
- j) az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés, valamint a foglalkozás-egészségügyi szolgálat szabályait a büntetés-végrehajtási szervezetnél a büntetés-végrehajtásért felelős miniszterrel egyetértésben,
- k) a Börtönlelkészi Szolgálatra vonatkozó szabályokat a büntetés-végrehajtásért felelős miniszterrel egyetértésben,
- l) a fogvatartottak birtokában lévő külföldi fizetőeszközzel kapcsolatos eljárásra vonatkozó szabályokat a büntetés-végrehajtásért felelős miniszterrel egyetértésben

(3) Felhatalmazást kap a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg

- a) a büntetés-végrehajtási intézetek kijelölésének szabályait,
- b) az elzárás és a szabálysértési elzárás végrehajtását foganatosító intézetek kijelölésének szabályait a szabálysértési szabályozásért felelős miniszter egyetértésével,
- c) a pártfogó felügyelői tevékenységgel kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtásának szabályait rendészetért felelős miniszter egyetértésével,
- d) a szabálysértési elzárás végrehajtásának részletes szabályait a szabálysértési szabályozásért felelős miniszter egyetértésével,
- e) az elektronikus távfelügyeleti rendszer létesítésének, üzemeltetésének és alkalmazásának, továbbá az elektronikus távfelügyeleti eszközök felhasználásának szabályait az igazságügyért felelős miniszter egyetértésével.

(4) Felhatalmazást kap a rendészetért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg az őrizet és az előzetes letartóztatás rendőrségi fogdában való végrehajtásának részletes szabályait a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter és az igazságügyért felelős miniszterrel egyetértésben, a legfőbb ügyész véleményének kikérésével.

(5) Felhatalmazást kap a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter, hogy a javítóintézetek rendtartását az igazságügyért felelős miniszterrel és a büntetés-végrehajtásért felelős miniszterrel egyetértésben kiadott rendeletben állapítsa meg.

Hatálybalépés

427. §

Ez a törvény 2014. december 31-én lép hatályba.

Átmeneti rendelkezések

(1) A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1978. évi IV. törvény) alkalmazásával kiszabott szabadságvesztésre ítélt a 2013. június 30. napján hatályban volt 1978. évi IV. törvény rendelkezései szerint bocsátható feltételes szabadságra.

(2) Az 1978. évi IV. törvény alkalmazásával a részben felfüggesztett szabadságvesztés mellett kiszabott foglalkozástól eltiltás, járművezetéstől eltiltás, kiutasítás, közügyektől eltiltás és kitiltás tartamának számítására a 289. §, a 291. § (1) bekezdése, a 292. § (1) bekezdése, a 294. § (1) bekezdése és a 297. § az irányadó.

(3) Az 1978. évi IV. törvény alkalmazásával kiszabott szabadságvesztés esetén az enyhébb végrehajtási szabályok a 105. § (2) bekezdés *c)* pontja tekintetében akkor nem alkalmazhatók, ha az elítélt az 1978. évi IV. törvény 47. § (4) bekezdése alapján vagy a bíróság határozata folytán nem bocsátható feltételes szabadságra

(4) A bíróság által 2013. július 1-jét megelőzően elrendelt pártfogó felügyelet végrehajtása során a Btk. 70. § (3) bekezdése alkalmazható.

(5) Az 1978. évi IV. törvény alkalmazásával elrendelt pártfogó felügyelet végrehajtásában való közreműködése során a rendőrség az 1978. évi IV. törvény 82. § (5) bekezdés *a)-d)* pontja tekintetében ellenőrzi a magatartási szabályok megtartását.

(6) A 2010. május 1-jétől 2013. június 30-ig hatályban volt 1978. évi IV. törvény alkalmazásával elrendelt kényszergyógykezelés végrehajtása során a kényszergyógykezelés tartamának eltelte napján - az 1978. évi IV. törvény 74. § (3) bekezdése alapján - a kényszergyógykezelés megszűnik és a beteget el kell bocsátani az intézetből.

(7) Ha a (6) bekezdés szerinti elbocsátáskor a beteg gyógykezelésének szükségessége továbbra is fennáll, az Intézet főigazgató főorvosa az elbocsátás esedékességének napjával történő elhelyezés érdekében az egészségügyről szóló törvényben meghatározottak szerint kellő időben kezdeményezi a bíróságnál a kötelező gyógykezelés elrendelése iránti eljárást. Ha a bíróság elrendeli a beteg kötelező gyógykezelését, a főigazgató főorvos - az országos mentőszolgálat útján - intézkedik a beteg átszállítása iránt a kijelölt, az egészségügyről szóló törvény szerinti gyógykezelést végző pszichiátriai intézetbe.

(8) E törvény 257., 258., 274., 295., 296., 299. és 309. §-át arra az elítéltre is alkalmazni kell, akit a 1978. évi IV. törvény alkalmazásával katonai büntetőeljárásban katonaként ítélték el.

Hatályon kívül helyező rendelkezés

428. §

Hatályát veszti a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet.

Az Európai Unió jogának való megfelelés

429. §

E törvény 133. §-a és 386. § (2) bekezdése a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről, valamint a 2004/68/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról szóló, 2011. december 13-i 2011/93/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 24. cikkének, 317. §-a az irányelv 25. cikkének, a 13. §-a az irányelv 31. cikkének való megfelelést szolgálja.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

I. A törvény megalkotásának alapvető indokai

1. A társadalmi változások, az arra választ adó büntetőpolitika, az új Btk. elfogadása és az elmúlt évek büntetés-végrehajtási tapasztalatai aktuálissá teszi a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet (a továbbiakban: Bv. tvr.) helyett egy új, tartalmát, szabályozási elveit és irányait tekintve modern büntetés-végrehajtási kódex megalkotását.

2. Az elmúlt években több jogterületen – így a büntetőjog vonatkozásában is – megkezdődött a hatályos és gyakran több évtizedes múltra visszatekintő jogszabályok felülvizsgálata, valamint ennek nyomán a szükséges reformok, módosítások végrehajtása. Ennek a komplex munkának hangsúlyos elemét képezi az átfogó igazságszolgáltatási reform, amelynek során pragmatikus módon kell a joganyagot korszerűsíteni. A büntető-jogtudományt alkotó trichotómikus rendszer magába foglalja az anyagi büntetőjogot, a büntető-eljárásjogot és a büntetés-végrehajtási jogot, amely területek normái egymással szorosan összefüggnek, egyenrangúak és zárt szabályozási rendszerükből adódóan azonos hatás- és értékrendszer mentén szerveződnek.

A fent említett három terület közül elsőként – hosszú előkészítő munkálatok és egyeztetések után – a büntető anyagi jog fő forrásaként, 2012 nyarán elfogadásra került a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: új Btk.), amely a korábbinál hatékonyabb és szigorúbb választ ad a bűnözés kialakult új formáira. Az említett igazságszolgáltatási reform következő lépéseként már megkezdődtek az új büntető eljárási kódex megalkotásának előkészületei is. Látható tehát, hogy a büntető joganyag átfogó megújítása keretében a trichotómikus rendszer harmadik pillérét képező büntetés-végrehajtási jog reformja is időszzerűvé vált, különös tekintettel arra, hogy a Bv. tvr. számtalan módosítása nyomán a jogszabály belső koherenciája megbomlott, amely a normaszöveg átláthatóságát és a biztonságos, hatékony jogalkalmazást negatívan befolyásolta. Az újabb átláthatatlan módosításokat elkerülendő szükséges egy olyan, az új Btk. által bevezetett jogintézményekkel harmonizáló, a büntetőjogi kódexszel egységes rendszert alkotó törvény megalkotása, amely az új büntetésekkel, intézkedésekkel, valamint a kidolgozott egyéb módosításokkal összhangban új alapokra helyezi a büntetés-végrehajtást.

3. Természetszerűleg nemzetközi kötelezettségvállalásaink is meghatározzák a nemzeti szabályozást, amely biztosítani hivatott a vállalt nemzetközi kötelezettségek messzemenő érvényesülését.

Az alapvető emberi jogokat védő nemzetközi dokumentumok közül meg kell említeni az ENSZ egyezményeit, az 1966. december 16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányát (kihirdette: 1976. évi 8. törvényerejű rendelet), a kínzás és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmódok elleni nemzetközi Egyezményt (kihirdette: 1988. évi 3. törvényerejű rendelet), továbbá a New Yorkban, 1989. november 20-án kelt, gyermek jogairól szóló Egyezményt (kihirdette: 1991. évi LXIV. törvény) és a New Yorkban, 2006. december 13-án elfogadott, fogyatékkal élő személyek jogairól szóló Egyezményt (kihirdette: 2007. évi XCII. törvény).

A büntetés-végrehajtás vonatkozásában az irányadó hazai szabályozást leginkább az Európa Tanács dokumentumai határozzák meg.

A többi európai államhoz hasonlóan a jogi szabályozásra leginkább hatással lévő, legjelentősebb dokumentum az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt egyezmény és a nyolc kiegészítő jegyzőkönyv (a továbbiakban: Egyezmény). Az Egyezmény legfontosabb célja az emberi jogok és alapvető szabadságok megóvása és további fejlesztése. Az Egyezmény cikkeit valódi tartalommal a Bíróság ítélkezési gyakorlata tölti meg, amely nem csak az államokra nézve kötelező, de magát a Bíróságot is köti a későbbi döntéseiben.

Az Egyezményből a büntetés-végrehajtást leginkább a kínzás tilalmáról szóló 3. cikk, valamint a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog, a 8. cikk érinti. A Bíróság elé kerülő magyarországi ügyeket tekintve a legtöbb esetben a 3. cikk megsértése kerül megállapításra. Az új kódex előkészítésekor nem hagyható figyelmen kívül, hogy a Bíróság nem egy magyarországi esetben megállapította, hogy a zsúfolt körülmények a 3. cikket megsértve embertelen és megalázó bánásmódnak minősültek.

A kínzás és az embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzéséről szóló európai egyezmény annak érdekében született, hogy a szabadságuktól megfosztott személyeknek a kínzás és az embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód elleni védelmét erősíthetik a megelőző jellegű látogatásokon alapuló eljárások. A megelőzés érdekében Európai Bizottságot (a továbbiakban: CPT) hoztak létre. A bizottság 1994 novembere óta összesen hét alkalommal látogatott el Magyarországra. A jelentések felhívják a figyelmet a büntetés-végrehajtási intézetek zsúfoltságára, az előzetes letartóztatásra, a hosszú időre ítélt fogvatartottakkal való bánásmódra, ajánlást tesznek többek között a családi kapcsolatok ápolásának lehetőségeire, az egészségügyi ellátásra, a körülmények javítására.

Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának Rec (2006) 2. számú ajánlása az új európai büntetés-végrehajtási szabályokról ugyan nem kötelező a tagállamok számára, azonban iránymutatást, segítséget ad mind a jogalkotónak, mind a jogalkalmazónak. Az Egyezményre, a Bíróság gyakorlatára, a CPT jelentéseiben megfogalmazott ajánlásokra figyelemmel alakították ki a szabályokat.

A nemzetközi kötelezettségvállalások körében meg kell említeni az ENSZ Közgyűlése által 2002 decemberében elfogadott a kínzás és más kegyetlen, embertelen és megalázó bánásmódról és büntetésről szóló 1984. évi egyezmény fakultatív jegyzőkönyvét (Optional Protocol to the Convention Against Torture, OPCAT), amelynél a részes államok – a kínzások belföldi megelőzésére – kötelesek kijelölni egy vagy több látogató testületet, ún. nemzeti megelőző mechanizmust, amelynek feladatát az alapvető jogok biztosa fogja ellátni.

A hatályos jogszabályok a hazai viszonyokat szem előtt tartva ültették át az egyezményekben megfogalmazott alapelveket, elvárásokat. Ezek a nemzetközi dokumentumok, illetve a nemzetközi ellenőrző szervek javaslatai, a Bíróság ítéletei a továbbiakban is irányt mutatnak, segítséget nyújtanak ahhoz, hogy egy korszerű, a XXI. század elvárásainak megfelelő kódex szülessen meg.

4. Az új kódex megalkotásának szükségességét támasztja alá az az alapvető jogállami követelmény, mely szerint a legmagasabb jogszabályi szinten szükséges megjeleníteni azon jogkövetkezmények végrehajtását, amelyek a személyi szabadság jogszerű elvonásával vagy korlátozásával járnak együtt.

A jelenleg hatályos normarendszer 34 éves múltat tekint vissza és formáját tekintve törvényerejű rendeletként tagolódik be a magyar jogrendszerbe. A büntetés-végrehajtási jog esetében a legfontosabb jogforrás hierarchikus szintjének is tükröznie kell annak a jogrendszerben elfoglalt helyét és jelentőségét.

Tovább szélesíti az új bv. kódexben megjelenítendő új rendelkezések körét, hogy a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 4. §-a szerint, ha egy tárgykört törvény szabályoz, törvényben kell rendezni az alapvető jogintézményeket és a szabályozási cél megvalósulásával összefüggő lényeges garanciákat. A jelenleg hatályos végrehajtási rendeletek között több olyan is található, amely olyan jogintézményeket szabályoz miniszteri rendeleti szinten, amelyek közvetlenül érintenek alapvető jogokat, ezért azok kizárólag törvényi szinten szabályozhatók. Ilyenek például a fogvatartottak egészségügyi ellátásával kapcsolatos egyes rendelkezések, vagy a javítóintézetben elhelyezett növendékek alapvető jogai. E szabályokat a Jat.-ban meghatározott jogalkotási követelményeknek való megfelelés érdekében tehát törvényi szinten, az új büntetés-végrehajtási törvényben szükséges megjeleníteni.

II. A legfontosabb újítások röviden

1. Az új kódex több tekintetben új alapokra kívánja helyezni a büntetés-végrehajtást. Meghatározásra kerül a büntetés-végrehajtási jogviszony jellege, amelyet az Előterjesztés egy pönális kényszer jogviszonyként definiál. Egyértelművé teszi ugyanakkor, hogy kétpólusú relációról van szó, amelynek egyik oldalán az állam (delegált hatáskörben a büntetés-végrehajtási szervezet), mint a központi büntetőhatalom kizárólagos birtokosa helyezkedik el, míg a másik pozícióban a külön törvényekben meghatározott jogcímen fogva tartott személy áll. A jogviszony jellegéből adódik, hogy a feleket e sajátos szituációból adódóan (szabadságelvonás) jogok és kötelezettségek kölcsönösen illetik, illetve terhelik.

Az Előterjesztés az általános szabályok között tér ki a végrehajtásért felelős szerv által hozott döntés formai és tartalmi követelményeire, valamint e döntéssel szembeni jogorvoslati lehetőségeire. Ugyancsak az általános szabályok között kerültek elhelyezésre a bíróság és az ügyész büntetés-végrehajtási feladatait meghatározó rendelkezések, melyek a hatályos Bv. tvr.-hez képest átláthatóbban és részletesebben rögzítik a legfontosabb szabályokat.

2. Az új Btk. szélesíteni kívánta a bíróság által alkalmazható joghátrányok körét, ezért a szankciórendszer tekintetében is komolyabb változtatásokat hajtott végre. Új büntetési nemként vezette be az elzárást és a sportrendezvények látogatásától eltiltást, az intézkedések körét pedig a jóvátételi munkával és az elektronikus adat hozzáférhetetlenné tételével egészítette ki. Ezen új büntetések és intézkedések végrehajtási szabályai már a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvényben megalkotásra kerültek, ám az új bv. kódex nem pusztán ezek mechanikus átvételét hajtja végre. Sor került ugyanis e rendelkezések részletes felülvizsgálatára, és különösen az elzárás szabályai tekintetében a szerkezeti átalakításra, valamint a fogalomhasználat és az egyes előírások pontosítására.

A jogalkotó az új Btk. megalkotása során szakítani kívánt a korábbi büntető törvénykönyv jogtörténeti okok miatt fennálló azon szerkesztési sajátosságával, hogy a büntető anyagi jogi kódex anyagi jogi rendelkezései között számtalan büntetés-végrehajtási jogi rendelkezés is helyt kapott. A büntetéskiszabás és a büntetés-végrehajtás során érvényesülő, a különböző szereplők által érvényesítendő eltérő szempontoknak megfelelő hatékonyabb szabályozás kialakítása érdekében

ezért az új Btk. a büntető anyagi és büntetés-végrehajtási szabályokat világosan elkülöníti, így az új törvény tisztán anyagi jogi törvényként kerül meghatározásra. Ennek megfelelően a büntetés-végrehajtási kódex számos olyan új szabállyal kell, hogy kiegészüljön, amely korábban a büntető-törvénykönyv részét képezte.

3. A szabadságvesztés, mint legelterjedtebb büntetési forma újraszabályozása az új kódex egyik legfontosabb nívója. Új elemként jelennek meg a törvényben a szabadságvesztés végrehajtásának alapelvei, amelyek a szabadságvesztés végrehajtásával foglalkozó fejezet elején kerültek elhelyezésre. A régi, hagyományos alapelvek (törvényesség, fokozatosság, normalizáció) mellett új, a jelenlegi társadalmi helyzetre reagáló alapelvek (rugalmasság, káros hatások minimalizálása, pragmatizmus, egyéni aktivitás, egyéniesítés) is feltüntetésre kerültek a normaszövegben, kijelölve ezzel a végrehajtás fő irányvonalait.

Az új törvénykönyvben nagyobb szerepet kap az egyéniesítés, valamint kiemelkedő célként kerül meghatározásra a társadalomba való visszailleszkedés elősegítése, az elítéltek hatékonyabb oktatása és foglalkoztatása, a szabadulás utáni jogkövető életmód kialakításához szükséges feltételek biztosítása, valamint az önálló büntetés-végrehajtás kialakítása.

A fogvatartottak reintegrációjára való törekvés, valamint a fogvatartottak e tevékenységbe való aktív és személyes közreműködésének kialakításával törekszik az Előterjesztés a progresszív szemléleten alapuló és az individualizált igényekhez igazodó Kockázatelemzési és Kezelési Rendszert bevezetni és működtetni. E struktúrának a lényege egy olyan szakmai munkafolyamat, amely a fogvatartott megismerésével kezdve az ismeretek kiértékelésével, differenciálással, megfelelő rezsimbe sorolással, a személyiség változásának figyelemmel kísérésével, valamint a korábbi döntések rendszeres felülvizsgálatával segíti elő a reintegrációs cél megvalósulását és a visszaesések számának csökkenését. A feladata végrehajtásának intézményesítése érdekében kerül létrehozásra a Központi Kivizsgáló és Módszertani Intézetet, amely új intézményként (büntetés-végrehajtási szervként) tagolódik be a struktúrába és tevékenységével hatékonyan szolgálja az egyéniesítést, mint a szabadságvesztés végrehajtását meghatározó alapértéket.

Alapvető célkitűzése az Előterjesztésnek, hogy a fogvatartás biztonságának és rendjének fenntartása mellett az egyéniesítésre, a kedvezmények és hátrányok körének bővítésére is sor kerüljön az azt magatartásukkal kiérdemlő fogvatartottak tekintetében. Ennek keretében az Előterjesztés a Kockázatelemzési és Kezelési Rendszert is szem előtt tartó differenciáltabb jutalmazási és fegyelmi felelősségi rendet alakít ki, amely a választható jutalmazási és fenyítési formákkal adekvát választ ad az egyén által tanúsított magatartásra. Az elektronikus távfelügyeleti eszköz helyet kap a szabadságvesztés végrehajtás során is. Az őrzött területen kívüli munkáltatás esetén az elektronikus távfelügyeleti eszközök alkalmazásának lehetővé tétele a költségek mellett a biztonsági kockázatot, valamint a személyi állomány leterheltségét is csökkenteni kívánja.

A társadalomra kevésbé veszélyes, nem életvitelszerű bűnelkövetők társadalomba való hatékonyabb visszailleszkedését segíti elő a reintegrációs őrizet bevezetése. Azok a jogerősen elítéltek, akik reintegrációs őrizetbe kerülnek, korlátozottan visszanyerik személyi szabadságukat, távozhatnak a büntetés-végrehajtási intézetből, de csak a büntetés-végrehajtási bíró által kijelölt lakásba, amelyet csak meghatározott esetekben hagyhatnak el.

A fogvatartottak kommunikációs lehetőségei tekintetében az Előterjesztés a modern technikai vívmányok használatára is kiterjedő rendelkezésekkel bővíti a jelenleg hatályos szabályozást (pl. fogvatartotti mobil telefon, internet alapú telefonhívás/videótelefonálás). Sor került a fogvatartás

rendjének és biztonságának, valamint az áldozatok és hozzátartozók védelmének érdekében a fogvatartottak tömegkommunikációs nyilatkozattételi lehetőségeinek újraszabályozására, szigorúbb keretek közé szorítására is.

4. Az intézkedések közül a kényszergyógykezelés és a javítóintézeti nevelés végrehajtása vonatkozásában jelentős mennyiségű, törvényi szabályozást igénylő, de jelenleg alacsonyabb szinten szabályozott rendelkezés törvényi szintre emelésére került sor. Az alapul szolgáló jogszabályok közül a kényszergyógykezelés és az ideiglenes kényszergyógykezelés végrehajtásáról, valamint az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet feladatairól, működéséről szóló 36/2003. (X. 3.) IM rendeletet és a javítóintézetek rendtartásáról szóló 30/1997. (X. 11.) NM rendeletet érdemes e két intézkedés tekintetében mindenképpen megemlíteni.

A javítóintézeti nevelés végrehajtásának szabályai között lényeges újdonságként a biztonsági intézkedésre vonatkozó rendelkezéseket szükséges kiemelni, amelyek a korábbiaknál szélesebb körű fellépési lehetőséget biztosítanak a büntetés-végrehajtás rendjét, biztonságát, illetve saját vagy mások életét, testi épségét sértő vagy veszélyeztető fogvatartottal szemben.

5. A kényszerintézkedések tekintetében az Előterjesztés szintén az átláthatóságot, a könnyebb alkalmazhatóságot célozza. Konceptcionális változás, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény szerinti kényszerintézkedések közül az őrizet végrehajtásáról is rendelkezik az új bv. törvény. Az Előterjesztés emellett az ideiglenes kényszergyógykezelés végrehajtását a kényszergyógykezeléstől elkülönülten, önálló fejezetben szabályozza.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az Alapvető rendelkezésekhez (I. Fejezet)

1. Az Előterjesztés a Büntető Törvénykönyvben meghatározott büntetési célból kiindulva határozza meg a büntetés-végrehajtás célját, kiemelve az egyéniesítés követelményét. Az Előterjesztés meghatározza továbbá a büntetés-végrehajtás egészét átható alapelveket, mint a kínzás, kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmód és a diszkrimináció tilalmát.

2. Az Előterjesztés részleteiben meghatározza a törvény hatályát. Az nem vet fel kérdéseket, hogy az új bv. törvény hatálya az új Btk. szerinti büntetések és intézkedéseket teljes egészében magába foglalja, az is változatlan, hogy a Be. szerinti kényszerintézkedések közül az előzetes letartóztatás, illetve az ideiglenes kényszergyógykezelés, valamint az utógondozás végrehajtását e törvény keretei között kell szabályozni. E tekintetben újdonság a Be. szerinti őrizet önálló szabályozása.

A hatályos Bv. tvr.-hez hasonlóan az új bv. törvény hatálya kiterjed az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2012. évi CLXXX. törvény szerinti átadási és ideiglenes átadási letartóztatás, ideiglenes végrehajtási letartóztatás, az eljárási jogsegély keretében ideiglenesen átszállított személy fogvatartásának végrehajtására, valamint a nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló 1996. évi XXXVIII. törvény szerinti kiadatási és ideiglenes kiadatási letartóztatásra és a külföldi bíróság által kiszabott szabadságvesztés ideiglenes végrehajtására is, hiszen ezen jogintézmények végrehajtása során is az előzetes letartóztatás szabályait kell alkalmazni.

A szabálysértési elzárás végrehajtása a most hatályos renddel megegyezően ugyancsak az új bv. törvény hatálya alá tartozik.

Az új bv. törvény rendelkezései a jogi személlyel szemben alkalmazható intézkedések kapcsán nem alkalmazhatók, azok végrehajtásáról a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről szóló 2001. évi CIV. törvény és az egyes ágazati törvények rendelkeznek.

3. Újdonság, hogy az új bv. törvény meghatározza a büntetés-végrehajtási jogviszony fogalmát, alapelvi szinten jeleníti meg az anyanyelvhasználat jogát és a védelemhez, illetve tájékoztatáshoz való jogot, nagyobb figyelmet fordít a sértett érdekeinek védelmére. Rögzíti az állam kötelezettségeit a végrehajtásban, továbbá a büntetések, az intézkedések és az egyes kényszerintézkedések végrehajtása iránti intézkedések megtételének kötelezettségét, valamint az elítélt, illetve az egyéb jogcímen fogvatartott részéről a büntetés, az intézkedés és a kényszerintézkedés foganatosítása során fennálló alávetési kötelezettséget.

4. Az I. Fejezetben további újdonság, hogy az új bv. törvény kiegészül az idézéssel szembeni mulasztás következményei, valamint az iratbetekintés és a másolatkészítés szabályozásával, továbbá a megkeresés és az ismeretlen helyen lévő terhelttel szembeni intézkedések szabályozása részletesebb a hatályos rendelkezésekhez képest.

5. Az új bv. törvény valamennyi büntetés-végrehajtási ügy tekintetében egységesen meghatározza a végrehajtásért felelős szerv döntésének főbb eljárási és alaki szabályait, továbbá a döntéssel és – ahol erről a törvény ennek meghozataláról rendelkezik – a határozattal szembeni jogorvoslati lehetőségeket.

A büntetések és az intézkedések végrehajtását kizáró okokhoz (II. Fejezet)

Az 1978. évi IV. törvény előkészítésekor még nem volt kiforrott a büntetés-végrehajtási jogi szabályozás, sőt önállósága is tudományos viták tárgya volt. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény továbbítte az új Btk. kodifikációja során megkezdett szabályozási elvet, amely a büntető anyagi és a büntetés-végrehajtási szabályok különválasztását tűzte ki célként. Ebből következően a büntetés végrehajtásával kapcsolatos rendelkezések, így a büntetések és az intézkedések végrehajtását kizáró okokat a Bv. tvr.-be építette be.

Az új bv. törvény ezen a megoldáson és a kizáró okok hatályos rendszerén nem változtat. A büntetés, illetve egyes esetekben az intézkedés végrehajtását kizárja: az elítélt halála, az elévülés, a kegyelem, valamint a törvényben meghatározott egyéb okok. A hatályos szabályozás az életfogytig tartó szabadságvesztés és a határozott ideig tartó szabadságvesztés, az elzárás, illetve közérdekű munka találkozása esetére állapít meg ilyen rendelkezést, amit az Előterjesztés változatlanul átvesz.

Az új Bv. törvény a hatályos szabályozással egyezően meghagyja a büntetéseket és az intézkedéseket érintő kegyelmi rendelkezésről szóló egységes szabályozást.

A bíróság és az ügyész végrehajtás során jelentkező feladataihoz (III. Fejezet)

1. Az Előterjesztés az új büntetés-végrehajtási kódex megalkotásáról szóló 1415/2013. (VII. 5.) Korm. határozat 1. pont c) alpontja alapján a törvényi szintű szabályozást igénylő, de jelenleg rendeleti szintű szabályokat beemelte az új bv. törvénybe.

Ennek szellemében az új bv. törvényben helyezte el a halasztás és részletfizetés szabályozását is, tekintettel arra, hogy mindezek a jogosultságok szorosan a büntetés-végrehajtásához tapadnak. A szabályozás megegyezik a jelenleg hatályos büntetőeljárás szabályozással. Meghagyva e tekintetben mind az ítéldbíró, mind pedig a későbbiekben a bv. bíró halasztással összefüggő feladatait.

2. Az Előterjesztés bevezeti a reintegrációs őrizet jogintézményét, amelynek egyúttal a végrehajtási szabályait is megalkotta. A reintegrációs őrizet elrendelésére, illetve annak későbbi, esetleges megszüntetésére a büntetés-végrehajtási bírót hatalmazza fel. A reintegrációs őrizet elrendelését megalapozó adatok beszerzése és az indítvány előterjesztése a bv. szerv feladatát képezi.

A büntetés-végrehajtási bíró döntésével szemben a hatályos Bv. tvr-hez hasonlóan fellebbezési jogot biztosít. A bv. bíró döntése elleni fellebbezést változatlanul a törvényszék másodfokú tanácsa bírálja el.

3. Az új bv. törvény elkülönítve tartalmazza az anyagi és eljárási szabályokat, jobban igazodva ezzel a kor elvárásaihoz. Ilyen módon újszerű, modern kódex kívánalmainak megfelelő tagolásban található meg az új bv. törvényben az eljárásra vonatkozó szabályozás és jól elkülönítve az anyagi jellegű szabályok.

4. A büntetés- végrehajtási bírói eljárások egy fejezetbe kerültek. Ezzel jelentősen könnyebbé vált az egyes eljárási szabályok megismerése és alkalmazása.

5. Jelentős novumként került meghatározásra a tervezetben az egységes bírósági felülvizsgálati rendszer, amely az általános szabályok megfogalmazásán túl egyes esetekre speciális szabályokat tartalmaz. Ezek külön nevesítve szerepelnek az új bv. törvényben. Hangsúlyossá tette az új szabályozás az egyfokú jogorvoslatot. Minden olyan döntés ellen, amelyben indokolt határozattal kell dönten, biztosítja a bírósági felülvizsgálat lehetőségét. A bíróság ilyen irányú feladatait továbbra is a büntetés-végrehajtási bíró látja el. Döntésével szemben további jogorvoslatot az új törvény nem enged.

6. A törvényi szabályozás körében – a kormányhatározat elvárásai szerint – a sértett jogának, vagy jogos érdekeinek a védelmében új szabályként jelenik meg az elítéltek véleménynyilvánítási jogának (sajtó és egyéb módokon történő közzététel esetén) korlátozása, amely korlátozás ellen az új bv. törvény jogorvoslati lehetőséget és bírósági felülvizsgálatot biztosít.

A szabályozás során hangsúlyt kap e korlátozás kivételes alkalmazhatósága. Erre figyelemmel rövid határidőt szab mind a határozat meghozatalára, mind pedig a bírói felülvizsgálatra. A korlátozás ugyanakkor csak a szükséges mértékben és a bv. bíró által a sértett részére meghatározott ideig tartható fenn. Az új szabályozás a sértett aktív magatartásától teszi függővé a korlátozás fenntarthatóságát. Vélelmezi, hogy a határidő leteltéig nem nyilatkozó sértett nem kíván akadályt gördíteni az elítélt nyilatkozatának nyilvánosságra hozatala elé.

Az adatkezelésre vonatkozó rendelkezésekhez (IV. Fejezet)

Az Előterjesztés korszerű adatkezelési szabályokat tartalmaz.

A szabadságvesztés végrehajtásához (V. Fejezet)

Szabadságvesztés végrehajtásának célja – joghátrány érvényesítése, jogkövető magatartás támogatása

A szabadságvesztés céljának fogalmi meghatározása az új Btk. rendelkezéseivel összhangban különbséget tesz a határozott idejű és az ún. tényleges életfogytig tartó szabadságvesztés között, ugyanakkor komplex módon jeleníti meg a jogintézmény kettős célját. Egyértelműen rögzíti azt a primer szakmai feladatot, amely a személyiség olyan kedvező irányba való fejlesztését jelenti, amely elősegíti, hogy az elítélt szabadulása után a társadalom jogkövető tagjává váljon. Jelentős újítás, hogy a törvény adekvát célfogalmat határoz meg az életfogytig tartó szabadságvesztés esetére, amely nem lehet más, mint a társadalom védelme.

A célok definiálásakor a szóhasználatban is megjelenik az új szakmai nyelvezet (reintegráció), amely pontosabban lefedi a végrehajtási gyakorlatot, mint a szabadságvesztés céljának elérési módját.

Felhívás a szabadságvesztés végrehajtásának megkezdésére – büntetés-végrehajtási szakmai feladatként jelenik meg

A szabadságvesztés megkezdésére történő felhívás feladatait a jogszabály praktikus szempontok szerint megosztja a törvényszékek és a büntetés-végrehajtási szervezet között. Továbbra is a bíróságok hívnák fel a társadalomra inkább veszélyes, bűnelkövetői életmódra hajlamosabb, többszörös visszaeső elítélteket, továbbá az öt évnél hosszabb tartamú szabadságvesztésre ítélteteket. A többi szabadlábon védekező elítéltet a büntetés-végrehajtás hívná fel, rögtön a végrehajtásra kijelölt büntetés-végrehajtási intézetbe történő jelentkezési kötelezettség megjelölésével. Ez utóbbi újítás előnye, hogy a társadalomra kevésbé veszélyes elítéltnak csak egy befogadási eljáráson kell átesnie, nem kell várakoznia a végrehajtásra kijelölt intézetbe történő átszállítására, beilleszkedése kevesebb időt vesz igénybe, így hamarabb megkezdhető a reintegrációs tevékenység, és nyílik lehetőség az elítélt munkáltatására, oktatására, képzésére.

KKMI, KeKR rendszer – szakmai alapú diagnosztikai és kezelési rendszer bevezetése

A büntetés-végrehajtás hatékonyságának növelése megköveteli egy új, speciális célkitűzésű intézet létrehozását, amelynek feladata a hosszabb tartamú szabadságvesztésre ítélték diagnosztizálása, az őket befogadó intézetek kijelölése, reintegrációs programjuk kidolgozása az ítéletben meghatározott végrehajtási fokozaton belül. Ennek érdekében kerül kialakításra a Központi Kivizsgáló és Módszertani Intézet (KKMI).

A KKMI tevékenysége jellegéből adódóan koncentráltan jut olyan információkhoz, amelyek mind a bűnmegelőzésben, mind a reintegrációs munkában értékes adatokat jelentenek, amelyeket elemezni és értékelni kell, továbbá megfelelő módon kell felhasználni és hasznosítani a mindennapokban.

Mivel a kockázati faktor változása összefüggésben van az elítélt reintegrációs hajlandóságával, ezért annak mérésével pontosabban értékelhető az egyén, és ez a körülmény

hasznos információt szolgáltathat pl. a bv. bíró egyes döntéseihez. Szervezeti szinten is egy újfajta teljesítménymérési rendszer alapjait teremtheti meg, plasztikus képet adva a programok hatékonyságáról.

Szabadságvesztés-végrehajtás rendje – fegyház, börtön, fogház, ezen belül progresszív rezsimrendszer működtetése

A szabadságvesztést továbbra is az új Btk.-ban meghatározott végrehajtási fokozatokhoz igazodóan kell végrehajtani, fontos hogy az új bv. törvény a szabadságvesztés büntetés végrehajtási rendszerének megújítását célozza az elítéltek besorolása körében a progresszív végrehajtást elősegítő, egyéniesítést lehetővé tevő rendszer bevezetésével. A szabadságvesztés büntetés végrehajtásának rendjére vonatkozó rendelkezések körében az elítélt életrendjét úgy kell szabályozni, hogy – az egyéniesítés érdekében – az életrend szigorúsága, az elérhető kedvezmények, a szabad élethez viszonyított lehetőségek a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának fokozatai szerint, a fokozatokon belül, valamint a fokozatok között is lépcsőzetesen bővüljenek. Ezzel a büntetés-végrehajtási szervezetnek lehetősége nyílik arra, hogy az elítélt személyiségének, magatartásának fejlődését rendszeres időszakonként megvizsgálja, és az egyes fokozatokon belül ennek megfelelően állapítsa meg, hogy az életrend milyen meghatározottsága indokolt az elítélttel szemben.

Rezsimek – büntetés-végrehajtási törvény és a bv. szerv vezetője által meghatározottak

A rezsimekbe való besorolást az új Btk.-ban meghatározott végrehajtási fokozatokhoz igazodóan kell végrehajtani, ezért fontos hogy az új bv. törvény a szabadságvesztés-büntetés végrehajtási rendszerét megújítva, az elítéltek besorolása körében a progresszív végrehajtást elősegítő, egyéniesítést lehetővé tevő rendszert alakítson ki. Ez a hagyományos besorolásokhoz képest hatékonyabban segítheti elő az elítélt reintegrációját. Lényege, hogy a befogadáskor a személyes interjúk, kérdőívek és szelektív tesztek elvégzésével felméri az elítélt személyi, társadalmi háttérét, egészségi, pszichés állapotát, intelligenciáját, és természetesen biztonsági kockázati szintjét.

Elítéltek jogállása - Fajtánkénti kategorizálást tartalmaz (szünetelő, módosuló, büntetés-végrehajtási jogviszonyból eredő).

A szabályozás átlátható rendszerben jeleníti meg az elítéltek jogállását meghatározó főbb csoportokat és azok legfontosabb elemeit. Első ízben jelenik meg törvényi szinten a bv. szervezet jogainak és kötelezettségeinek meghatározása is, amely nem lehet taxatív jellegű, mert gyakorlatilag az elítéltek jogi helyzetének végrehajtás szempontú megközelítését jelenti. A hatályos szabályozásból kerültek összegyűjtve átemelésre az elítéltek kötelezettségei. Külön csoportba vannak sorolva az aktív és a passzív kötelezettségek. Utóbbiak olyan intézkedések, rendelkezések, amelyeket a fogvatartottak kötelesek eltűnni a végrehajtás során.

Jogorvoslat – egységes jogorvoslati rendszer kialakítása, képviselő egyértelmű szabályozása

A korábbi szabályozásban egységes szerkezetbe foglalt jogorvoslati rendszer annak ellenére, hogy alapvető jogokat korlátozó végrehajtásról volt szó, a fogvatartottakra nézve nem volt megtalálható. Széles körben alkalmazható, rendbe foglalt jogorvoslati formák kerültek bevezetésre, mint a kérelem, panasz, a bv. ügyészhez benyújtott panasz, a kódexben előírt külön esetekben pedig

a bírói felülvizsgálat és a kereset. A törvényjavaslat a jogorvoslati jog érvényesülésének elősegítését nem csak általánosságban deklarálja, hanem jogi tartalommal tölti meg, amikor nem taxatív módon jelöl meg néhány olyan élethelyzetet, amelyeknél kifejezetten előírja a jogorvoslatban való közreműködést a büntetés-végrehajtási szervezet számára. Támogatni kell, hogy a fogvatartottak saját ügyeiket maguk intézzék, a hivatalos ügyintézésben jártasságot szerezzenek, és ne kerüljenek kiszolgáltatott helyzetbe fogvatartott társaik miatt. A szabályozás néhány garanciális elvet is beépített, ilyen a jóhiszeműség, a tisztesség és a joggal való visszaélés tilalma, amely mindkét fél számára a különféle jogorvoslati eljárásokban mindvégig irányadó. Meghatározza a törvény a joggal való visszaélés tilalmát a fogva tartás speciális viszonyából eredően. Újítása az is, hogy az eredményes jogorvoslathoz megadja a felvilágosítás kérés jogát, egyúttal előírja annak teljesítését a bv. intézetek számára.

Szabadságvesztés végrehajtás feladata – az elítéltek reintegrációja, a reintegrációs programok működtetése

A szabadságvesztés végrehajtásának feladata az egyén megismerésén, kiértékelésén keresztül olyan munkafolyamat kidolgozása, amely elősegíti az eredményes reintegrációt, és csökkenti a visszaesések számát.

A reintegrációnak tehát magában kell foglalnia minden olyan programot, tevékenységet, amely elősegíti, támogatja a társadalomba történő visszailleszkedés hatékonyságát, a visszaesés esélyének minimalizálását, akár kizárását is. Ennek keretében nem szigorúan a büntetés-végrehajtási intézet által szervezett tevékenységekre kell fókuszálni, hiszen a bv. szervek más szervezetekkel együttműködve eredményesebben szolgálják a büntetés-végrehajtás céljának megvalósítását.

Kapcsolattartás – új elem: elektronikus levelezés, fogvatartotti mobiltelefon, internet alapú telefon és videó telefon, látogató fogadás intézeten kívül

A kapcsolattartás klasszikus formái kibővültek a számítógépes levelezés, a videotelefon és a mobiltelefon alkalmazásával. Az elektronikus levelezés gyorsabb, költséghatékonyabb és biztonságosabb, továbbá csökkenti a nevelő, valamint a felügyelői állomány leterheltségét.

Az internet alapú telefonálás, valamint videotelefon használatával megvalósítható kapcsolattartás hatékonyan ellenőrizhető, mélyebb, tartalmasabb kapcsolattartást tesz lehetővé – a videotelefon esetében nem csak hallják, hanem látják is a kapcsolattartót – tulajdonképpen költségmentesen.

A fogvatartotti mobiltelefon használata adott rezsimnél bővíti a fogvatartottak kapcsolattartásának körét. A hatályos szabályozás szerint a vezetékes telefont csak meghatározott időtartamban használhatják, amelyhez szükséges a személyi állomány jelenléte is. A mobiltelefonok bevezetésével jelentősen csökkenne a személyi állomány jelenlétének szükségessége. A speciális mobiltelefonok alkalmazása lehetővé tenné, hogy a fogvatartott a hozzátartozóját szélesebb időkorlát között elérje.

A látogató intézeten kívüli fogadása a reintegráció egyik fontos eleme a kapcsolattartási formák progresszív alkalmazása során. A szabadulási idő „közeledése” alkalmával az ilyen „eltávozások” alkalmával a fogvatartott személyesen tudja kapcsolattartója segítségével intézni a

munkahelyét, iratait, lakhatását, egyéb körülményeket, különösen a hosszabb idejű szabadságvesztésnél, amikor a társadalomba való visszailleszkedés még nehezebben történik.

Nyugdíjbiztosítási ellátás – önkéntes igénybevétele lehetősége

Az új törvényben koncepcionális újításként jelentkezik, a jogalkotó lehetővé tenni és támogatni kívánja azt, hogy a fogvatartottak munka-jogviszonya reális feltételekkel nyugellátásra jogosító szolgálati idő és nyugdíj alapjául szolgáló jövedelem szerzésére alkalmasnak minősülhessen.

A Tbj. alapján a fogvatartottak biztosítási jogviszonya a fogva tartás ideje alatt szünetel, a Tny. szabályai szerint a fogvatartottak által végzett munka időtartama pedig nem minősül nyugellátásra jogosító szolgálati idő és nyugdíj alapjául szolgáló jövedelem szerzésére alkalmas munkavégzésnek.

Amennyiben a Tny.-ben meghatározott korlát feloldásra kerülne, akkor a fogvatartottak számára megnyílik a lehetőség arra, hogy ugyan munka-jogviszonyuk továbbra sem minősülne jogszerző viszonynak, azonban a nyugdíjfolyósító szervezettel kötött egyéni megállapodás útján, mégis lehetőségük nyílna nyugellátásra jogosító szolgálati idő és nyugdíj alapjául szolgáló jövedelem szerzésére.

Amennyiben a fogvatartott az általa keresett munkadíjra eső, a bv. szervezet pedig a fogvatartott helyett a mindenkori minimálbér és a munkadíj különbözetére eső járulékrészt fizeti meg, akkor egy olyan, a fogvatartott munkadíjának mindenkori teherviselő képességét is figyelembe vevő rendszer kerül létrehozásra, amely a lehető legkisebb költségvetési ráfordítással valóban a fogvatartottak széles köre számára nyitná meg a nyugellátásra jogosító szolgálati idő és a nyugdíj alapjául szolgáló jövedelem megszerzését.

Fogvatartás költségeinek megtérítése – letéti pénzzel rendelkezők fizetési kötelezettsége

Egy helyen és egységes szerkezetben nevesíti a tervezet a fogva tartás során felmerült költségek megtérítésének kötelezettségét. A formai újításon túl eddig nem ismert elemek is felszínre kerültek, amelyek több cél elérését is szolgálják. Kiemelendő a szándékos egészségsértés, vagy fegyelmi ügyekben okozott sérülések miatti költségek felszámítása, és a többlétszolgáltatások (merülő forraló, hűtőszekrény, televízió, stb.) ellenértékének a megtérítése. Az új kötelezettségekkel visszaszoríthatók az öngyilkossági kísérletek, valamint az ön-egészségsértések száma, a fogvatartottak közötti verekedések esetei, ezáltal nagymértékben növelhető a bv. intézetek biztonsága és csökkenthető az emiatt felmerülő szállítások költsége. A többlétszolgáltatások és a kondicionáló terem nyújtotta szolgáltatások a fogvatartottak esetében egyéni többletigényeket elégítenek ki, ezért is indokolt mindezekért külön díjat felszámítani. Emellett az elítélteknek általánosságban a közösségi sportolási lehetőségeket a javaslat továbbra is biztosítani kívánja.

Szabadulásra felkészítés, a visszailleszkedést elősegítő programok

A hosszabb tartamú szabadságvesztés börtönpszichológia által közismert negatív hatásainak (prizonizációs ártalmak) kiküszöbölése és a szabadságvesztés céljának hatékony elérése érdekében nem csak az elítélt, hanem a több elemből álló befogadó környezet (család, szűkebb közösség, önkormányzat, munkáltató, társadalmi szervezetek) felkészítése is szükséges a visszailleszkedés sikeressége érdekében. Azok az első büntényes bűnelkövetők, akik rövidebb tartamú

szabadságvesztést töltenek vagy gondatlan bűncselekmény miatt kerültek elítélésre, jellemzően nem a „tipikus” szubkulturális bűnözők. Esetükben a reintegráció legfontosabb célja, hogy a rövid ítéleti időre tekintettel az elítélt ne szakadjon ki abból a családi, szociális és munkahelyi környezetből, amelyben elítélését megelőzően élt. Esetükben a leglényegesebb a családi kötelek fenntartása, a munkáltatás és a szabad élethez közelítő fogva tartás megteremtése (társadalmi kötődés program), amelyben a pártfogó felügyelőnek markánsan nagyobb szerepet kell szánni, mint a bv. intézet szakszemélyzetének, amely elsősorban a totális rendszerben végzi a reszocializációs tevékenységet.

Elektronikus távfelügyeleti eszközök

A reintegrációs őrizet jogintézményének bevezetésével a büntetés-végrehajtás eszköztára jelentősen bővül a progresszív szabadságelvonás, a normalizáció és a sikeres társadalmi visszailleszkedés elősegítése tekintetében. Az a jogerősen elítélt, aki reintegrációs őrizetbe kerül, korlátozottan visszanyeri személyi szabadságát, a büntetés-végrehajtási bíró engedélye alapján távozhat a büntetés-végrehajtási intézetből, a büntetés-végrehajtási bíró által kijelölt lakásba, amelyet csak meghatározott esetekben és célból hagyhat el. Tevékenységét elektronikus távfelügyeleti eszközökkel folyamatosan nyomon követik, a meghatározott szabályok megszegése esetén a büntetés-végrehajtási bíró visszavonhatja a reintegrációs őrizetet.

A társadalmi visszailleszkedés ilyen módon lépcsőzetesen valósul meg, a teljes szabadságelvonás és a felelős önálló életvezetés közé belép egy az állami szervek által felügyelt életszakasz, amely legfeljebb hat hónapig tarthat. Ebben az időszakban az elítélt biztosíthatja önálló megélhetését, munkát kereshet és vállalhat, újraalakíthatja és erősítheti családi, társadalmi kapcsolatait.

Fiatalkorúak – újdonság a családi konzultáció, családterápia

A büntetés-végrehajtás intézményrendszerében pozitív diszkrimináció szükséges a kiskorúak érdekében. Ennek körében kiemelt gondot kell fordítani a családi és más pozitív külső kapcsolatok fenntartására és fejlesztésére, amely a hagyományos családi kötelek fenntartása és erősítése mellett személyiségfejlesztő és konfliktuskezelő funkcióval is bír. Új elemként jelenik meg az előbbieket magyarázatoként a családi konzultáció és a családterápia is.

A családi konzultáció kötetlen találkozási forma, ellentétben a családterápiával, amelynek során a családterapeuta rendszeres, egymásra épülő, tematikus foglalkozások során látja el szakfeladatát. A családterápia olyan pszichoterápiás szemlélet és módszer, amelynek segítségével a terapeuta hozzájárul a családban mutatkozó problémák okainak felderítésében, a tüneteket produkáló egyénnel és a családdal közös együttműködésben. A szakember a családterápia során – a lehetőségekhez mérten – optimalizálja a család rendszerének működését, megváltoztatja az élmények átélésének minőségét, és ezáltal a család viselkedését. A családterápia fogalmának törvényben való rögzítése nem indokolt, mivel e fogalmak a segítő tudományokban elfogadottak, a szakmában széles körben ismertek. A segítő célú családi konzultáció, illetve a családterápia az intézet engedélyével folytatható, amely magában foglalja annak mérlegelését, hogy a szülő jelenléte a fiatalkorú érdekét szolgálja-e, valamint nem veszélyezteti-e a büntetőeljárás eredményességét, és a büntetés-végrehajtás rendjét és biztonságát.

A fiatalkorúak oktatása terén nincs külön, eltérő szabály a felnőttekhez, vagy a civil életben oktatásban részesülő személyek szabályaihoz képest. Egyrészt mivel az oktatás egészének – a normalizáció jegyében – a szabad élethez hasonló körülményekhez kell igazodni, amit a

bizonyítvány kiállításával kell alátámasztani (nem szerepelhet benne, hogy bv. intézetben szerezte). Másrészt, mivel a fiatalokú fogvatartottak az iskola rendszerű oktatásból rendszerint ki- vagy elmaradnak, sajátos nevelési igényű személyeknek minősülnek. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 45. § (3) bekezdés sajátos nevelési igény esetén lehetővé teszi, hogy a szakértői bizottság 23 éves korig meghosszabbítsa a tankötelezettséget, amely a bv. intézetekben fiatalokúként, a 21. életév betöltéséig lehetséges.

Nem magyar állampolgárságú fogvatartottra vonatkozó rendelkezések – együttes elhelyezésükre fokozott figyelem, programokba való bevonás

A szabadságvesztés végrehajtása során kiemelt figyelemmel kell lenni a külföldi elítélt sajátos helyzetéből adódó szükségleteinek kielégítésére, figyelembe véve a fogva tartás alapvető érdekeit is. A képzéssel és a munkáltatással elő kell segíteni a külföldi állampolgárok bv. intézetben belüli integrációját. Ennek jegyében lehetőség szerint meg kell szervezni a nem magyar állampolgárságú elítéltek magyar nyelvi oktatását, amelyhez külső szervezetek bevonása adhat segítséget. A további oktatásnak indokolt lehet kiterjedni arra is, hogy e személyek kapjanak alapvető ismereteket, például Magyarország történelméből, hagyományaiból, mindezzel azt is megcélozva, hogy tiszteljék azon értékrendet, amelyek köré a magyar társadalom szerveződik.

Az elzárás végrehajtásához (VI. Fejezet)

Az Előterjesztés szakít a korábbi felosztással, és az elzárás egyes típusait a jobb átláthatóság és könnyebb alkalmazhatóság érdekében külön fejezetekben szabályozza. Eltérően a hatályos büntetés-végrehajtási törvénytől, a büntetőjogi elzárás szabályai immár önállóan, a szabálysértési elzárástól elkülönítetten kerülnek elhelyezésre.

Az elzárásra vonatkozó rendelkezések egyebekben megegyeznek a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény (a továbbiakban: 2012. évi CCXXIII. törvény) által bevezetett hatályos szabályokkal.

A közérdekű munka végrehajtásához (VII. Fejezet)

Az új Btk. a gyakorlat által megfogalmazott kritikák és észrevételek alapján több tekintetben lényeges módosításokat hajtott végre a közérdekű munka büntetés tekintetében (pl. a pártfogó felügyelők szerepének fokozása, új munkahely kijelölésének szabályai, a kijelölhető munkahelyekről vezetett nyilvántartásra vonatkozó rendelkezések). E módosításokkal összhangban a 2012. évi CCXXIII. törvény a büntetés-végrehajtási joganyagba is átvezette az új rendelkezéseket, megteremtve ezzel az összhangot az anyagi jog szabályaival. Az Előterjesztés ennek megfelelően a hatályos Bv. tvr. közérdekű munka végrehajtására vonatkozó szakaszait módosítás nélkül átveszi.

A pénzbüntetés végrehajtásához (VIII. Fejezet)

A pénzbüntetés végrehajtására vonatkozó szabályokat a 2012. évi CCXXIII. törvény megfelelően módosította és az új Btk. rendelkezéseivel igazította. Figyelemmel arra, hogy a pénzbüntetés jelenleg hatályos szabályainak módosítási szándéka nem merült fel, a Bv. tvr. 2013. július 1-től hatályos szakaszait az Előterjesztés változtatás nélkül átveszi.

Az egyéb büntetések végrehajtásához (IX. Fejezet–XVI. Fejezet)

A foglalkozástól eltiltás, a járművezetéstől eltiltás, a kitiltás, a sportrendezvények látogatásától való eltiltás, a kiutasítás, valamint az egyes katonai büntetések, továbbá a közügyektől eltiltás mellékbüntetés és a katonai mellékbüntetések tekintetében a Bv. tvr. 2012-es novelláris módosítása nyomán megtörtént a végrehajtási szabályoknak az új Btk.-hoz történő igazítása, így az Előterjesztés a hatályos rendelkezéseket érdemi változtatás nélkül emeli át az új kódexbe.

A megrovás végrehajtásához (XVII. Fejezet)

Az Előterjesztés gyakorlati szempontokra figyelemmel lehetővé teszi, hogy a megrovást az ügyész helyett a nyomozó hatóság foganatosítsa. Az eljárás egyszerűsítését szolgálja az a rendelkezés, miszerint a határozat szóban is lefordítható.

A próbára bocsátás és a jóvátételi munka végrehajtásához (XVIII-XIX. Fejezet)

A próbára bocsátás és jóvátételi munka tekintetében a Bv. tvr. 2012-es novelláris módosítása nyomán megtörtént a végrehajtási szabályoknak az új Btk.-hoz történő igazítása, így az Előterjesztés a hatályos rendelkezéseket érdemi változtatás nélkül emeli át az új kódexbe.

A pártfogó felügyelet végrehajtásához (XX. Fejezet)

Az Előterjesztés a hatályos Bv. tvr. és a Pártfogó Felügyelői Szolgálat tevékenységéről szóló 8/2013. (VI. 29.) KIM rendelet rendelkezéseit alapul véve, egyes szabályokat törvényi szintre emelve határozza meg a pártfogó felügyelet végrehajtásának szabályait.

Az elkobzás végrehajtásához (XXI. Fejezet)

Az Előterjesztés a hatályos Bv. tvr. szabályait egészíti ki a lefoglalás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályairól, valamint az elkobzás végrehajtásáról szóló 11/2003. (V. 8.) IM-BM-PM együttes rendelet egyes elemeinek törvényi szintre emelésével. Emellett az Előterjesztés az új kódexben megjeleníti az elkobzott dolog megosztásával, átadásával kapcsolatos nemzetközi kötelezettségeket is.

A vagyonelkobzás végrehajtásához (XXII. Fejezet)

Az előterjesztés nem módosít a vagyonelkobzás hatályos szabályozásán, csupán egyértelműen rögzíti, hogy azt a bírósági végrehajtó a bírósági végrehajtásról szóló törvény rendelkezései szerint hajtja végre.

Az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételének végrehajtásához (XXIII. Fejezet)

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény beiktatta azokat a rendelkezéseket, amelyek az új Btk. büntetési rendszerében bevezetett elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételének végrehajtása érdekében szükségesek voltak. Ezek értelmében az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételének a teljesítésére meghatározott kivétellel a tárhelyszolgáltató köteles és azt, hogy az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételét a bírósági végrehajtó hajtja végre. A módosítás rendelkezett továbbá

kötelezettségszegése esetére a tárhelyszolgáltatóval szembeni pénzbírság kiszabásának lehetőségéről.

Az Előterjesztés nem kíván változtatni az újonnan beiktatott rendelkezéseken.

A kényszergyógykezelés végrehajtásához (XXIV. Fejezet)

A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény hatálybalépéséhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekről és egyes törvények módosításáról szóló 2012. évi CCXXIII. törvény átvezette azokat a módosításokat, amelyek az új Btk. büntetési rendszere szerint a kényszergyógykezelés ismét határozatlan tartamúvá válásából eredtek.

Az Előterjesztés a hatályos rendelkezéseket az új büntetés-végrehajtási kódex megalkotásáról szóló 1415/2013. (VII. 5.) Korm. határozat 1. pont c) alpontja alapján kiegészítette a törvényi szintű szabályozást igénylő, de jelenleg rendeleti szintű szabályokkal. A szabályozás törvényi szintre emelte a kényszergyógykezelés fogatosítását illetően a beteg beszállítására vonatkozó intézkedési kötelezettséget, a letéti pénz felhasználására és a munkaterápiás foglalkoztatásra, valamint a rendkívüli eseményekre vonatkozó rendelkezéseket.

Újdonság, hogy a szabályozás visszautal az elítéltet megillető jogokra, amelyek eltérő rendelkezés, illetve a kényszergyógykezelés jogintézményének speciális jellegéből eredő korlátokkal a kényszergyógykezeltek részére is biztosítani rendel az Előterjesztés. Bővülnek a betegjogok, így az IMEI kötelezettségévé teszi az Előterjesztés a beteg állapotának megfelelő szintű tájékoztatását jogairól és kötelezettségeiről, bővíti a beteg telefonon történő kapcsolattartásának gyakoriságát és tartamát. Az alapvető jogok biztosa többször is javaslatot tett a betegek saját ruha viselésének a megengedésére, ezt most az Előterjesztés lehetővé teszi számukra.

Az Előterjesztés részletesebben szabályozza a kényszergyógykezelés megszüntetése esetén a szabadítás során követendő – a beteg érdekeit biztosító – eljárást.

A javítóintézeti nevelés végrehajtásához (XXV. Fejezet)

A javítóintézeti nevelés jellege, tartalma alapvetően eltér a szabadságvesztés büntetéstől, szabályait teljesen önállóan kell kialakítani. Az Előterjesztés a javítóintézeti nevelés végrehajtása körében erősíti a jogállamiság követelményét kielégítő büntetés-végrehajtási szabályozást. Ennek megfelelően a javítóintézeti nevelés egységes törvényi szabályozás formájában jelenik meg, szemben a jelenlegi – komoly aggályokat felvető – szabályozással, amely a végrehajtás garanciális rendelkezéseinek egy részét alacsonyabb szintű jogszabályban jeleníti meg. A rendelkezések nagyobb részét teszi ki a javítóintézeti rendtartásról szóló 30/1997. (X. 11.) NM rendelet szabályainak törvényi szintre emelése, azonban e rendelkezések több helyen pontosításra szorulnak.

A javítóintézet végrehajtási rendjének és biztonságának fenntartása megköveteli biztonsági intézkedések alkalmazását ennek pontos szabályozása elengedhetetlen a javítóintézetek biztonságos működése, de a fiatalkorúak jogainak garanciális védelme szempontjából is. Az Előterjesztés részleteiben szabályozza a fiatalkorúakkal szemben alkalmazható biztonsági intézkedéseket és a testi kényszert, a gyermekek mindenképp álló érdekei alapján különbséget tesz a 14. életévét betöltött és a 14. életévét meg nem haladott fiatalkorúak tekintetében. Az utóbbi személyekkel kapcsolatban úgy rendelkezik az Előterjesztés, hogy 14. életévét be nem töltött fiatalkorúval szemben csak korlátozott testi kényszer alkalmazható. Testi kényszer alkalmazására a rendszert

hatalmazza fel az Előterjesztés azzal, hogy kizárólag az igazgató vagy távollétében az ügyeletes vezető utasítása esetén lesz erre lehetőség.

Az Előterjesztés részletesen szabályozza a fiatalkorú elítélt és gyermeke együttes elhelyezését, kiemelendő, hogy a javítóintézeti nevelés esetén erre lehetőség lesz mindkét szülő, tehát a fiatalkorú apa részéről is.

Az Előterjesztés a mai kor követelményeihez igazítja a javítóintézeti nevelés céljának meghatározását. Újdonság a törvényes képviselő, a szülő, illetve a gondozó együttműködési kötelezettségének a kimondása, elkülönítés szabályai között pedig a 16 életévüket betöltött és be nem töltött fiatalkorúak főszabály szerinti elkülönítése, ami alól az igazgató – leginkább nevelési érdekből – eltérhet.

A fiatalkorú családi és társadalmi kötődésének erősítése érdekében bővítésre került az egyes kapcsolattartási formák gyakorisága és azok tartama. Törvényi szinten kerül meghatározásra az intézet elhagyásának szabályozása, így különösen a kimenő, az eltávozás és a szabadság engedélyezésének feltételrendszere és azok időtartama, valamint a súlyos beteg hozzátartozó meglátogatása, vagy temetésén való részvétel. Kiemelt jelentőséggel bír a jutalmazás és a fegyelemi eljárás, fenytítés elemi szabályinak törvényi szintre emelése, így különösen a zárt jellegű intézeti részlegen elhelyezés generális maximumának a meghatározása.

A kényszerintézkedések végrehajtásának közös szabályaihoz (XXVI. Fejezet)

A személyi szabadsághoz való jog intézményes védelme megköveteli, hogy a kényszerintézkedések csak a legszükségesebb ideig tartsanak. Tekintettel arra, hogy a kényszerintézkedés fogatosításáért felelős végrehajtási szervek csak az erről szóló határozat, illetve értesítőlap vagy ügyészi rendelvny alapján – a kényszerintézkedés tartamának lejártát kivéve – tehetik meg a szabadítás érdekében szükséges intézkedéseket, az Előterjesztés kötelezővé teszi a kényszerintézkedések meghosszabbításáról, felülvizsgálatáról és megszüntetéséről hozott határozatok és az erről kiállított értesítőlapok közvetlen megküldését a végrehajtásért felelős szervnek.

Ez történhet a bíróság, az ügyész, vagy a nyomozó hatóság kézbesítője vagy biztonságos kézbesítési szolgáltatás útján történt, egyéb kézbesítési módok esetén a kényszerintézkedés meghosszabbításáról, felülvizsgálatáról és megszüntetéséről szóló határozatot és értesítőlapot, valamint a nyomozás, vagy az eljárás megszüntetése esetén, az erről szóló határozatot telefax útján is meg kell küldeni a kényszerintézkedést fogatosító büntetés-végrehajtásért felelős szervnek, és azt telefonon is meg kell erősíteni

Az előzetes letartóztatás végrehajtásához (XXVII. Fejezet)

Az előzetes letartóztatás vonatkozásában az Előterjesztés azt célozza meg, hogy a hatályos szabályozásnál világosabb, a terhelt alapvető jogait, valamint a büntetőeljárás eredményességét jobban szolgáló szabályozást hozzon létre. Az előzetes letartóztatás végrehajtása során elsősorban azt kell figyelembe venni, hogy a büntetőeljárást folytató hatóság az ügy ura, azaz mindvégig olyan fogvatartási körülményeket kell biztosítani, amelyek a büntetőeljárás érdekeinek érvényesülését biztosítják. Az Előterjesztés ezért részletes rendelkezéseket tartalmaz az ügyész, vagy a bíró rendelkezései jogköre kapcsán, amelyet a büntetés-végrehajtási intézet köteles betartani.

Az Előterjesztés az új büntetés-végrehajtási kódex megalkotásáról szóló 1415/2013. (VII. 5.) Korm. határozat 1. pont c) alpontja alapján a törvényi szintű szabályozást igénylő, de jelenleg rendeleti szintű szabályokat beemelte az új bv. törvénybe.

Részletesen szabályozza az Előterjesztés az előzetesen letartóztatott jogait és kötelezettségeit, a védővel való kapcsolattartásra és az irattanulmányozásra, valamint a kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezéseket. Újdonság az a rendelkezés, amely előírja a nemzetközi bűnügyi együttműködés során alkalmazható kényszerintézkedések hatálya alatt álló személy ellen külföldön folyamatban lévő büntetőeljárás során eljáró védőnek a fogvatartó büntetés-végrehajtási intézetbe való belépése kötelező engedélyezését.

A hatályos rendelkezésekhez képest jóval részletesebb a fiatalkorúakkal szemben elrendelt előzetes letartóztatás javítóintézetekben történő végrehajtásának szabályozása. Esetükben a javítóintézeti nevelés végrehajtásának szabályait rendeli alkalmazni az új bv. törvény, az itt meghatározott eltérésekkel. Ez kiemelt jelentőségű a 12-14 életév közötti fiatalkorúak védelme szempontjából.

Az ideiglenes kényszergyógykezelés végrehajtásához (XXVIII. Fejezet)

Az Előterjesztés önálló fejezetet szentel az ideiglenes kényszergyógykezelés végrehajtásának, szakítva a kényszergyógykezeléssel történő egységes szabályozással.

Az Előterjesztés – a rendeleti szintű szabályozást törvényi szintre emelve – részletesen szabályozza az ideiglenes kényszergyógykezelés kezdő napjára és a beszámítható időtartamokra, valamint a kényszerintézkedés megszüntetésére vonatkozó rendelkezéseket.

Az Előterjesztés megjeleníti a Be. 144. § (2) bekezdése alapján és a 135. § (4) bekezdésére figyelemmel a rendelkezési jogkör gyakorlójának intézkedési lehetőségét és azok betartatására vonatkozó kötelezettséget.

Az őrizet végrehajtásához (XXIX. Fejezet)

Koncepcionális változás, hogy a Be. szerinti kényszerintézkedések közül az őrizet végrehajtásáról is rendelkezik az új bv. törvény. Az Előterjesztés az őrizetre az előzetes letartóztatás végrehajtásának szabályait rendeli alkalmazni, a fejezetben meghatározott kivételekkel.

Az Előterjesztés az új büntetés-végrehajtási kódex megalkotásáról szóló 1415/2013. (VII. 5.) Korm. határozat 1. pont c) alpontja alapján a törvényi szintű szabályozást igénylő, de jelenleg rendeleti szintű szabályokat beemelte az új bv. törvénybe.

A rendbíráság helyébe lépő elzárás végrehajtásához (XXX. Fejezet)

Az Előterjesztés külön fejezetben foglalkozik a rendbíráság helyébe lépő elzárás végrehajtásával, ugyanakkor viszont általános szabály, hogy a külön nem szabályozott kérdésekben a büntetőjogi elzárás szabályai az irányadóak. Az elzárás e típusának szabályai a büntetőjogi elzáráshoz képest enyhébbek. A rendbíráság helyébe lépő elzárásra kötelezett sem tanulmányok folytatására, sem munkavégzésre nem köteles. Ezen túlmenően a távbeszélő használat, a látogató fogadás, a kimaradás és a szabad levegőn tartózkodás tekintetében is kedvezőbbek a rá vonatkozó szabályok.

A szabálysértési eljárás végrehajtásához (V. Rész)

Az Előterjesztés külön részben rögzíti a szabálysértési eljárás szabályait. Tekintettel arra, hogy a Bv. tvr. szabálysértési eljárásra vonatkozó rendelkezései 2013. július 1-től léptek hatályba, az Előterjesztés azokat bár az elzárástól elkülönülten, de változatlan tartalommal veszi át.